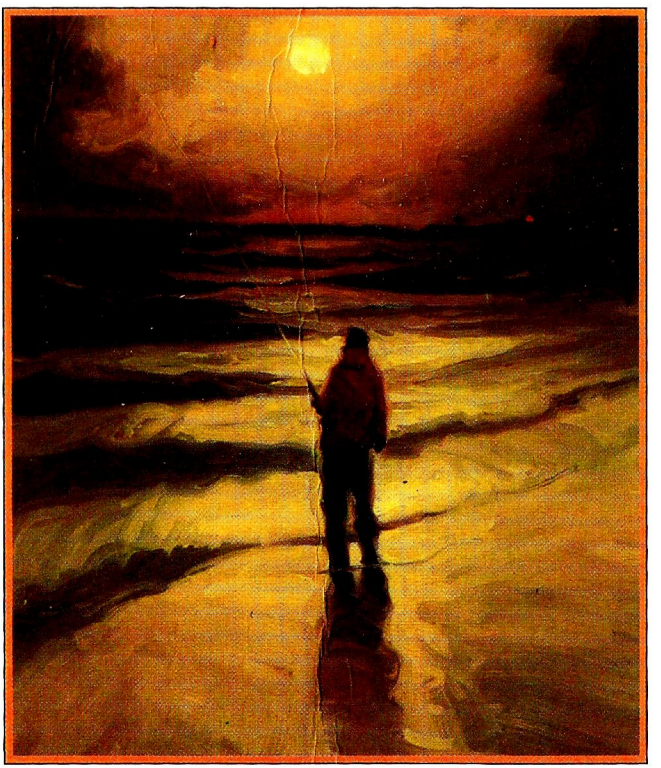
Soledad Puértolas

SENYORA BERG

roman

İspanyolca aslından çeviren
BANU TEMEL GÜREL

Soledad Puértolas

SENYORA BERG

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayın Yönetmeni	: İlknur Özdemir
Yayına Hazırlayan	: Pınar Savaş
Dizgi	: Serap Kılıç
Düzelti	: Fulya Tükel
Montaj	: Mine Sarıkaya
Kapak Düzeni	: Semih Özcan
İç Baskı	: Özal Basımevi
Kapak Baskı	: Çetin Ofset
Cilt	: Ze Ciltevi

1. basım : 2002

ISBN 975-07-0206-9

© Soledad Puértolas, 1999 / Editorial Anagrama, S.A., 1999 /
Akcalı Telif Hakları Ajansı / Can Yayınları Ltd. Şti. (1999)

Soledad Puértolas

SENYORA BERG

ROMAN

İspanyolca aslından çeviren
BANU TEMEL GÜREL

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
web sayfamız: http://www.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
La señora Berg

Soledad Puértolas, 1947 yılında, İspanya'da Zaragoza'da doğdu. Şimdi Madrid'de yaşıyor. değişik dergilerde öykü ve eleştiri yazıları yayınladıktan sonra, art arda romanları çıkmaya başladı. *Marta Berg*, İspanyol Edebiyatı'nın en önemli psikolojik romanları arasında yer aldı. Yazarın İspanya'nın en prestijli ödülü olan *Planeta* Ödülü'nü de kazandığı *Umut Geceye Kaldı*, yine Can Yayınları arasından Türk okurlara ulaşacak. *Puértolas*'ın ayrıca yayınlanmış bir özyaşamöyküsü ve Anagrama Ödülü'nü kazandığı bir deneme kitabı var.

Ana Maria
Villanueva Guerendiain,
anneme

Son zamanlarda Senyora Berg'i çok az düşündüğüm yalan. Ne adaletsizlik! Benim için bu kadar önemliyken üstelik! Berg ailesi ikinci katta oturuyordu ve genelde ailenin hiçbir ferdi asansörü kullanmıyordu. Buna üzülüyordum çünkü hiçbir şey, yalnızca onun parfümünü soluyarak ve yüzüne doğrudan bakacak cesaretim olmadığı için, onu aynadan süzmekten ibaret kaçamak bir dakika boyunca Senyora Berg'le asansörün küçük kabininin içinde kapalı kalmak kadar hoşuma gitmezdi. O heyecana dayanabilir miydim bilemiyorum ama Senyora Berg'e yakın olmak beni fena halde etkiliyordu. Benimle konuştuğu ve gözlerime baktığı zaman şaşkına dönüyor, sözcükleri ağzımdan çıkarmakta biraz zorlanıyordum.

Senyora Berg'le asla asansörde karşılaşmadım. Ona kapıda rastlıyordum; güzel kıyafetleri ve muhteşem ayakkabıları içinde kaldırımlara emin adımlarla basan ayaklarıyla sık sık evine girip çıktığı için, şansım yaver gidiyordu. Dışarı çıkıyor, evine giriyordu. İnsanları selamlayarak, gülümseyerek, herkese karşı son derece nazik davranarak caddeler boyunca gidip geliyordu. Hiç kimseye, onun gibi yüksek sınıftan bir kadının, tüm doğallığıyla sıradan insanların, yani bizlerin arasında, kendini gözlerden saklamak ister gibi dolaşması, kamufle olması fazla tuhaf gelmiyordu. Kimse de bu işe benim şaşırdığım

kadar şaşırmıyordu.

Aslında bu işe en çok şaşıranların, Senyora Berg'in kendi ailesinin, yani neredeyse hiç tanınmayan ve ortalarda olmayan Senyor Berg ve dört oğlu: Jaime, Juan, Pedro ve Miguel'in olması gerektiğini düşünüyordum. Kabalık sınırındaki basit adlar. Senyora Berg'in bu dört oğlundan, yaş itibarıyla Pedro ile arkadaşlık edebilirdim ve ediyordum da. Sık sık beraber geziyor, sinemaya, mahallenin sayısız barlarına ya da evimize yakın oyun makinelerinin olduğu lokallere gidiyorduk. Pedro sempatik ve çok iyi içki içen biriydi ama, Senyora Berg'in oğlu olmasaydı onunla asla arkadaş olmazdım.

Aynı soyadını taşımaları beni büyülüyordu. Alçak sesle "Berg," diyor ve son heceyi tüm öbür komşuların telaffuz ettiği gibi kesip atmadan, havada bırakıyordum. Bu telaffuz edilemeyen, belirsiz son hece beni sırların ve vaatlerin evrenine sürüklüyordu. Kısacık ama bir o kadar anlam yüklü bir sözcük. Senyora Berg'i bizim dünyamızdan çıkarıp uzak diyarların heyecanıyla sarmalayan, bir Alman ya da İsveç soyadı olmalıydı. Senyor Berg'in Alman olduğundan emin olmama karşın, bu kesinlikle bir İsveç soyadı olmalıydı.

Onların dairesini bizimkinden ayıran basamakları iki adımda inip, kapısını çalıyordum. Bazen Senyora Berg'in bizzat kendisi bana kapıyı açıyor, gülümsüyordu. Her zaman değilse de, beni öpüp, evin içine doğru girmem için ittiriyordu. Sırtımda onun elinin yumuşak baskısını hissediyordum ve arzu ettiğim bu dokunuşun biraz daha sürmesi için sessiz bir şekilde kalma cesaretini gösteremiyor, koşarak Pedro'nun odasına doğru koridoru geçiyordum. Adımı telaffuz etmesindeki vurgu, sözcüğü muhteşem kılıyor, ansızın, hiç söylenmemiş, tama-

men yeni ve olağanüstü maceralara hazır bir ad bende saklı kalıyordu sanki. "Geç Mario," diyordu. "Merhaba Mario." Yumuşak sesi, biraz keyifsiz, derinden ve kucaklayıcıydı. Bu sesi ta içimde duyuyordum. Sözcükler geri dönüyorlardı. "Merhaba Mario." "Geç Mario."

Adımı söylüyordu, bu doğru, ama Senyora Berg'in tek konuştuğu konu oğullarıydı. Onlara bağlıydı, onlar için yaşıyordu. Bense arkadaşlarımın, yani oğullarının neden bunu doğal bir şeymiş gibi algıladıklarını, ona bu yüzden minnettar olmadıklarını anlamıyordum. Bu karşılaştırmayı önleyememekle birlikte, benim annem bunun azıcığını bile yapmıyordu. Bizimle ilgileniyordu ama açık bir umursamazlıkla. Onu bezdiriyorduk ve bunu herhangi biri rahatlıkla görebilirdi. Onu yoruyor, hatta çıldırtıyorduk ve bize kızıyor, bencilliğimizden, yaptığı işlere ve bize adanmışlığına az değer vermemizden yakınıyordu. Doğal olarak ben annemin tamamen haklı olduğunu biliyordum. Ona itiraz etsem de, sonunda susuyor, hayatımın oldukça rahat olduğunu ve bu rahatlığı da her şeyin ötesinde anneme borçlu olduğumu içten içe kabul ediyordum. Bu nedenle Senyora Berg beni şaşırtıyordu. Onu ne şikâyet ederken ne de oğullarından herhangi birine ufacık bir serzenişte bulunurken hayal edemiyordum. Ben, onun oğullarıyla dopdolu olduğunu düşünüyordum. Onu tamamlıyorlardı.

Onunla evinde ya da kapıda konuşuyordum. Bana, canı sıkkın bir şekilde, Jaime'nin sınavlardan dolayı çok gergin olduğunu, uyumadığını, çok az yemek yediğini ve bu dramatik sınav zamanlarında Jaime'nin boğazından yalnızca balık geçebildiği için, ona marketten bir çift yuvarlak dilimlenmiş berlam balığı almaya gittiğini anlatıyordu. Daha

sonra, mutlu, ışıl ışıl gözlerle Jaime'nin sınavlarını geçtiğini ve tüm pazar günü ıstakoz yiyip Fransız şampanyası içerek hep birlikte bunu kutladıklarını ekliyordu. Üstelik Senyor Berg şaraplar ve içkiler konusunda bilgili biriydi çünkü bu hem onun işiydi hem de bu işi seviyordu. Ve bu bahaneyle de eve bir kasa Fransız şampanyası getirmişti.

Senyora Berg bir keresinde, "Bize uğrayınca sana da bir şişe vereyim de, deneyin," dedi. Aileme karşı da öbür tüm komşulara olduğu gibi çok düşünceliydi. Üstelik oldukça çeşitli bir iş yelpazesi olan kocasını da her konuda destekliyordu.

Bazı aile üyeleri yiyecek sektöründe çalışıyorlardı. Adı bende mutlak bir güvenilirlik duygusu yaratan Senyor Berg, Markus Berg, ise satış temsilcisiydi. Evlerinde her zaman yeni yiyecek ürünleri, yeni marka konserveler, zeytinyağları, hardallar, kuru bakliyat bulunurdu ve ailecek hevesle bunları tadarlar, öve öve bitiremezlerdi. Yiyecek sektöründeki işlerinden başka, arabalar, motorlar ve bunun gibi binbir çeşit iş daha vardı. İşte bu çözüm bulucu, aktif ve becerikli adam Markus Berg'di.

Elinde bunca iş olunca Senyor Berg'in yaşamı seyahatlerde geçiriyordu. Senyora Berg yokluğunda ondan söz ederken, işinin çokluğundan yorgun düştüğü bu yaşamı sürdürmenin Markus Berg'i tüketeceğini ima eden yorumunu, merhametli bir cümleyle tamamlardı. Senyora Berg onun bu hayatı yaşamaya zorunlu olduğunu düşünüyor gibi görünüyordu. Çeşitli ürün örnekleriyle ordan oraya gitmekten başka çaresi yoktu. Bergler kalabalıktılar, sayıca fazla bir aile idiler ve Senyora Berg bütün oğullarına üniversite eğitimi aldırıp, iyi pozisyonlara gelmeleri için onları desteklemeye ant içmiş gibiydi.

Markus Berg'i pek gördüğüm yoktu ama, hiç de

yorgun görünmüyordu. Kısa boylu, güçlü, gösterişli bir kas yapısına sahipti. Uzaktan bakınca onu oğullarından ayırmak zordu. Markus Berg'i evinin oturma odasında televizyonun karşısına oturmuş, elinde koca bir bira bardağıyla, çok dışadönük bir kişi olduğu için kendi komikliklerine gülerken kafamda canlandırıyordum. Onunla bir kez kapıdan caddeye doğru iki ağır bavulu sürüklerken karşılaştım. Yardım etmeyi teklif ettim ve bavullarından birini alarak kapının önünde bekleyen taksinin bagajına yerleştirdim. Markus Berg, düzgün taranmış saçları, iyi giyimi ve yoğun parfüm kokusuyla göz kamaştırıyordu. Teşekkür ederken sırtımı sıvazladı.

Senyora Berg arada bir acıyarak kocasının yorucu sorumluluklarından söz etse de, asıl ilgi noktasının Senyor Berg değil de, ondan sahip olduğu oğulları olduğu çok açıktı. Markus Berg kendisine düşeni yapıyordu. O da yaptıklarından dolayı kocasına minnettardı ve tüm bunlar onu duygulandırıyordu. Bu yüzden kuşkulanacak bir durum olmadığı gibi, kaygılanacak bir durum da yoktu. Buna karşılık, dünya şartları gittikçe daha da zorlaştığı için, oğulları sürekli bir tedirginlik kaynağı olmaya devam ediyordu. Aynı zamanda Senyora Berg'e göre, yalnızca iş bulmanın güçlükleri değil, duyarlılık, başkalarına saygı, hassasiyet gibi oğullarının ve kendisinin en çok değer verdiği nitelikler, toplumun istekleriyle örtüşmüyordu. Durdurak bilmeyen ve iyimser bir çalışan olan babalarının önlerinde örnek oluşturduğu gerçekti, ama o yine de oğullarının kaygılarla dolu olduğunu, yaşamın gerekliliklerine karşı yeterince hazırlıklı olmadıklarını ve babalarını aşamadıklarını düşünüyordu. İç çekerek, kaygılı, oğullarının az bulunur kişiler olduğuna inanmış bir durumda, onların hayal kırıklıklarına ve haksızlık-

lara uğramalarından korkuyordu.

Beni Pedro'nun odasına giden koridordan geçerken bir el işareti ile onu selamlamam için çağırıyor, oturma odasında alıkoyarak, "Onlar birbirlerinden öyle farklı ki," diyordu. Bunu yaparken oğullarının bitip tükenmeyen kıyafetlerini yamayarak, dikiş dikerek, koltuğunda oturuyordu. "Birçok kez kendime bunlar kardeşe benzemiyorlar, öyle farklılar ki, diyorum. Ama ortak noktaları olan özel bir duyarlılıkları var. Çok saflar, herkese güveniyorlar, her şeye hevesleniyorlar ve ilk gelene tüm düşlerini açıyorlar."

Onu sessizce, oturarak dinliyordum. Ben, kendimi de böylesine özel bir duyarlılığa sahip biri olarak değerlendiriyordum.

En büyük olan Jaime sürekli sınavlara giriyordu, en azından yaşamı sınav merkezli gözüküyordu. Öbürlerinin, Senyora Berg'in bakışlarını düşünceli ve biraz da kaygılı kılan, tehlikelerle dolu kendi ilgi alanları vardı.

İkinci kardeş Juan'ın sorunu ise arkadaşlarıydı. Ardı arkası kesilmeyen bir arkadaş trafiği içinde olması bir yana, daha da rahatsız edici yanı, durmadan aranarak telefonu da meşgul etmesiydi.

Senyora Berg parmaklarının arasında kareli, oldukça yıpranmış gömleğin kol ağzına dikilmesi gereken bir düğmeyi tutarak bana, "Ne kadar çok arkadaşının onu aradığını tahmin edemezsin," diyordu. "Olabilecek her türlü addan, hatta bazıları aynı ada sahip bir sürü arkadaşı var. İki tane Santiago, iki tane Daniel, üç tane Sergio var!... Rastlantıya bak! Onları seslerinden tanıyorum, ama bazılarını karıştırıyorum. Bazılarının sesi bile birbirine benzer. İşin en tuhaf ve beni gerçekten sinirlendiren yanı da özellikle Juan evde yokken aramaları. O za-

man kendime, 'Kiminle birlikte acaba?' diye soruyorum. Juan asla kiminle buluşacağını söylemez, yalnızca kapıdan bir hoşçakal der, o kadar. Ben de onu rahatsız ettiğini bildiğim için hiçbir şey sormuyorum. Bir gün kendisini gözetleniyormuş gibi hissettiğini söyledi. Dondum kaldım. Gözetleniyormuş! Biraz hoşnutsuz ve kırgın bir şekilde, 'Ben hayatımda hiç kimseyi gözetlemedim,' diyordu, bana yakışmayacak bir şey, böyle biri olduğumu düşünmek bile beni korkutuyor ama her şeye karşın benimle konuşmasını, bana bir şeyler anlatabilmesini isterdim... Arkadaşları onu çok değiştirdi, sanki onlar ailesi oldu."

Senyora Berg'in gözlüklerinin şeffaf camından büyümüş gözlerine bakıyordum. O dakikada acı içinde, sorularla dolu, derin, rengi belirsiz, renkli gözlerdi bunlar. Bana ağlamak üzereymiş gibi geldi. Oğullarından birine ait, yıpranmış kareli gömleğe diktiği düğmeye giren çıkan iğneye gözlerini dikmiş bakıyordu. Bir an için, sanki onun şu âna kadar anlayamadığı şeyi ben açıklayacakmışım gibi bana baktı.

Doğal olarak onu avutmaya çabalıyordum. Bütün bunların yaşla ilgili sorunlar olduğunu ve bu kadar çok arkadaşının olmasının hiç olmamasından daha iyi olduğunu anlatıyor, endişelenecek bir şey olmadığını söylüyordum.

"Haklısın," diye mırıldandı. "Bu daha tuhaf olurdu."

Coşkulu şekilde devam ettim:

"Çok iyi bir öğrenci de olsa, Juan'ın bütün gün odasından dışarı çıkmadığını, hiç kimseyi görmek, hiç kimseyle konuşmak istemediğini düşünün... Bu daha kötü olmaz mıydı?"

Şimdiyse ona nasıl hitap ettiğimi iyi anımsamadığımı fark ediyorum. Ona senli benli hitap et-

meye cesaretim olmadığı kesin gibi, ama belki de yapmışımdır. Öte yandan, beni ütü odasında alıkoyduğu bir başka vesileyi hatırlıyorum. Bu sefer ikimiz de ayaktaydık, o ütü masasına doğru eğilmişti, bense duvara yaslanmıştım.

Kararsız ve düşünceli bir şekilde, "Sana bir şey sormak istiyorum," dedi. "Pedro'ya neler oluyor? Benden bir şey saklıyor gibi. Benden kaçıyor, hatta benden çekiniyor. Daha önce böyle değildi. Öbürlerine kıyasla, o her zaman en konuşkanıdır. Fakat şu sıralar, bizimle birlikteyken sanki başka yerlerde gibi. Koltuğun üzerine yayılıp televizyon seyrediyor ve tek kelime etmiyor. Aklı başka yerlerde," diye iç çekerek devam etti.

Daha önceleri olsa, belki buna omuz silker ya da yaşla ilgili aynı bahaneyi, yaş konusunu öne sürerek çok genel bir şeyler söylerdim ama Senyora Berg'in haklı olduğu açıktı. Pedro ondan bir şeyler saklıyordu; örneğin sigara ve içki içiyordu. Ancak, ne kendime ne de Senyora Berg'e karşı arkadaşımı ispiyonluyor durumunda kalmayı isterdim. Orada onunla bir süre daha kalmayı canım istese de, bu konuyu düşünerek koridorda ilerledim.

Senyora Berg'in konuştuğu tek konu –tabii ki Markus Berg'e ait az sayıdaki yorumları saymazsak– oğulları hakkında tüm söyledikleri, özellikle bana yönelik yorumlara benzemiyordu. Bir an bile onun beni kaygılarını paylaştığı sırdaşı olarak seçtiğini düşünmedim. Bunların hepsi onun kafasındaydı. Ne zaman ortalarda onu anlayan biri görünse, evet, yalnızca herhangi biri ki bu genellikle ben oluyordum, hemen onu yakalayıp içini döküyordu. Senyora Berg, oğullarının yaşamlarını evire çevire irdelediği sürekli bir kendine dönüklük içerisindeydi. Benimle oğullarından konuşmasının nedeni bana baş-

ka söyleyecek bir şeyinin olmamasından, sonuçta bana anlatacak özel bir şeyinin bulunmamasından kaynaklanıyordu.

Bir keresinde kendi evimde, annemin yanında, Senyora Berg'in oğullarına olan adanmışlığından söz ettim. Sözlerimin annemi çok rahatsız ettiğini kaşlarını çatmasından ânında fark ettim. Aynı zamanda pek de talihli bir açıklama yapmadığımı ve sözlerimin tıpkı annemin algılamış olduğu gibi, sanki annem tarafından bir boş vermişlik olarak görülüp kolaylıkla yanlış yorumlanabileceğini anladım.

Annem çatık kaşlı bir şekilde, "O kadının kıyafetlere ve parfümlere harcadığı paranın yarısını ben harcamış olsaydım bu evde aç otururduk," dedi.

Sonra da, daha sakin bir tavırla ve sanırım, Senyora Berg'in bende övgülere yol açan anne rolüne karşı eleştirisini kontrol etmeye çabalayarak, oldukça özenli bir şekilde Senyora Berg'in elbiselerinin ne kadar iyi ve hiç kuşkusuz buralardaki dükkânlardan değil de, Madrid'in en seçkin mağazalarından alınmış olduklarını söyledi. Annem benzer elbiseleri Salamanca'nın en iyi butiklerinde görmüştü. Senyora Berg'in giysileri çok pahalı ve markaydılar. İtalyan, Fransız kıyafetleri. Annemse kendi adına açık pazarlar ve cadde işportacılarından hoşlanıyordu. Özellikle de indirimlerden giysiler alıyor, ama daha sonra bunları bedenine göre ayarlaması ya da düzeltmesi gerekiyordu.

Senyora Berg'in çeşit çeşit parfüm ve kremlere harcadığı para konusunda anneme göre hesap yapmak mümkün bile değildi. Bir keresinde ona köşedeki lüks parfümeride rastlamıştı. Annemse oraya yalnızca çok özel bir şey aradığında giderdi ve normal şartlarda güzellik ürünlerini çok daha ucuz oldukları için eczaneden satın alır, bu ürünlerin etki-

sinin pahalı ürünlerle aynı olduğunu düşünürdü. Annem komşumuzun sıra dışı krem ve parfüm tüketimine kendi gözleriyle tanık olmuştu. Her şeyden önce parfümeri dükkânının sahibesi Senyora Berg'e, dükkân sahiplerinin üst seviyedeki müşterilerine davrandıkları biçimde, kölelere özgü bir saygıyla, olağanüstü nazik davranıyordu. Dükkân sahibesi ve Senyora Berg arasında geçen konuşmalardan da Senyora Berg'in bu ürünlerden hayli anladığı ortaya çıkıyordu. "Bu çeşit kremler çok dayanmıyor, şundan hâlâ var, ihtiyacım olansa, evet, işte bu..." Senyora Berg'in bu cümlelerini takiben dükkânın sahibesi ona bir sürü tanıtım ürünleri armağan ediyordu. Böyle bir jest asla anneme yapılmıyordu tabii ki. Fakat annem, bir gün Senyora Berg'in araya girmesi ve söyledikleri sayesinde, dükkânın sahibi olan hanımın kendisine de bu tanıtım ürünlerinden verdiğini itiraf etti.

Senyora Berg annemin de parfümeride olduğunu fark etmiş ve sempatik biri olduğu için onu coşkuyla selamlamıştı. Bunun annem için kabul edilmesi güç bir yanı yoktu. Üstelik Senyora Berg bütün kremlerinin parasını ödeyip dükkânın sahibesine hoşçakal dedikten sonra;

"Lola, şu tanıtım ürünlerinin bazılarından benim komşum olan bu hanımefendiye de ver lütfen," demişti.

Sonra da anneme göz kırpmıştı. Ama bu göz kırpış birçok kişinin yaptığı gibi kabaca değil, annemin tarifine göre, tersine çok hızlı ve yumuşak bir kırpıştı. Senyora Berg'e koşulsuz bir hayranlık besleyen ve onu bir zarafet örneği gibi gören kız kardeşim Teresa şaşkın bir halde, "Gerçekten sana göz mü kırptı?" diye sormuştu.

Lola anneme her zamankinden çok daha farklı,

Senyora Berg'e davrandığı gibi davranmıştı. Aslında anneme karşı soğuk ve mesafeliydi. "Her zaman öyleydi," dedi annem. Fakat Senyora Berg'e itaatsizlik etmeye cesaret edememiş, sonra soracağını düşünerek anneme üç adet ünlü ve iyi bir Fransız markasının tanıtım ürünü olan bedava kremlerinden ve iki adet de parfüm şişeciği vermişti. Annem bu kremleri halen, eczaneden aldığı her zamanki kremleriyle karıştırıp, bitmelerini geciktirerek kullanıyordu. Pahalı kremlere karşı pek kuşkulu olsa da, bu armağanlara bayılmıştı.

Annemin Senyora Berg'e karşı olan konuşması da böylece anlaşılmaz bir şekilde, hayranlık ve minnettarlıkla son buldu.

Kız kardeşim Teresa'nın komşumuza olan hayranlığının farkına o gün sorduğu sorunun ardından vardım. Senyora Berg'in kendini oğullarına adamışlığı beni etkilediği kadar kız kardeşimi etkilemiyordu; onun asıl etkilendiği, annemin ilk başta eleştirdiği Senyora Berg'in giyinme şekliydi. Birkaç kez kız kardeşimin, Senyora Berg'in şıklığından, tarzından söz ettiğini duymuştum. Hatta büyüyünce onun gibi olmak istediğini, Senyora Berg herkes için bir örnek oluşturduğundan, bütün komşu genç kızlar gibi bazen kasıtlı olarak onu taklit ettiğini de söylemişti.

Annemin kıyafet ve güzellik malzemelerine olan harcamalarla ilişkin yaptığı yorumla, kız kardeşimin Senyora Berg'in anneme göz kırpması konusunda sorduğu soru pekişerek kafamda birleşti. Bu göz kırpma Teresa'ya inanılmaz geliyordu. Senyora Berg'in bende yarattığı çekimin bir parçası da, sanki özellikle onun için kesilmiş ve dikilmiş bu kıyafetlere, vücudunu saran, o takdire layık ve çok pahalı kumaşlara dayanıyordu. Şu âna dek giysilerinin

üstünde hiç bu kadar durmamıştım. Ama annemin ve kız kardeşimin yığınla yorumu Senyora Berg'in elbiselerine karşı bende hastalıklı bir saplantı oluşturmaya başlamıştı.

Özellikle yaz ayları. Sıcak, komşumuzun, ince ve cüretkâr desenli kumaşlardan bir kıyafet sergisi yapmasına olanak sağlayarak bedenine manyetik bir çekim gücü kazandırıyordu sanki. Ve eminim ki bundan etkilenen yalnız ben değildim. Senyora Berg uzun boylu, cömert yuvarlak hatları olan, doğru orantılı bir bedene sahipti. Çok sarışındı. Annem sarışın bir kadının fizyonomisine sahip olduğunu kabul etse de, "Saçlarının boyalı olduğu kuşku götürmez, herhalde çocukken sarışın olmalıydı," diyordu. Teniyse yazın başında bembeyaz olur, yavaş yavaş hafif bir altın tonunu alırdı. Onu asla tam olarak bronzlaşmış görmedim, ya teni bu tona ulaşamıyordu ya da güneşte kalamıyordu. Barcelona ve Tarragona arasında yer alan bir sahil kasabasında doğmuştu. Burası yazın yazlıkçılarla doluyordu. Markus Berg'i de orada tanımıştı. O zamanlar Markus Berg'in Madrid'in merkezinde, Mayor ya da Arenal Caddesi'nde bir ofis-dairesi vardı. Bunu bana Pedro Berg söylemiş olabilir.

Senyora Berg'in ince yazlık elbiseleri beni deliye döndürüyordu. Güneşin henüz havayı boğmadığı çok erken sabah saatlerinde sokağa çıkıyor ve gölgeli kaldırımlarda belirgin bir rahatlıkla yürüyebiliyordu. Dükkânlara giriyor, çıkıyor, pazarı bir dolaşıyordu. Elbisesinin tülü ya da sateni bedenini sarıyordu. Bu elbiseleri mahallenin kadınları tarafından olduğu kadar, kesin zamanını bilmediğim bir zamandan beri benim tarafımdan da beğeniliyordu. Bu elbiseler özel bir durum ya da öğleden sonraları için değildi. Senyora Berg bunları sabahın köründe

giyiyordu. Evinde de aynen böyle giyiniyordu, bunu çok iyi biliyordum. Evde ya dikişle uğraşıyor ya ütü yapıyor ya da dolapları düzenliyordu. Bunlar Senyora Berg'in başlıca uğraşlarıydı. Anladığım kadarıyla yalnızca sabahları gelen, yemek pişiren ve evi temizleyen bir hizmetçisi de vardı.

Senyora Berg'i en beğendiğim zaman dikiş diktiği zamandı. Ayağının yanı başında kocaman bir sepette ütüsüz, çoğunluğu erkeklere ait giysiler, özellikle gömlekler bulunurdu. Sürekli sökük dikiş yerlerini, kopmuş düğmeleri, yırtıkları dikerdi. Sonra kendisinin öte yanında bulunan sandalyenin üzerindeki düz, tepsi benzeri bir sepete onarılan giysileri koyardı. Yığın halinde, ütü için hazırlanmış giysileri seyrederek tatminkâr bir şekilde iç geçirirdi.

Kendi giysilerimi sonradan ona ait bir izi yakınımda hissetmek için Senyora Berg'in ellerine teslim etmeyi çok arzu ederdim. Kendi kokusundan bir şeyler oğullarının kıyafetlerine işlenip kalıyor olmalıydı. Kaybolmuş bir düğme, dikilmemiş bir yer avında gibi olan bu teftişi, parmaklarının arasındaki erkek kıyafetleri defilesini görmeyi seviyordum. Giysilere göz gezdirirken Senyora Berg'in gözleri sanki onların içine işliyor, onlara sahip oluyordu. Benimse en çok istediğim şey, onun tarafından böylesine içine işlenmekti. Onun için dikiş dikmek ve yama yapmak öylesine doğal bir işti ki, bu işlerine ara vermeden de konuşabiliyordu. Oğullarının yol açtığı derin kaygılar kıyafetlere bakarken, onları incelerken, iğne kumaşa batıp çıktıkça, ipliği iğneye geçirirken, makasla ipliği keserken ağzından dökülüyorlardı. Jaime'nin sınavları, Juan'ın arkadaşları ya da Pedro'nun gizledikleri yüzünden kaygı duyuyor ama dikişe devam ediyordu. Sonuçta dikiş dikmenin onu avuttuğunu düşünmeye başladım. Oğul-

larının giysilerini yamayarak, tamir ederek kendini yararlı, ilahi ve çok güçlü hissediyordu.

Senyora Berg oğulları için çok kaygı duysa da, her yerden gelen sorunlar ve tehlikeler görüyor olsa da aslında mutluydu. Pedro'nun odasından, onun beyaz çamaşır dolaplarını düzenleyerek koridorda şarkı mırıldandığını duyardık. Bana fırsat buldukça anlattığı huzursuzluğunu içinde saklayarak şarkı söyler, gülümser, hatta gülerdi bile.

Çok sıcak bir yaz sabahı, Berglerin iki küçük kardeşi Pedro ve Miguel ile birlikte binanın üstündeki terasa çıktım. Tam olarak oraya çıkış nedenimizi anımsamıyorum ama bir köşede yarı toplanmış su hortumunu görünce duş yapmaya karar verdik. Gömleklerimizi ve pantolonlarımızı çıkardık. Üstümüzde yalnızca soğuk suya batmış durumda külotlarımız kalmıştı. Kendimizi döşeme taşlarının üstüne atarak güneşlendik. O anda Senyora Berg belirdi ve bizi görünce, "Ne şans! Ne güzel serinliyorsunuz!" dedi. Miguel bize fark ettirmeden, su hortumunu aldığı gibi, çamaşır ipinde asılı çamaşırları toplayan annesine doğru doğrulttu. O zamanlar tüm komşular çamaşır asmak için binanın üst terasına çıkabiliyorlardı. Ama daha sonraları üst terasa çıkışın kapatıldığını ve yalnızca kapıcıların burayı kullanabildiklerini anımsıyorum. Senyora Berg soğuk suyun vücuduna çarptığını hissedince, bir çığlık attı ve asılı çamaşırların arkasına sığınmak için koştu. Fakat oğlu Miguel onu amansızca takip ediyordu. Sonunda Senyora Berg, Pedro ve benden yardım etmemizi istedi, Miguel'in elinden hortumu almak için üstüne çullandığımız sırada üçümüz de yeri boyladık. Biz yeniden ıslanırken, Senyora Berg de telaşla su musluğunu kapattı. Sonra da bedenine yapışmış yaş elbisesini yoklayarak gülmeye başladı.

Senyora Berg'in ıslak saçları ve elbisesiyle, gülerek küçük oğlunun şakasını kutlayan görüntüsü beni hayli etkiledi ve gece fantezilerimin özgür kalmasına yol açtı. Çünkü başından beri geceleri onu düşünmemeye gayret ediyordum. Benim dikkatimi çeken, kendi yaşıtım ya da biraz büyük başka kızlar olmalıydı, arkadaşlarımın annesi, komşumuz hakkında hayaller kurmamaya çabalıyordum. Derinlerde vicdanım bunun olası bir şey olmadığını söylese de, yatmak için hazır olup, komodinin üzerindeki lambayı söndürmemle birlikte önüne geçilemeyen bir sebatla tüm düşüncelerim ortaya çıkıyor, aklımı bir türlü onun ıslak, şeffaf elbisesinden alamıyordum.

Her ne olursa olsun, o günden sonra Senyora Berg'e karşı olan hayranlığımı mantıklı, platonik bir düzeyde tutma savaşı verdim. Çünkü, incelemeden, isyan etmeden, hatta acı bile çekmeden bunun başka bir şekilde olamayacağını biliyordum. Böyle ulaşılamaz ve belirsiz bir aşkın varlığını tahmin ediyordum ve bu aşk, bize tüm öbür maddesel ve gerçekleşebilir aşkları bulmamızda rehberlik etmeliydi. Onu uzun süre, neredeyse tamamen unutmaya yüz tuttuysam da, Senyora Berg'in âşık olduğum tüm öbür kadınlar arasında hep örnek oluşturması ve hislerimin en derin kaynağı olması olasıydı. Fakat, kesin olarak söylemeliyim ki, o zamanlar yalnızca giysi gibi çok yüzeysel özellikler bile olsa, ona benzer nitelikler bulduğum kızlardan hoşlanıyordum. Saplantılı bir haldeydim ve kadınların arasında ince elbiseler giyenleri arıyordum çünkü o narin kumaşlara dokunuş ya da en ufak bir dokunma olasılığı bile tüm duygularımı harekete geçiriyordu. Deliriyordum, özellikle elbisenin dize değen yeri, kumaşın tene değdiği o an ve bacakların kumaşı bir oraya bir

buraya savurduğu hareket. Bacaklar ve etek arasındaki o tahrik edici havanın ılıklığını, kumaşın sürtünmesini hayal ediyordum. Sanırım bu çileden çıkartan duyarlılığı, kadınların bacaklarına saplantılı bakışlarımı Senyora Berg'e borçluyum.

Gerçekte onu bu kadar yakından beğenebilmenin bir tür ayrıcalık olduğunu düşünmüş ve ona karşı olan aşkımda en başından beri, ona benden daha da yakın olan oğullarını kıskanmıştım. Benim vardığım sonuca göre en kıskanılır bölüm de oğullarının onun bütün ilgisine sahip olmasıydı. Bir anda kıskançlıktan vazgeçtim, çünkü ona bu kadar yakın olan oğulları onu gerçekten tanıyamıyorlardı. Evlatları oldukları için onu benim gibi sevemezlerdi. Oğullarını bu denli çok sevmesi ve bütün düşüncelerinin onlarla dolu olması, aslında şaşırılacak ve kıskanılacak bir durumdu. Öte yandan bu bana, onlarla ilgili kaygılarını dile getirebileceği uygun bir dinleyici sıfatı sağlıyor, fırsatlar tanıyordu.

Oğullarına gelince; annelerinin onlara olan adanmışlığının ne kadar farkında olduklarını bilmiyorum. Belki de bunu normal karşılıyorlardı. Bazen annelerinin ilgisi ve sürekli üstlerine düşmesi yüzünden kendilerini boğulmuş gibi hissettiklerini ve bu konu hakkındaki hafif bir şikâyeti, kısa bir yorumu, bir sabır iç çekişini algılayabileceğime inanmıştım. Ayrıca annelerinin onlara artık çocuk gibi davranmayı bırakmasını, daha fazla özgür olmayı tuhaf ve içgüdüsel şekilde dilediklerini biliyordum.

Susuyordum. Yorumlarını, annelerinin alışkanlıkları ve karakteri hakkında dolaylı olarak verdikleri bilgileri dikkatle dinliyor ama herhangi bir şey söylememekte ve herhangi bir karşılaştırma yapmamakta direniyordum. İç çektiklerinde, annelerinin koruyuculuğundan bıktıklarına ilişkin biraz şikâyet

eder gibi olduklarında, hatta bütün öbür annelerinki gibi annelerinin ilgisinin biraz bunaltıcı olduğunu söylemeye çalıştıklarında ben susuyordum. Bu olanların ya benim bilmediğim şeyler olduğunu ya hiç üstünde düşünmediğimi ya da söyleyecek bir sözüm olmadığını, sonuçta anneler hakkında bir şey bilmediğimi ve bilmek de istemediğimi ima ediyordum.

Üstelik bunları yavaş yavaş anladım, ilk başta farkına varmamıştım. Senyora Berg benimle, beni yalnız yakaladığında, oğulları ortada yokken konuşuyordu. Benimle oğulları ortalıkta olmadığı için konuştuğu sonucuna vardım. Zaten oğulları yanımızdayken, onların önünde konuşmasının da hiçbir anlamı yoktu.

Tüm Berglerde, bir hareket ya da birkaç sözcükle sımsıcak bir ortam yaratarak, geleni karşılama ve selamlama yeteneği vardı. Berglerin evinde kendimi hep hoş karşılanmış hissettim. Bu, Senyora Berg'in, oturma odasında dikiş dikerken, ütü yaparken ya da koridorda dolapları düzenlerken, yani nerede olursa olsun beni yalnızca yanında alıkoyma çabasından değil, evin kendine özgü kucaklayıcı ve aynı zamanda teşhirci bir yanı olmasından dolayıydı.

Berg ailesinin üyeleri sanki onlardan biriymişçesine sana kucak açarlardı. Bu, onların da seni çabuk unutmalarına ve sürekli seninle meşgul olmamalarına yardımcı oluyordu. Ben her zaman onların bulundukları ortamı açık ve arzulanır kılmaya çalıştıklarını düşünmüşümdür. Formaliteci değillerdi. Evlerinde hiç protokol uygulanmazdı. Benim evimde bile göze batan bir resmiyet vardı. Örneğin benim evimde bir misafirin kendi başına buzdolabından bir şey almaya gitmesi düşünülemezdi bile. He-

le de misafirin kendine basit bir bardak su alması bile hepimizi şaşkına çevireceği gibi, bu rezalet annemi utandırmış olurdu. Misafirlerle her zaman ilgilenmek gerekliydi. Bu resmi tavırlar sonraları gevşeyip kırılsalar da, kural olarak, varlıklarını sürdürdüler. Buna karşın Berglerin evinde bu tür kurallar yoktu. Bergler bu yaşam tarzlarından gurur duyuyor görünüyorlardı ve bunu sana bir misafir sıfatı ya da durumu yaratmayarak, sanki ailenin bir üyesiymişsin gibi davranarak gösteriyorlardı. Asker üniforması içinde enerjik ve ritmik adımlarla ilerlediğini hayal ettiğimiz ve hiçbir şekilde fikirlerine güvenilmeyeceğine inandığımız ailenin reisi Markus Berg bile, sert ve son derece kuralcı Alman tipine uymuyordu. Bu belki de İsveç kökenli olmasından kaynaklanıyordu. İskandinav insanlarının soğukluğu da Markus Berg'de yoktu. Çevresine ne soğukluk ne sertlik ne de ciddiyet hissettiriyor, aksine güvenilirlik yayıyordu. Yalnızca içten değil, aynı zamanda neşeli, samimi ve neredeyse uçarı bir görüntü veriyordu. Markus Berg'in Madrid'de yaşamasının bir nedeni olmalıydı. Ve müstakbel karısını Akdeniz sahillerindeki küçük bir beldede tanıdıysa, bu da aynı nedenden dolayı olmalıydı.

Komşumuzun bana sürekli olarak oğullarından söz etmesi, belki de Berglerin yaşamlarının bu doğal içerik içinde sürüp gitmesinden kaynaklanıyordu. Bana oğullarından söz ediyordu, çünkü ben onların arkadaşıydım, o da anneleriydi. Kaygılıydı ve kaygıları arkadaşlarımla ilgili oldukları için beni de ilgilendiriyordu. Evinin kapıları bana her zaman açıktı. Arkadaştan daha öte, neredeyse ailedendiler ve davranışları da bunu bana söylemek ister gibiydi.

Yazın bir öğleden sonra Colon Meydanı'ndan yürüyerek eve dönerken, San Bernardo Cadde-

si'nde, Los Dolores Kilisesi'nin tepesinde Senyora Berg'i gördüm. Onu arkadan görmeme karşın, bütün elbiselerini ezbere bildiğim için elbisesinden tanıdım. Niye böyle düşündüğümü bilmemekle birlikte, onun kiliseden çıktığını sandım. Onu hiç dini eğilimleri olan biri olarak hayal etmemiştim. Benim adımlarım onunkilerden daha hızlı olduğundan, bulunduğu yere çıktım ve selamlamak için ona doğru döndüm. Bana bir parça ona kimin ve ne nedenle baktığını bilemez durumda, duraksayarak baktı. Beni tanıyınca da rahat bir nefes aldı.

"Gezmeye çıkmıştım," dedi. "Harika bir öğleden sonra. Evde kendimi kapatılmış hissettim. Aslında yapmam gereken çok iş var ama içimden hiçbir şey yapmak gelmedi."

Benim nereden geldiğimi soracağını düşünerek tam yanıtımı hazırlarken bir teklifle beni şaşırttı.

"Hadi bir şeyler içelim," dedi. "Bir biraya ne dersin? Ama benim ısmarlamama izin ver."

Doğal olarak ânında evet dedim, belki de davetinin verdiği şaşkınlıkla yalnızca razı oldum ve oracıktaki bir bara girdik. Burası aynı zamanda hamburgerci zincirlerinden biriydi ama girişinde bir şeyler içilebilen, hoş sayılacak bir yer vardı. İkimiz de bira ısmarladık.

Yüzüne bakmaya cesaret edemiyordum, ama hiç kuşkusuz Senyora Berg orada evindeki kadar rahattı. Aynı doğallıkla, sanki çevresindeki her şey onunmuş izlenimi yaratarak davranıyordu. Biralar geldi, ben kendi biramı bir dikişte bitirip hemen bir tane daha ısmarladım. O ise çok yavaş içiyordu.

"Miguel için çok endişeleniyorum," dedi ve ben her şeyin ortaya dökülecceğini anladım. "Söylemesi zoruma gidiyor," diye iç çekti, birasından bir yudum aldı. "Ama yalan söylüyor, hiç durmadan yalan söy-

lüyor. Artık doğruları yalanlardan ayırt edemiyorum, neye inanacağımı bilmiyorum. Her zaman yalan söylerdi, özellikle de küçükken bir sürü hikâye uydururdu. Bütün hikâyelerine güler geçerdik, bize komik gelirdi, belki de hatamız buydu. Biz gülerek belki de onu yeni şeyler uydurması için teşvik ediyorduk. Fakat şimdi her şey kontrolümüz dışına çıktı. Düzenli bir şekilde yalan söylüyor. Bir arkadaşıyla buluşacağını söylerken, başkasıyla buluşuyor. Sanki başka bir çaresi yokmuş, olanlara dayanamıyormuş gibi her şeyi çarpıtıyor. Çok kaygılıyım."

Belki de evinde değil de bir barda olduğumuz için ya da bu konu daha önce anlattıklarından farklı olduğundan, ilk kez kaygılandığını hissettim ve kendim de kaygılanarak ona yardım etme isteği duydum. Sanırım ona bu konuyu eşi ve yaşça büyük oğullarıyla konuşup konuşmadığını sordum. O da evet, dedi ve hepsinin durumu bildiğini ve Miguel'i arada sırada yalanlarından dolayı azarladıklarını ama bunu çok da önemli bir durum saymadıklarını ve konunun ciddiyetini görmediklerini ekledi. Senyora Berg, Miguel'e kızdıklarını, onun hakkında atıp tuttuklarını ve ona katlanamamalarının sorunu daha da ciddileştirdiğini söyledi.

Güçlükle kendi kendime, "Hollywood'da Senyora Berg'le birlikte bira içiyoruz," deme fırsatını buldum. Olağanüstü bir şey oluyordu. Evin dışında onunla birlikte baş başa bir barda olmayı hayal etmiş bile olsam, bunun asla gerçekleşebilecek bir şey olmadığını düşünmüş, yalnızca hayal edilecek bir şey olduğunu varsaymıştım. Ve şimdi bunlar gerçekleşirken, ben hiçbir şey düşünemiyordum. Heyecanlıydım ve içiyordum. Olayları doğru algılayabilmek, bir aptal gibi davranmamak ve Senyora Berg'in benden beklediği türden bir konuşmacı ol-

mak için, tüm duyularımla konu üzerinde yoğunlaşmıştım.

Senyora Berg ve ben, işte öylece oradaydık. Barın alacakaranlığında, evlerimizin, ortak binamızın bu kadar yakınında, sanki kaygılarını paylaşan iki arkadaşmışçasına, birbirimize Berglerin en küçük oğlunun yaşadığı o fantastik ve aldatmacalı dünyaya ne şekilde müdahale edeceğimizi sorarak konuşuyorduk.

"Belki de bunu böylece kabul etmeliyiz," diyordu, "belki beklemeyi bilirsek, her şey düzelir. Bu bir çeşit dikkat çekme arayışı olabilir. Belki de Miguel bize bir şeyler anlatmaya çabalıyor. Bir psikoloğa gitmesini söylersem, onu kaybederim. Beni dikkate bile almayacaktır. Bir seferinde ona psikiyatristlerden söz ettim, ânında her şeyin bir şaka olduğunu söyledi. Ayrıca eminim ki ona bir psikoloğa gitmesini söylersem, alınacak ve kendisini reddedilmiş hissedecek, hatta sözlerimi onu sanki başımdan atmak istiyormuşum gibi yorumlayacak. Onu çok iyi tanıyorum ve bunu ona söyleyemem," dedi iç çekerek.

Onu dinlemeye çalışıyor, her zamanki gibi söyleyecek bir şey bulamıyordum. Aslında yalan söylemek o kadar da kötü değildi, kesinlikle abartıyordu. Kim ailesine yalan söylemez ki? Miguel'in ona ve ailenin öbür üyelerine yalan söylemesi, herkese yalan söylediği anlamına gelmiyordu ki. Ailelerinden, evlerinden uzakta kendilerini çok daha iyi hisseden, tamamen farklı insanlar vardır. Bir nedenle çekirdek ailelerinde kısıtlanmış, kendilerini sınırlandırılmış hissederler. Evin dışına çıkınca özgürce soluk alırlar ve daha normal davranırlar. Sanırım ben iki bira içtikten ve onun bardağının dibinde hâlâ bir-iki parmak bira kaldıktan sonra, Senyora Berg daha az kaygı duyar olmuştu. Ödemeye devam ederse uta-

nacağımı söylediğim için ısmarlamaktan vazgeçtiğini anımsıyorum. Gülümseyerek, biraz da sanki hınzırca bana baktı ya da bana öyle geldi ve cüzdanını bulmak için açtığı çantasını elinden yavaşça bıraktı.

Caddeyi bizi evimizden ayıran metreleri aşarak geçtik ve birlikte kapıdan girdik. Senyora Berg merdivenlere yönelince ben de onu takip ettim. Her zaman asansörü kullanmama karşın, ondan girişte ayrılmak, özellikle de o herhangi bir veda hareketi yapmamışken ondan ayrılmak, bana saçma göründü. Evinin kapısına geldiğimizde ona hoşçakal dedim ve yukarı çıkmak üzere merdivenlere yöneldim. Bana şaşkın ve sanki onunla birlikte eve girmemi beklermişçesine baktı. Pedro hakkında bir şey geveledim ve sonra onu arayacağımı, hatta onu almak için aşağı ineceğimi söyledim.

Sonra her şey eski, normal akışına kavuştu. Bir daha ne caddede karşılaştık, ne de birlikte bira içmeye gidebildik. Dairesi ve ana kapı daha sonraki karşılaşmaların sahneleri olarak kaldı. Ütü masasının yanında, gözleri diktiği kıyafetlere çakılı durumda oturduğu oturma odasında, bana Miguel'in yalanlarını anlatmaya devam etti. Miguel'in yalanları, Pedro'nun gizli yaşamı, Juan'ın arkadaşları ve Jaime'nin sınavları: sıkıcı tekrarlar, tedirginlikleri, saplantıları. Caddede karşılaşmamız, Hollywood'un biraları sessiz, gizli bir yerde saklı kaldı. Sanki o gün ayrılmadan önce anlaşmaya varmışız gibi bundan ne o söz ediyor ne de ben. Sanki ikimiz de böyle bir şeyin çok istisnai olduğunu ve tekrarının olmayacağını ve tüm istisnai şeyler gibi dikkat ve özenle davranılması gerektiğini biliyormuş gibiydik.

Onu saran parfümünü koklayarak, ince kıyafetlerini izlemeye, bakışlarımı ellerinde, belinde, bacaklarında, hızlı bir el hareketiyle sanki yazın tüm

sıcağından kurtulmak istercesine elinin bir hareketiyle alnının ve ensesinin üzerinde topladığı yumuşak, sarı saçlarında gezdirmeye devam ediyordum. Hâlâ beni altüst etse de bu hareketlerini izliyordum. Bir yandan da, onun sıcaktan kurtulmak için ellerini hareket ettirdiği gibi olanlardan uzaklaşıyordum.

Sanırım evlendikten ve kent dışında, başka bir mahallede yaşamaya başladıktan sonra onun bu hareketleri benden iyice uzaklaştı. Ailemi ziyaret edeceğim zaman onu düşünüyordum. Kendime onunla karşılaşıp karşılaşmayacağımı, onun değişip değişmediğini soruyor, geçen zamanın onun müthiş bedeni, oval ve kemikli, bana bir o kadar kusursuz ve anlaşılmaz görünen yüzü üstünde izleri olup olmadığını merak ediyordum. Bir zaman annem komşumuzdan, ondan söz etmişti. Geçmiştekinden çok daha fazla bir sempatiyle onun hâlâ çok güzel olduğunu anlatmış ve ilginç bir kadın olduğunu çünkü yaşını gösterdiği halde bunu umursamadığını eklemişti.

"Her zaman kendine çok özen göstermiştir," demişti annem. "Şimdiyse yaşını saklamıyor ama hiç ameliyatsız, bundan eminim."

Anneme göre bu bir erdemdi, estetik ameliyatlara son derece karşıydı çünkü; tartışmak istemediği kişisel ilkelere bir çeşit saldırıydı ve onu gücendiriyordu bu ameliyatlar. Yalnızca kadınların bu ameliyatlara ödediği yüksek ücretlere değil, zamana karşı olan bu yararsız ve uğursuz savaşa da karşıydı. "Dünyada bu kadar sorun varken," diyordu ve onun bu kadar çok parası yokken, bu ameliyatlar onu tamamen dehşete düşürmekteydi. Şimdi annem ve Senyora Berg arasında, daha önceden de var olan bir başka bağ daha vardı. Ama ilk kez ortaya çıkıyordu ve şimdilerde karşılaştıklarında iki kadın birbir-

leriyle daha çok konuşuyorlardı. Belki de neden artık daha yalnız olmaları, Senyora Berg'in de, annemin de oğullarının artık kendilerine ait bir yaşantısı olmasıydı. Her ikisi de Madridli değildi. Bunu keşfeder keşfetmez, geçmişlerine onları sevgiyle bağlayan olayları açıkladılar ve fikir alışverişi yapabildiler. Annemin Huesca'da, şimdi ne yazık ki yıkık halde bulunan, parkın karşısındaki şu ünlü evden söz ettiğine eminim. Ayrıca annemin yorumlarından da, Senyora Berg'in evlenmeden önceki yaşantımın oldukça keyifli olduğunu öğrendim. Bir inşaatçının –mimar demiyor, inşaatçı diyordu– kızıydı ve Barcelona'nın güneyindeki sahil beldesinde çok eğlenmişti. Yazları orası yaşam dolu ve hareketliydi. Annem anlattıklarıyla bana çok neşeli, çok güzel, gününü gün etmeyi çok iyi bilen bir genç kadın görüntüsü çizdi. Bundan kuşkum yoktu zaten. O genç kadını son moda gece kulüplerinde dans ederken ya da üstüne tam oturan mayosuyla yarı çıplak plajda güneşlenirken hayal ettim. Aslında Senyora Berg bana bir keresinde güneşlenmekten hoşlanmadığını söylemişti ama o genç kadın sanırım bundan hoşlanırdı. Hatta onu, o dönemin kızlarının yaptığı gibi bir motorsikletin arkasına yan oturmuş, kollarını bir kez ya da belki çok kereler, yakışıklı, yabancı bir delikanlının beline dolamış olarak gözümde canlandırdım. Bu Markus Berg ortaya çıkana kadardı tabii. Benim hayal gücüm çok iyi çalışıyordu aslında, ama annemle Senyora Berg arasındaki gizli paylaşımlar da gayet açıktı, birbirlerine yaşamlarından kesitler anlatıyorlardı. Ve görünüşe bakılırsa, her zaman aynı sonuca varıyorlardı, Madrid'de yaşamlarını geçireceklerini hayal bile etmedikleri sonucunda hemfikirdiler. Karşılıklı, yaşamlarının o dönemini özlediklerini ya da en azından geçmişe bir

parça hüzünle baktıklarını birbirlerine itiraf edip etmediklerini bilmiyorum ama annem konuşurken gördüğüm kadarıyla her ikisi de geçmişten özlemle söz ediyordu. Şimdilerde Senyora Berg annemin neredeyse arkadaşı olmuştu, oysa geçmişte annem, sanki onun hakkında her şeyin doğru olmadığını biliyormuşçasına kendine ait özel noktalar bırakarak onu eleştirirdi.

Artık annem yalnızca Senyora Berg'in sempatisini ve kibarlığını övmekle, ortak noktalarının çokluğundan –en önemlilerinden biri de ikisinin de Madrid'de doğmamış olması idi– söz etmekle kalmıyor, onu örnek alıyor ve giyim zevkini yüceltiyordu. Geçmişte bunu Teresa yapacak olmuştu ve annem buna alınmıştı. Tüm bunlardan Senyora Berg'in birçok kadın için hâlâ bir örnek oluşturduğu kanısına vardım.

"Her durumda o benden daha genç," diye ekliyordu annem.

Bunda haklıydı ve işte annemle Senyora Berg arasındaki bu yaş farkı, benim ergenlik dönemimde Senyora Berg'i, düşlerime girecek türden bir kadın olarak, annemden daha farklı yönde değerlendirmeme neden olmuştu. Kuşkusuz komşumuz çok gençken evlenmişti. Öte yandan annemle babam, hiç kimsenin beklemediği türden geç bir evlilik yapmışlardı ve ne zaman geçmiş bekârlık dönemlerinden konuşsalar, özellikle de annemin yaşamının yarıda kesildiğini, Huesca'daki evde öylece kaldığını hissederdim. Daha sonra kurdukları aile, ki bunun sonucunda Teresa ve ben doğmuştuk, her şeyi ileriye doğru sürüklemişti. Annem doğduğu kenti bırakmak ve hiç tanımadığı, dev bir kentin düzenine ve geleneklerine, bir kamu çalışanının yaşantısına alışmak zorunda kalmış, babam kendi yaşam düzenini

izlemişti.

Berglerin evinde geçirdiğim akşamüstlerinin üstünden yıllar geçtikten sonra, annemden kendi yorumlarını dinliyordum: Senyora Berg hâlâ güzel bir kadındı, işte bu noktada merakım bitiyordu çünkü fantezilerim çok geçmiş bir zaman önce doruğa ulaşmıştı, sonuçta da onunla yeniden karşılaşmak ve bunları doğrulamak istemiyordum. Her ne kadar annem tam tersini iddia etse de, o artık hayallerimin kadını değildi.

Arkadaşım Pedro da artık ailesi ile oturmuyordu. Berglerin hiçbiri ailesi ile yaşamıyordu. Her ne çeşit olursa olsun, Senyora Berg'in oğullarının hayatına ilişkin ya da farklı türden gördüğü sorunlar hep var gibi olsa da, Bergler ana ocağının dışında kendi hayatlarını kurmuşlardı. Artık beni bu hayatlardan annem haberdar ediyordu. Annem ve Senyora Berg beklenmedik buluşmalarında birbirlerine anlattıkları bir sürü şeyin arasında –hiç kuşkusuz asla düşünüp taşınmadan ya da planlanmadan– oğullarından da söz ediyorlardı. Annemin bana aktarmaya çalıştığına göre, onlara geçmişte çok yakın olan bu hayatların izini sürmekten ve birbirlerine çocuklarının hayatlarına ilişkin en çarpıcı ve önemli gelen ayrıntıları vermekten hoşlanıyorlardı. Oturdukları kent, gelinlerinin fiziği ve karakteri, torunlarının dersleri, alınmış bir ödül, bir yolculuk... hepsi onların kendilerini çocuklarının hayatlarına hâlâ yakın hissetmelerini sağlıyordu.

Artık hepimiz uzaktaydık. Bir an geliyor aile anıları, sanki başkasına aitmişler ya da geçmişte bir yerde kalakalmışlar gibi eski tarzda döşenmiş sahnelere hapsoluyor, artık bize ait olmayan koridorlar ve odalarda dolaşıyor, şu anda yaşadığımız evlerin kokularıyla hiç benzeşmeyen, yemek, kül, mobilya

cilası kokularıyla dolu havaya tutunuyor, uzak ve gerçekdışı oluyorlar. Sanki o yemekler ve temizlik ürünleri bizim kullandıklarımızdan tamamen farklıymışlar gibi.

Senyora Berg de bu dünyanın bir parçasıydı. Bende yarattığı ruhsal sarsıntı, orada, ailemin dairesinin yanında, koyu renkli mobilyalar ve açık pencerelerin bile dağıtamadığı durağan kokuyla birlikte kalmıştı.

Bu dairelere giren, çıkan, sokaklarda yürüyen insanların bir ve birden fazla dünyaları var. İnsanlar hepimizin ortak sahip olduğu anıların çok ilerisinde yaşıyorlar. Sanırım bu yüzden, artık Senyora Berg'i kayıp diye nitelediğim ya da bilinçdışında kaybettiğim bir zamanda, yeniden bana döndü, onu bir daha kaybedecek ve unutacakken üstelik.

Ben başkalarının yüzünde kişisel ve hatta kişisel olmayan hayaller arayışında olan insanlardan değilim. Bu yüzden onu tanıyabilir miydim bilmiyorum, çünkü çok değişmiş olduğundan emindim ama o beni, tereddütleri olmasına ve bunların doğruluğundan emin olmak istemesine karşın, tanıdı. Sergi salonunu dolduran insanların arasından kendine yol açarak bana yaklaştı. Resimleri bu salonda asılı ressam arkadaşım öğle yemeği sırasında aramış ve benzerlerini andıran bu sergiye gelmemi rica etmişti. Sergisine kimsenin gelmeyeceğini düşünüyordu. "Madrid'de bir yığın faaliyet var," diye üzülmüştü. "Yığınla açılışlar, sergiler, konferanslar, kitap tanıtımları!.." Sanırım bu galeriyi dolduran herkesi tek tek aramış olmalıydı.

"Ben Marta Berg," dedi bana yaklaşmış olan kadın. Aklımın karıştığını fark edince, "Senin arkadaşlarının, Berglerin annesi," diyerek duruma açıklık getirdi.

İşte o zaman Senyora Berg'in adını hiç bilmediğimi ya da belki hiç dikkat etmediğimi, hatta aklımda tutmamış olduğumu anladım.

"Ne kadar çok kişi var değil mi?" diye konuşmasına devam etti. "Gelmeyi düşünmüyordum ama ressamı çok yakından tanıyan bir hanım arkadaşım beni aradı ve ona eşlik etmemi istedi. Ressamın bizzat kendisi onu aramış ve oldukça sinirliymiş. Arkadaşım da aslında gelmek istemiyordu ama telefonla davet edilince başka çaresi kalmamış... Tabloları nasıl buldun? Ben ne düşüneceğimi bilmiyorum, resimden pek anlamam zaten..."

Şimdi onu gittikçe anımsayarak dinliyordum. Geçen onca zamana karşın, her zamanki gibi çok güzel ve çekici ama aynı zamanda uzaktı, sonunda uzaktı işte. Bana ilk kez oğullarından söz etmiyordu.

"Bu salon çok sıcak..." diye yelpazesini sallayarak hayıflandı.

Çok sıcaktan gerçekten de, kalabalıktan bazıları sokağa çıkıyordu ve Marta Berg'le ben de bir anlamda kapıya doğru itildik.

"Ne ferahlık!" dedi sokağa çıkınca. "Sen de ressamın arkadaşı mısın?"

"Beni de aradı," dedim.

"İnsanın kendisini dikkate alan bu kadar çok arkadaşı olması ne şans!" diyerek güldü.

Böylece onu caddenin karşısına geçip arkadaşının galeriden çıkışını görebileceği bara davet ettim.

"Arkadaşım hiç umurumda değil," dedi Marta Berg gülümseyerek. "Ona ne zaman bunun gibi bir yere gitmek için eşlik etsem birbirimizi kaybediyoruz. Yani aslında asıl ortadan kaybolan o. Bu kez bir kerecik olsun ortadan kaybolan ben olacağım."

Bir süre bana iki kez boşanmış ve hep macera peşinde koşan arkadaşı Amalia'dan söz etti.

"Ya Markus? Hâlâ seyahat etmeye devam ediyor mu?" diye sordum.

Düşünceli bir halde, "Evet," dedi. "Son zamanlarda daha az seyahat ediyor, haklısın, evde çok az bir süre kalabiliyordu. Oğullarımı ben eğittim," diyerek gülümsedi. "Yani buna eğitmek denirse."

Barın sonuna doğru ilerledik ve bar tezgâhının önüne oturduk. Ben bir viski ısmarlamıştım. Marta Berg ise Coca-Cola ve rom istedi.

"İkinci kez birlikte bir bara geliyoruz," dedim ama devam edemedim. "Marta, sokakta karşılaşmıştık ve beni Hollywood'da bir bira içmeye çağırmıştın. Anımsıyor musun?"

"Tabii ki anımsıyorum! Nasıl anımsamam!" dedi. "Bir parça şaşırmıştın, bana kalırsa bu daveti beklemiyordun. Halbuki ben seninle karşılaşmadan önce bir bira içmeyi düşünüp duruyordum. Hiç acelem yoktu ve eve erken dönmeyi istemiyordum. Hayatımın o dönemini düşündüğüm zaman kendimi bir tuhaf hissediyorum..."

Ona, "Yalnızca oğullarından söz ederdin," deme cesaretini gösterdim. "Sorunlar, sınavlar, arkadaşlar, sırlar... Hepsi için çok kaygılanıyordun. Hatta o öğleden sonra Hollywood'da bana Miguel'den söz ettiğini anımsıyorum. Onun çok büyük bir yalancı olduğunu, zorlayıcı bir çeşit masal yazarı olduğunu söyledin. O gün gerçekten çok kaygılıydın."

Marta Berg bana şaşkın bir halde baktı.

"Gerçekten mi?" dedi. "Sana yalnızca oğullarımdan mı söz ediyordum? Ne tuhaf..."

"Yani," dedim daha canlı şekilde, "kafanda oğullarından başka bir şey olmamasını anlayamıyordum. Bu beni biraz rahatsız ediyordu. Hatta biraz kıskanıyordum da çünkü kendi annem benim hakkımda bu kadar çok konuşmuyordu."

Marta gülmeye başladı. Daha öncesine nazaran iyice kısalmış sarı saçlarının şekli bozuldu.

"Olabilir," dedi, "öyle anımsıyorsan öyledir, ama inan bana ben anımsamıyorum, herhalde bunun bilincinde değildim. Hay Allah!" diye haykırdı. "Çok bunaltıcı olmalı, üzgünüm..."

Ona tek tek oğullarının sorunlarını sordum. Olanları böylesine netlikle anımsıyor olmama şaşırmış bir şekilde güldü. Evet, Jaime'nin sınavları! Ne kadar da sinirli oluyordu! Şimdiyse son derece sakin, mutlu bir aile babası olmuştu... Juan'ın halen bir yığın arkadaşı vardı ve bir orada bir buradaydı. Karısı da onun gibi gezgin, çok canlı biriydi... Pedro'dan da ciddi bir şikâyeti yoktu. Yalnızca işini düşünen biriydi. Miguel ise, evet, hâlâ yalanlarına devam ediyordu. Fakat ters bir durum yoktu, yalnızca kendini beğenmiş ve fazlaca hayalciydi... İçlerinde en çok gördüğü de oydu, çünkü evine yakın oturuyordu. Onu böylesine kaygılandıran, duyarlı oğullarının hepsi mutlu görünüyordu. Kendisine çok benzediklerini söyledi. Her zaman onların kendisine benzediğine inanmıştı. Aslında hayatın zorluklarını göğüsleyebilecek derecede hazırlıklı değillerdi ama şanslıydılar, çünkü babalarının, Markus Berg'in pratik zekâsına, ticari yeteneğine sahiptiler.

"İnsanın çocuklarını tamamen tanıması olanaksız. Birçok kez hayretler içinde kaldım," dedi neşeli bir ses tonuyla.

O zaman birbirini tanıyan iki yaşlı gibi, daha ilk dakikadan itibaren senli benli konuştuğumuzu anladım. Artık oğullarının dışında, başka konulardan da söz edebilirdik. Ona o zamanlar, ben daha ailemin evinde yaşıyorken ve oğlu Pedro'nun yakın arkadaşıyken, hayatının niçin tuhaf olduğunu, bunu bana neden söylediğini sormak istiyordum. Pedro

geçmişte sigaraya erken başlamış ve kendini içkiye vermiş biri olarak şimdi ciddi biriydi. Bunları konuşurken Senyora Berg'in bana önemli sırrını açabileceğini umuyordum. Böylece sonra onunla, tüm mahallede dikkati çeken kıyafetleriyle ilgili de konuşabilirdim. Sonuçta hepimiz kendimize aynı soruyu soruyorduk. Niye ve kimin için daha sabahın köründen itibaren böyle giyiniyordu?

Tam o sırada bir kadın Marta'nın koluna dokunup onu galerinin her yerinde aradığını söyledi. Yanında yaşlı bir adam vardı ve bilmediğim bir nedenle ondan hoşlanmadım. Adam, yalnızca cömert ve gözü pek hareketlerinden değil, gözlerinden, yüzünün tüm mimiklerinden okunabilen bir boyun eğdiricilik taşıyordu.

"Bu arkadaşım Amalia," dedi Marta.

Amalia ve söylediği upuzun adı bir türlü aklımda tutamadığım, Amalia tarafından tanıştırılan o adam –yalnızca adının José Luis olduğunu anımsıyorum– hemen muhabbetimize ortak oldular. Daha içki ısmarladılar. Birçok restorandan söz edip, yok ona, yok buna yemeğe gidebileceğimizi, çeşitli bahanelerle bir ondan bir bundan vazgeçerek tartıştılar. Bense yapmamı istediği şey konusunda, bana bir ipucu versin diye Marta'ya baktım; onu oradan çıkarmak ve eski karşılaşmalarımıza ait anıların ucunu yeniden yakalayabilmek için sohbete devam etmek istiyordum.

Marta bana hiçbir işaret vermediği gibi bakmıyordu da. Aklı başka yerde ve düşünceliydi. Sonunda Amalia ve José Luis Madrid'in öbür ucundaki restorana gitmek konusunda anlaştılar. Benim tarafımdan yapılan hafif bir garipseme hareketine de, "Bir sorun mu var? Taksi diye bir şey var biliyorsun," gibi yorumlarda bulundular.

Kuşkuyla, beyaz kadranda bir mesaj varmış gibi saatime baktım. Ama aynı anda biri kolumu hafifçe sıktı. Tabureden aşağıya doğru inerken Marta bana yaslanmıştı ve bu hareketten çok kısa süreli de olsa onlara eşlik etmek zorunda olduğumu anladım.

Bir yandan taksinin arka kapısını bize tutarken öbür yandan da, "Ben önde gidiyorum," dedi José Luis. Hanımlarla bense, ben ortada oturmak suretiyle, arkaya yerleştik.

José Luis taksiciye adresi verdikten ve şoför koltuğunun arkasına kolunu attıktan sonra tatminkâr bir ifadeyle bize doğru döndü. Bu vaziyette biraz zor gideceğimizi ima eder gibi geldi bana.

Açıkça o anda kendimi çok iyi hissediyordum. İki hanım da kalçalarını ve bacaklarını, kasdi olmamakla birlikte bana çok rahatlatıcı bir sıcaklık sağlayarak, bedenime bastırıyordu. Bedenleriyle kurduğum bu yakın temasta, özellikle de Senyora Berg'den gelebilecek olası işaretler üzerinde yoğunlaşmıştım. Ama bir yandan da Amalia'nın bacağı rahat durmuyor, benimkine kasıtlı, hatta zorlayıcı bir şekilde sürtünüyordu. Üstelik Amalia'nın kocaman memeleri vardı ve bedeninin iki yana her zorlayıcı salınımında, bacağı sürtünüyor, bacağımın üstüne çıkıyor, memesi ise koluma bastırıyordu.

Taksiden oldukça eğlenerek ve maceraya eğilimim artarak çıktım. Kendi kendime gecenin nasıl biteceğini asla bilemezsin, diyordum. Senyora Berg ise, Amalia ve José Luis'in saldırısından sonra takındığı kayıtsızlığı sürdürüyordu, ama ben kendimi bırakmıştım ve merakım ve beklentilerim hoş deneyimlerin tadına varıyordu.

Yemekte, beklenildiği üzere José Luis sazı eline almıştı. Onun hızlı bir şekilde incelediği, benimse yan gözle baktığım şarap mönüsünden anladığım

kadarıyla en pahalı şarabı ısmarlamaya uğraşıyordu. Hemen ardından, buna benzer ya da farklı başka iyi bir restoranda, yalnızca restoranda da değil evlerimizde, hatta başka evlerde de yemek yememiz için bu son fırsatmış gibi, bir sürü yemek ısmarlamak bizi daha da keyiflendirdi. Belki de yaşamımız boyunca bir daha bu kadar çok yemek yemeyecektik.

Görülmeye değer şekilde yedik ve içtik. Garsonu, sürekli olarak masamıza tepsi tepsi yemek getirirken ya da yeni bir şarabın mantarını açarken anımsıyorum.

"Tüm bunlar hazmı kolay şeyler," diyordu doymuş bir halde José Luis. "İyi ürünler her zaman iyi gider. İyi bir şarabı istediğin kadar içebilirsin. Yapılmaması gereken tek şey ise karıştırmaktır. Kandaki alkol oranını da iyi ayarlamak gerekir, esas olan budur."

Bir yandan kandaki alkol oranımızı dengede tutmaya çalışırken, bir panik ânında, José Luis'in gecenin sonunda akşam yemeğinin hesabını ikimizin paylaşmasını teklif edeceğini aklımdan geçirdiğimi itiraf etmeliyim. Anlamsız gelebilirdi ama alkol esintileri bu korkuyu ânında kovaladılar ve neşemi geri getirdikleri gibi, artırmaya da devam ettiler. Aslında her şeyin karıştığını söylemek en doğrusu olacak.

Her şey karmakarışık ve kaos içindeydi. Hepimiz yüksek sesle ve aynı anda konuşuyorduk. Sanırım dikkati çekiyorduk, öbür müşterilerin sabrını taşırmamalıydık. Oburluk demek için, iştahımızın görkemli açılışı diyelim, öbür yemek yiyenler ya da kibar müşteriler için bir ceza gibi olmalıydı. Ama belki de tuhaflığımızı hissettirmeden yaşadığımız bastırılmış toplumun içinde yalnızca çıkardığımız

gürültü ve yüksek seslerle değil, kavrama gücü ve önem isteyen konularda tartışmacılar olarak da kıskançlık bile uyandırıyorduk.

Marta Berg aramızda en ketum olandı. Çok gülüyor, yiyor ve durmadan içiyordu ama neredeyse hiç konuşmuyordu. Kısa şakalar yapmıyor, hiçbir fıkra anlatmıyordu. Hiç kuşku götürmeksizin gecenin en talihsiz bölümü fıkra bölümüydü. Şansımız yaver gitti ve yoğun olmasına karşın kısa sürdü. José Luis yarım düzine kadar aşırı terbiyesiz fıkra anlattı. Amalia ise iyi bir oyuncu olduğunu göstererek en azından üç upuzun fıkraya tam ortasından daldı ve önemli olanın fıkranın sonu değil, anlatım biçimi olduğunu gösterdi. Bu tüyler ürpertici seansa Marta Berg artık geç olduğunu söyleyerek son verdi ve bu aşırı yemenin ardından temiz havaya ihtiyacı olduğunu belirtti.

O zaman José Luis çok centilmence bir yaklaşım sergileyerek, hesabı istemesinin hemen ardından, benden bayanlara dışarıya kadar eşlik etmemi, belki biraz yürümek isteyebileceklerini, kendisinin de bu küçük ödeme formalitesiyle ilgileneceğini belirtti. Hanımlar öncelikle tuvalete gitmek istediler. Tabii ki ben de gittim ve onları kapıda bekledim. Sonra üçümüz birlikte dışarı çıktık ve cadde boyunca yürüdük. Amalia, Marta'nın koluna girince, ben de öbür tarafına, Marta da benim koluma girer umuduyla gittim ama o koluma girmedi. Yine de üçümüz de birbirimize yeterince yakınlaşmıştık ve ben, Amalia'nın alçak sesle söylediği sözleri harfiyen duydum.

"Hepinizin evime gelmenizi istiyorum," dedi. "Bu çok hoşuma gider, ama geçen sefer olanları biliyorsun. Lütfen, bunu senden rica ediyorum."

Büyük bir entrika ve bir parça da dehşet hisset-

tim. 'Geçen sefer olanları biliyorsun' sözleri hayal gücümü kontrolsüz bir şekilde vahşi sahneler yaratmaya yöneltti. Üstelik bir gece eğlencesinin, özellikle de evde devam edecek bu gece eğlencesinin aşırı derecede uzaması beni korkutuyordu. Tüm öbür yabancı evlerde başıma geldiği gibi, yalnızca düşüncesi bile, bende yoğun bir klostrofobi hissine yol açıyordu. Ama Amalia, Marta'dan kendisini yalnız bırakmayacağı sözünü koparmayı başardı. Kendi açımdan benim görevim de Marta'yı yalnız bırakmamaktı. José Luis bize katılıp, Amalia da bir şeyler içmemiz için evine gitmemizi teklif edince, Amalia'nın davetinin, ruhunu teslim etmekte olan José Luis'de yarattığı heyecana destek olmak için sakin ve çaresiz bir onaylama ile karşılık verdim.

Yeniden bir taksinin içindeydik ve ben yeniden kendi bedenimde hanımların bedenlerinin baskısını hissediyordum. Sanırım gerçekten dehşete kapılmıştım, hayal gücüm kendi hesabına çokça çalışıyordu. Belirgin olaylar ve yorumlardan, José Luis'in Amalia'nın evine hiç gitmediği sonucuna varmıştım. Ve büyük ihtimalle de bu gece onun için önemli, hatta sıra dışı bir gece olacaktı.

Böylelikle Amalia'nın, Madrid'in öbür ucundaki evine vardık. Kentte çok tuhaf bir güzergâh çizdiğimizi düşünmeden edemiyordum. Sanki birbirinden farklı ve apayrı noktaları birleştiriyor, sanki birer piyonmuşuz gibi biri bizi oradan oraya, hepimizin bildiği ama göz ardı ettiği bir sona doğru sürüklüyordu. José Luis, Amalia, Marta ve benim oluşturduğumuz grup kazara oluşmuş bir gruba benziyordu. Aslında bu yılların, yüzyılların düşüncesinin ürünüydü. Vaktimiz gelmişti ve bundan kaçamazdık. Yalnızca akıntıyı izlemek gerekiyordu.

Amalia'nın dairesi küçüktü, ama dairenin ait ol-

duğu binanın mimarı kadar, Amalia da özellikli bir kiracı ve dairenin dekorunu yapan kişi olarak, evde ihtiraslı bir iz bırakmıştı. Meslek grubunu gayet iyi tanıdığım kadarıyla mimar, kullandığı malzemelerin kuşku uyandıran kalitesini örtmek için ayrıntılarda etkili dokunuşlar uygulamıştı. Dairenin, Amalia'nın salon olarak adlandırdığı, oturma odasından çıkılan küçük bir terası vardı. Hepimiz ânında buraya çıkarak Amalia'nın bize tek tek terasını dolduran bitkilerini göstermesini sağladık.

Seraların kapalı ve çatılı yerler olduğu konusunu tamamen göz ardı eden Amalia, "Bir çeşit sera yapmak istedim," dedi.

Daha sonra küçücük oturma odasında bizlere söz verdiği içkileri ikram etti. Bu küçük odada her şey, her tür mobilya, çeşitli tarzları simgeleyen nesne ve tablolar vardı. Tüm salonun en egzotik mobilyası belki de mobilya-bardı. Birden siyah vernik ve sedef kakmalarıyla bar bana, yazı geçirmemiz için bize ev bulmakla uğraşan, babamın ikinci dereceden kuzenleri, Novelda'daki teyzelerimin evini düşündürdü.

Doğu tarzı eşyaları tercih eden bu hanımlar bekâr, kendine yetebilen ve doymuş insanlardı. Onları her ziyaret edişimizde bize içinde çörekler, turtalar, börekler, çikolatalar ve her türden sucukların olduğu etkileyici ve çok çeşitli bir ikindi kahvaltısı hazırlıyorlardı. Fakat kuralına uygun olarak yemek odasında yapılan bu ikindi kahvaltısında, büyük masanın etrafında hepimiz toplanmadan önce teyzelerim babamlara son aldıkları eşyaları gösterirlerdi. Amalia'nın dairesindeki bu mobilya-bara bakarken aynı anda iki teyzemin birden sudan ucuz bir fiyata düşürdükleri nadir bulunan dev bir paravanın karşısında durmuş, keyifle haykırışlarını gözümün önüne

getiriyorum. Üstelik kız kardeşimle kavga konumuz olan porselen kutu da aklıma geldi. Teyzelerimiz ikindi kahvaltımızı bitirdiğimize kanaat getirince porselen kutuyla oynamamıza izin verirler, bu sırada onlar babamlarla birlikte masada bir süre daha oturmaya devam ederlerdi. Kutuyu halının üzerine boşaltırlar ve biz de dizgi tahtalarını, cilalı tablaları, bir sürü resmi ve porselen kutunun içinde bulunan sayısız sedef oyun taşlarını arka arkaya çıkartırdık. Sedef oyun taşlarının her birinde, birbirine benzer ama aslında hepsi farklı manzaralar vardı.

Babamların ve teyzemlerin bu kadar yakınında, halının üzerinde gerçekleşen bu sessiz didişmede kazanan kız kardeşim olurdu. Seyretmekte olduğum kutu, taşlar ya da tablalar, gizemleri ve kararlılıklarıyla beni yeniyorlardı. Bense itiraz edemiyordum. Bu korku yalnızca büyüklerin çok yakınımda olmasından değil, aynı zamanda birinin gelip bu kutular ve tablaların ve taşların üzerindeki şekilleri karşılaştırma oyununun; kutunun içindekileri açma ve ortaya saçmanın, hayranlıkla cilalı ve altın rengi resimlerle dolu yüzeyleri seyretmenin, dereciklerin, dağların, vadilerin, çamların ve çeşitli çalıların eksik olmadığı bir bahçeye yerleştirilmiş kulübelerden giren ve çıkan yığınla küçük figürlerin, bu yavaş eğlencenin, bir delikanlı ya da bir erkek çocuğu için uygun olmadığını söyleyebileceğinin boşuna korkusuydu. Aslında bu anılar bana çok uzak gözüküyorlar. Teresa, porselen kutuyu sanki tamamen ona aitmiş gibi tutardı. Kendi hakkı olduğunu düşündüğü bu davranışın onun kız, benimse oğlan olmamdan kaynaklandığını sezerdim. Her durumda bu benim hissettiklerim olmaktan ileri gidemedi. Babamların ya da teyzemlerin buna benzer bir şey söylediklerini hiç anımsamıyorum.

Amalia mobilya-barı açtı, gördüğümüz kadarıyla bar her çeşit içkiyle donatılmıştı. Marta çok sert bir viski istedi, José Luis ile Amalia burbonu tercih edip, beni de onlara katılmam için ikna ettiler.

"Şaraptan sonra burbon iyi gider," diye fikir verdi José Luis.

Marta önümdeki iskemlede oturuyordu. Viski bardağı ona yakın bir masanın üstündeydi. Sanki içmemeye karar vermiş gibi bardağa bakmıyordu bile. Şimdi tam gözümün önündeyken onu restoranda olduğundan çok daha iyi inceleyebilirdim. Artık sanat galerisinden çıkışta gittiğimiz bar, gözüme çok uzaklarda görünüyordu. Henüz yaz olmadığı için üzerinde o uçuşan efsanevi elbiselerinden de yoktu. Koyu renkli bir ceket takımının içinde sade ve temkinliydi. Kahverengi ya da griye benzeyen rengi ayırmak oldukça güçtü çünkü ışığa ve Senyora Berg'in hareketlerine göre değişen kumaşın yanar döner bir pırıltısı vardı. Bu hali, annemin emin bir şekilde, bana Senyora Berg'in tüm parasını kıyafetlere, kremlere ve parfümlere yatırdığını söyleyişini anımsattı.

Siyah ya da çok koyu renkli çoraplara bürünmüş bacaklarına baktım. Bakışım her zaman olduğu gibi orada kilitlendi. Eteğinin, Senyora Berg'in güzelim bacaklarına ulaşarak son bulduğu yumuşak çizgisine takıldım.

Bu sessiz incelemeye kendimi kaptırmıştım ve neden olduğunu bilmesem de hiç kaygı duymuyordum; büyük olasılıkla akşam yemeğinde aşırı derecede içtiğimiz şarabın etkisi üzerine içtiğim burbonun etkisi de eklenince, utanma ya da gizlenme hissetmeden Marta'yı izliyor, onun bundan rahatsız olmasına anlam veremiyordum. Salonun öbür ucunda oturan, salon çok küçük olduğu için aslında hemen

yanımızda bulunan çift, böyle denirse, büyük işlere geçmişti. Salonun öbür tarafından gelen iniltiler ve homurtular üzerine başımı onlara doğru çevirince, oradan buradan çıkan erkek bacak ve kollarının, kadın bacak ve kollarına sarmalanmış, tek vücut ve ayırt edilemeyen bir yığın oluşturduğunu gördüm. Senyora Berg'in gözlerini aradım, ama o gözler başımın hemen üzerindeki duvarda ya da belki sahibi tarafından sera olarak yakışıksızca adlandırılan terasta kaybolup gitmişlerdi.

Dayanılmaz bir zaman dilimi geçmişti ki, koltuğun üzerindeki yığın açılıp, dört ayak olarak ayaklandı ve salonu sendeleyerek terk etti. Rahatlamış şekilde nefes alıp, ben de ayağa kalktım ve terasa çıktım. Marta Berg'e bir an bile bakmadım O da benim sağladığım bu hafif uzaklaşmadan yerini değiştirmek için faydalandı. İlk olarak bir çift lambanın kör edici ışıklarını söndürdü. Bu beni keyiflendirdi. Sonra ateşli çiftin az önce bulunduğu koltuğa kendisini attı. Bu beni daha da keyiflendirdi.

Terastaki yaprakların arasından caddeye doğru eğildim, gücümü topladım ve yeniden salona girdim.

"Uyudun mu?" diye sordum.

"Hayır," dedi Marta. "Ama çok yorgunum. Konuşabiliriz, ben gözlerim kapalı da konuşabilirim, çok rahatlatıcı bir şey."

Onu öylece seyrettim. Şimdi ikimiz de loşlukta dalıp gitmiştik ve ben sırtımı onun yatmış olduğu koltuğa dayayarak, halının üstünde oturmak için dayanılmaz bir ihtiyaç duyuyordum. Bedeninin neredeyse enseme değecek kadar yakın olduğunu hissediyordum. Hiçbir şey söylemedi ama bu yakınlığın onu rahatsız etmediğini biliyor, hatta bundan hoşlandığını sezinliyordum.

"Bardayken bana Amalia'nın her beraber çıktığınızda ortadan kaybolduğunu söylemiştin ama bu kez öyle olmadı," diyerek geçmiş hikâyelere bir giriş yaptım.

"Bu doğru, onda bir korku başladı," dedi, sesi çok yakından, fısıltılı ve biraz da uyuklayarak geliyordu. "Geçen kez hiç tanımadığı bir adamla çıkmış ve fena korkmuştu. Onu buraya getirmiş ve adam az daha onu öldürüyormuş. Adam bir çeşit sadist çıkmış. Şans eseri Amalia kapıyı açık unutmuş ki ben bunu hâlâ anlayamıyorum, herhalde ne yaptıklarının farkında olmadan aceleyle içeri girmiş olmalılar. Komşular çığlıkları duymuş ve adamı yakalamışlar."

"Ne korkunç!" diye mırıldandım. Bir süre önce Amalia ve Marta ile caddede dolaşıp José Luis'i beklerken duymuş olduğum sözlerin anlamı da böylece anlaşıldı.

"Evet, bu gerçekten korkunç bir hikâye," dedi. "Anlaşıldığı gibi Amalia'yı olaydan beri bir korku sardı. Bu yüzden ona eşlik etmemi istedi, artık kimseye güvenemiyor."

"Ya José Luis? O da bir yabancı değil mi?" diye sordum.

"Hayır, José Luis eski bir arkadaşı ama doğrusunu istersen ilk kez yatıyorlar. Hiçbir şeyi bilemezsin. Adam evli, resmi biri ama her zaman bir sürprize hazırlıklı olmak lazım."

"O zaman biz şu anda arkadaşının bekçileriyiz, jandarmayız," dedim.

"Öyle bir şey işte," diye gülerek cevap verdi. "Bizimle geldiğin için sana minnettarım aslında. Seni de bir süre için bu işe alet ettim."

"Asla. Ben yalnızca gece boyunca benim de sizlerle gelmemi isteyip istemediğini anlayamadım,

bana hiçbir şey söylemedin, hiçbir işarette bulunmadın," dedim ve sözlerim gittikçe itirazla doldu.

"Senden böyle bir şeyi isteyemezdim," dedi. "Ama gelmeni istemeyeceğimi nasıl düşünürsün? Senden ne kadar hoşlandığımı bilmiyor musun?"

Bir süre öylece suskun kaldık. Enseme değen şeyin bedeni, hatta bacağı olduğu hissine kapıldım. Başımın dayandığı yerin bacağı olduğundan neredeyse emindim, o da beni yumuşak bir şekilde kucaklıyordu. Her an başımı okşayabilir, parmaklarını saçlarımda gezdirebilir, dedim kendime. Bedeninin sıcaklığının ensemden aşağı doğru indiğini hissederken, bir yandan da parmaklarının saçlarımda gezinmesini umuyordum, sonunda geri çekildim ve anıları canlandırarak, soru sorma cesaretini kendimde buldum:

"Neden seninle barda konuşurken, benimle her karşılaşmanda oğullarından söz ettiğini söylediğimde bunu garipsedin?"

"Hayır, bunu garipsemedim," dedi. "Oğullarım beni çok kaygılandırıyorlardı. Asıl tuhafıma giden bunları sana anlatmam; doğrusu bunu hiç anımsayamıyorum. Seninle hemen hemen hiç konuşmadığım için, neler konuştuğumuzun farkında değildim demek ki. Pedro'nun odasına doğru koridordan büyük bir telaşla geçerdin. Seninle doğru düzgün tek sohbetimiz senin de önceden anımsadığın gibi, caddede karşılaşıp birlikte Hollywood'da içki içmeye gittiğimiz gündü. Aklımda kalan tek ayrıntı senin hesabı ödemekte ısrar etmendi. Neden olduğunu bilmiyorum ama beni şaşırtmıştın. O an senin yalnızca oğullarımın arkadaşı değil, barda birlikte bira içtiğim bir delikanlı olduğunu düşünmüştüm." Sustu. Gülümsediğini hissediyordum, sesi gülümsüyormuş gibi geliyordu. "Her durumda sana oğul-

larımdan söz etmem mantıklı değil mi? Sen oğullarımın arkadaşıydın, ben de senin arkadaşlarının annesi. Ortak bir konumuz vardı. Başka neden söz edebilirdik ki?" diye devam etti.

"Yani her zaman havadan sudan, genel şeylerden konuşulabilir," dedim. "Bunlar benim en favori konuşma konularım. Ben senin, kendini oğullarına adamış mükemmel bir anne olduğunu düşünür, oğullarını da çok kıskanırdım çünkü sen onlardan başka bir şey düşünmüyordun."

Marta'nın dudaklarında hafif bir gülümseyişin zayıf sesini algıladığıma inandım.

"Bunlar ne kadar uzakta kaldı değil mi?" dedi, ama keyifli ses tonu bana o zamanların geride kaldığına üzülüyormuş gibi gelmedi. "Şimdi bana kendinden söz et. Bunca yıldır neler yaptın? Annen sayesinde bazı şeyler biliyorum ama çok az. Bazen sokakta karşılaşınca konuşuyoruz. Alelacele bir şeyler anlatıyoruz birbirimize. Şimdi acelen yoksa, bu konuşmak için iyi bir fırsat."

"Bütün gece burada kalmayı mı düşünüyorsun?" diye sordum. Çünkü kendi hayatımdan çok onun hayatından konuşmamızı tercih ederdim.

"Benim için fark etmez," dedi. "Amalia söyleyene kadar buradan gitmeyeceğim, zaten birazdan her şeyin iyi gittiğini söylemek için yanıma gelir, yarın sabaha kadar da ortada görünmez. Markus seyahatte, ona Amalia ile birlikte olacağımı ve büyük olasılıkla onda yatacağımı söyledim. Başka bir sözüm yok." Sustu, belki yeniden kendi hayatından söz eder diye bir süre bekledim. Marta ısrarına devam etti: "Ya sen? Sanırım evlenmişsin, hadi kendin hakkında bir şeyler anlat..."

Hayatım. Hayatımı birkaç dakika içinde, tıklım tıklım mobilya dolu, karanlık, küçük bir salonda,

halının üstüne oturmuş, yastıklara dayanmış ve başımı koltuğa yaslamış, koltukta uzanmış kadının bedenini ensemde hissederek özetlemek. Senyora Berg'e sırtım dönük, sesi arkamdan gelirken hayatımı özetlemek. Sesi çok yakındaydı, geçmişten, alt kattaki ani karşılaşmalarımızdan değil, başımı dayadığım koltuktan geliyordu. Tanımadık, ansızın var olmaya başlayan bir evde, sanki boşlukta asılıymışım, her şey üstüme düşüyor ve beni eziyor gibiydi. Yapabileceğim her şeyi yaptım. Hayatımı Senyora Berg'e, geçmişte Senyora Berg olan Marta adındaki bu kadına anlattım. Enseme değen okşayış gibi yumuşak bir sıcaklık yayan, belki de bir yastık gibi bu sıcaklığa yaslanan ensemle, sıcaklıktan destek alarak, hayatımın özetini, açıklamasını yaptım. Bana çok kısa, sanki kayıp noktalar varmış gibi görünen, boş, tutarsız bilgilerin havada kaldığı, evrenin enginliği karşısında anlamsız bir özet. Sanki hiç yaşamamışım, sanki bu benim hayatım değilmiş, bu saçma hayat şeması, tüm şemalar gibi; soyut, kişiliksiz bir özet.

"Fakat bu benim hayatım değil," dedim Marta'ya. "Benim hayatım gibi duyulmuyor, sanki başkası tarafından anlatılan bir hayat gibi."

"Evet," diye iç çekti arkamda. "Hayatlar hep dışarıdan anlatıldığı gibi kalıyor, oysa içeride neler olup bittiği anlatılamaz. Bana da oluyor. Herkese olduğuna inanma sakın. Birçok kişi anlatılanın, anlatılabilenin, yani dışardakinin hayat, gerçek hayat olduğuna inanıyor. Örneğin Amalia. Beni arar ve bana der ki: 'Sana anlatmam gereken neler var bilemezsin.' Ve konuşmaya başlar, durmadan konuşur ve aslında bana hiçbir şey anlatmadığını, söylediklerinin neredeyse boş, anlamsız, ölü sözcükler olduğunu anlayamaz. Ona böyle bir şey söylesem çok şaşı-

rır, anlam veremez. Çünkü o sözcüklerin içeriğini görmez, buna gerek duymaz, hayatının merkezinden çıkanları, benim merkezime varanların anlamını kabul eder. Böyle bir şeyi onunla konuşmak tuhaf olurdu." Uyuyan yüzünden gelen yumuşak ve aynı tondaki sesinden gözlerinin kapalı olduğunu hissediyordum. "Amalia'nın bana anlattığı tüm bu şeyler, hayatın kendisi değil, hiçbir yararları yok, insanı feci sıkıyorlar, kararlılığı ve tonu var ve bu da bir şey iletiyor, kimliğini, kişiliğini gösteriyor. Amalia bana maceralarını anlatmaya başladığında önemli olan maceralar değil, bunlar sıkıcı şeyler. Sana söylediğim gibi, her ne kadar o bunların olağanüstü şeyler olduğunu söyleyerek altını çizmeye uğraşsa da, ısrar ettikçe, daha da önemsizleşiyor ve bayağılaşıyorlar. Maceraların hiçbir önemi yok, ama buna karşın Amalia hikâyenin içinde, tüm bu kayda değmez ve neredeyse bunaltıcı olaylarda bir aşağı bir yukarı gidip geliyor. Arkadaşım Amalia orada ve ben onu tanıyorum. Bir kez daha bana geldiği için ona minnettarım çünkü bu bana güvendiğini, bizi birbirimize bağlayan bağı korumak istediğini gösterir. Bizi birbirimize bağlayan şeyi açıklayamasak da, bir şekilde bu bağa ihtiyacımız var, bizi rahatlatıyor. Belki bu bağın bir şeyle ya da birisiyle olan saf ilişkisinden dolayı. Zaten tüm bu bağlanma boşluktan kaçmak için bir girişim. Boşluk..." diye uyuyan ya da boşluktan gelen bir sesle tekrarladı.

"Gözlerini kapadığı zaman insan böyle şeyler düşünüyor işte," dedim. Konuşması karşısında biraz şaşırmıştım. Bu tam anlamıyla bir şaşkınlık değildi, çünkü böyle bir konuya varacağımızı açıklanamaz bir şekilde ummuştum. "Bir yandan öbür insanlardan daha da yalnız olan ya da daha da yalnız hisseden insanlar var. Bu da insanlar arasındaki iliş-

kileri güçleştiriyor çünkü bazen yanındaki insanın senin gibi olduğunu ya da olmadığını keşfetmekte gecikiyorsun."

"Evet," dedi Marta. "Bazı donanımlı insanlar var ki, sanki içte de gözleri var diyebiliriz. Dıştaki gözlerini kapatıyorlar ve yalnızca bunu görüyorsun. Bu tipler daha da yalnız olanlar," diye devam etti.

"Ya Markus? O da bu tip insanlardan mı?" diye yanıtı bilmeme ve yanıtın içeriğini sezmeme karşın yine de sordum.

Yeniden yumuşak bir gülüş ve gırtlaktan kısa bir ses duydum.

"Markus'u birine benzetmek gerekirse, bu Amalia'dan çok benim gibi biri olur," dedi. "Ama gerçeği istersen Markus hiç kimseye benzemez. Belki yabancı oluşundandır, bilemiyorum, belki onda Alman karakterinin ağır basmasındandır, öyle olsa gerek. Markus hiçbir şeyi hesaplamaz, yalnızca yaşamakla, bir yerden bir yere gitmekle uğraşır. Onun için hayat bir sürü iş ve bir sürü arkadaş demektir. Sessiz bir adam olduğu için değil, aslında çok konuşkandır, ama başından geçenleri ya da geçmiş olayları anlatmaz, sanki anıları yokmuş, sanki olan olaylar zaman içine yayılmıyorlarmış ve olayları bir araya getirmenin bir yolu yokmuş gibi hiçbir şeyi anlatmaz."

"Peki neden söz eder?" diye sordum.

"Söyledim ya," diye karşılık verdi Marta. "En çok işinden konuşur. Ama aynı zamanda gördüklerinden ve çevresinde olanlardan söz eder. Spora çok düşkündür. Eve gelir gelmez televizyonu açar ve herhangi bir spor karşılaşması yayını arar. Futbol olursa daha iyi olur. Ama bir basketbol şampiyonası ya da bir tenis maçı bulursa harika olur. Eline hangisi yakınsa, onun için hiç fark etmez, bir kutu bira

açar ya da kendine bir bardak şarap alır. Koltuğun üzerine yayılır ve büyük bir dikkatle izlemeye, çığlıklar atmaya, yorumlar getirmeye başlar. Yayınlanan programın tamamen içinde, hatta stadyumda oturur gibidir. Bu imrenilecek bir şey."

"Ben de futboldan hoşlanırım," diye onayladım ansızın Markus Berg'e karşı bir sempati duyarak. Onu aynen Marta'nın tarif etmekte olduğu faaliyetler içinde anımsıyordum. "Kocanla çok nadir karşılaştım," dedim. "Ama bana her zaman çok arkadaş canlısı bir adam izlenimi vermiştir, oğullarıyla arası çok iyiydi, hatta onlardan biri gibiydi. Çok genç bir görüntüsü vardı."

"Hâlâ da öyle," dedi hafifçe gülerek Marta. "Bayağı bir zaman geçti ama o kendisine iyi bakar. Çok spor yapar. Evin yakınına bir jimnastik salonu açtılar, hemen üye oldu. Görüntüye bakılırsa harika bir jimnastik salonuna benziyor. Markus bayılıyor. Ayrıca bir kafeteryası ve çok lezzetli mönüleri var. Çoğu zaman orada yemeğe kalıyor."

"Ya sen? Jimnastik salonuna gitmiyor musun?"

"O tip yerlere dayanamıyorum," diye fısıldadı. "Spor yapmak için giyinmiş, kendilerini bir o yanda bir bu yanda göstermeye çalışan tipler. Gençken bisiklete binmeyi çok severdim ama Madrid'i biliyorsun, bisikletle dolaşamazsın, gitgide bıraktım... Şimdiyse tek yapabildiğim yürümek, yeterince yürüyorum, yürüyüşlerin sonunda kendimi yorgun hissetmek hoşuma gidiyor. Kendime hoş yürüyüşler ayarlıyorum. Eve döndüğümde fiziksel bir yorgunluk hissetmeyi seviyorum. Sonra bir duş alıyorum, bir bira içiyorum ve günlük işleri yapmaya hazır oluyorum."

"Ev işleri mi?"

"Evet, ev işleri. Her ne kadar daha önce, oğulla-

rım evde yaşarken olduğu gibi olmasa da. O zamanlar çok meşguldüm, şimdiyse neredeyse kendime iş yaratmam gerekiyor. Dolapları düzeltmeyi, bir şeyler aramayı ve ânında onu bularak neyin nerde olduğunu bilmeyi seviyorum. Ve eşyaları sürekli olarak düzeltmezsen, sanki kendi kendilerine hareket ediyorlar, yerleri değişiyor. İhtiyacın olduğu zaman da onları bulmana olanak yok. Bu yüzden sürekli peşlerinde olmak gerekiyor. Bu benim için önemli değil çünkü fazlasıyla zamanım var."

"Zamanım olmasından hoşlanıyorum," diyerek sanki bunu hemen şu anda keşfediyormuş gibi devam etti. "Zamanın içinde olup, olan biteni gözlemlemeyi seviyorum. Kitap okuyorum ve bir bakıyorum ki zamanı unutmuşum. Kitabı okumayı bırakıp düşüncelere dalıyorum. Bunlar belirli şeyler değil. Düşünmenin dışında, bana ve kitaba neler olduğuna bakıyorum. Okuyucuya bakıyorum, her şey duraksamış, yavaş yavaş ilerliyor. Yalnızca ben ve kitap ilerlediğimizden değil, bizi götürüyorlar, bir yerlere taşıyorlar. Bu beni çok şaşırtır, hatta sonucunu anlayamam. Bu yüzden durmam ve görmem gerekir. Fakat tüm dikkatini vermezsen algılaman zor olur. Değişim, ışığın almaya başladığı renklerde, sabahleyin tertemiz olan rafların üzerinde beliren ince toz birikintisindedir..."

"Bu nedenle seyahat etmeyi sevmem," dedi iç çektikten sonra. "Evlendiğimiz zaman, Markus ona tüm seyahatlerinde eşlik etmemi istiyordu ve öyle de yaptım. Jaime'ye hamile kalıncaya kadar tabii ki. Aslında, hamileliğimin ilk aylarında hâlâ ona eşlik etmeye devam ediyordum ama sonradan kendimi çok yorgun hissettim ve evde kalmaya karar verdim. İşte o zaman seyahat etmeyi hiç sevmediğimi keşfettim. Sanki bütün o seyahatte olduğum zaman-

lar elimden akıp bilmediğim bir yere kaybolup gitmişti. Bana ait zamanlar değildi. Zaman sanki bulunduğumuz kentlere, trenlere, otobüslere, istasyon ve karayollarına aitti ve benim dışımda kalmıştı. Bu da bana dayanılmaz geliyordu. O günden itibaren yalnızca zorunlu oldukça seyahat ettim ve her gittiğimde, bir başka şekilde bu zamanın akıp gittiği ve beni ortada korumasız ve amaçsız bıraktığı hissi beni etkisine aldı. Bu, benim bile tam olarak anlayamadığım bir şey. Zaman bir şemsiye ya da kısa bir korniş değil ki altında kendini koruyabilesin. Bununla birlikte, yine de benim için bir anlamı var. Onu her saniye takip ederek, bakarak, zamanın yanında olmalıyım."

"Çok yorucu bir iş gibi geliyor," dedim. "Sürekli zamana bakmak. Gereksiz de. Ama sanırım anlıyorum. Bazı kereler bana da benzer şeyler oldu. Zamanla kendimi yüz yüze bulduğum tuhaf durumlar oldu. Her ikimizin de kapalı yerde sıkışıp kaldığımızı ve çıkış olmadığını, anahtarın bulunmadığını gördüm. Çok hoşnutsuz, neredeyse boğucu anlar yaşadım. Ve bunlar böyle devam ederse bir şey yapmam, bir doktora gitmem gerektiği sonucuna vardım. Fakat kendine özgü durumlar olduğundan sanıyorum ki herkesin başına böyle bir şey gelebilirdi. Sana olanlar gördüğüm kadarıyla bu olanların tam tersi. Sen zamanla beraber kapalı kalmaktan hoşlaniyorsun ve birisi kapıyı açtığında, zamanın elinden kaçacağı düşüncesine katlanamıyorsun. Üstelik giden sen, arkada kalan da zaman olursa, sen yine de zamanın çekip gittiğini, geride kalanın, terk edilenin de kendin olduğunu düşünüyorsun."

"Durumu ne kadar güzel açıkladın!" diye arkamdan fısıldadı. Ensemde hafif bir sıcaklık, onun sıcaklığının okşayışını hissettim. "Sabahları kalktı-

ğımda birçok kez zamana yetişemediğim hissine kapılırım. Her şeyden öylesine uzağımdır ki, yapmaya istekli olduğum tek şey ölmektir. Neredeyse bütün sabahlar böyledir. Yapabileceğim tek şey ağlamak ve ölmektir ama ikisini de yapamam. Sanki yapacak çok önemli işlerim varmış gibi kendime çekidüzen verir ve giyinirim. Sokağa çıkarım ve çevremdekilerin sözlerinde ve davranışlarında kendime bir dayanak ararım. Selamlamaları, sağlığım hakkında kısacık bir soru, işte bunlarda tutunacak bir destek bulurum. Havada asılı ipin üzerinde yürümeye devam ederim... Öğle yemeği zamanı gelir ve hâlâ ölmediğimi görürüm. Öğleden sonraları ise tükenmiş bir halde de olsam, başımda korkunç bir ağrı da başlasa, artık zamana dahilimdir. Her şey önemsizdir, artık zamanın içindeyim..."

Bir süre duraksadıktan sonra, "Bazen sihirli bir şey olur," dedi. "Şu anda örneğin, kendimi çok iyi hissediyorum. Gecenin uzun olduğunu görüyorsun. Hiçbir ışık değişikliği yok. Dışarıda tam bir karanlık var. Araba frenleri ve asfaltın üzerinde lastiklerin patinajı gibi hep aynı gürültüler gelir. Mobilyaların cilası ve bu salonda sigara kokusuna karışmış, açmakta olan güllerin kokusu gibi hep aynı kokular gelir. Bir süreden beri bunlar bu şekilde, biz de yerimizi değiştirmedik. Kısık sesle konuştuğumuzu fark ettin mi? Sesimizi yükseltecek cesaretimiz yok."

"Sihirli bir dakika," dedim, bunu yaparken başımı biraz arkaya, ona doğru, sihre doğru attım.

Olan oldu. İkimiz de tamamen sessizleştik. Konuşmadan, gecenin, evin duvarının öbür tarafındaki gürültüsünü dinleyerek, pencerelerden ve terasın balkonundan sızarak gelen her zamanki araba patinaj sesleri içinde, yer değiştiren insanları düşün-

düm. Zamanı artlarında bırakarak yakayı kurtaran insanları. Cila kokusunun altından duyulan Marta'nın parfümünden gelen hintsümbülü kokusu, mobilya ve tütün kokusunu bastırıyordu. Bozulmayan loşluk ve suskunlaşmış, derinden, gereksiz seslerimiz, bedenlerimizin yakınlığı, dip dibe nefes alışımız, bacağı ve ensem arasında bizi hafifçe birbirimizden ayıran saçak... Eli neredeydi? Hani şu saçlarımı ve alnımı okşaması gereken eli? Eli hiç kıpırdamadı. Uzunca bir süre hiçbir şey kıpırdamadı. Eli bana çok yakın bir yerde duruyor olmalıydı.

Aniden, başka bir yerde olduğumuzu anladık. Oda, loşluğu silen bir beyazımsı ışıkla aydınlanmaya başladı. Marta'nın oturuşunu değiştirdiğini hissettim. Arkamda bir şey enseme dokundu, bir nefeslik hintsümbülü kokusu başımı döndürdü.

"Uyudun mu?" diye sordu. Sesi bana yakınlaşmıştı. Uyanık ve ayakta bir kadın sesiydi.

Sanki hareket etmekten korkuyormuşum, sanki bunu yapabileceğimden emin değilmişim gibi yavaşça ona doğru döndüm ve dirseğimi koltuğa yasladım.

Alnına düşen düz sarı ve pırıl pırıl saçları, gülümseyen gözleri ve dinlenmiş yüzüyle, onu derli toplu bulduğuma şaşırıp, bakakalarak, "Hayır, uyumadım," dedim. "Ya sen? Uzun uzun ve derin uyumuş bir görüntün var."

"Ne diyorsun!" diyerek karşı çıktı. "Bir koltukta nasıl iyi uyuyabilirim? Üstelik bütün geceyi de konuşarak geçirdiysek! Kimbilir ne saçmalıklar söylemişimdir, sanırım çok fazla içtim."

Elim, koluna öylesine yakındı ki, en ufacık bir hareketinde birbirimize dolanabilirdik. Fakat evden sesler, adımlar, açılıp kapanan musluklar, kapılar gibi bir sürü gürültüler duyuldu. Amalia salonda beli-

riverdi. Üzerinde uzun tüylü kumaştan bir sabahlık, bornoz türü bir şey vardı.

"Aman Tanrım!" diye haykırdı. "Hâlâ burda mısınız? Sizi tamamen unutmuştum..." Yüksek sesle gülmeye başladı ve bana ellerini uzattı. "Kalk lütfen, Tanrı aşkına çok rahatsız olmuş olmalısın, sana bakamıyorum bile, ne korkunç. Bütün geceyi böyle mi geçirdiniz? Ah Marta!" dedi, devamını getirmeden ve Marta'nın neredeyse üstüne doğru kendini koltuğa atarak. "Ne olduğunu tahmin bile edemezsin, ne erkek, yorulmak bilmeyen tam bir uzman, uzun zamandır buna benzer bir şey yaşamamıştım. İyi aşkın nasıl olduğunu unutmuşum, ne zevk ama, Ulu Tanrım... Ama bu delikanlı..." dedi bana yeniden bakarak, "Ne düşünürsün bilemiyorum evlat ama yaşam bazen zor olabiliyor, bilirsin!"

Bense sonunda, uyuşmuş vücudumla savaşarak, ayağa kalkmayı başarabilmiş ve bir sandalyeye oturmuştum. Yerime kuruldum.

"Mario için endişelenme. Çok güvenilirdir."

"Fakat bu da kim? Nereden çıktı?" diyerek, gözleri gözlerimde çivilenmiş şekilde sordu.

Marta komşuluk hikâyemizi atlayarak, "Eski bir arkadaşım," dedi. Bu doğrusu hoşuma gitmişti.

"Pek yaşlı değilmiş," dedi, müthiş bir kahkahanın daha ardından. "Neyse, ben kahve yapacağım. Acıktım," diyerek bir sıçrayışta kalktı ve bir panter ya da aslan gibi hayvan taklidi yaparak homurdandı. Belki de vahşi bir hayvan. Sonra da sıçrayarak ve homurdanarak koridora doğru yöneldi.

Gülmekte olan Marta'ya baktım. Amalia yeniden beliriverdi.

"Biriniz duş almak isterse, banyolara temiz havlular koydum," dedi, mükemmel bir ev sahibesi edasıyla.

"Tamam," dedi Marta yavaşça onaylayıp, ayağa kalkarken, "duş almak gerçekten iyi bir fikir. Sence de değil mi?"

Gitti, hâlâ gülüyordu. Ben de terasa çıktım. Aşağı doğru sokağa, karşıdaki yabancı eve bakarak, yorgun ve uyumamış bir halde güneşli bir gün diye içimden geçirdim ve bir an eve döndüğümde karşılaşacağım sorunları düşündüm.

Sevgilim beni bekliyordu. Claudia. Marta hazır duştayken, Amalia da mutfakta kahvaltı hazırlarken onu arayabilirim diye düşündüm. Kahvaltımızı edip Marta'ya evine kadar eşlik ederek aramadan da bir saat içinde evde olabilirdim. Claudia'nın kaygılanmadığından ama fena halde sinirlendiğinden emindim. Sesini duymak istemiyordum. Mutfağa gittim ve Amalia beni bu kez pek de hayvan taklidine benzemeyen bir vahşi hayvan çığlığıyla karşıladı. Bu tamamen ona ait bir yetenekti, bu onun çığlığıydı.

"Ay daha adını bile bilmiyorum. Ay evet Mario idi. Otur Tanrı aşkına Mario. Bütün geceyi halının üstünde oturarak geçirdin ha! Ben sana böyle davranmazdım, bundan emin olabilirsin."

Mutfak sıcaktı ve Amalia üzerindeki uzun tüylü kumaştan sabahlığını çıkarmıştı. İnce bir kombinezonla yarı örtülü, cömert vücudu ışıldıyordu. Tahrik edici bir yuvarlaklığa sahip memeleri açıkça ortadaydılar.

"Bunu tekrar etmek benim için önemli değil," dedi oturduğu yerden, üzerine bolca tereyağı ve marmelat sürülmüş bir kızarmış ekmeğe saldırarak. "Ama bu çok özel bir gece oldu delikanlı. Doğrusu böyle olacağını tahmin etmemiştim. Her zamanki gibi formalite icabı bir şey olacağını düşünüyordum. Bilirsin. Yapmak gerekir ve yaparsın. Yemek yenir, içki içilir ve yapılır. Ben geceyi eğlenerek geçirip

sonra da heriflerin suratına kapıyı kapatan kadınlardan değilim. Ben prensip olarak geri adım atmam. Birçok tatsızlıklar yaşadım, bunları söylemem gerek, benim gibi bir kadın kendini çok belli eder. Tatsızlıklar ve hayal kırıklıkları. Ama bu, kişilik meselesi. Ben değişemem ki. Ben her şeyi göze alarak giderim. Oyunu tam oynarım. Kendimi çok ortaya koyarsam, ne yapalım! Bazen sonuç iyi çıkar. Bu gece bana bir mücevher, gerçek bir uzman, piyango çıktı Mario. Tahmin edebileceğin gibi çok hazırlıklıydı. Günümüzün yöneticileri bu Latin havalarından çok iyi anlıyorlar, tabii ki işi bilenler, her şeyi iyi ayarlıyorlar, biraz ondan, biraz şundan... Tanrım! Cennetteyim! Arada sırada bunun gibi bir şey dışında hiçbir şey istemiyorum, yemin ederim. Evde durup dururken bir erkek istemem açıkçası. Ne saçmalık! Hatta bunu bile." Kuşku içinde güldü. Sanki adamdan kurtuluyormuş gibi omuzlarını silkti. "Ama arada sırada bunları tatmazsan her şey sonunda çok sıkıcı olur."

O sırada Marta içeri girdi. Gülümsüyordu ve koridordan gülümseyerek gelmişti.

"Ne kadar çok konuşuyorsun!" diye arkadaşına bakarak, haykırdı. "Nasıl aynı anda hem yiyip hem de konuşabiliyorsun?"

"Birazdan ölmüş olurum," dedi Amalia. "Yatağa gideceğim ve saklanacağım. Telefonu da fişten çekeceğim. Tek istediğim şey uyumak."

"Tabii," dedi Marta masaya oturup, elini kahveye doğru uzatarak. "Ben de uyumak istiyorum."

Hâlâ çevresinde bir parça hintsümbülü kokusu uçuşuyordu. Ama dahası su, sabun ve ıslak havlu kokuyordu. Saçını kurutmamıştı, geriye doğru taramıştı. Böyle makyajsız, yaşını en basit şekilde bile gizlemeye gerek duymayan Marta Berg her za-

mankinden çok daha güzeldi. Belki de annemin dediği gibi, tüm o kullandığı pahalı kremler sayesinde böyleydi.

"Saçını kurutmalıydın," dedi Amalia. "Kurutma makinesi sağdan üçüncü gözde ya da dördüncü sanırım, bilmem."

"Terledim," dedi Marta. "Başımı ıslak bırakmayı seviyorum, beni rahatlatıyor. Kaloriferler aşırı yanıyor olmalı."

"Hiç anlamıyorum," dedi Amalia. "Sabahın ilk saatlerinde çok çalıştırıyorlar, sonra ise kısıyorlar, kapıcının dediğine göre bu otomatik ayarlarla ilgili bir şeymiş çünkü o sıcaklık ayarlarına hiç dokunmuyormuş. Kaloriferin sıcaklık ayarını kendi kendine yaptığını söylüyor."

"Ne olursa olsun bugün çok güzel bir gün olacak," dedi Marta pencereden bakarak.

Her iki-üç dakikada bir saatime bakıyordum. Saat sekiz buçuktu. Claudia ne yapıyordu acaba? Kızlar evden saat dokuzda çıkıyorlar, onlar gittikten sonra evde olmayı istiyorum ama daha geç değil. Bu durumun tam tersi olsaydı ve ben evde Claudia'nın sabaha karşı dönüşünü bekleseydim, sabırsızlıktan hasta olur ve onun izini bulabilmek için bir sürü arkadaş ve tanıdıklarımızı arardım. Sonunda onun izini bulmak beni sakinleştirirdi. Bu iz, bir açıdan bütün gece beni korkutucu gölgesiyle dehşete düşürse bile, herhangi bir kaza olasılığını ortadan kaldırdığı gibi aynı zamanda bana başka bir olasılık daha gösterirdi. Bir aşk macerasını. Her ne kadar kısa da olsa, yalnızca birkaç saat de sürse, ciddi ve tehditkâr bir şey olmasa da, doğrusu o anda bir aşk macerası olasılığı beni bir kaza düşüncesinden çok daha fazla incitirdi. Beni incitir ve bunaltırdı. Ve Claudia; güler yüzlü, mutlu, ışık saçarak, tüm acılardan ve sızılar-

dan uzak ve kendini sımsıkı kapatmış bir suskunluk içinde eve varsa, kızgınlığımdan konuşamazdım bile, kendimi onun üzerine vahşice saldırmamak için ciddi şekilde kontrol etmem gerekebilirdi.

Ama bu uzak bir olasılıktı. Çok değil ama uzak. Marta kahvesini bitirdi, ayağa kalktı ve omzuma hafifçe dokundu.

"Hadi gidelim," dedi. "Bir taksi çağırmam için bana eşlik et."

Amalia, bize anlattığı derin düşü sanki onu haksız duruma düşürmüş gibi gittikçe sessizleşmişti. Bize kalkıp kapıyı açması ve güle güle demesi gerektiğinde bunu kendini zorlayarak yaptı. O anda fark ettiğim, eflatun renginde korkunç terliklere bürünmüş ayaklarını sürüyor, öksürüp durduğu ve küçük yorgunluk sızlanmaları duyulan ağzını kapatıyordu. Tam bana hoşçakal diyeceği sırada zorlandı ve üstüme kapaklanarak, kocaman çıplak memelerini göğsüme yapıştırdı. Bu kucaklamaya karşılık vermekten ve gerekmediği halde, onu bir parça ittirmekten başka çarem kalmamıştı. Sonunda onu hafifçe, biraz geriye doğru itekledim çünkü üstümde yapışık kalacağını ve sonsuza dek orada uyuyacağını düşündüm.

Amalia ile Marta'nın birbirlerine hoşçakal demek için öpüşüp öpüşmediklerini, hatta birbirlerine bir şey söyleyip söylemediklerini bile fark etmemiştim. Amalia'nın kucaklaması yüzünden kendimi bunalmış, aynı zamanda da kurtulmuş olduğum için rahatlamış hissediyordum. Asansörü çağırmaya gittim ve düğmeye bastım, asansörün yaklaştığı görünmez delikten gelen gürültüler içinde kendimi kaybettim. Sanki çok önemliymiş gibi, gürültüyü algılayayım derken içgüdüsel olarak altüst oldum. Ya gürültü kayboluyor gibiydi ya da şiddeti azalıyordu.

Daha önce ne bu saatlerde ne de başka saatlerde bulunduğum bir yerde, iyi dost ve suç ortakları olan ve aslında yaşantıları benden çok uzak iki kadının arasında, kendimi merdiven sahanlığında bulmak bende huzursuzluk yaratıyordu.

Aniden Marta'nın, Senyora Berg'in hayatı da bana çok yabancı geldi. Senyora Berg'le, sanki fiziksel bir yara bırakmış gibi, hâlâ baskısını bedenimde hissettiğim kocaman memeleri olan kadın arasında var olan suç ortaklığı beni ondan daha da uzaklaştırıyordu. Çocukça ve uygunsuz davranan biri gibi görünmekten korkmadan aslında merdivenlerden koşarak aşağıya inebilir ya da asansöre tek başıma binebilirdim, ama yeşil ışıklı halkanın gösterdiği kadarıyla asansör artık bizim bulunduğumuz kattaydı. Durumum bana ne kadar tuhaf gözükürse gözüksün, Senyora Berg'e eşlik ederek geceyi geçirdiğim ve onun da tam anlamıyla yanında olmasa da arkadaşı Amalia'ya eşlik ettiği evi bu şekilde terk ederek gitmek pek mantıklı değildi. Amalia'nın korkusu saldırganlıktı, bir çeşit seksüel saldırganlık. Bu bir kez başına gelmişti. Bu yüzden Senyora Berg'i ve beni geceyi rahatsız bir şekilde onun evinde uyanık geçirmeye, onun istek ve sözlerine uymaya zorlamıştı. Fakat şimdi aynı Amalia, tamamıyla tatmin olmuş bir halde, uyuşuk ve tüm tehlikelerin dışındaydı.

İki hanım arkadaşın vedalaşmasına bakmamı engelleyen bu anlamsız ama kesin irkilme duygusuyla, asansöre Senyora Berg ile birlikte bindim. Fark etmediğim bu durum, bana hiç de yabancı değildi. Ailemle beraber Berglerin çok yakınında yaşarken, en çok arzu ettiğim şey onunla bu özel ve kapalı mekânı paylaşabilmekti. Fakat ta içimden bir şey beni uyarmış olmalı ki, yarı yolda sakinleştim.

Kesinlikle Marta'nın hâlâ ıslak saçlarını aynaya bakarak düzeltmesi bunda etkili oldu. Böylece yeniden yakınlaştık. Aynadaki görüntüsüne şöyle bir yandan baktım ve zalim neon ışığının altındaki o tuhaf bakışını yakaladım. Bir kış sabahının bizim için donuk ve net ışığında, o bitkin ve biraz da korkmuş gözler uyumadığımızı anlatıyordu. Aşağıya, birazdan yollarımızın ayrılacağı sokağa doğru yaklaşırken, henüz bitmiş, sessizce ve sihirli şekilde sona ermiş, sözcüklerle dolu gecenin özlemini duydum. Okşanmamış ensemde bir sızı, bir ağırlık, gittikçe büyüyecek olan bir boşluk hissettim.

Artık sokağa çıkmış olan Marta, ona evine kadar eşlik etmememi, trafiğin bu saatte yoğun olduğunu, yalnızca taksiye kadar gelmemi istedi. Fakat bunu kabul etmedim çünkü onu o anda bırakamazdım. Her şey bir anda olup bitti. Onunla birlikte taksiye atladım ve ailemin oturduğu evin adresini söyledim. Bana halinden memnun şekilde gülümsüyor gibi geldi.

"Evine çok geç kalmayacak mısın?" diyerek sesinde kaygı belirtisiyle sordu.

"Artık fark etmez," dedim. Yalan söylüyordum. Çünkü böyle bir durumda bir saat, hatta birkaç dakika bile gecikmenin sonuçlarının çok ağır olacağını kendi bekleme deneyimimden biliyordum.

Fakat bir şekilde artık hiçbir şey fark etmiyordu. Eve döndüğümde karşılaşacağım sahne, sanki bunu daha önceden de yaşamışım ve aynısını anımsıyormuşum gibi şimdiden bende bir bunalım yaratıyordu. Bunu yeniden tekrar etmem gerekli miydi? Bundan kurtulamaz mıydım? Sanıyorum sırf bu sahneyi geciktirme, dahası önleme isteğim yüzünden Marta Berg'le birlikte taksiye bindim. Üstelik evine, ailemin de oturduğu yere varınca, onunla bir-

likte taksiden indim, onunla vedalaştım ve bir başka taksi çevirene dek bir süre yürüdüm.

Vedalaşmamız çok hızlı oldu. Sanırım her ikimiz de, bu konuda anlaşmaya gerek görmeden, birbirimize sessiz bir hoşçakal dememiz gerektiğini anlamıştık. Bu birbirini çok kısa süre içinde, kesinlikle birkaç saat içinde görecek arkadaşların söyleyeceği cinsten bir hoşçakaldı.

Yıllar boyunca önünde beklediğim kapıya doğru yönelmişti. Yürüyerek kendimi caddenin öbür ucuna attım, ama onu görebiliyordum çünkü cadde boyunca ilerliyordum. Kapıdan girip, gözden kaybolmasını seyrettim. Bir parça daha yürümem gerekti çünkü boğazım düğümlenmişti. Taksi çevirirsem ona hangi sesle evimin adresini söyleyecektim. Konuşmamı önleyen bu heyecan, Senyora Berg'in, sözlerle ve sonsuz sihirli suskunluklarla dolu o akşamdan sonra gözden kaybolması ile ilgili değildi, onu yeniden evimin, ailemin evinin kapısında görmemden kaynaklanıyordu. Beni heyecanlandıran asıl şey geçmişti. Bütün mahallenin hayran olduğu, uçuşan ve çok pahalı kıyafetler giyen, parfümeriye yüklü hesaplar ödeyen, her zaman oğullarından söz eden, onlar için kaygılanan bir kadına, gizemli bir kadın komşusuna, arkadaşlarının annesine âşık ergenlik düşlerimdi.

O geceden sonra Senyora Berg'in bir türlü öğrenemediğim sırrı devam ediyordu. Gizemli kadın görüntüsü ulaşılmazlığını koruyordu. Bu devamlılığı göz önünde bulundurunca, ansızın huzura kavuştum. Çünkü bir şekilde kendimi haklı çıkarıyor ve ergenlik çağındaki âşığa daha anlayışla bakabiliyordum.

Quevedo kavşağında bir taksi durdurdum ve sonunda evime, hayatıma, size anlattığım hayatıma

doğru yol almaya başladım. Marta Berg'e anlattıklarım, bir kenara atılmış, tutarsız, kişiliksiz ayrıntılara dönüşmüştü. Evli, hatta belki de âşık bir erkeğin hayatı bir nedenle yoldan çıkmıştı. Beğenilen komşumuzu düşünerek uyuyan ergen de bir nedenle yoldan çıkmıştı. Bu boşluk bir yük, sürekli bir yüktü. Bazen kayboluyordu, ama şimdi gözlerimin önünde düşüyor, beni sürüklüyordu. Ve ne az önce vedalaştığım Marta Berg, ne kızgınlığı gittikçe artan ve o durumda korkutucu bir sahneye yol açabilecek olan Claudia benim tercümanım olabilirlerdi.

Madrid'in artan trafiğinin ortasında, bir önceki öğleden sonradan bu yana yaşadığıma ilişkin ipucu vermeden, geceyi karakolda geçirmiş ya da kaçırılmış bir kurban gibi evime dönerken, bu yüklerin; suçumun ve boşluğun, dayanılmaz ağırlığının altında olduğumu hissettim. Her iki yük neredeyse birbirine demir bir bağla, bir halkayla bağlanmıştı. Ben Claudia'ya geç ya da sabaha karşı geleceğimi haber vermeyerek kesinlikle düşüncesizce davranmıştım. Bunu yapmadığım gibi, çok daha kolay bir şeyi de yapmayarak, bir telefon bulup evimin numarasını da çevirmemiştim. Bu, boşluk yüzündendi. Olayların içine karışmışlık, içimdeki umutsuzluk beni suskun kalmaya, kurtarıcı bir mucize beklemeye zorluyordu. Böyle zamanlarda dikkatim bu beklentinin üzerinde öylesine yoğunlaşmış ve hareketsizleşmiş bir halde oluyordu ki, başka bir yönde tek ve ufacık bir adım bile atmam tamamen olanaksızlaşıyordu. Sanki bu belirsiz şey ortaya ansızın çıkıverip beni kurtaracak ve azıcık hareket edersem onu elimden kaçıracakmışım gibi hissediyordum.

Claudia'ya böyle bir açıklama yapmaya cüret edersem, kızgınlığı çok daha şiddetli bir hale dönüşecekti. Duruma ilişkin kızgınlığı henüz karanlıkta

olmasına karşın, belki de bir çeşit suçlayıcı genel bir bakışa yol açacak, hatta bu çaresiz bir uzaklaşmaya, ayrılığa neden olacaktı. Claudia ile bazı konuşmalarımızda –bunlar tabii ki sakin konuşmalar değil, daha çok gergin ve tartışmalı zamanlardı– bu olasılık üzerinde daha önceden de birtakım gözlemlerim olmuş ve açıklamalarımda durumu farklı bir boyuta taşımaya uğraşmıştım. Bunun üzerine Claudia konuyu kapatmakta direnmişti.

"Hayır," demişti son derece inatçı bir şekilde. "Bunlar kabul edilemez şeyler, bunlar senin görüşlerin."

Nefretle dolu bakışı aynı zamanda öylesine açıktı ki, durumu anladım ve üzerinde tartışılmayacak bir doğru gibi kabul ettim. Açıklanamayacak nedenler vardır, yalnızca içimizde var olan nedenler ve harfi harfine bunlara uyarsak bizi mutlak yalnızlığa taşırlar. Bu yalnızlığı hem istemiyordum hem de Claudia'ya âşık olduğum için susmak zorundaydım. Şimdi, yine aynı şekilde susmak, suçum ve boşluğumla tek başıma kalmak zorundaydım.

Bütün bunlar güçlü bir kaleyi simgeliyordu. Bu, ortaçağ sahneleriyle, mühürlerle, ortaçağ resimleriyle, kalelerle, hendeklerle, ateş püskürten ejderhalarla dolu bir kaleydi. Claudia'nın kendi kalesinde yaşadığı kesindi ve onu tanıdığımdan bu yana bu beni hep etkilemiştir. Onun kalesine âşık olmuş, ona sığınabilmeyi hayal etmiştim ancak birden kalenin surlarının gittikçe yükseldiğini fark ettim. Kendini benim gibilerden korumak istiyordu. Beni sevmeye hazırdı ama benim tarafımdan yok edilmek istemiyordu. Bu davranışı beni şaşırttı çünkü hayatımda hiç böyle saf ve kararlı bir insanla karşılaşmamıştım. Claudia'nın beni tanımlaması için iç dünyama şöyle bir göz atması ve benimle mutlak

mesafesini korumasının gerektiğini anlaması yeterli gelmişti. Varoluşumun belirsiz sınırları, uzak yaşamların tedirgin edici bilinmezliği, dış dünyanın kendimi arada sırada saplanmış bulduğum aynı anda gelişen batak olayları, liseden beri bazen başıma gelen yaygın hayalci tutum ve benim bu tutuma karşı sanki çok değerliymişçesine sürdürdüğüm inatçı sadakat... benim hakkımda bildiği her şeyle çok ani yüzleşti ve bu yüzden bir an önce kartlarını tersten oynamak istedi. Benim kim olduğumu biliyor, kurtulmaya çalışmıyor, kendini kandırmıyordu. Ama temkinliydi. Kendimize ait özel, ayrı ve ayrı tutulması gerekli alanlara ne o, ne de ben giriyorduk. Bu ortak bölgemizin dışında olmalıydı, olmazsa işler çok karışabilirdi. O zaman birimizden birinin geri çekilmesi gerekiyordu. Bu kişinin kendisi olacağını biliyor ve kendini savunuyordu. Geri planda kalıyordu.

Claudia'nın bu noktaya geldiği açıktı ve bunu şimdi deneyimi aracılığıyla, ilişkimize uyguluyor ve bu şekilde durumu fark etmemi sağlıyordu.

"Evet kesinlikle öyle," demişti. "Bu dersi öğrenmemi gerektiren insanlar tanıdım. Zor ve acı oldu ama öğrendim."

Birbirimizi tanımaya başladığımız uzunca bir yıldan ve beraber yaşama kararını almamızın ardından, düğün törenimize kadar geçen zamanda ilişkimizin kalıcı olacağına ikna olmuştuk. Ben, Claudia'nın önceki hızlı, hatta çalkantılı hayatını gittikçe kabul etmiş, arada sırada geçmişiyle ilgili kıskançlıklara kapılsam bile, yaşadığı deneyimlerin bana daha yararlı olduğu sonucuna varmıştım. Çünkü Claudia'ya aşkın ve arkadaşlığın zorluklarını gösteren o tanımadığım insanlar, onu böylesine temkinli ve hassas, ilişkimize benim gereksinim duyduğum

dengeyi getirebilecek bir kadın haline getirmişlerdi. Tabii ki ben çok fazla mantık yürütmüyor, Claudia'nın avantajları ya dezavantajları arasında bir denge oturtmaya çabalamıyordum. Onu gözlemliyor, dinliyor, yanımda hissediyor ve ondan ayrılmayı her geçen gün daha da zor buluyordum.

Daha az belirgin ve oldukça derin olan kişiliğini, başkalarına karşı içtenliğini keşfetmeye başlamadan önce, gözlerimi güzelliği ve güvenilirliği gibi başka dış etkenler kamaştırmıştı. Claudia bahşedilmiş güzelliğini doğallıkla, hatta sadelikle taşıyordu. Güzel olmak olağanüstü bir şey değildi, yalnızca şanslıydım, o kadar, der gibiydi. Aynı zamanda bu özelliğe sahip olmaktan zevk duyar ve bazı durumlarda, yüzeysel bir konu üzerine elindekini harcamakta sakınca görmeyen biri gibi, biraz teşhirci olabilirdi.

Claudia'nın güvenini ve küstahlığını, bir diplomatın kızı olarak yetiştiği çevresine dayandırıyordum. Emin adımlarla ve hazırcevaplarla örülü bu çevre, bana, yaşadığım hayata tamamen yabancıydı ve hatta sosyal hayatın göz kamaştırıcılığı açısından daha üstündü. Bu yönden düşünüldüğünde, ailem oldukça mütevazı sayılırdı. Kendi gelirleriyle yaşayan kişiler konumunda oldukları için ailenin aristokratlarına dönüşmüş zengin ve boşta gezer Novelda Teyzemleri saymazsak, babam, işçi ve memurlardan oluşan, tipik bir orta sınıf aile kompleksi taşıyan, çevrelerinin cesur ve varlıklı insanlarla sarıldığını gören bir aileden geliyordu. Annemin ailesi hakkında ise pek bilgi yoktu. Huesca'daki meşhur yıkık ev gerçek olmaktan öte, daha çok bir efsanenin parçası gibiydi. İstisnai günler, düğünler ya da cenazeler dışında ortada görünmeyen uzak tanıdıklar, en küçük bir parıltıdan ve çekicilikten tamamen

uzak görünüyorlardı.

Öbür seçenekleri de göz önünde bulundurarak Mimarlık Okulu'na kaydolma kararını aldığımda, ailemin değer yargılarıyla, bulunduğu orta sınıftan çıkmayı arzulayan hoşnutsuz insan gruplarının yargılarını değerlendirmeye çalıştım. Çevrem bana karşı güvenini yitirdi. Hatta babamdan da çok annem beni korkuyla gözlemliyor, herhangi bir iş ya da gelecek fikri onu ürkütüyordu. Babamın gözlerinde de eleştiri vardı, ben doğal ortamını kabul etmeyen biriydim. Ailede bir mimar, aman ne orijinal! Çünkü ailede bu orijinal sözcüğü yasaklı bir sözcüktü. Zevke, sonsuz estetik anlayışına dayanan her şey büyük bir güvensizliğe yol açıyordu. Ailede bir estetikçi, bir bu eksikti, bize neyin güzel neyin çirkin olduğunu söylecek yetenekte biri. Kaşları çatılıyordu. Bu çeşit kuşkuları olsun istemiyor, bir kere bile iş varsaymaya gelirse, gerisinin geleceğine inanıyor, görüntüyü kurtarmaya uğraşıyorlardı. Okul yıllarım süresince öğretmenlerim tarafından ortaya çıkarılan hayalciliğim bu sınıflandırmaya girmiyordu.

Bu durumdan, annemin geçmişte Senyora Berg'e bakışındaki güvensizliğin temeli de ortaya çıkıyordu. Çünkü harikulade elbiselerinden, kremlerinden ve pahalı parfümlerinden anlaşılacağı üzere, harcamaları, yaşadığı mahalleye egemen olan çevresiyle uyum sağlamıyordu. Hiçbir şeyi ön plana çıkarmadan, öbür insanların yaptıklarını yaparak yaşamak ailemin kuralı idi. Bu kural, babamda ilkelerinden, annemde ise korkudan kaynaklanıyordu. Yaşamak için seçtikleri mahalle bunu en uygun şekilde yansıtıyordu. Burası Argüelles ve Chamberi arasında orta halli bir mahalleydi. Orta sınıf bir bölge olmasına karşın burası, Bergler gibi bazı farklılıkları da bünyesinde barındırıyordu.

Claudia'nın arkasında oldukça geniş bir dünya görüşü vardı ve bu beni hep etkilemiştir. Fas'ta doğmuştu ve çocukluğu annesinin bulunduğu Fransa ve Almanya arasında geçmişti. Sonuçta kökleri olmayan, oldukça gezgin biriydi. Benden farklı olarak, her zaman orada burada fırsatlar, harika yenilikler yakalamaya hazırdı. Bense oldukça ürkektim ve arada sırada bu uçurumların etkisine kapılıp, tehlikeye atılmama ramak kalsa da, değişimlere daha az eğilimliydim. Hayalci olup olmadığımı bile bilmiyorum. İçimde bazen ciğerlerime yapışan ve nefes almamı, yaşamamı önleyen yaygın bir umutsuzluk taşıyorum. Ama olmaz, bunu Claudia'ya söyleyemem.

Sabahın dokuz buçuğu civarında, haklılığı tartışılamayacak kadar yerinde ve son derece kızgın beni bekleyen, evde karşılaşacağım kadındı. Bir gün önce ona akşamüstü yedide veda etmiştim. Titriyordum. Aynı zamanda hiç uyumamış olduğum için kendimi çok yorgun ve Madrid'in iş telaşından uzakta hissediyordum. Trafik kaosu ve sayısız sokak gürültülerinin arasındaydım ve her şeye karşın, evimde, odamda olmayı arzuluyordum.

Yani aslında o da birkaç kez hâlâ bile acı ve sıkıntıyla hatırladığı böyle şeyler yapmış olduğunu bana anlatmıştı. Bunları hâlâ bir intikamcı ateşliliğiyle, onun yüzüne vurabilirdim. Aslında en şaşırtıcı yan, onun tavrı olmuştu. Claudia'nın eve geç döndüğü en son ve en rezalet olayı açık bir şekilde anımsıyorum. Önceki gecikmeleri çok daha ölçülüydü, o kez beni etkileyen suskunluğu, eve mutlak bir kararlılıkla girişi olmuştu. Tuhaf ve olanaksız gözükmesine karşın, kendinden ve haklarından son derece emin şekilde, sanki ben gecikmesinden ötürü en ufacık bir açıklamayı bile hak etmiyormu-

şum ya da aklına bana söyleyebileceği bir bahane gelmiyormuş gibi, hiçbir şey söylemeden, hatta yüzüme bile bakmadan eve girişi.

Saat sabahın yedisiydi ve ben onu gecenin on ikisinden beri bekliyordum. Uykusuz, bekleyerek ve dayanılmaz geçen yedi saat. Gecenin onunda beni aramış ve arkadaşlarıyla yemeğe gideceğini, çabucak yemek yiyip hemen döneceğini söylemişti. O zamanlar dört yaşında olan kızımız Natalia ciddi derecede soğuk almıştı. Ben pimpirikli biriyim. Kızımın bütün gece zorlukla nefes almasını dinleyemezdim. Uzun gecenin içinde onu bir battaniyeye sarılmış halde acil servise götürdüğümü kafamda kurdum. Kendimi arabanın içinde, hastane yolunda, Natalia'yı arka koltuğa yatırmış, Monica ise iki buçuk yaşında olduğu ve onu evde bırakamayacağım için ön koltukta büzülmüş bir halde görüyordum. Claudia'nın da kimbilir hangi saatte eve dönüşünü de kurdum. Evi bomboş bulacaktı. Kaygılarını artırmak için ona bir not bile bırakmamayı düşündüm ama daha sonra bunun, beklenmedik başka sonuçlar ve yaklaşımlar doğurabileceğini anladım. Aklımdan yazılabilecek notu geçirdim. "Hastanedeyiz. Natalia kötüleşti." Çok kısa, öz, ona durumu anlamasında fazla yardımcı olmayacak bir not.

Ve tüm bu fırtınalar ve intikam fantezilerinden sonra, Claudia eve, sanki evden hiç çıkmamış, mantıklı bir eve dönüş saatiymiş gibi sakin bir şekilde dönüyordu. Doğal olarak patladım ve bağırmaya başladım. İlk başardığımsa kızlarımı uyandırmak oldu. Koşarak neler olduğunu görmeye geldiler ve anneleri tek bir söz bile söylemeden yatağın kenarına oturarak ağlamaya başladığı için, içgüdüsel olarak ona sarıldılar. Çocuklar önümde hareket halinde, her şeyden habersiz paravan olarak durunca hiç-

bir şey yapamadım. Aslında Claudia sonunda eve döndüğü için sakinleşmiş olmama karşın, güçsüz ve öfkeli bir şekilde evden çıkıp gittim. Ortalarda gezindikten sonra, stüdyoma gittim ve akşam yemeği saatine kadar da eve dönmedim.

Döndüğümde evde mutlak bir sessizlik hâkimdi. Bir an için Claudia'nın yeniden gittiğinden korktum. Yatak odasından içeri baktım ve onu sırtı kapıya dönük bir halde yatakta uzanırken buldum. Natalia ve Monica yatmışlardı. Oturma odasındaki koltukta, kucağımda gazete açık durumda birkaç viski yuvarladım. Gerçekten de ne yapacağımı bilmiyordum. Elbiselerimi çıkarmadan koltuğa yattım ve olası öğleden sonrası kestirmeleri için her zaman koltukta bulunan battaniyelerle örtündüm. Claudia sabahleyin, gece giydiği sabahlığının içinde duştan yeni çıkmış, yüzünde derin bir bezginlik, yorgunluğun pençesine düşmüş ve vücuduna dayanılmaz ve kurtulamadığı bir ağırlık havası veren bir halde, göründü. Kızlar anaokuluna gitmişti.

"Bana hiçbir şey söylemeyecek misin?" diye sordum.

Başını hayır dercesine salladı ve sonra elleriyle yüzünü kapattı. Sabahlığının cebinde mendil aradı ve gözyaşlarını kuruladı. Öylece gitti ve ben de bunun üzerine kalkıp duş aldım, kahvemi içtim ve stüdyoma gittim.

Birkaç gün boyunca evde yalnızca kızların sesi duyuldu. İkimiz arasında sessizlik yasası hüküm sürüyor ve ben bunu her bozmaya kalkıştığımda, Claudia'nın suskunluğu acıya dönüşüp, bakışları gözyaşlarının ardına gizleniyor ve uzaklığımız belirginleşiyordu.

Fakat buradaydı ve gitmemişti, bu düşündürücüydü. Huzursuzluğum yavaş yavaş duruldu ve

içimde hepimize karşı bir acıma oluşmaya başladı. Sanki sonunda hepimizi dışarıdan bir yerden seyrediyor ve uzak ve haksız bir savaşın kurbanları olduğumuzu anlamaya başlıyordum. Bununla birlikte, birçok kez kendime o akşam neler olduğunu, Claudia'nın gecikmesine neyin yol açtığını ya da buna yol açan kişinin kim olduğunu sormuştum. Ve içimde hâlâ acı bir gerçek olarak, doğruyu bilmek, bir açıklama istemek hakkını hissediyor, ama her keresinde Claudia'nın olumsuz tavrı ile karşılaşıyordum. Bu olumsuzluk gittikçe daha bıktırıcı, kesin ve belirgin oluyor, ama isteksizce ve güçsüz bir halde ifade ediliyordu. Aynı uzaklık, o günden bu yana geçen zaman yüzünden, o gece hakkında konuşmamızı engelliyor gibiydi.

Ve şimdi, neredeyse evimin kapısına varmak üzere, sabahın onu civarında, sanki intikam almak için yapılmış bir davranış gibi, bütün bir gece ortadan kaybolduktan sonra geri dönüyordum. Bu gecikmiş ama acımasız bir intikamdı. Davranışıma bir anlam bulamadım ve kendimi korumasız hissettim. Claudia'nın geceyi korkarak mı, yoksa öfkeli mi geçirdiğini bilemezdim, belki bu gecikmeye hiç mi hiç önem vermeyecek, yalnızca sabahleyin bir parça kaygılanmış olacaktı. Taksiye parasını verirken, inşallah böyle olmuştur, dedim ansızın içime dolan bir korkuyla ve Claudia'yı görme arzusuyla dolu bir şekilde. Bir tür aşk, bir tür ona açıklayamayacağım gereksinim, dedim kendi kendime. Çünkü sözler bu tuhaf duygu kalıntılarını toparlamaya yetmiyor. Daha çok paslanmış ve bükülmüş demirler gibi kalbinde yer tutan sivri nesnelerin bir birleşimine benziyorlar.

Gün ağarırken eve dönmek yıkıcı bir durum, ama saat sabahın onunda dönmek neredeyse dra-

matik. Artık eve dönüş saati geçti ve gün ilerledi. Olayların başladığı tempo doğal hale dönüşerek, ilk telaşından, şafağın hayali, bembeyaz tonlarından arındı. Hava kirliliği kenti ele geçirdi, kaloriferlerin dumanı siyah sütunlar şeklinde, çatılarda durarak, gökyüzüne yükseliyor. Her şey belli. Öğlen termometrenin ulaşacağı sıcaklık, ana caddelerdeki trafik azalması; sözlerini, alışverişlerini, randevularını yerine getirmek için yolları dolduran yayaların sayısı. Benim haricimde her şey belli ya da önceden görülebilir. Adam evine zamansız geliyor ve bu uygunsuz davranış içimi parçalıyor. Aslında beni evimin kapısına kadar getiren taksici, ben daha önce çıktığımda kapıcı yerinde yoktu ama şimdi.bir şeylerin peşinde evime dönerken beni bariz bir umarsızlıkla, saklanarak selamlayan kapıcı, asansörde benimle yukarı çıkan komşu, hepsi için bu durum son derece açık. Belki de hepsi bildiklerini saklıyor, aksi halde geri dönüşler katlanılabilir bir durum olmaktan çıkardı ama hepsi her şeyi biliyor. Bense olanları en kötü saklayabilen kişiyim çünkü yüzümdeki yorgunluk izlerinin, üstümdeki buruşmuş takımın ve gömleğimin, parlak görüntümün ve kolonya kokumun eksikliğinin beni korumasız ve tehlikeye açık bıraktığının bilincindeydim. Zaten parlak üstüm başım ve kolonya kokum saatler önce yok olmuştu. Buna karşılık yorgunluk belirtilerim gayet belirgin, şu anda yaşamakta olduğum zamanı, yaşadığım zamanı gösteriyorlar. Beni ele veren belirtiler ve ben aynanın karşısında çığlık çığlığa ve bir başımıza suçluluğumu haykırıp, beraber yukarıya çıkıyoruz.

Kendi dairemin merdiven sahanlığındaydım. Birden kafamda, Amalia'nın merdiven sahanlığı belirdi, rahatsız oldum. İşte bu göğsümdeki delici nesnelerden biriydi. Cebimden anahtarları çıkardım,

ancak kilide sokar sokmaz anahtarı döndüremediğimi fark ettim, sanki bir şey kilidi tıkamıştı. Sonunda zili çalmaktan başka çarem kalmadı.

Kendi evimin kapısı yüzüme kapalı, önümde aşamayacağım bir sınırla beklerken, bu dışlanma beni beklemekte olan tüm cezalara öncülük ediyor gibiydi. Geri adım atabilmeyi, kendi daireme kendi olanaklarımla, kendi alet edevatımla girebilmeyi başarmayı isterdim.

Kapı açıldı ve arkadaşım, ortağım Eduardo kapının öbür yanında, evimde belirdi. Ona tam evimde ne aradığını soracaktım ki, benden önce davrandı.

"Geç," dedi. "Claudia salonda. Biraz önce beni aradı ve senin hakkında bir şey bilip bilmediğimi sordu."

Eduardo'yu izleyerek koridorda ilerledim ve ansızın Claudia'yı gördüm. Koltuğun bir ucunda sanki dışarı çıkmak üzereymiş gibi giyinmiş, hazırlanmış oturuyordu.

"Özür dilerim," dedim sanırım ya da mırıldandım.

"Öyleyse ben gidiyorum," dedi Eduardo. Claudia'yı öpmek için yaklaştı, yanımdan geçerken hafifçe kolumu sıktı.

'Sonra görüşürüz' gibi bir şey fısıldadım, sanırım. Hatta ona kapıya kadar eşlik etmek için içimde bir dürtü hissettim ama Claudia bana bakıyor, beni hareketsiz bırakıyordu. Kapıya doğru en ufacık bir hareketim, her şeyden vazgeçtiğim anlamına gelebilirdi. Karşısına oturdum, Claudia ayağa kalkana dek, bayağı bir süre suskun kaldık.

"Bir daha sakın yapma," dedi. "Herhangi bir zaman evden gitmek istersen git, ama sakın bunu bir daha yapma."

"Bu bir tehdit mi?" diye sordum.

"Olanı söylüyorum," dedi. "Bildiğim bir şey vardı, bu akşam tümüyle netleşti, böyle devam etmemizin hiçbir anlamı yok. Böyle davranabileceğini, canının istediği saatte haber bile vermeden çıkıp gelebileceğini, gelecek planlarının bu olduğunu düşünüyorsan, hemen söyle."

"Bu kadar kolay mı?" diye yanıtladım. "Bunun sözlerle ilgili olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Sözlerle ilgisi yok," dedi. "Yeminlerle ilgili. Bu yüzden kolay da değil zaten."

Bunun gibi daha birçok ciddi ve havada cümlelerden sonra, evden vedalaşmadan çıktığını duydum. Tencere, kap gürültülerinin geldiği mutfağa doğru yöneldim ve mırıldanarak yardımcımız Jacinta'yı selamladım. Bana doğru döndü ve kahve teklif etti. Davranışı bana misafirperverliğinin zirvesinde olduğunu hissettirdi.

"Yatacaksanız, tepsiyi odanıza götürürüm," dedi, hayatımı benim için planlayarak.

Teşekkür ettim, aslında ikimiz de bu teşekkürün bana sabahın bu ilerlemiş saatinde hazırlamayı teklif ettiği kahvaltıdan çok, teklif ediliş tarzından olduğunu biliyorduk. Jacinta hiç kuşkusuz sabahın köründen beri Claudia'nın huzursuzluğuna ve korkusuna tanık olmuştu. Bu ketum haliyle, bana desteğini ve bu evin hanımı olmadığım ve bana hizmet etmediği halde bağlılığını göstermek istemişti. Bu savaşta benim tarafımda yer aldığını, bunun büyük olasılıkla kişisel olarak duyduğu sempatiden kaynaklandığını göstermek istemişti; belki de erkeklerin bazen evlerine dönmeyebileceğini ve bunun da affedilmesi gereken bir şey olduğunu düşünüyordu.

Suyun altında Marta'yı düşünmemi önleyemeyerek, uzunca bir süre duşta kaldım. Geriye taranmış ıslak saçlarıyla, Amalia'nın mutfağına girdiği

dakikayı hatırladım. Gecenin tümü artık çok uzak görünüyordu ama yine de duşun altında yeniden onu hatırlamaya çabalıyordum. Kendi kendime üç ya da dört saat kadar çok yakınlaştığımızı söylüyordum. Saatime bakmamıştım. Saate bakmayı kendime yasak etmiştim. İkimizin birlikte yaşadığı bir duyguydu bu. Şimdi ikimiz de bu anıya sahiptik ve artık, oğullarının, arkadaşlarımın sorunlarından, evinin çevresinden, geçmişte karşılaştığımız koridordan, kapıdan ya da mahallemizin sokaklarından dönüp dolaşıp söz etmeyecektik. Artık kendimize ait bir hikâyemiz vardı. Belki de bu anılara eklenecek yeni şeyler olur, yeni anılar doğardı. Her şey nasıl sona erecekti acaba?

Komodinin üzerinde kahvaltı tepsim duruyordu. Hiçbir şey eksik değildi. Portakal suyu, kahve ve kızarmış ekmeklerim. Jacinta, kahvaltı saatinde gazetemi okumaktan büyük zevk aldığımın bilincinde ve bu sabah bunu yapmaya vaktimin olmadığının farkında, yere düşmemesi için, dikkatlice ikiye katlanmış bir şekilde gazeteyi tepsiye koymuştu. Kapıyı kapalı tutarak bir daha beni rahatsız etmeyeceği mesajını iletir gibiydi. Sonuçta kendi evimdeydim.

Gazeteyi okudum ve kahvaltımı ettim. Sonra da üstüme çarşafı örterek, gözlerimi kapattım. Uyuyamayacağıma inanıyordum ama bir süre sonra kafamda dağınık bir şekilde beliren geceki olaylarla uyandım. Sanki düşümde çoğalmışlardı. Özellikle akşam yemeği, José Luis gibi dışadönük ve eliaçık bir adamın neşeli çığlıkları arasında masamıza akan çeşit çeşit yemek ve açılmış şarap şişelerinin defilesi aklıma geliyordu. Bu yaşanmış sahneye, bir de yaşanmamış, Amalia'nın sözlerinden yola çıkarak istisnai aşk gecesine ait sahneler ekleniyordu düşüm-

de. Kuşkusuz bunlar ta içime çivilenmiş sözcüklerdi. Bu sahnelerdeki erkek karakterinin yüzü değişiyor, bazen José Luis, bazen de ben oluyordum. Kadın karakterde de bir karmaşa vardı. Açık ve tam anlamıyla Senyora Berg olmasa da, yani en azından o geceki rengi belirsiz koyu takımı giymiş Senyora Berg olmasa da, bu kadın ilk anımsadığımdan çok daha genç bir kadındı. Düşümde, her ne kadar bir başka adamın, sanırım José Luis idi, kolunda benden uzaklaşsa da bu genç kadına âşık olmuştum. Hatta bazen onun kollarının arasında, sanki lunaparkta döner gibi dönüyordum.

Kendimi toparlamaya çabaladım ve başımın korkunç bir ağrıya teslim olduğunu anladım. Yine de telefonu aldığım gibi stüdyonun numarasını çevirdim, Eduardo ile acilen konuşmam gerekliydi.

"Beni saat sekizde aradı," dedi Claudia'yı kastederek. "Çok gergindi ve o anda yapılacak en iyi şeyin, yanına giderek onu sakinleştirmek olduğunu düşündüm. Bu bir şekilde ikimize de zaman tanımak olacaktı. Beni beklerken seni beklemeyecekti. Doğrusu onu kötü bir durumda bulacağımı düşünürken o beni kötü bir durumda buldu. Giyinmiş ve toparlanmış, kahve yapmıştı. Hastaneleri aramamı rica etti, polise haber verip vermeme konusunda kuşkuları vardı. Hastaneleri aradım ve polisi aramak için bir süre daha beklemeye karar verdik. Oldukça sakindi ve hiç yorum yapmıyordu. Doğrusu Claudia çok güçlü bir kadın, çok da etkileyici, çok özel biri."

Telefonu kapatırken 'çok özel' diye mırıldandım. Eduardo yabancı biri olmadığı halde ne onun ne de başkalarının yanında bana hakaret etmişti. Ama yalnız kalınca beni tehdit etmiş, bir çeşit ültimatom vermişti. Sabahın onunda evine dönen ıslah

edilemez kişi tek ben miydim? Herkes kendine göre bir tepkide bulunur, dedim kendi kendime. Bazıları daha sıcak, bazıları ise kuru cümlelerle tepkisini gösterir. Sıcak, bedenin hareketini kendi adına içten içe kışkırtır ve aşırılığa kaçırarak ilk tehlike olarak vahşete dönüştürür, ardından da kusursuzca hesaplanmış, ağır ve keskin cümleler gelir. Bunlar bana çok daha korkutucu geliyor çünkü onun kendini kontrol yeteneği, etkileyici bir emretme ve hâkimiyet hissini ortaya çıkarıyor. Bu da hiç zor kullanmadan, tek bir hareketle seni yok edebileceği duygusunu yaratıyor.

Eduardo en iyi arkadaşımdı ama ona bile, Claudia'nın zaman zaman bende yarattığı korkuyu itiraf etmekten kaçınıyordum. Eduardo'nun ona karşı bir çeşit bağlılığı olduğuna inanıyor ve bunu da hep kendi açımdan aşırı bir varsayım, bizi birleştiren arkadaşlığın bir uzantısı olarak nitelendiriyordum. Eduardo yanımda olmasaydı, büyük olasılıkla, hatta bundan eminim, sonlarına doğru kapana kısılıp kaldığım okulumu bitirecek gücü kendimde bulamazdım. Ama o sakin bir şekilde, birlikte ders çalışarak, sınavlara gelerek, ders notlarını sağlayarak, ikna etmek için en uygun cümleleri kullanarak beni desteklemişti. Hiçbir zaman tam bir ciddiyetle konuşmamış, bizi belirleyen ve tanımlayan, hatta bize eziyet eden; hırs, amaçlar, sınırlamalar gibi konular hakkında şu bildik derin, açık yürekli sohbetlere girişmemiştik. Eduardo sayesinde meslek sahibi olabilmiştim. Hatta stüdyoyu açma fikri de ondan gelmişti. Başta bunun için gerekli olan sermayeyi de o ya da babası sağlamış, ilk atılımlarımızdaki en masraflı ve gerekli tüm sorumlulukları üzerine almıştı.

Şimdiyse Eduardo basit bir arkadaştan çok daha öteydi, sadıkların içinde en sadığı, ortağımdı. Or-

tak bir şirketimiz vardı ve işlerimiz fena sayılmazdı. Omuz omuza çalışıyorduk. Birbirimizi her gün görüyor, hayatlarımız birbirimizden destek alarak ilerliyordu. Claudia'ya karşı Eduardo hep saygılı bir mesafe bırakmıştı. Bu bana ait bir hayattı ve ikimizin ilişkisine karışmak istemiyordu.

Claudia'ya okulun, artık ilgimin zayıflamaya başladığı ve Eduardo'nun bana karşı olan inancına bir türlü anlam vermediğim, ikinci yılında rastlamıştım. Claudia, barında hayli vakit geçirdiğim, öteki fakültede –Felsefe ve Sosyal Bilimler'de– okuyordu. Claudia'nın yanıma oturduğu dakikadan itibaren çevremizdeki herkes bizi yüreklendirmeye, korumaya başlamıştı. Çok kereler bu hafif ama net dış baskının Claudia ve beni evlenmeye kadar sürüklediğini düşünmüşümdür. Kendi açımızdan birbirimizi seçme vaktimiz bile olmadan, seçilmiş ve ateşli bir şekilde bir çift haline getirilmiştik. Çevremizde ikimizin kaderinin birlikte çizildiğine ilişkin bir fikir, bir karar hüküm sürüyordu. Kuşkuya yer bırakmadan, aşka gelerek, hızla her şeye karar verildi. Birbirimizle hiç sözleşmeden arkadaşlarımızın rehberliğinde, Claudia'nın nerede olduğunu her zaman bilirdim, o da beni ne zaman, nereden bulacağını bilirdi. Bizim sevgi bağımız, herkesin sevgi bağıydı.

Sanırım Claudia ile aramda bu bağın kurulduğu ve kendi amaçlarıma, eğilimlerime gittikçe yabancılaştığım bir dönemde Senyora Berg'in gölgesinden koptum. Bu aynı zamanda bütün enerjimi alıp götüren öğrenci toplantılarının ve gösterilerinin olduğu, kendi açımdan hep daha da derin huzursuzluklarla, terörle, umutsuzluklarla beslenen, bireyselciliğin boş ve güvenilmez bulunduğu, kişisel hayallerin suçlandığı bir dönemdi. Bu dönemden özellikle arkadaşlarım sayesinde, Claudia'nın aşkı uğruna ve

ortak projelerimizin hatırına sıyrılmaya çabalıyordum. Böylece Senyora Berg'in etkisinden kurtuldum. Onu unuttum.

Senyora Berg buharlaşmamıştı. Çok yakınımdaydı ve her şey devam ediyordu. Her zamanki gibi şık giyinmiş ve kokular sürünmüş olarak sokağa gezmeye çıkmaya devam ediyordu. Mahalleli de onu beğeniyor ve taklit ediyordu. Kız kardeşim Teresa da onu taklit etmeyi sürdürüyordu. Annem artık onu eleştirmiyordu. Onu eleştirmeyi, Senyora Berg'in önerisi, hatta ısrarı sonucu krem ve parfüm örnekleri aldığı, parfümerideki şu meşhur ve eskilerde kalmış karşılaşmadan sonra bırakmıştı. Evet, Senyora Berg varlığını sürdürüyordu. Ama ben artık onu bulamıyor, sokaklarda onunla karşılaşmıyor, onunla kapının mermere benzeyen taşlarına aynı anda basamıyordum.

Arkadaşlarım olan Berg dörtlüsünü de artık göremiyordum. Pedro Berg, Fizik Bilimleri'nde okuyordu. Görüntüye bakılırsa, ders çalışma ile gösteriye gitmek arasında bir seçim yapılırsa hangisini seçeceği belirgin türden, çok düzgün bir öğrenciydi. Pedro Berg'in ilginç, kendine özgü bir hayatı vardı. Sözlerimde şaşkınlık varsa, bu gerçekten şaşırdığımdandır. Pedro ne düzgün bir öğrenci ne de tertipli bir delikanlı olabilirdi. Tam tersi Pedro Berg isteksizce ders çalışırdı, bağımlı ve gizli bir sigara içicisi olduğundan, alkolik olmadığı halde sokaklardaki alkoliklerle gezerdi. Ayrıca inatçı ve dayanıklı bir içkiseverdi. Sokağa adımını atar atmaz barlardan birinin yolunu tutardı. Bana sonradan söylediği gibi, hiçbir şeye tam olarak kendini veremiyordu. Büyük olasılıkla, politik sözlere kapılıp, keskin görüşlü, zekice oyunlara alet olmamak için ders çalışmaya ve düzgün bir öğrenci olmaya karar vermişti. Pedro

Berg mesafeli biriydi. Şans eseri içinde bulunduğumuz mücadelenin aslında kendi mücadelesi olduğuna inanmıyordu. Ters yönlerde asilikleri vardı ve belki de bu yüzden arkadaş olmuştuk. Bizi sürükleyip götüren bu akımlara tutulmamış olduğunu sezinliyor ve bir taraftan ona hayranlık duyuyordum. Benim toplantılara sürekli eleştirel yaklaşımım ve muhalefet olma ihtiyacım onu eğlendiriyordu. Pedro Berg'le son karşılaşmalarımda bile hâlâ samimiyetle ama ilgisizce konuşuyorduk. Her ikimiz de bulunduğumuz yeri biliyor, bunu eski dostluğumuz adına kabul ediyor, ama çok az şey paylaşabiliyor ve çabucak birbirimizden ayrılıyorduk. Bir gün görüşebileceğimizi ve mahallenin barlarını eskiden olduğu gibi gezebileceğimizi birbirimize teklif etmiyorduk. Yalnızca bir kez, aynı barın kapısında karşılaştığımız için birlikte bira içmiştik. Biraları birbiri arkasına devirirken –bu arada Pedro hâlâ mükemmel içki içiyordu– aşırı uçlardaki devrimci okul arkadaşlarının yönetime gelememelerinin bir şans olduğunu ağzından kaçırdıydı. Onlarla herhangi bir fikri paylaşmamasının da kendi şansı ve aynı zamanda benim de şansım olduğunu söyleyerek, ısrar etti:

"Evet, özelikle de senin için şanslı bir durumdu. Sonun akıl hastanesine kapatılmak olabilirdi," diyerek güldü.

Her ikimizde de o dönemlere bir özlem yoktu, aksine şimdi o zamanlar gözümde canlandıkça bende sersemletici bir ağrı oluşuyor. İleriye bakıyor ve tuhaf bakışlarımızla, benim Pedro Berg'e, Pedro Berg'in de bana hafiften tuhaf bakışlarıyla bunu destekliyorduk.

Geçmişin bu parçacığında Senyora Berg ortadan kaybolmuştu. Bu, o an için en dikkat çekici şeydi. Claudia ve neredeyse endişe verici sakinliğim ba-

na yetiyordu. Kendimi içine soktuğum politik görüşler, radikal sosyal değişimler ve yeni sosyal sınıflar hakkındaki yaygın mesajlar, tüm bu yaygara benim için yeterliydi. Eduardo yanımdaydı. Bu karışıklıkta yok olmamam, fırtınanın beni sürüklememesi için çaba sarf ediyordu. Ve onun sayesinde ikimiz de su yüzüne çıktık.

Claudia, Eduardo'nun hayatımda oynadığı rolü biliyordu. Ona bir kez fazla ayrıntılara girmeden ya da ayrıntılarda boğulmadan bu durumu anlatmış olduğum için ya da sanırım Claudia her şeyi anlamıştı çoktan, durum apaçık ortadaydı. Eduardo'ya çok özen gösterdi ve belli ki bana verdiği desteğe minnettardı. Eduardo'nun bana yardımları dolaylı yoldan Claudia'yı desteklemek anlamına geliyordu; bu kararlılığa ve sadakate minnettar olan Claudia, arkadaşıma nazik ve hatta sevecen davranmak için özel bir çaba harcıyordu. Sanırım sevecenlik bölümü en zor olanıydı çünkü Eduardo'yu sevmek kolay olsa da, karısı Beatriz'i sevmek pek kolay sayılmazdı.

Beatriz hepimizi şaşkınlığa uğratmıştı. Kısa boylu, ufak tefek, bembeyaz tenli ve mavi gözlü bir kızdı. Güzel sayılabilirdi belki, ama değildi çünkü her şeyi birbirine karıştırarak hiç durmadan konuşuyordu. Önemli, önemsiz her şey onun için birdi. Her şeyi didik didik ediyor ve aynı tonda anlatıyordu. Eduardo ne bana ne de başka birine söz etmişti ama anlaşılan ikisi ta çocukluktan tanışıyorlardı. Bize onu tanıştırmasının üzerinden birkaç ay geçmişti ki evlendiklerini söyledi. Törenler onu dehşete düşürdüğü için hiç kimseye haber vermek istememişti.

Eduardo'nun evine çok az giderdim ve her gittiğimde evinde hüküm süren düzen beni hayrete dü-

şürürdü. Evde her şey mükemmel ve pırıl pırıldı. Eduardo'ya ait bir-iki ayrıntı göze çarpsa da, hiç kuşkusuz her şey Beatriz'in hükmü altındaydı. Ev, bir mimarın evinden çok klasik, zevkli bir kadının eviydi. Beatriz de kendi adına hiç kimseyle iyi geçinmeye uğraşmadı. Kafasında öyle çok şey vardı ki bizimle uğraşmıyordu bile. Sanki bizim yargılarımız ve fikirlerimiz onu kötü etkileyecekmiş gibi sürekli dışımızda, çekimser kalmaya çalışırdı. Onunla karşılaşmamızın nerdeyse kaçınılmaz olduğu durumlarda da hırçın görünmemek için özel bir çaba harcamazdı. İşte aramızdaydı ve konuşmalara katılır, en ufak bir fırsatını yakaladığında kendisi konuşurdu. Aslında çok pratik biriydi ve bazen Eduardo: "Bunu Beatriz'e sormak lazım," derdi. Beatriz onun günlüğü, telefon fihristi, iyi düzenlenmiş ve ayrılmış çok sayıda bilgiyi sağlayan kaynağıydı.

Beatriz ve Eduardo'nun oğulları küçüklükten bu yana çok düzenli bir yaşam sürüyorlardı. Derslerin çok güçlü, eğitimin mükemmel olduğu bir özel okula gittiler. Yazları yabancı dil öğreniyorlardı. Kısacası bir top model gibi başkaları için olanaksız gözüken sıkı kuralları uyguladılar.

Başta Beatriz'in bana karşı belirgin bir güvensizlik duyduğunu düşünüyordum. Yaşamlarında benim oynadığım arkadaş rolünü yersiz buluyordu. Ancak zaman ilerledikçe onu şaşırttım. Bana gerçek bir cana yakınlıkla, Eduardo'nun gözlerinde ışıldamasına izin vermediği bir koşulsuz ışıltı ile yaklaştı. Sonuç olarak tuhaf bir şey oldu: Ne ben onu düşmanım olarak gördüm ne de o bana düşmanca yaklaştı.

Doğal olarak Beatriz, Claudia ile arkadaş olamadı. Claudia'yı dayanılmaz buluyor, yapılmaması ve olunmaması gereken şeyler için onu alaycı bir şekilde örnek gösteriyordu. Öte yandan Claudia, Beat-

riz'in, her ne kadar Eduardo'da biçimlendireceği bir erkeği bulmanın şaşırtıcı ve inanılmaz şansına da sahip olsa, saflık derecesinde aptal olduğunu düşünüyordu. Bu sayede düşlerindeki aileyi kurabilmiş, mükemmel bir ev ve mükemmel planların sahibi olmuş ama yine de bizim erişebileceğimiz bir seviyede kalarak belki onun değerli tavsiyelerine ihtiyaç duyarız diye bekliyordu. Claudia'ya göre Eduardo, klasik, tuzağa düşürülmüş, aslında aile ve yuva işlerini temel şeyler olarak değerlendirmeyen erkek tipiydi. İlla bir aileye sahip olunacaksa, bu işle ilgilenecek bir başkasının olması işine geliyordu. Açıkça, Eduardo hemen hemen hiç yorum getirmediği hayatının o bölümüyle ilgilenmekten mutlu şekilde vazgeçmiş gözüküyordu. Stüdyonun çalışma şekli ve dostluğumuz gibi konulardaysa herhangi bir değişiklik olmamıştı. Beni kollayarak, destekleyerek, gözlemleyerek, başarısızlık tehlikeme karşı pürdikkat devam ediyordu.

Ve Claudia, Eduardo'ya olan borcumun farkındaydı. O sabah onu arayarak ve ona başvurarak, zaten ikimizin de bildiği bir gerçeği bir kez daha vurgulamıştı. İkimiz de Eduardo'ya güveniyorduk. Her ne kadar kendi anahtarımla kapıyı açamamış olmam beni hâlâ huzursuz ediyorsa da, Eduardo'yu kendi evimde bulmam beni rahatsız etmemişti. Ayrıca bu anahtar ayrıntısının kasıtlı olmadığı kesindi.

Bu arada, tüm yorgunluğuma karşın, uyuyamayacağımı anlamıştım. Çünkü düşünceler kafamda, geceki delici nesneler gibi olmasa da, evin bütün odalarını birbirine bağlayan ve geçişi tamamen tıkayan, koridora bırakılmış kocaman ve ağır yükler gibi hiç durmadan dönüyorlardı. Kalktım ve giyindim. Artık günün getireceği zorluklarla yüzleşmeye hazırdım.

İlginçtir ki sanırım kalkıp giyinmeye karar verdiğim sırada, Senyora Berg'in hayali yeniden gözümün önünde belirdi. Onu duş alırken suyun altında düşünmüş, tekrar aklıma getirmemeye çabalasam da, hayali, bir türlü beni bırakmamıştı. Böylece çevremdeki olumsuzluklar göz önüne alındığında, Marta benim için bir çeşit bahaneye, bir sığınağa dönüştü. Bu olumsuzlukları bir dereceye kadar halletmiş olduğumu kabul ediyorum ama yine de bu şekilde, topun ağzında, savaşarak ya da boyun eğerek devam edemezdim. Buna karşılık, evimin dışında geçirdiğim geçen gece, o baskıcı ortamdaki niyet, sırlarla doluydu.

Marta Berg ve ben epeyce konuşmuştuk. Yıllar sonraki karşılaşmamızda konuşmamız, mobilyalar ve eşyalarla tıkabasa dolu loş salona, Amalia'nın tıkış tıkış dairesinde bulunduğumuz duruma uygun, çok tuhaf geçmişti. Marta arkadaşı Amalia'ya bekçilik ve eşlik etme görevlerini yerine getiriyordu. Senyora Berg, yani Marta o akşam, çok düşünerek hareket eden, kendini kuramlara adamış, yalnızlığı çokça, hatta bazen dramatik, bazen de metin ve ağırbaşlı şekilde hissederek ele alan biri gibi ortaya çıkmıştı. O, hâlâ yaşam hakkında kesin bir yargıya varmamış, gözlemlerine devam eden biriydi. Öte yandan sözlerinde bezginlik ve hayal kırıklığı vardı. İçinde harcanmış, yıkık bir yer vardı ki, genişleyerek her yeri ele geçirmekle tehdit ediyordu. Marta Berg, çok üstüne düşerse, bu korkunun tutsağı olacağı endişesiyle, bu yeri fazlasıyla sınamak ve ona çok önem vermek istemiyordu. İmkânları olduğu için şanslıydı. Bana da akşam yemeğinde attığı kahkahalarından ve başkaları gibi yemek yiyip içki içmesinden başka bir anı bırakmıyordu. Bir de, ıslak ve geriye doğru taranmış, ıslaklığı yüzünden koyu

renk görünen saçıyla, duştan yeni çıkmış, Amalia'nın mutfağında belirmesi neredeyse aklımdaki en son görüntüsüydü. Sanki bir mutluluk gösterisi izlermiş gibi gülümseyerek bize bakmıştı. Oysa mutluluk onun içinde, makyajsız yüzünde, vücuduna yapışan koyu renkli ince kazaktaydı. Duştan sonra giydiği kazaktan biraz daha koyu renkte olan takımının, bütün gece çıkartmadığı ceketini giymemiş, böylece kazağı görünmüştü. Mutluluk, gereksiz ve ilgisiz hareketlerle bize yönelttiği birkaç sözü desteklercesine havaya uzattığı ellerindeydi.

"Geç oldu," demişti. "Kendime bir kahve alacağım, bana yalnızca taksi buluncaya kadar eşlik et, bu yeterli."

Bir kez daha elimden uçup gitmişti. Bana bezginlikten, acıdan ve yalnızlıktan söz etmişti ama elleri ensemi okşamadığı için olsa gerek, elimden kaçmıştı. Sanırım o uzun gün ve onu izleyen uzun günler boyunca, elimi, Amalia'nın salonundaki kadife koltuğa dayadığım başımın o bölümüne, arkamda, koltuğa uzanmış Marta'nın bedeninin yaydığı ısıyı yakından hisseden o bölüme götürüp durdum. Artık o bedeni göremiyordum ama duştan sonra bile bir türlü kaybolmayan hintsümbülü parfümüne eşlik eden yürek atışları dalgalar halinde bana kadar ulaşıyordu. Sanki parfümünü birkaç damla kullanmakla yetinmemiş, içinde iyice banyo yapmış ve parfüm cildine sonsuza dek işlemiş gibiydi. Senyora Berg'in parfümleri, parfümeriye ödediği yüksek faturalar.

Şimdi hatırladıklarım, ne annemin Senyora Berg'e karşı olan eski yaklaşımları ne de bu yaklaşımların ait olduğu geçmişti. Açıklanamayacak kadar uzak tüm bu şeyler aslında, Marta ile geçirdiğimiz tuhaf akşamın son perdesiydi. O gece yalnızca Marta'nın özelliklerine önem veren ya da onları

öven bir erkeğin gururunu okşayan bir gece değil, her ikimizin de kesin olarak bildiği dikkatli bir zamanlama duygusuyla seçilmiş ve bize özgü bir geceydi. Belki de sade gerçekler bütününden oluşan o yarı felsefi konuşmaları, zaman gündoğumunda durmaya devam ederken, loşluğun ve bu uzak ve tuhaf senaryonun korumasında, hiç utanmadan dile getirebilecektik yalnızca. Bu senaryo, beklenmedik şekilde birbirimizle karşılaştığımız uzak bir hayatın senaryosuydu. İlerlemiş saat ve senaryonun tuhaflığı, hepsi, bizim masumca konuşmamıza ya da kullandığımız sözcüklerde masum ve tasasız olmamıza izin vermişti. Tüm bunlarda, akşam yemeğinde birbiri arkasına devirdiğimiz bol ve leziz şarabın, dahası gecenin yıldızı ve baş figürü José Luis'in Amalia ile cilveleşmek için koltuğun üzerine tırmanmadan önce elime tutuşturduğu hatırı sayılır büyüklükteki burbon bardağının da etkisi unutulmamalı.

Senyora Berg, yarı keyifsiz ve yüzünde hâlâ bakir bir gülümseyişle, biraz da hüzünlü ve yorgun, Amalia ve *showmenimiz* José Luis'in oluşturduğu vücut yığını kaybolur kaybolmaz, kendini kırmızı kadife koltuğa atarak bu felsefi şeyleri anlatıyordu işte. Hayatın ve zamanın sahtekârlığından gözleri kapalı söz etmeye hazırdı. En sonunda Senyora Berg'in bir adı vardı. Marta. Ve gece fantezilerimin başrolündeki kadından daha olgun bir kadındı artık. Arkadaşlarımın annesi olarak o zaman da bana olgun görünürdü. Hâlâ şaşırtıcı derecede güzel, hâlâ baştan çıkarıcıydı. Beni en çok ne etkilemişti? Güzelliği mi? Yalnızlığı mı? Gülüşünde ya da akşam yemeği boyunca sergilediği özgürce davranışlarında sezinlediğim, kendini bilinçsizce hayata adama yeteneği mi? Ya da belki her şeyin ötesinde, beni seçimim etkilemişti. Onun, yıllar boyunca kendisine

karşı beslediğim saplantılı ve zorunlu olarak mesafeli kalan ilgiyi hak etmiş bir kadın olduğu kesindi. Evet, şimdi bütün tebrikleri hak eden kişi bendim. Sonuçta sahip olduğumdan fazlasını hak eden de bendim. Böylece bu silahlarla donatılmış şekilde, Claudia'nın sessiz öfkesiyle yüzleşeceğim beni boğan düşman ortama dönüyordum.

Bu şekilde günler geçti. Claudia, suskundu, sanki esaslı bir açıklama beklemekte olan biri gibi, hareketlerimin ayrıntılarını kaçırmadan beni uzaktan izlemeye devam ediyordu. Eve bir daha bu kadar geç dönmemeye yemin etmiştim. Aklı karışık kızlarım hangi tarafta olmaları gerektiğini bilmeden bizden kaçıyorlardı. Jacinta, ne olduğunu bilmez haldeydi, belki tartışmasız erkek egemenliği üzerine kurulu çürük ilkelere dayalı bir sistemden başkasını bilmediği için ya da tam tersine tamamen kendi özgür seçimiyle, Claudia'nın yokluğundan ya da küçük dalgınlıklarından yararlanarak bana tam desteğini göstermeye çabalıyordu. Ben evden uzakta geçirdiğim gecenin anısında kaybolmuş bir halde, tüm ev halkının bakışları üzerimde, olgun ve güzel Senyora Berg'in, gizemli Marta'nın gölgesine sığınmış, kendi kendime onu arayabilecek miydim ya da aramalı mıydım sorusunu soruyordum. Yoksa ondan mümkün olduğunca uzaklaşmalı mıydım? Kimbilir nereye kadar? Ama her şeyi bu şekilde, yalnızca karşılıklı anlaştığımız sözcükler ve arkasından paylaşılan sessizlikle bırakamazdım. Ya da vazgeçip, kendime, bazen bazı şeylerden vazgeçilmesi gerektiğini, hayatı da, isterse, bize kendi seçtiği zamanlarda yeni kurgular ve karşılaşmalar sunması için akışına bırakmam gerektiğini mi söylemeliydim?

Daha önceleri olduğu gibi şimdi de bu iki şey, bu iki seçenek hoşuma gidiyordu. Marta Berg'i telefon-

la arama fikrinden hoşlanıyor ve o geceden sonra onu görmek istediğimi, hatta buna neredeyse gereksinim duyduğumu söylemek istiyordum. Sesinin ve telefonun öbür ucundaki nabzının hafif titreyişini hayal etmeyi seviyordum. Arkasından hayal gücümü yeniden harekete geçiren randevu geliyordu. Bunların hepsi gerçek olabilirdi, olmalıydı. Vazgeçmenin de bir büyüklüğü vardı kuşkusuz. Her şeyi bir kenarda bırakmak, bir şey onları itelerse olayların kendiliğinden yollarına gireceklerine inanmak. Hiçbir şey yapmadan, izini, yolunu değiştirmeden yürümeye devam etmek. Kader. Kaderin kahramanca bir özelliği vardır.

Zaman durmuştu şimdi ama, sözü edilen sihirli bir duruş değil, aksine bir çeşit geriye dönüştü. Hiçbir şey söylemiyordum, dinmek bilmeyene karşı bir çeşit direnme, ama dilsiz bir direnişti. Şans eseri dilsiz, ama tedirgin edici. Ve Marta Berg çok uzakta değildi, hâlâ ailemin komşusuydu. Onları ziyaret etmek istediğim zaman dairesi oradaydı, ikinci katta, bizimkilerin altında. Tuhaftır ki Claudia o zamanlarda, sanki altıncı hissi varmış gibi, aslında hiç yapmadığı bir şeyi yapar, hiçbir bahane ileri sürmeden ailemin evine kadar bana eşlik ederdi. Benimle ilgili hiçbir şeyi kaçırmak istemezdi. Ne de olsa casusluk işi dinlenmeye izin vermez.

Ama sonunda onun da faka bastığı bir gün geldi. Annem beni stüdyodan arayıp dertlenmişti çünkü ne o ne de babam kendilerini iyi hissediyordu. Sürekli hastaydılar, uzun zamandır ziyaretlerine gitmemiştik. Üstelik bazen sonuçsuz tartışmalara girişip gittikçe kötüleşen anlaşmazlıklarını boş yere toparlamaya çabalıyorlardı. Bunlar artık üzerinde anlaşamayacakları ve aydınlığa kavuşturmaları olanaksız olan konulardı. Annemin ağladığını hissedip,

öğleden sonra stüdyodan çıkar çıkmaz onu görmeye gideceğime söz verdim. Eve ise, Claudia'nın bir şekilde bana eşlik etmesine olanak vermeden mesaj bıraktım.

O dakikada Marta'yı düşünmemiştim. Ama kendimi ailemin evinin kapısında bulduğum anda onu düşündüm ve kendi kendime Markus Berg'in evde olup olmayacağını sordum. Belki de pek çok kez olduğu gibi yine yolculukta olabilir ve Marta da yalnız olabilirdi. Ayrıca yaz başlangıcındaydık ve asfalt sıcaktan kaynıyordu. Benim için Marta olmadan önceki Senyora Berg, kıştan, uzun sınav günlerinden, açık camlardan, ince elbiselerden ve boş sözlerden daha çok yaza, bu yaz başlangıçlarına aitti. Annemin babamla olan tartışması, bana biraz belirsizlikle anlatmış da olsa, özellikle yaş ve aynı zamanda da kişilik konusundan çıkmıştı. Tartışmanın kökeni yaz planlarına dayanıyordu. Alışılageldiği gibi konu dallanıp budaklanmış ve bir süre sonra ikisi de tartıştıkları asıl konunun ne olduğunu unutmuşlardı. Buna karşın her ikisi de hareketsiz, bulundukları konumu koruyarak birbirlerine karşı savunmaya geçmiş haldeydiler.

Tatiller, yani bir çeşit taşınma ve ortam değişikliği, ailem için her zaman sorun yaratan bir konu olmuş ve sonuçta her zaman her şeyden vazgeçilmiştir. Birden bizimkiler bu konuda fikir birliğine vararak, kendilerini plan yapmak için zorlamaktan vazgeçtiler. Benim, yeterliliğine ve eliçabukluğuna hayran ve minnettar olmaktan daha fazla bir şey yapamadığım kız kardeşim Teresa, onların yaşamını öylesine düzene koyuyordu ki, gittikçe bu konularla daha az ilgileniyorlardı. Teresa gündüz bakıcısı ile sürekli anlaşmalar yapıyor, maaşını, çalışma saatlerini, zorunluluklarını belirliyor ve en sonunda da

onunla bir kontrat imzalıyordu. Bana ise çok nadiren para istemek için başvuruyordu. Ben de, suçluluk duygusu içinde hiç olmazsa aileme maddi destek verebilmek için, Teresa'nın isteğini hemen yerine getirmek için çırpınıyordum.

Teresa evlenmemişti, ailemin evine oldukça yakın mesafede bir yerde tek başına yaşıyordu. Gerçeği söylemek gerekirse Teresa oldukça kapalı, neredeyse gizemli bir yaşam sürüyordu. Çevresinde bir sürü kız ve erkek arkadaşı vardı. Bazen evinin bir tür yardım merkezi olduğu fikrine kapılıyordum. Bir nedenden ötürü evine telefon ettiğimde arkadaşları benimle çok kısık sesle, hatta fısıltılarla konuşuyorlar, Teresa'yı nerede bulabileceğim, evde olup olmadığı ya da ne zaman eve döneceği hakkında fazla bir bilgi vermiyorlardı. Teresa yaşadığı daireyi önemli bir danışmanlık firmasında yöneticilik yaparak kazandığı maaşıyla, kısacası onun ne kadar ileri görüşlü ve planlı olduğunu gösteren tüm birikimleri sayesinde almıştı. Her zaman böyle biri olmuştu. Okurken ya da işte her zaman hırsı ve ısrarcılığı ile ön plana çıkmış ve istediği her alanda ciddi kişi ününü elde etmişti. Benimle de öyleydi. Sanki benimle ilişkisini çok mesafeli tutması gerekiyormuş gibi bana çok uzaktan bakardı. Ailevi konularda ya da ortak herhangi bir konuda ne bir şaka ne de alaya meydan verirdi. Her ne kadar dramatik ve sonuçsuz da olsalar, olayların komik tarafları sanki Teresa'nın görüş açısına girmez ya da bu açıyı bilinçli olarak benim varlığımda göz ardı ederdi.

Her zaman gerçek Teresa'nın erişebileceğimden daha uzakta olduğu duygusuyla yaşadım. Ne o beni bağlı olduğu dünyasıyla bizim dünyamızı kaynaştırmaya davet etti ne de ben böyle bir şeyi ondan istedim. Çünkü telefon hattının öbür ucundaki

fısıltılı seslerin sahipleri bana hiç de çekici gelmedikleri gibi, pek normal de gelmiyorlardı. Teresa'nın dünyasını fazla düşünmüyor, kendi dünyamın dışında tutuyordum. Ama arada sırada küçük bir düşüncem oraya doğru kayar gibi olursa, onu, rahatsız edici bir yerden kaçan biri gibi ânında geri çekiyordum.

Evini bile bilmiyordum. Annem ve babamın karşılıklı bir ilgisizlik dönemine girdikleri, babamın nadiren içinden çıktığı bir suskunluğa gömüldüğü sıralarda, Teresa yaşadığı bu daireyi satın almıştı. Benim için asla suskunluğunu bozmayan babam, sanki bu konulardan çok iyi anlarmış gibi, Teresa'dan da destek bularak paradan ve finansal atılımlardan söz ederdi. Belli ki emekli olmadan önce çalıştığı bakanlıktaki muhasebe bölümünde elde ettiği deneyimine güveniyordu. Bu sırada annem kendini kızlarıma triko kazaklar örmeye ve elbiseler dikmeye adamıştı. Böylece farkında olmadan yavaş yavaş birbirlerinden uzaklaşmaya başlamışlardı. Karşılıklı olarak birbirlerine duydukları hıncı onları kuşatan havada hissetmek kolaydı. Arada sırada tartışıyorlardı. Neredeyse sürekli olarak içlerindeki hınç patlıyordu. Ardından babamların evinde kutlanan aile toplantılarını düzenlemekle görevli Teresa devreye giriyordu. Kutlamalar tamamıyla Teresa'ya bağlıydı. Böyle olmasa, kutlama da olmuyor, annem tamamen işin içinden sıyrılıyordu. Sonradan hepimizi bir arada görünce gülümsüyor ve mutlu görünüyordu. Fakat bu, onda, birkaç ay ya da bir yıl geçtikten sonra hepimizi bir akşam ya da öğlen yemeğinde yeniden bir araya getirmek için yeterli isteği oluşturmaya yetmiyordu.

Bununla birlikte annem arada sırada kendi hesabına bizi ziyarete geliyordu. Kızları, özellikle de

içlerinden birisi hasta olacak olursa onu görmek için otobüse atlayıp geliyordu. Claudia ile benim baş başa bir yere gitmeye ihtiyacımız olursa, kızları onun evine bırakmamızı istiyordu. Birçok kereler çocuklar daha önceden Teresa'ya ait olan odada yatıya kalmışlar, hatta bunun üzerine odaya bir ek yatak daha yerleştirilmişti. Annem gerek kendi bize geldiğinde, gerekse kızlar onun evine gittiğinde her zaman onlara armağanlar veriyordu. Bunlar kızlarımın heyecanla beklediği, caddelerdeki işportacılardan alınmış küçük armağanlardı. Çantasından, içinde sürprizler saklı zarflar çıkardığında ya da kızlarımın bir an önce açıp içindekileri görmek için can attığı, bir kolye, bir bilezik, bir cüzdan, bir yaka iğnesi gibi sanki en değerli mücevherlerle dolu, kötü paketlenmiş armağanlar uzattığında, annemi kızlarıma doğru eğilmiş her gördüğümde benim böyle anılarımın olmadığı aklıma gelir. Küçük de olsa annemin bana hiç böyle armağanlar vermemiş olduğu. İşportacılardan alınma küçük ve ucuz eşyalar ne de olsa annemin en bayıldığı şeylerdir. İşte bunu anımsıyordum. Gözümde onu gençliğinde, işportacıların ve satıcı barakalarının önünde durmuş, cüzdanını açmış, kimbilir neler alırken canlandırıyordum.

Fakat kızlarıma karşı gösterdiği yakınlığı saymazsak, annemin çevresindeki dünyadan gittikçe uzaklaştığı çok açıktı. Annemin çevresindeki dünyaya ilişkin düzenlemeler Teresa'nın göreviydi ve kız kardeşim de bunlara hiç itiraz etmiyor, sanki yıllardır kendini buna hazırlıyormuşçasına, her şeyi doğal olarak algılıyordu.

Teresa, annem ve babamın yaşamını düzene koyuyor, her türlü işlerini hallediyor ve tüm bunları, tamamlanmaktan başka çıkar yolu olmayan ödevler gibi büyük bir ilgisizlikle yapıyordu. Kendinden hiç

söz etmiyordu. Hayatı hakkında hiçbir şey anlatmadığı gibi, kimse de ona bir şey sormuyordu. Aslında bir kere, ben yokken, annem ona duygusal hayatı ile ilgili bir soru sormaya kalkışmış. Bilemiyorum ama gerçekten de böyle olduysa kız kardeşimin yanıtının son verici bir netlikte olduğundan ve olayın kapandığından eminim. Teresa'nın annem ve babamın evine yaptığı ziyaretlerde duygulara yer yoktu. Bu ziyaretler birer ödev gibiydi. Novelda'da yaşayan teyzelerimizin porselen kutusuyla halının üstünde saatlerce oturup benimle sessizce didişmesinden, oyunun kurallarını zorla kabul ettirmesinden ve ardından gelen zengin ikindi kahvaltılarından bu yana, Teresa'nın attığı her adım onu hepimizden yavaş yavaş bir kopuşa yöneltmişti. O zamanlardan kalan bu uzak sahnelerde, her ne kadar bir rekabet içinde olsak da, kutunun içindekiler halıya dökülürken sedef oyun taşlarını daha yakından incelemek için büyük bir özenle birer birer elimize alır, elimizde bir şey olur korkusuyla tuttuğumuz bu narin, hepsi birbirinden değişik taşların kabartmaları üzerinde parmaklarımızı sanki okşarcasına gezdirir, onları sınıflandırır, sayar ve farklı gruplara ayırırken, Teresa ile ortak bir şeyleri paylaşırdık. Biraz olsun bağlı olduğu bir tek babam vardı. Bazen birlikte her ikisini de ilgilendiriyormuş görünen muhasebe ve finansal yatırımlar konularına dalıp giderlerdi. Teresa, hayatını, özellikle annemin ve benim erişemeyeceğimiz bir seviyede tutarak, işi resmiyete dökmeden bizden ayırmıştı. Babam açısından kaygılanmasına gerek yoktu. Babam gün geçtikçe kendini daha da soyutluyor, hiç kimseye özel hayatına ilişkin bir soru sormuyor, bulunduğumuz zamandan, coğrafyadan, eski tarihi konulardan, politikadan ve özellikle de ekonomi ve paradan söz ediyordu. Teresa bizden kopsa

da, yine de yanımızda kalmış, onun derin ciddiyeti ve ailesine olan sorumluluk duygusu, her şeyden gerçekte istediği kadar uzaklaşmasına izin vermemişti. Ne gidebilmiş ne de başka bir şey yapabilmişti, ailemin hayatındaki önemli, temel ve ciddi olayların hepsinde yanlarındaydı.

İlginçtir ki, Claudia, Teresa'nın davranışlarını her zaman doğal karşılamış, şaşırtıcı bile bulmamıştır.

"Bunlar karaktere bağlı şeyler, o öyle biri," diyordu.

Bunun nedeni Claudia'nın oldukça pratik bir anlayışa sahip olmasıydı. Onun tek bilmek istediği ne tip bir oyunun, kiminle ve ne şartlarda oynandığıydı. Teresa'nın davranışlarını anlamakta zorlanmıyordu çünkü net, uyumlu ve değişmezdiler. Claudia Teresa'ya karşı açık bir hoşgörü besliyordu ve –aşırı yoğun bir anlatıma başvurmak abartılı olacak– herhangi bir şekilde ona Teresa'nın yaptığı bir şeyi tuhaf bulduğumu söylersem bana hep karşı çıkıyordu. Claudia her ne kadar söylemese de, asıl tuhaf olanın aslında ben olduğumu düşündüğünü kesinlikle biliyordum.

Bazen kendi kendime Teresa bana gittikçe daha da mı güceniyor, diye soruyordum çünkü rollerimiz bir şekilde yer değiştirmiş gibiydi. Ben delikanlı olarak nanemolla, narin, hassas, hayalperest –hem de ne ünlü bir hayalperest!– biriydim. O ise bir genç kız olarak tam anlamıyla daha sağlam, kararlı ve sorumluluk sahibiydi. Aynı şekilde sonradan sıra meslek sahibi olmaya geldiğinde de, ben kuşkular içinde olmama karşın daha ciddi ve bilimsel göründüğünden dolayı mimariye yöneldim. Teresa ise hiç düşünmeden ekonomist olmaya karar verdi ve okula başlar başlamaz başarılı oldu. En ilginç ve zor ola-

rak kabul edilen ana bölüm derslerini veren birden fazla hoca, onun zekâsından ve inatçılığından etkilenerek, ısrarcı bir tutumla akademik kariyerine devam etmesini teklif ettiler. Ancak Teresa'nın tutumu da son derece açıktı; özgürlüğünü kazanabilmek için para kazanmak istiyordu. Belki o zamandan babamları ve kendi belirsiz geleceğini düşünmüş, emekli bir memur olan babama verilen maaşın sorunsuz bir yaşlılık dönemi garantisi vermediğini görmüştü. Belki de daha üniversite çağından itibaren öngörülü Teresa babamların yaşlılık döneminin sorumluluğunu yüklenmişti. Bu yüzden de kendini iş dünyasının hızlı terfilerine, sınırsız iş saatlerine ve her an el altında bulunma gerekliliklerine kaptırmıştı. Ve tabii ki yüksek maaşlarına da.

Her şey apaçık ortadaydı çünkü bu iş dünyasıyla önceden bağlantılarım olmuştu ve Teresa mesleki açıdan en iyilerden biri olarak anılıyordu. Ona sormadığım için hiçbir zaman bilemediğim asıl şey tam olarak kaç para kazandığıydı. Piyasada sözü edilen rakamlar düşünüldüğünde kazandığı para ile ilgili fikir yürütülebilirdi. Teresa her şeyi mükemmel şekilde sonuçlandıran biriydi ve yasal açıdan bunun benim için çok şanslı bir durum sağladığını kabul etmeliyim. Eduardo'nun becerikliliği ve tamamen kendi üzerine aldığı, benim hiç hoşlanmadığım halkla ilişkiler işleri sayesinde işyerimiz kendi yağında kavrulup gidiyor ve şansımıza işimiz hiç eksik olmuyordu. Yine de durumumuz Teresa'ya göre daha istikrarsız görünüyordu ve ailemin gereksinimlerini karşılama konusunda sonsuz güvenebileceğimi bildiğim kız kardeşimin hakkı ödenemezdi. Gerçekte ise durum tam tersiydi. Arada sırada da olsa Teresa bana güveniyordu. Sonuçta Teresa mesafeli ve güvenilirdi ve ben de onun kurallarına saygı gösteriyordum.

Yaz mevsimi yapacağını yapmış, annem ve babamın ilişkilerindeki hassas dengeyi altüst etmişti. Bilindiği gibi ilk sıcak hava darbesi bütün planları bozduğu gibi birçok yangının da fitilini ateşler. Aynı bunun gibi gittikçe daha da içine kapanık kişilikler olup çıkan annem ve babam da birlikteliklerinin dengesini sürekli ve karşılıklı bir didişme temeline oturtmuşlardı. Belki de yıllarca evlenmek istedikleri erkeği ya da kadını bulamadıktan ve her ikisi de artık umutsuzluğa kapıldıktan sonra evlenmeye karar vermişlerdi. Artık birbirlerinden başka kimseleri yoktu. Başka evlerde yaşamlarını sürdüren evlatları vardı ve karşılıklı atışmaları ya da boş da olsa paylaşılması önemli birkaç şey dışında pek fazla konuşacakları konu yoktu.

Birbirleriyle konuşabildikleri; soğuk, sıcak, yağmur, sis, kaloriferlerin sıcaklığı ve ev ya da havayla ilgili konulardan ibaretti. Bu konular onlara hem tartışmaları için malzeme sağlıyor hem de gerçek bir kavgaya dönüşmüyordu. Herhangi başka bir konuya geçtiklerinde ise kişilik farklılıkları onları kanlı savaşlara bile sürükleyebilirdi. Madrid'de o yıl da, birçok yıllarda olduğu gibi temmuz başında ansızın bastıran sıcak dalgası ailemin belirsiz yaz planlarını engellemişti. Annem ve babam, biri bir ötekinden belki biraz daha büyük, bazıları bostanlı, öbürleri hayvanlı –hatta bir seferinde tavuklarla dolu bir bahçesi olan!– ve kiralanma aşamasında yaşanan karmaşa açısından Alicante ve Murcia'da kiraladıkları evlerden aşağı kalmayan, bakımsız bahçelerle çevrilmiş yazlık evlerde, orada burada geçirdikleri eski tatilleri anarak idare ediyorlardı. Büyük bir yanlış yaparak bu karışık yaz tatillerini düzene sokma girişiminde bulunmuşlar ve bu da kavga ve itirazlarla sonuçlanmıştı.

Annem telefonda bana, "Ne yazık ki artık Marcela Teyzenle konuşamıyoruz. Oysa onun hafızası ne kadar iyi idi," demişti. Marcela Teyze birçok kereler kiralanacak evler seçerek yaz planlarımızı yapmada bize aracılık etmişti.

Novelda'da yaşayan teyzelerimizin en yaşlısı olan Marcela Teyze ölmüştü. En küçük teyzemiz Rosa ise ne geçmişle ne de hayata ilişkin bir şeyle ilgiliydi. Onu yalnızca evi dolduran kediler, köpekler ve küçük bahçesi ilgilendiriyordu. Bu yüzden onunla iletişim kurmak neredeyse olanaksızdı. Kimden söz ettiği hiç anlaşılmıyordu. İlk başlarda önemli kişiler ya da herkes tarafından tanınan kişilerden söz ettiği sanılırdı. Ama hemen ardından Felipe, Pepe, Paco, Roberto Carlos –daha da endişe verici şekilde aralarında iki adlılar bile vardı– gibi adların onun sevgili hayvanlarına ait adlar olduğu anlaşılıyordu. Gerçekten de Marcela Teyze'nin bir tarihçi, bir bilge gibi müthiş belleği vardı ve benim için o, bitip tükenmeyen bir öykü kaynağı olmuştur. İkindi kahvaltıları sırasında ve hatta Teresa ve ben halının üzerine oturup porselen kutunun içindekileri ortalığa saçarken bile, hiç durmadan konuşan Marcela Teyzemi suspus halde dinlerdim. Marcela Teyzemin anlattıkları yalnızca güçlü ve bastırılmış ihtiraslara sahip ailelerin şaşırtıcı mirasları ve vasiyetleri ile ölümlerinden sonra bile ortalığı birbirine katıp kendi fikirlerini kabul ettirmeye çalıştıkları öykülerle sınırlı değildi. Bu öyküleri anlatırken ses tonu, sona gelindiğini belirten el hareketleri eşliğinde kullandığı anlamlı ve değerli final cümleleri, işaretparmağıyla dinleyicilerini yönlendirmesi ve hatta yüreğimizi yönlendirmesi olmasaydı, bu öykülerin ihtiraslarına kendimizi böylesine kaptırıp sürüklenemezdik.

Bunun nedeni Marcela Teyze'nin öykülerinin

ders verici olmasıydı. Anlattığı tüm öyküler ders alınacak bir sonla bitiyordu ve biz acı çekmekten ve talihsizliklerden kurtulmak istiyorsak, bunları öğrenmemize değerdi. Kendisi zaten bu derslerin canlı bir örneği gibiydi çünkü kendisine bu kadar güvenen ve kendisiyle bu kadar barışık bir başka kadın tanımamıştım.

Başkalarının başlarına gelen talihsizliklerin öyküleri ilgisini çekerdi. İnsanların birbirine attığı tüm o talihsiz çelmeler aslında teyzemin dikkatini toplayıp, onu bir anlatıcı ve bir hatıra defterine dönüştüren olağanüstü becerisini kazanmasına yardımcı olmuştu. Farkına varıp varmadığını bilmiyorum ama inatla suçlayıp durduğu duygular olmasaydı ve olaylar başına gelmeseydi, bitip tükenmeyen öyküler için malzemesi olmazdı. Fakat sanırım en azından meraklı biri olduğunun bilincindeydi çünkü bir keresinde onu kendini kendisine şikâyet edercesine fısıldarken gördüm. "Ya bu olanlardan haberim olmasaydı," demiş, cümlesini tamamlayıcı olarak da 'gözden ırak olan gönülden de ırak olur' atasözünü kullanmıştı. Atasözleri sıklıkla öykülerinin sonlarını destekler nitelikteydi.

Fakat artık Marcela Teyze annem ve babama derli toplu yaz planları yapmalarında yardım edemezdi. Acizlikten bitkin durumda olan annemse gözyaşı seline boğularak sonunda bana başvurdu. Benimle, sıkıntıdan kalbimi daraltacak şekilde konuşarak yaz başlangıçlarının geçmiş yazları anımsatarak onu hüzne boğduğunu ve onları görmeye gelmemi istediğini söyledi. Geçmiş yazlar neşeli ama kimi zaman da acı anılara dönüşmüştü ve yeniden yaşanmaları olanaksızdı.

Annemin neşeli ama yitik yaz aylarının hayaliyle evlerinin giriş kapısından içeri girdim. Teresa ve

ben çocukken, arada sırada birlikte oynardık. O zamanlar hâlâ iyi bir ilişki kurmak için ve bir araya gelmek için zamanımız vardı. Kendi kendime bir anda dedim ki, ben kız kardeşimi porselen kutuyu açıp, kalın çiçekli halının üzerine kutunun içindekileri dağıtırken anımsıyorum. Evet, Novelda'daki teyzelerimizin kutusunu. Ama kız kardeşim bunları anımsamıyor olmalı. Oysa ben onun yanında kutunun içinden çıkanlarla oynardım. Belki de hiç bu anılardan konuşmadığımız içindir. Ne porselen kutudan, ne de teyzelerimizin evinde hayatımda gördüğüm en olağanüstü sofradan, dantel masa örtüsü serili uzun yemek masasından ve tatlı tuzlu kurabiyelerden söz etmiştik. Bolluktan taşan tabaklar dolusu çörekler, simitler, salamlar, sucuklar, turşular, zeytinler ve acı biberler. Marcela Teyze'nin karmaşık ve ihtiraslı öykülerinden de hiç söz etmemiştik. Ne anlatılarının sonunda işaretparmağını bize doğrultup bizi sessizlik ve ciddiyete çağırmasından, ne de alışılageldik sınırların dışında sürüp giden cezbedici yaşamların varlığından bizi haberdar etmesinden konuşmuştuk. Marcela Teyze tartışılmaz otoritesinin tüm ağırlığıyla bu cezbedici olayların duvarların arkasında ya da taşların altında saklı görünmesine karşın aslında hep aramızda olduğunu ve asla sona ermediğini söylemişti çünkü kabul etmek zorunda olmak ne kadar güç olsa da, yasaklanmış şeylerin gücü, tıpkı doğa olayları, fırtınalar, yangınlar, seller gibi çok fazladır.

Yine de annemin evinin giriş kapısından içeri girerken bütün bu düşünceleri kafamda bir düzene sokamamıştım. Aklımda en net şekilde kalan Novelda'daki evin yemek odasının hayaliydi. Sonra bir çırpıda Marta'yı düşündüm ve kendi kendime o akşam evde yalnız olup olmayacağını sordum.

Annemle babamın evindeydim ve ortalık sakin görünüyordu. Zeytini, kürdanı ve ince bir dilim limonu ihmal etmeden konik biçimli, dondurulmuş bardaklarda törenle hazırladığım martinilerimizi içiyorduk. Annemle babama biraz daha az içki koymuştum. Annemin ve benim kadehim servis masasında, babamın kadehi ise koltuğun öbür ucunda, her zamanki yerinde, elinin uzanacağı yere yakın duran alçak bacaklı masanın üstündeydi. Sonuçta görevim tamamlanmışa benziyordu ki yeniden aklıma Markus Berg'in evde bulunmama olasılığı sorusu takıldı. Aklım Berglerin dairesindeydi. Telefon, kadehlerimize yakın servis masanın üzerinde duruyordu. Bizimkiler telefonlarımla ilgilenmediği için, onların önünde telefonu alıp Berglerin numarasını çevirme arzuma karşı gelemedim.

Olasılıkla Marta'ya ait bir kadın sesi yanıt verdi. Senyor Berg'le görüşüp görüşemeyeceğimi sordum. Evde olmadığını söyledi.

"Herhalde kendisi Madrid'dedir değil mi? Saat kaçta arayabilirim?" diye sordum.

"Şu anda seyahatte, yarın öğleden sonra dönecek, yarın akşam arayın," dedi aynı ses.

Telefondaki sesin bana kim olduğumu ve Senyor Berg için herhangi bir mesaj bırakıp bırakmayacağımı soracağını düşündüğüm için bir dakikalık sessizlik oldu. Buna hazırlıklı değildim. Belki de ses benim kim olduğumu bile bilmeden çok fazla bilgi verdiğini düşünecekti. Biraz bekledim. O da bana bir şey sormamıştı gerçi. Sanırım hafif bir mırıltıyla telefonu kapattı.

Martiniyi aceleyle içerek, şans ayağıma kadar geldi, dedim kendi kendime. Her biri kendi kalesine çekilmiş, kendi yerinde oturan annem ve babam ise hâlâ birbirlerine biraz kuşkuyla baksalar da, tartış-

malarını unutmuş gibi duruyorlardı. İçkilerini, sanki içki içmeleri yasakmış gibi ağırdan alıyorlardı. Babamın işçi maaşına en uygun içkiler olan iyi kalite ucuz şarabın ve karafta cinin tutkunu sayılırlardı. Ortak yaşamlarının ilk yıllarında onları bir arada tutan tek şey belki de alkoldü ve hâlâ da bundan keyif alıyorlardı. Ne zaman onları ziyaret etsem, kendilerine bir martini dry hazırlamamı istiyorlardı –bu konuda her ikisi de mükemmel anlaşıyorlardı–. Annem müthiş bir hanımefendi edasıyla zile basıyor ve gündelikçi kızdan gerekli malzemeleri bir tepside getirmesini istiyordu. Annemin belleği birçok yerde teklese de, martini dry hazırlamak için gerekli malzemeleri sıralamayı asla unutmuyordu. Sonunda da,

"Özellikle zeytinleri unutma," demeyi ihmal etmiyordu.

Artık daha küçük bir kadeh içmesi gerektiği için, buz gibi ve içkinin bütün tadını çekmiş bir zeytin annem için ödüllerin en iyisiydi.

Martini dry töreni her pazar öğlen yemeğinden kısa bir süre önce yapılır, annem içinde malzemelerin olduğu tepsi elinde salona gelirdi. Babam ayağa kalkar, tepsinin üzerindekileri servis masasına boşaltmakta anneme yardım eder, içkileri hazırlamaya girişir fakat bunu sanki oldukça hassas bir iş yapıyormuş ve en ufak hatasında her şey bozulacakmış gibi çok özenli bir şekilde yapardı.

Kırmızı vermutun ya da kısaca vermutun yerini martini dry'ın ne zaman aldığını bilmiyorum ama kuşkusuz moda olup da bir kez eve girince bir daha vazgeçilmez oldu. Babamların evinde bu tiryakiliklerini destekler nitelikte birçok *shaker*[1] çeşidi vardı.

[1] Coctelera: İçkileri karıştırmakta ve özellikle de içki kokteylleri hazırlamakta kullanılan genelde metalden yapılmış kap. Dilimizde İngilizce kullanımı (Shaker) yaygındır. (Çev.)

Zamanında neden alındıklarını, bir neden varsa bile umursamadığım, yemek odasındaki vitrinde birkaç *shaker* –sanırım en değerli olanları– koleksiyonu vardı. Öbür *shakerlar* ise evin her tarafına dağıtılmışlardı. Annem tepsiyi hazırlarken hangi *shakerların* getirilmesi gerektiğini de belirtirdi. Uzun zamandır içki töreni için seçilmiş, koridordaki dolapta duran ve kullanılacakları kesin bir *shaker* koleksiyonu olsa da, sanırım annem her seferinde başka seçeneklerin de olabileceğini hatırlatmaktan hoşlanıyordu. Ayrıca canı isterse, yemek odasındaki vitrinde duran *shakerlardan* da kullanmamızı isteyebilirdi.

Nasıl olursa olsun, ailem için martini dry bir barış çubuğu ya da bir keyif çubuğu gibiydi. Bu şekilde geçmişteki hayatları ve geç evlilikleri daha bir anlaşılır ve daha bir onaylanır hale gelir, her şey bu mutlu sonun aydınlığında sürüp giderdi.

Martinimi bitirdim ve belirgin bir mutluluk içerisinde, günün geri kalan saatlerinde ateşkes yapmaya hazır annem ve babama veda ettim. Apartmanın içinde kararsız bir şekilde asansöre baktım. Sonunda neredeyse geçmişte her zaman Berglere gitmek için yaptığım gibi yürüyerek aşağı doğru inmeye başladım. Ağır ağır aşağı indim çünkü bir türlü karar veremiyordum. Senyor Berg evde yoktu. Senyora Berg de evde olmayabilir ve bana telefonda cevap veren ses, Marta'nın sesine benzese de hizmetçi kızın sesi olabilirdi. Aslında Berg çiftinin bu geç saatlere kadar evlerinde hizmetçi çalıştırmaları da bana olası gelmemişti. Anımsadığım kadarıyla o evin içinde hiç hizmet eden biri olmamıştı. Yalnızca gündelikçi ve arada sırada çalışanlar olurdu. Bu benim oldukça dikkatimi çekerdi çünkü babamın mütevazı işçi maaşına karşın, çocukluğumda evimizde yatılı kalan ve sade yemekler pişirip bunları yemek

odasında servis yapan bir hanım olmuştur hep. Bergler modern yaşama vaktinden önce ayak uydurmuşlardı.

Bununla birlikte onu görmek istememe karşın, kendimi yatıştırmak için kendi kendime telefondaki sesin Marta'nın sesi olamayacağını söyledim. Bu buluşma benim için fazlasıyla beklenmedik olacaktı ve onun karşısına hangi yüzle çıkıp ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Bu durumda oldukça gerçekçi olacak 'buralardan geçiyordum da' bahanesi de genelde her durumda kullanıldığı için içerikte çok sahte duruyordu. Zile, tüm kalbimle kapıyı kimsenin açmamasını dileyerek bastım. Kapı açılmamalı ve geceye ait planlar altüst olmalıydı. Ben de böylece bir kat daha aşağıya inecek ve dışarı çıkıp Claudia ile karşılıklı birbirimizi gözlemeyi sürdürdüğümüz evime dönebilecektim. Artık birbirimizi gözlemeyi daha dayanılabilir bir şekilde, daha net bir isteksizlikle, sanki bir şeyleri dengede tutmaya şartlanmış ama bunu neden yaptığını anımsamayan kişiler gibi yapabiliyorduk. Hem bunu diliyor hem de kapının açılarak bulanık ve yabancı bir yüz değil de, Marta'nın yüzü görünsün istiyordum. Büyük olasılıkla evde beni bekleyen tekdüze akşamı düşündükçe iyice içim sıkılıyordu.

Birkaç gizli adım –birisi topuksuz terliklerle geziniyordu– ve açılan sürgünün sesini duydum. Kapı açıldı ve karşımda Marta Berg'i gördüm. Giyimi tuhaftı. Üzerinde 'ne alırsan yüz peseta' tarzında ya da Madrid'in merkezinde defolu mallar satan bir mağazadan alınmış Çin işi pijamalara benzeyen açık renkli bir pantolon-bluz takım vardı. Ayağında ise daha önceleri moda olan 'balerin ayakkabıları' denilen türden dümdüz ayakkabılar. Saçları onu son gördüğümden bu yana daha koyu ve daha kısaydı. San-

ki benim baktığım yönü anlamış gibi ellerini başına götürerek:

"Saçlarımı yeni kestirmiştim," dedi.

Tabii ki bütün bunlardan önce selamlaşmıştık. Beni içeri davet etti ve ziyaretimin onu hiç de şaşırtmadığını belirten bir şeyler söyledi. Geçmişte onu sık sık dikiş dikerken ya da oğullarını giysilerini onarırken, yamarken gördüğüm oturma odasında oturmuştuk.

"Öylesine sıcak ki ben de bu eski Çin işi giysiyi giydim. Çok ince bir ipekten ve neredeyse üstünde yokmuş gibi," dedi.

İçimden şatafatlı bu giysinin ilk başta bana bir parça dikkat çekici geldiğini söylemek gelse de, şimdi gözüme çok uygun görünüyor, hatta sıcak günlerde kesinlikle böyle giyinilmesi gerektiğini düşünüyordum. Gerçeği konuşmak gerekirse şık olsa da olmasa da bu giysi Marta'ya harika gitmişti ve ona daha genç ve özgür bir hava veriyordu.

"Saçımı biraz fazla kaçırmışım ama yakında uzar," derken yeniden elini kısacık kâküllerine götürdü. "Elimde değil, kendimi azıcık kötü hissetsem elime makası alıp saçımı kesiyorum. Bugün de kötü bir gün. Canım sıkılıyor."

Onun bu kadar içten, bu kadar masum açıklaması beni sakinleştirdi.

Hâlâ içtiğim martininin etkisi altında, "Belki bir içki sana iyi gelir," dedim.

Bunun üzerine bana ne içeceğimi sormadığından dolayı özür diledi. İçimden bir ses ailevi çağrışımlara girmemin hiç de uygun düşmediğini söylese de, konuşmuş olmak ve o karmaşık dakikaları toparlamak için annem ve babamın martini dry keyiflerinden ve evdeki *shaker* koleksiyonundan söz ettim.

Bu türden konuşmalara alışkın gibi görünen Marta, "Ailen çok keyifli insanlar," dedi. "Baban çok nazik, örf ve âdetleri bilen, centilmen bir adam. Annen ise çok kibar ve şefkatli. Onunla genellikle pazar yolunda ya da pazarda karşılaşıyoruz. Annenin orada ne kadar ünlü olduğunu bilemezsin. Onu herkes tanıyor. Birinden ötekine herkesle ayaküstü konuşur, onlara çocuklarının ya da kendilerinin hayatlarının nasıl gittiğini sorar. Öylesine doğal ki bazen onu biraz kıskanıyorum. Bana herkesle iletişim kurmak zor gelir. Herhalde herkes beni sevimsiz buluyordur."

Kendi kendime tam tersi, dedim. Anımsadığım kadarıyla Marta Berg her zaman komşularına karşı nazik ve dikkatli biri olmasıyla ünlüydü. Her durumda artık ailemle ilgili bu konuşmaya bir son vermek istiyordum. Bunun için ona bir martini içebileceğimizden söz ettim.

"Harika bir fikir, mutfağa gidip birlikte hazırlayalım," dedi.

Bir çırpıda ayağa kalktı. Mutfağa doğru giderken:

"Kız kardeşin Teresa çok ilginç bir kız. Onu da arada sırada görüyorum. Oldukça güçlü bir kişiliği var izlenimi veriyor," dedi.

Kendi kendime Marta'nın kız kardeşimin onu ne kadar çok beğendiğini anlayıp anlamadığını sordum. Bunun böyle olduğunu seziyordum çünkü Marta insanlar üzerinde yarattığı heyecanı çok iyi biliyordu ve belki de bu beğeniye karşılık verebilmek için şu anda nezaket ve sevgi dolu bir şekilde ailemden söz ediyordu. Birden içimden birkaç dakika önce herkesin onu sevimsiz bulduğundan kuşkulandığından söz ederken, samimi olmadığına karar verdim. Sanıyorum bunu ya öylesine söyledi ya da

belki söylediklerine itiraz etmemi bekledi. Öte yandan Marta Berg insanlara karşı davranışlarının, onlar üzerinde yarattığı etkinin farkında olmayabilirdi de.

Mutfakta bana içinde çok çeşitli ve çok sayıda alkollü içki şişesi bulunan bir dolabı işaret etti.

Gülerek, "Gördüğün gibi donanımımız çok iyi," dedi. "Markus'un nasıl olduğunu anımsarsın sanırım, konservelemeye, torbalamaya, şişelemeye, stok yapmaya bayılır. Bu tip stoklar evimizden hiç eksik olmaz."

Berglerin –benim geldiğim ailede her şey eksik olabilirdi ama bir *shaker* asla eksik olmazdı– bir *shaker*'ı olmadığı için, martinileri sürahide bir tahta kaşıkla karıştırarak hazırladım. Sürahinin tepesini bir çaydanlık kapağı ile kapatıp buzların kadehlere dolmasını önleyerek martinileri koydum.

"Sana gerçeği söyleyeceğim. Balkondaki çiçekleri sularken senin giriş kapısından girdiğini gördüm. Bir an belki aileni ziyaret ettikten sonra beni de görmeye gelirsin diye aklımdan geçirdim," dedi Marta.

Buzları karıştırıyordum. Kendi kendime Berglerin salon balkonunun caddeye baktığını ve oldukça aşağıda kaldığını söyledim. Senyora Berg'i balkondan sarkarken, beni sokağa çıkarken evinden görebileceğini ilginçtir ki hiç hayal etmemiştim. Tıpkı benim odam gibi iç avluya bakan Pedro'nun odasında saatler geçirmiştik ama evin öbür pencerelerini ve caddeye bakan balkonu es geçmiş olmalıydım. Birçok şeyi es geçtiğimi anlayarak, saplantılı bir şekilde öbür ayrıntılara takıldım. Şu anda Berglerin mutfağında martini hazırlamakta olmam alışılmadık bir durumdu. Martini hazırlamak gibi küçük bir iş Berglerin alışkanlıklarını görmeme ve Marta'nın

söylediği gibi nadir kereler de olsa Berglerin yaptıkları martinilerle karşılaştırmalar yapmama yardımcı oluyordu. Bergler martiniyi *shaker* olmadığı için sürahide yapıp tahta kaşıkla karıştırıyor ve çaydanlık kapağı kullanıyorlardı. Senyora Berg'e karşı çalkantılı bir aşk duyduğum zamanlarda bu ailenin alışkanlıklarını hiç düşünmemiştim ancak bu alışkanlıklara tanık olduğum o anda kendimin ve ailemin alışkanlıklarından geçmişte çok utandığımın bir kez daha farkına vardım. Şimdiyse tam tersine hiç utanç duymuyor ve birkaç dakika önce oturma odasında Marta'ya ailemin martini dry'a karşı olan tiryakiliğini anlatırken suratının aldığı ifadeyi doğru algıladığımı düşünüyordum. Hem sanki ailem hakkındaki görüşü bu tiryakilikleriyle uyuşmuyormuş gibi hafif bir şaşkınlıkla, hem de bu küçük uyuşmazlıktan hoşlanmış gibi onaylayıcı şekilde bakmıştı. Zaten Marta genelde de her çeşit uyuşmazlığa ılımlı bakardı, bunu artık biliyordum. Geçmişte kendimi yalnızca sezgilerime bırakıyor ve bunu bilmiyordum. Duyduğum o derin utanç ve korku, benim olan her şeyi bayağı ve acınacak hale dönüştürürken başkalarının gözüme kusursuz gözükmesini sağlıyordu. Özgürce artık utanç duymamanın getirdiği rahatlamayı hissettim. Bir yandan Berglerin evinde kokteyllerin sürahide, tahta kaşık ve çaydanlık kapağı kullanılarak yapılmasının çok hoşuma gittiğini itiraf etmeliyim. Kendi kendime onların benim için hâlâ hayranlık duyulacak kişiler olduğunu söyledim. Ayrıca Bergleri masum bir öykünme ve hayranlıkla görmemi sağlayan o duyguyu yeniden içimde keşfetmek bana huzur vermişti.

"Yalnız olacağını bilmiyordum. Emin olmak için telefon ettim," itirafında bulundum.

"Biliyorum," dedi Marta. "Sesini tanıdım. Ak-

şam yemeği için hiçbir şey yoktu, telefonu kapatınca ne yaptım biliyor musun? Eve birkaç metre ötede açılan, yemekleri fena olmayan ama evlere servis yapmayan Çin restoranına koşarak gittim. Aslında bu benim düşüncemdi, çünkü sipariş kabul etmeye yeni başladıklarını söylediler. Yani istersen sana Çin yemeği ikram edebilirim."

Zafer coşkusu içinde öylece bakakaldım. Çin yemeği ve Çin giysisi. Kabul ettim.

Kadehlerimizi ağzına kadar doldurdum. Kalanını da başka bir kadehe koydum. İçkilerimizi içerek salona geçtik. Marta şaşkınlık verici bir hızla ve tam bir Doğu gizemi içinde birkaç kez gelip giderek, mükemmel hazırlanmış çanaklar ve kâseler içinde Çin yemeklerini getirdi. Bana söylediği gibi harika, benzersiz bir yemekti.

Mutfağa gidip gelirken kapıdan bana doğru bir ara dönerek, "Evine haber vermen gerekiyorsa, ihmal etme," dedi.

Berglerin oturma odasında tek başıma evimin numarasını çevirdim ve Claudia'ya az ve öz bir şekilde akşam yemeğine kalacağımı ve beni beklememesini söyledim. Sanki bir telefon kulübesinden arıyormuş ve param daha fazla konuşmamıza yetişmemiş gibi hemen telefonu kapattım.

Akşam yemeği, birbirimizle konuşma zorunluluğu hissetmeden, önemli konulara girmeden bizi bir süre oyaladı. Yemeği bitirdiğimizde Marta kendini koltuğa atarak: "Her şeyden önce geçen akşam bana ve Amalia'ya karşı gösterdiğin hoşgöründen ötürü teşekkür ederim. Birçok kişinin senin davrandığın gibi davranacağını sanmıyorum. Üstelik ben de biraz sevimsizdim galiba," dedi.

"Sen sevimsiz olduğuna kafanı takmışsın sanırım," dedim. Bir yandan da o geceden sanki çok

az bir süre, belki birkaç gün önce olmuş gibi söz etmesini düşünüyordum. "Pek de normal bir gece olduğu söylenemez ama o geceyi çok iyi geçirdim. Uzun bir süre Amalia'nın mobilya ve eşyalarla dolu, tuhaf salonunda konuştuğumuzu anımsıyorum," diye ekledim.

"Ben de çok iyi anımsıyorum," dedi. "Hiç kendimize bu kadar güvenerek konuşmamıştık değil mi? Belki başka durumlarda karşılaşmış olsaydık sen ve ben çok iyi arkadaş olabilirdik, diye düşünüyorum. Pedro'yu görmeye evimize geldiğin zaman, yalnızca sana anlatabileceğim şeyler olduğunu hissederdim. Bu anlamsız görünebilir ama aramızda gizli bir bağ varmış gibi, bunu hissetmekten kendimi alıkoyamazdım. Sen evlendikten sonra annenle her karşılaşmamızda seni sordum. İyi bir hayatının olması beni gerçekten mutlu ediyor."

Şikâyet etmem için neden bulamasam da, "Her şey o kadar da iyi gitmiyor," dedim.

"Bu karaktere bağlı bir şey," dedi gülümseyerek. "Senin de benim gibi devamlı şikâyet edecek neden bulan tiplerden olduğunu düşünüyorum. Belki de bu bizi birbirimize yakınlaştırıyordur."

İçtiğim üç martini ve bardağımdaki şarabın da etkisiyle güç bularak, "Hep yapmak istediğim, hâlâ da yapmak istediğim bir şey var ama ne olduğunu tam olarak bilemiyorum. Nefesimi kesecek bir şey," dedim.

Marta önce gülüyordu, sonra bana dikkatlice bakmaya başladı.

"Ne için?" diye sordu. "Başkaları seni takdir etsin, senin ve senin yeteneğin ya da zekân karşısında boğun eğsinler diye mi?"

"Bilmiyorum," dedim. "Bu çok güçlü bir istek, bir tür manevi ihtiyaç ve bunda çevremdekilerin ro-

lünü kestiremiyorum. Neden bu kadar güvensizlik ve umutsuzluk hissettiğimi de bilemiyorum."

"Bazı göller vardır, hiç dolmazlar," dedi Marta. "Ben on altı yaşımdayken oturduğumuz yerde düzenlenen bir güzellik yarışmasında birinci olmuştum. Evet, kraliçe olmuştum. Gülme lütfen. Bir çeşit mayoyla poz vererek, sanki yarış hayvanı gibi beni kaşları çatık şekilde inceleyen, ciddi giyimli erkeklerden kurulu bir jürinin önünden geçtim. Yarışmacı arkadaşlarım iyi, çok güzel kızlardı ve harika görünüyorlardı ama kendilerine güvenmiyorlardı. Sana yalan gibi gelebilir ama hepsinin, neredeyse hepsinin kompleksleri vardı. Kazandığım zaman sanki onların benden daha çok hak ettiği bir şeyi ellerinden almışım gibi kendimi mutsuz ve hüzünlü hissettim çünkü ödül için onların benden çok daha fazla çaba gösterdiklerine ya da daha fazla hayal kurduklarına kanaat getirmiştim."

Koltuğun kenarına başımı yaslamış bir durumda "Ya sonra?" dedim.

"Birbirini izleyen bir sürü olaylar ve rastlantılar sonucunda, içlerinde ressamlar, yazarlar, aktörler olan, tahmin edebileceğin türden bohem bir grubun ilham perisine dönüştüm." Gülümseyerek, "İşte," dedi. "Model olarak poz vermeye başladım. Birçok kez resmim yapıldı, bana şiirler ithaf edildi. İşin ilginç tarafı, ne güzellik yarışmasını kazandığımda ne de bu sanatçıların ilham perisi haline dönüştüğümde kendimi özel hissettim. Demek istediğim, sürekli olarak ortada bir yanlış anlaşma, bir hata olduğunu düşünüyor ya da hissediyordum. Sanatçı grubunun içinde bile benden çok daha güzel, akıllı ya da daha iyi eğitimli kadınlar vardı. Tüm bunlar bende sana daha önce söylediğim kötü hissi, birisine ait bir şeyleri alıyormuşum hissini uyandırıyordu. Artık

dayanamıyordum. İşte o sıralarda karşıma Markus çıktı ve ikinci bir kez bile düşünmeden onunla evlendim. Bana asla kaybolmayacak bir dayanıklılık hissi aşılamıştı. Çünkü o âna kadar yaşadığım her şeyin bir anda kaybolduğunu hissediyordum, olan biten her şey ânında buharlaşıp kayboluyordu."

Marta gözlerimde onu onaylayan bir bakış arayarak bana baktı ve devam etti:

"En başta her şey iyi gidiyordu. Arka arkaya çocuklarımız oldu. Benimse hiçbir şeyi düşünmeye zamanım olmuyordu. Ama çocuklarımız biraz büyüyüp kendi hayatlarını yaşamaya, kendilerinin kendi tarzlarında çözümlemeleri gereken sorunları çıkmaya başladıkça, nedendir bilmiyorum gençliğimdeki başarılarım önem kazanmaya başladı. O zamanlar reddettiğim bu başarıların birden önemli olduklarını düşünmeye başladım. Bir şeyin en iyisi olmak, dikkat çekmek, çok uzak ve olanaksız ama bir o kadar da heyecan verici ve arzuya değer görünüyordu. Bu tür bilinen konuların genelde nasıl sonuçlandığını tahmin edersin. Bir aşk ilişkim oldu. Bir yazardı. Adını söylemiyorum çünkü belki de onu tanıyorsun, çok ünlü biriydi. Her şeyin gizli ve oldukça tutkulu yaşandığını söylemeliyim. Fuencarral Caddesi'nin öbür tarafında yalnız yaşıyordu. Öyle ki mümkün oldukça onu ziyaret edebilmem için oraya taşınmıştı. Hani o öğleden sonra seninle caddede karşılaşıp Hollywood'da bira içtiğimiz gün var ya, ben onun yanından geliyordum. Bu son görüşmelerimizden biriydi çünkü ilişkimiz inişe geçmişti."

Düşünceli bir şekilde, "Gizli bir ilişki yürütmek zor," dedi. "Üzerinde büyük bir suçluluk duygusu taşıyorsun. Aldatmanın ortaya çıkmaması, yakalanmamak için sürekli bir korku içinde dikkat kesiliyorsun. İkiye bölünmüş halde ne aldattığın adama

tamamen dönmek ne de aldatmanın nedeni olan adamla birlikte olmak istiyorsun. Her ikisi de seni incitiyor. Sen ikisini de memnun etmeye çabalıyorsun ama onlar bunu değerlendiremedikleri gibi tersine, üzerinde daha çok hak iddia etmeye başlıyorlar. Aynı zamanda her ikisine de ihtiyaç duyuyorsun. Hiçbir şeyle yetinemiyorsun, bir biçimde hayatın cehenneme dönüşüyor ama yine de başka tür bir yaşam bilmediğin için devam ediyorsun."

Koltuğun kenarına koyduğu başını bana daha dikkatle bakmak için hafifçe kaldırıp, "Ama bir kez daha yarışmanın galibi çıkıp, ilham perisi olma hayalini gerçekleştirdiğim doğru. Bu kez olanların bilincinde olarak, gerçekten bunu yaşayabilirdim. Senin söylediklerinle bütün bunların ne ilgisi var bilmiyorum," diyerek gülümsedi. "Bunlardan bir sonuca, bir çeşit maneviyata varılıp varılamayacağını da bilmiyorum. Sanırım yalnızca her şeyi sana anlatmak istedim. Geçen gece evimde her karşılaşmamızda sana oğullarımla ilgili endişelerimi anlattığımı söylemiştin de bu da aklıma takıldı," derken Marta yeniden sanki daha yeni olup bitmiş gibi o geceden söz etmişti. "Herhalde oğullarımı düşünmek istediğim için sana sürekli onlardan söz ediyordum. Anlıyorsun ya? Oğullarımın en önemli kaygım olmalarını istediğim içindi. Beni gerçekten kaygılandırıyorlardı ve bunu konuşmaya da ihtiyacım vardı, sana da dinlemesi düşüyordu anlaşılan. Aslında bunun bir rastlantı olmadığını düşünüyorum. Ben aynı zamanda bir tek senin her zaman beni anlayacağını düşünmüşümdür."

Kendi kendime bunu nasıl olup da düşünemediğim için şaşırmış bir durumda, 'Bir yazar,' dedim. Senyora Berg'in elbiselerinin, kremlerinin ve parfümlerinin bir hedefi olduğundan hiç kuşkulanma-

mıştım. Birçok kez bana, 'Kimin için giyinilir?' diye sormuştu. İçerikte söz sanatlı bir soru olduğu için bilinçli olarak yanıtsız bırakmıştım. Böyle olmasından, ona yanıt vermemekten hoşlanıyordum. Kendine gösterdiği tüm özenin altında bir erkek yatıyormuş. Geçmişe yönelik bir kıskançlık duydum. Belki de o adam nefes kesici sayfalar kaleme almıştı.

Keşke o zaman bunları bilseydim, diye düşündüm. Şimdi bilmek ne işime yarıyordu ki? Yine de parçalar birleşiyordu ve ben yavaş yavaş Marta'nın bana olan güveni karşısında minnettarlık hissediyordum.

"Peki ya şimdi?" diye öylesine sordum.

Kısa bir sessizlikten sonra, "Oğullarım kendi hayatlarını yaşıyorlar ve bu da çok doğal bir durum," dedi. "Markus işinde iddiasını sürdürüyor, pratik biri ve işlerinde, hayatında her zaman olduğu gibi inatçı bir adam olmaya devam ediyor. Alman yanı ona işlerinde yarar sağlıyor."

İşte o zaman Marta'nın İskandinav bir yanı temsil ettiğini düşündüm. Markus'un onda gördüğü, kendisinin olamayacağı, kalıtımının elvermediği buydu. Marta'da hiçbir şey kalıtımsal değildi, doğal formundaydı. Bu özellikten onun sevimli olmaması gerektiği ya da herkesten uzak biri olması gerektiği sonucu doğabilirdi. Takdir ettiğimiz tüm şeyler bize mesafeli olanlardır. Sanırım Markus, Marta'da benim yeni görmeye başladığım şeyi hep görmüştü.

Tam bir kuzeyli gibi, "Kendimi bugün üzgün hissediyordum, hatta hâlâ biraz üzgünüm," dedi. "Ama seni balkondan gördüm ve belki gelirsin diye akşam yemeği almak için koşturdum ve sen de geldin. Sana geçen gece için ve aslında daha önce de söylediğim gibi birçok şey için yeniden teşekkür etmeliyim. Olup bitenleri anlıyor ve sanki her şeyi bi-

liyormuş gibi önlemeye kalkışmıyordun."

Kendi kendime, tam tersi, dedim. Kimse gerçeklerden benim uzak olduğum kadar uzak olamaz. Bununla birlikte birazcık düşününce Marta'ya hak verdim. Ona karşı bir saplantım vardı. Büyük bir titizlikle saydığım elbiseleri, oğullarından söz ederken hareketlerinden çıkardığım sırlar, kısacası benimle konuştuğu zaman zaten başka şeylerden konuşmuyor ve bu da kuşku uyandırıyordu. Senyora Berg'de bir şey beni durdurup, ona bakmaya ve araştırma yapmaya zorluyordu.

"Bunların hepsi çok gerilerde kaldı," dedi Marta. "Artık bir önemi var mı bilmiyorum. Olayları yaşarken çok önemli, neredeyse fazlasıyla önemli görüyordum. Kaldırabileceklerimin sınırında yaşıyorum gibi geliyordu, yaşam ellerimden kayıp gidiyor gibiydi. Öte yandan artık o dönemin gerçekte ne kadar önemli olduğundan kuşku duyuyorum. Şimdi o zamanları hiç yaşamamışım gibi yaşıyorum ve anımsamam için çabalamam gerekiyor. Geçmişin yarattığı uzaklık ve yabancılaşma beni hep şaşırtmıştır."

Bir süre için hayatta önemli olan şeylerden, bu zor sınıflandırmadan söz ederek konudan uzaklaştık.

"Kendi içinde önemi olan az şey var," dedi Marta. "Aslında içlerinde en önemlisi, önem verdiğin şeylerin yaşamını kuşatma şekilleri. Birinin ötekine bir şekilde uyma biçimi. Örneğin, bir mesajdan ötekine koşuşturup dururken o adamı, o yazarı... –bir an eski sevgilisine ne çeşit bir sınıflandırma yapacağı ya da ad vereceği konusunda duraksayarak devam etti– ...görmeye gitmenin benim için en keyifli bölümü belleğimde yer ettiği kadarıyla eve dönüşlerdi. Kendimi bir parça melankolik hissettiğim

doğru. Evinden çıkmak için yeterli gücü kendimde bulamayacağımı düşünürdüm. Bazı günler ondan ayrılmak bana çok zor gelirdi. Onunla kalabilmek, akşam yemeği yiyebilmek ve birlikte uyuyabilmek için her şeyimi verebilirdim. Evet, böyle günler oldu. Şimdi neden olduğunu bilmesem de bazı günler sokağa çıkıp evime doğru yürümeye başladığımda, sanki gizli bir hazinem varmış gibi hissettiğim mutluluğu anımsıyorum. O günler daha farklıydı, daha anlamlıydı. Belki de öbür günlerin ayrılık acısıyla son bulması yüzünden bu mutlulukla ne yapmam gerektiğini bilmiyordum. Herkesin önünde yaşadığım hayatımı, öbür hayatımla uzlaştıramıyordum. Sonuçta gelip geçici de olsa bize acıyı hatırlatması hoş değildi. Ondan fazla acı çekmeden ayrıldığım sakin günler, bir şeyin simgesi gibi kaldı. Eve giden yol, keyifli bir görüntüye büründü. Ne zaman zirveye gelinse, o'en yüksek noktada yeniden iniş başlar ve bıraktığın noktadaki hayatına geri dönersin. Her şeyi yeni bir ışıkla kaplanmış şekilde çok değişmiş bulursun."

"O öğleden sonra oldukça kaygılı görünüyordun," diyerek bir kez daha Hollywood'daki konuşmamızı anımsattım. "İnsanların doğrularını keşfetmek ne kadar da zor!"

"Bazen doğruyu kabullenemeyiz," dedi Marta.

Hâlâ biraz konudan uzaklaşıyor, konuşmamızın merkezi etrafında dönen sadakat, söz, gizlilik, yalnızlık üzerinde hâlâ fikirler üretiyorduk. Sanırım bu düzende olmalı, çünkü kimseye bir açıklama yapılmadan bozulan bir söz, gizliliğe yol açar ve gizden de yalnızlığa varılır.

"Artık gitme vaktim geldi sanırım," dedim bir an.

Beni durdurmaya uğraşmadı. Kapıya kadar bana eşlik etti. Kapıyı açmadan önce yanıma yaklaştı

ve yumuşak bir şekilde bana sarıldı. Bir süre elleri ensemde kaldı, yüzümde yüzünün yumuşaklığını hissettim. Fakat dudakları dudaklarıma hiç değmedi.

"Nefesini kesecek bir şey yapmalısın. Bunu yapacağından eminim," dedi.

Merdivenleri inerken kendi kendime, 'O bir ilham perisi, ilham perisi olmayı alışkanlık haline getirmiş,' dedim.

Sokağa çıkar çıkmaz, belki biraz daha sonra onu unuttum, eve varırken ya da gün ağarırken de olabilir, ya da unuttuğumu düşündüm.

Belki de hikâyenin bittiğini düşünmekten hoşlanıyoruz. Aklımızı karıştıran ve tırmanışa geçen bazı duyguların artmasını önlemek için bu toplayıcıya, bu kapanışa gereksinim duyuyoruz. Senyora Berg'i hedef alan gece fantezileri de böylece gerçekleşme olasılığı bulamamış oldular. Belki de o gece Amalia'nın evinde Marta'nın elini kendi avuçlarımın arasına alıp, başımın üzerine koymasını sağlamalıydım. En azından elinin dokunuşunu hissetmiş olurdum. Çin yemeğinden sonra evinin kapısında vedalaşırken yumuşak sarılışını uzatmalı, Marta Berg'in değişmeyen ve her zaman muhteşem kalan, soluk ve cansız türkuvaz mavisi, Çin işi pantolon ve ipek bluzdan takımla örtülü bedenini bedenime bastırmalı, ona sarılmalıydım.

Yine de Marta Berg'i unuttum ya da unuttuğuma inandım çünkü elimde acilen ilgilenmem gereken başka bitmemiş hikâyeler vardı. Özellikle de güçlü ve hayranlık uyandıran Claudia ile ilgili bir hikâye. Korkulacak kadındı Claudia. İki yıl içerisinde çekip gitti. Bana hiçbir açıklama yapmadı. Kızları beraberinde götürmedi. Özel bir göreve çağrılmış gibi engellenemez şekilde gitti. Her şeyde yaptığı gibi,

sanki ödeviymiş ve üzerinde tartışılamazmış gibi gitti. Bu tamamen onu ilgilendiren bir meseleydi ve bizler gibi onunla sekiz yıldır birlikte yaşayanları ilgilendirmezdi. Claudia'nın nasıl bir insan olduğunu artık bilmeme karşın, onun bu kesin ve açıklanamaz yok oluşuna şaşırdım. Kişiliğinde bu türden kaybolluşlar önceden de vardı. Onun açıklama yapma ya da istemeye karşı koyuşundaki inadı, birbirimizi yürekten anlama yeteneğimize karşı inanç eksikliğini, fazlasıyla biliyordum. Bunların özellikle bizim aramızda olan şeyler mi ya da tüm insanlarda aynı mı olduğunu bilmiyordum. Durumumuzun bize özel ya da çok genel bir şey olup olmadığını da bilmiyordum. Claudia onu tanıdım tanıyalı, kesin gerçeklerin ve olayların dünyasında yaşayan bağımsız biriydi. Sözcüklere güvenmez, bana kalırsa yol açabileceklerinden korkardı. Sözcükler onu gafil avlanabileceği durumlara sürükleyebilirdi. Önemsiz bile olsa, bana bir kararını bildireceği zaman, gözlerimin içine bir saniye dimdik bakarak bunu çok net bir şekilde yapmıştır. Hemen ardından da gözlerini başka yöne çevirerek konuyu tamamen kapatırdı. O bir saniye süresünce ben kilitlenir, o küçücük zaman diliminde donup kalırdım. Claudia'nın gözleri beni her zaman olduğum yere çivilemiş ve onun bir anlık insanın içine işleyen bakışı, yaşama ve ısıya ait her unsuru yok ederek, her keresinde çevremde buzdan bir çember hissetmeme neden olmuştur.

Böyle beklenmedik anlarda nedense beni bir çeşit açıklama yapmaya yönelten, Claudia'nın bana tüm kararlarını bildirdiği o saniyelerde olanları yeniden anımsadım. Claudia işte böyle biriydi ve birlikte yaşadığımız sürece ben onu bu şekilde kabul etmiştim. Gerçeği söylemek gerekirse bu şekilde biteceği –arada sırada ayrılacağımızı düşünmüş olma-

ma karşın– hiç aklımdan geçmemişti. Claudia'nın kişiliği beni şaşırtmamıştı ama bende oluşturduğu boşluk bana dayanılmaz gelmişti. Hayatımdaki bütün boşlukların, tüm korkularımın içine düşmüştüm.

Kızlara nasıl veda ettiğini hiç bilemedim çünkü onlar da en az benim kadar şaşırmış, donup kalakalmış olmalılar ki, nasıl olduysa susmaya karar vermişlerdi. Olanları bilerek birbirimize bakıyorduk. Her birimiz ötekinin durumu bildiğini bilsek de, bir şekilde, hiçbir şey söylemeden sanki hiçbir şey olmamış gibi davranıyorduk. Belki de annelerinin yok oluşu ile ilgili konuşabileceğimiz onların aklına gelmiyordu. Olup biteni, içlerinde sevilmeyenin, anlaşılmazın ve acının birleştiği o karanlık yere gömmeliydiler. Gizlice, yandan yandan yüzlerine baktım. Sanki trajedinin, acının, anlayamamanın, terk edilmişliğin başladığı âna dönmek için büyük bir çaba göstermeleri gerekiyormuş gibi, bana, gözlerinde bir çeşit kaybolmuşluk ve kargaşa ifadesi varmış göründü. Orada kalmak istemedikleri de açıktı. Belki de içlerinde gizlice taşıdıkları önlenemez acı onları suçluluk duygusuyla dolduruyordu. Annelerinin belki de asıl sahip olmak istediği türden kız çocukları olmadıkları için onları terk ettiğini sorguluyorlardı. Annelerini suçlamak zorunda kalmak yerine kendilerini suçluluğun ağırlığıyla ezmek onlara daha kolay geliyordu. Sanki herkesin önünde acılarını gösterme hakları yokmuş gibi gizli gizli ağlamayı tercih ediyorlardı, bu hak onlara verilirse, serzenişleri, annelerine karşı bir çeşit açık suçlama olarak yorumlanır gibi hissediyorlardı. O kadar gururluydular ki, bunu yapamazlardı.

Benim yanımda bile sızlanmamayı tercih ediyorlardı. Claudia onlara her ne demişse buna inan-

mayı istiyor, inanmaya gereksinim duyuyorlardı. Annelerini suçlamamak için içlerinde gösterdikleri direniş içgüdüseldi, onları anladığımı, benimle teselli bulabileceklerini söyleyebilmeyi isterdim ama tanımlayamadığım ve çok derinden bir şey, beni suskunluklarına saygı göstermeye zorluyordu.

Bu meydan okuyuşları aslında hiç de kolay değildi. Tüm ailenin, komşuların, okuldaki arkadaşlarının ve öğretmenlerinin gözünde, akşamdan sabaha, bir anda annesiz, terk edilmiş çocuklara dönüşmüşlerdi. Üstelik annelerini onlardan ayıran ölüm de değildi. Hiç kimse bu türden bir yok oluşla nasıl başa çıkacağını, nasıl davranması ve ne söylenmesi gerektiğini bilmiyordu. Bu yüzden de sözcüklerden daha çok tuhaf ve acıma dolu bakışlar hâkimdi. Kızlarımın bu bakışları suçlamaması, kendilerini izleniyor, savunma ya da acı içinde hissetmemeleri olanaksızdı. Hissettiklerini gizliyor ve hiç yorum yapmıyorlardı. Serzenişleri de yoktu. Kendi kendime ancak bu yaşta –Natalia henüz sekiz yaşını doldurmamıştı, Monica ise altı yaşına yaklaşıyordu–, bu saf çocuklukta, böylesine doğal bir gizleme yeteneği olabileceğini söylüyordum. Oyunlarına dalmış gibi gözükürken onları izliyor ya da odamdan güldüklerini duyuyor ve kendimi rahatlamış hissediyordum. Anneleri tarafından terk edilmemiş çocuklar kadar mutlu kız çocukları rolünü oynuyorlarsa, bunu büyük bir inanç ve tam anlamıyla kendilerini adayarak yapıyorlardı. Kendime, rollerinin yavaş yavaş zorlama olmaktan çıkıp, oyunlarla ve –görüleceği üzere– kendilerini gizleme gereksinimini unuttukları gülmelerle sonuçlandığını söylüyordum.

Arada sırada beni korumaya çalıştıkları da açıktı, çünkü ben içimdeki karmaşayı onlar gibi saklamak için kendimi zorlamıyordum. Kuşkusuz beni

üzgün ya da aşırı ciddi, düşünceli ve mesafeli görüyorlardı. Kendilerinin bu durumdan da sorumlu olduklarını düşünerek –yeniden suçluluk hissedip– beni bu ruh halinden çıkarmaya çabalıyorlardı. Her ne kadar yeni olmasa da, eskisinden daha da belirgin ve derin hüznüm ve içime kapanıklılığımkızlarımı belirsizlik içinde bırakıyordu. Kendi kendilerine, benim üzüntülü ve mesafeli olduğumu çünkü onlarla baş başa kaldığımı ve bunun bana yetmediğini söylüyor olmalıydılar. Belki de bana yeterince arkadaşlık edemediklerini düşünüyor, bana bir karşılık vermek ve babaların dönüp gelme planları yapmadıkları bir dünyada onlarla birlikte olduğun için minnettar olduklarını söylemek istiyorlardı. Bana kendi açılarından benimle ilgili herhangi bir sorunları yokmuş gibi davranıyorlardı. Memnun gözüküyorlardı. Ve Claudia'dan hiç söz etmiyorlardı. En azından benim önümde söz etmiyorlardı. İkisi arasındaki tüm ayrılıklara karşın, bu konuda Natalia ve Monica hemfikir gözüküyorlardı. Her ikisi de annelerini özlemiyorlarmış, onlar için benim varlığım yeterliymiş rolüne soyunmuşlardı.

Gerçekte o sıralar hiç kimse için iyi bir arkadaş sayılmazdım. Aşk yarası, ölüm yarası almış bir adamdan da öte, paramparça ve boşlukta bir adam olarak dünyaya küsmüş biriydim. Claudia beni daha iyi şeylerin arayışında olduğu için bırakmıştı kuşkusuz, tabii bu zamana dek aradığını bulmadıysa. Ben onun için değiştirmesi, eksiğinin giderilmesi gereken bir parçaydım. Her türlü hissin üzerinde gücenme hâkimdi. Claudia kimdi ki? Beni bu şekilde ansızın herkesin gözü önüne, olayların içine ve bir kenara atarak kim olduğunu sanıyordu? Hiç olmazsa bir açıklamayı bile hak etmiyor muydum' Tatil geçirilecek yer hakkında karar vermekten değil, bir-

likte yaşanmış sekiz yıldan, bir evliliğin sona erdirilmesinden söz ediyorduk. Aynı bir sihirbaz numarası gibi buharlaşıp uçmuş tam sekiz yıl.

Kaybolmasından dolayı acım artmamıştı; bunun nedeni belki de benim son birkaç yılın belirsiz bir zamanında Claudia'dan zaten vazgeçmiş olmamdı. Dahası onu tamamen tanıma ve kendimi ona tanıtma, birbirimizi anlama ve birimizin ötekini kendi gibi bilmesi olasılığından da vazgeçmiştim. Aşkı yaratan nedenin bu olduğunu düşünmeme karşın, Claudia'nın yanında kendi kendimi aşmayı başaramamıştım. O da aynı şekilde daha evlenir evlenmez bir şeyleri yitirmişti. Belki de bütün bu nedenlerden dolayı, ilk olarak hissettiğim kaybetme hissi değil, terk edilme durumuydu. Hem de herkes tarafından bilinen bir terk edilme. Böylesine sert ve kesin bir davranışla, Claudia herkese aldatıldığını, dolandırıldığını, kendisine hiç değer verilmediği için benimle birlikte yaşama işkencesine katlanamayacağını ve benim hakkımda konuşulanların aslında boş olduğunu, dedikoduların hiçbir kaynağı olmadığını söylemek istiyordu. Gerçeği bilen yalnızca oydu. Ayrıca her şeyi bir kalemde silip unutamazdım. Neredeyse kronikleşmiş çaresizliğimin içinde bile, kendimden ve bir gün yapacağım şeylerden tuhaf bir şekilde gurur duyuyor, farklı bir hırs ve inanç taşıyordum. Tüm bunları, bir türlü bana izin vermediği için, derinliğine ona anlatamadıysam da, Claudia'dan hiç saklamadım. Hepsi düşlere, dinlediğim cümlelere, sık sık hissettiğim bir içsel yankıya dayanıyordu. Hep böyle olmuştu.

Claudia gittiği zaman kendi kendime, çok önemli olduğuna inanmak istediğim şeyin, aynalarda yalnızca kendi yansımam olduğu için gördüğüm, aslında beni hoş tutmaktan ibaret bir hayal olup ol-

madığını sordum. Evet, kuşkusuz üstüme düşen bütün kınayıcı bakışları geride bırakabilmiştim. Gururumun ve beni acıya karşı dayanıklı kılan soyut inancımın güçlenmesine katkıda bulunan bakışlar da öbür bakışlar kadar çok sayıda olmalıydılar. Öyleki, Claudia'nın gitmesinin ardından kendimi kibirli ve gerçeğin hoşuma giden ve işime gelen taraflarını bir çocuk ve bir korkak gibi görüp, asıl gerçeği görmek istemeyen alçak biri olarak görüyordum.

En başından beri sahip olduğum, beni en hoş tutan ayna Eduardo olmuştu. Başkaları da olmuş ve ben onlardan da dayanak bulmuştum. Onları başvurduğum uygun noktalar haline dönüştürmüş, içgüdüsel olarak kendimi onların içinde aramıştım. Şimdi tüm netliği ile görebiliyordum ki hayranlık dolu bakışlarla yetinme yeteneğini kendime iş edinmiş, üstelik bu bakışları kendime uygun kılmıştım. Öbür kınayıcı ve kayıtsız bakışlarsa, dikkatli ve kitabına uygun şekilde, içimin derinliklerinde saklı ve ansızın beni utançla dolduran etkili bir savunma sistemi sayesinde göz ardı ediliyorlardı.

Claudia'nın terk etmesi, beni tüketen, bir çeşit ardı arkası kesilmeyen incelemeye yol açmıştı. Fazlasıyla kendimi, ne olduğumu ya da ne olmak istediğimi, ne yaptığımı ya da ne yapmayı bıraktığımı düşünmekten yorgun düşmüştüm. Terk edilmek bende aşağılanma duygusu yaratıyordu ve dahası, böylesi kaba bir durum eskide kalmış güvencelerimi, eski hırslarımı, özümdeki gururu ve her keresinde daha da tanımsız ve uzak görünen şeye karşı olan tartışılmaz yeteneğimi geri kazanmam için fırsat sağlıyordu.

Başkaları açısından, Claudia'nın ortadan kaybolusu nesnel olarak tuhaf bir şeydi. Tanıdığım hiç kimse neden, nereye ya da kiminle gittiğini bilmi-

yordu. Ailesine telefon ettiğim zaman, Claudia'nın annesi ânında telefonu yanıtlamış ve kendisinin de beni aramak üzere olduğunu belirtmişti. Onlar bile yalnızca çok yalın bir not almışlardı. Onlara yalnızca benim evimden –annesi mülkiyete vurgu yaparak *kendi* evinden demişti– gittiğini ve daha sonra, onlarla bağlantı kuracağını söylemiş, bir zaman belirtmemişti. Merak etmemelerini, kendisinin iyi olduğunu ve yapması gereken şey bu olduğu için yaptığından emin olduğunu eklemişti.

Claudia'nın annesi, "Bizler yalnızca tek bir şey yapabiliriz," dedi. "Senin de anlayacağın gibi beklemeliyiz." Sesinin tonunu daha da yükselterek, "Anlamıyorum, hiçbir şey anlamıyorum," diye ekledi. "Her zaman böyle önceden kestirilemeyen, kaprisli biri olmuştur. Tadımızın ne kadar kaçtığını tahmin bile edemezsin, adeta yıkıldık. Kızlarını, kendi evlatlarını böyle bırakıp gitmiş olmak. Bunu bir anne yapamaz." Sesi zayıfladı ve ikimiz de birbirimize söyleyecek sözümüz kalmadığı için, kendi şaşkınlığımız ve acımız içinde telefonu kapattık.

Daha sonraki günlerde Claudia'nın annesi beni arayarak kızının ona telefon ettiğini, nerede olduğunu söylemediğini, terk edip gitmesiyle ilgili bir neden göstermediğini ama beni aramalarını ve kızlarının nasıl olduğunu öğrenmelerini istediğini söyledi.

"Öylesine perişanım ki, geçen gün sana sormak bile aklıma gelmedi," dedi Claudia'nın annesi.

O günden sonra Claudia'nın ailesi ile benim aramda daha sağlam bir ilişki gelişti. Haftada en azından bir kez telefon ederek kızları onların evine götürmemi istiyorlar ya da eve gelip onları kendileri almayı teklif ediyorlardı.

"Biz onların anneannesi ve dedesiyiz," diyerek ısrar ediyorlardı.

Yüz yüze geldiğimiz zamanlardaysa, Claudia'nın ailesi ve ben güçlükle konuşacak bir şeyler buluyor, kendimizi doğal davranmak için zorluyorduk. Kızlar da bizimle birlikte oldukları için hepimiz hislerimizi gizleme konusunda kendimizi zorunlu hissediyorduk.

Ben Claudia olmadan yaşamaya alışmıştım bile. İkinci kahvemi içip, siyah vernikli sehpanın üzerinde duran pazar eklerinin tamamını gazete ile birlikte okurken, oturma odasında onu gördüğüm o pazar sabahını artık geride bırakmıştım. Gözlerimi kaldırıp onu kapının eşiğinde öylece dururken gördüğümde, ilk şaşırdığım şey giyiniş tarzı olmuştu. Bir pazar sabahı için fazlasıyla düzgün giyinmişti. Fakat ona neden böyle giyindiğini sorma fırsatım olmadı çünkü büyük bir sakinlikle nedenini bana kendisi söyledi. Gideceğini söyleyerek, eliyle arkasında duran ve benim ilk başta görmediğim bavulunu gösterdi. Gideceğini kızlara da söylediğini belirtti. Bu kadar. Sanırım sessizliğe dayanamadığım belirgin bir dakikada ayağa kalktım ve onu omuzlarından tuttum. Hatta sanırım bir kâbusa ait hayaletmiş gibi, sert şekilde hareket edersem yok olacağını düşünerek, onu sarstım, silkeledim. Fakat donmuş bakışlarından ve sonsuzlukta kaybolmuş gözlerinden hiçbir şey elde edemedim. Gitti.

Günün hangi saatinde Eduardo'yu arayıp olanları anlattığımı bilemiyorum ama biraz sonra evime geldi. Yanında Beatriz olmadan yalnız gelmişti. Kızların o pazar günü ne yaptıklarını bilmiyorum. Sanırım onları bir arkadaşımızın evine götürdük ve sonra da onları oradan almaya gittik. Eduardo sürekli yanımdaydı. Çok fazla içtim ama sarhoş olmadım, hâlâ o sonbahar alacakaranlığındaki, bitip tükenmeyen konuşmamızdan parçalar anımsıyorum. Hava

hızlı kararmıştı ve biz de, "Saatleri değiştirmeleri korkunç bir şey, ışıklar ne kadar çabuk sönüyor," demiştik. Eduardo uzak üniversite günlerinden söz etmişti. Bunu sık sık yapıyordu ve ben de onu pek dinlemiyordum ama o akşam kendi derdime kapılmamak için onun anlattıklarının akıntısına kendimi bıraktım. Aslında akıntı değil, bir çeşit zihin karmaşıklığı yaşayan derin çukurdu. Artık içine düşmüştüm ve buna hâlâ inanamıyordum. Felsefe ve Edebiyat fakültesinin duman içindeki kafeteryasında geçirdiğimiz o güneşli geçmiş sabahların, Parainfo'daki toplantıların ve ailemin evine çok yakın olan Quevedo Meydanı'ndaki gösterilerin hatıralarına kendimi bıraktım. "Hey gidi gençlik," dedik. Birçok kez polislerin önünde koşsak da, spor dışında her şeyden biraz yapmıştık. Kitap okuyor ve sinemaya gidiyorduk. Korku ve gizem dolu filmleri yutarcasına izliyor ve hepsini bildiğimizi farz ediyorduk. Her şeyde iyi olduğumuza inanıyorduk. Felsefe mi? Politika mı? İdeoloji mi? Geçmişe ait pişmanlık duyduğumuz, eğlenmediğimiz hiçbir şey yoktu. Yaşanacak şeylerdi ve biz de yaşamıştık. Şimdi o eylemlere ve gösterilere çok önemli konular olduğuna ilişkin bir inançla katıldığımızı düşünerek gülebiliyorduk. Kendimizi ne kadar önemli hissettiğimize gülebiliyorduk. Ama tüm bunları bugün bizi biz yapan şeylerin ayrılmaz bir parçası olarak görüyorduk. Bu sonuçları çıkarırken, bir süre için zihin karmaşası içinde derin çukura gömüldüğümü, hiçbir yere varamadığımı ve kendimi yeni bir ayrılış noktasında, en iyi davalardan birinin içinde görüyordum.

Eduardo ile konuşup, o gençlik zamanlarımızı yeniden gözümüzde canlandırırken, bizi gururlandıran asi günlerimizin anıları da beliriyordu. İlginçtir ki bunları konuşurken Claudia'yı daha yakınım-

da hissetmek, tanıdığım ve gerçekten sevdiğim birini kaybetmekten dolayı duyduğum acıyı hissetmek yerine, sanki Claudia gerçek değilmiş gibi onu çok uzakta görüyordum. Hayatın, biri ötekinden daha gerçek başka bir etabı kesinlikle olmamasına karşın, içimden bir şey bana biz birlikteyken ve hatta o pazar sabahına kadar benim Claudia'nın gerçeğine ulaşamadığımı söylüyordu. Bir gün onu tanımayı başarırsam bu, o andan, o geceden itibaren o tuhaf olayı, yani Claudia'nın gittiğini kendime anlatmaya başlamamdan itibaren olacaktır. Claudia'yı tanır tanımaz onun geçmişiyle ilgili hissetmiş olduğum kıskançlıkları hatırladım ve çalkantılarla dolu geçmişini hayal meyal görür gibi oldum. Her şeyi unutmuştum çünkü aşk –ya da her neyse– beni sarmıştı. Fakat onu ne kadar da az tanımışım! Kimbilir hayatının kaç parçası bana yasaklı ve uzaktı!

Şimdi tüm bu geçmişin Claudia'dan hiç ayrılmadığını, onun da geçmişine geri döndüğünü ve bundan sonra geçmişiyle kalacağını sezinliyordum. Bunu mutlak bir kesinlikle biliyordum. Sonunda Claudia'nın da kalesi yıkılmıştı, ama onu ben yıkmamıştım. Claudia kendi isteğiyle kalesini terk etmeye karar vermişti. Ve bunu uzun uzun düşünmüş olmalıydı çünkü her şeyi çok düşünürdü. Gecenin sonunda emin olduğum tek bir şey vardı; terk edilme tersine çevrilemez bir durumdu.

Belki de kendimi avutmak için, içimden kendime Claudia'yı asla sevmemiş olabileceğimi söyledim. İlk başta gözlerim kamaşmıştı, ardından tuzağa düşmüştüm. Claudia'ya beni bağlı tutan düğümün, onun neredeyse gözdağı veren kişiliğinin belli belirsiz bilincinde olmama karşın, kendimde ondan kurtulacak gücü bulamamıştım. Belki de aslında kapkaranlık bir çukurda değildim. Claudia'nın

kararı hayatımda yeni kapılar açıyordu. Onun yaptırımlarla ve sessiz direnişleriyle beni bir kenara bırakmam için zorladığı şeyleri geri kazanabilirdim.

Eduardo'nun sözleri de o gece güçlükle toparlayabildiğim olayların bu yönünü destekler nitelikteydi. Sanırım benimle kıyaslandığında, oldukça sessiz ve kendi halinde nitelendirilebilecek olan Eduardo, o gece fazlasıyla konuşmuş ve konuşmalarından dostluk adına, kesinlikle sıra dışı ve karşılık beklemeyen kişiliğinden bir kez daha emin olmuştum. Claudia her ne kadar o sabah bana en ufak bir açıklama bile yapmadan, yalnızca gittiğini söyleyerek, birlikte paylaştığımız ortak hayatımıza bir son verip çekip gittiyse de, Eduardo'ya göre ben terk edilmiş bir koca değildim. Ona göre Claudia'nın gitmiş olması bir şanstı. Çekip giderek, kendi sorunlarını da beraberinde götürmüştü, yani kısacası karımın beni karmaşık sorunlarından kurtardığını söylüyordu. Claudia sorunlarla dolu bir insandı, hatta kendisi başlı başına bir sorundu. Bana uygun biri olmadığını her zaman düşünmüştü. Claudia beni kesinlikle tanımıyordu. Eduardo'nun dediğine göre bencilliğine öylesine gömülmüştü ki, ne benimle ilgilenebilir ne de bana herhangi bir şeyde yardım edebilirdi. Sonuç olarak bana hiçbir şey vermediğini eklemişti. Çekip giderek bana bir iyilik yapmış, meydanı başka kadınlar için boş bırakmıştı.

"Senin asla sorun yaşamayacağın tek şey varsa o da kadınlardır," demişti Eduardo.

Bu cümle, tüm öbür cümlelerinin yankılanması gibiydi. Eduardo'nun cümlesiydi. Bunu ne birçok kez söylemiş, ne aynı şeyi yinelemiş, ne de bu konuya daha önce değinmişti ama yine de bu cümle bana çok eski, neredeyse atalardan kalma gibi geldi. Kadınlar, dersler –o sınavlardan birini Eduardo'nun

yardımları ve desteği sayesinde geçmiştim–, iş, benim belli belirsiz sanatçı yeteneklerim, özellikle de öğrenme, algılama ve hatta bazı şeyleri, duyguları tanımlama yeteneğim, Eduardo için yalnızca sezgiydi. Fakat o benim bu yeteneklere kesinlikle sahip olduğumdan emindi. Tam olarak açıklayamıyordu ama bunlar önemli şeylerdi. Ne yaparsam yapayım; kaybetsem de, başaramasam da ve birçok kereler onun da fazlasıyla tanık olduğu gibi isteksizlik göstersem de, Eduardo'nun gözünde hep muzaffer biriydim. Onun cesur kavramında kaybı ve başarısızlığı tanımak, hoşnutsuzluğu ve hatta umutsuzluğu hissetmek bile vardı. Başka zaferler onu pek ilgilendirmiyor, yalnızca sonuçta sorunlardan kurtulmayı başarabilmeyi takdir ediyordu. Eduardo ne zaman zaferden söz etse, sanırım hep sanatla ilişkili bir şeye değinirdi. O gece de bundan her zamankinden çok söz etmişti, zaferden bu kadar çok söz ettiği bir başka durumu anımsamıyordum. Arkadaşlığımız bu bağa dayanıyordu, Eduardo'nun görmeye gereksinim duyduklarına ve bende görebildiklerine. Hatta bu öylesine bir bağdı ki, sonunda ben gördüklerinden ötürü ona minnettarlık duyuyordum çünkü benim için sanatsal olan, geniş anlamıyla ve belirlemeden sanatsal olarak nitelendirdiğimiz çok önemliydi.

Eduardo bir parça sendeleyerek gitti. Ben de kızların odasına yöneldim. Aynı yatakta kafaları neredeyse birbirlerine değer şekilde, yarı sarmaş dolaş yatmış ve yüzlerinde mutluluk ifadesiyle uyuyorlardı. Yanlarına onları öpmek için yaklaştığımda uykularını bölerim diye korktum.

Eduardo ile konuşmak geçmişte kalan mitlerimizi aklıma getirmişti. Her şey çok uzakta kalmıştı ama hâlâ duygu esintileri, beni ürperten geçici rüz-

gârlar vardı. Toplantılara ve gösterilere katılmaya devam etmemize karşın, devrimlerin başındaki liderlerden yavaştan uzaklaşmaya başlayınca, bizi etrafımızı kuşatan gri gerçeklerden farklı kılacak bir anlayışa sahip olmayı istiyorduk. Her ne kadar bunun içine toplumsal bir isyankârlık kaçınılmaz olarak dahil olsa da, bu anlayışa sahip olma, bizim amacımızdı. Aslında taklit etmemize karşın, kendimize ait kahramanlarımız ve örneklerimiz vardı. Kısaca onlarla aynı politik zevkleri ve durumları paylaşıyorduk. Mitlerimizden birinin bıkkın bir tavırla söylediği sözler, şarkıların bazen üstü kapalı bazen apaçık anlamları, hislerimizin benzer ifadesi, ince ve kaybolacak gibi duran görüntüsü, hem senaryonun içinde yer almak isteyip hem de oradan kaçma, saklanma duygusu vermesi ve kendi halkı, alkışları ve yarattığı heyecan hakkında hiçbir şey bilmemesi, sanatımıza en uygun biçim gibi geliyordu. Güneş gözlüklerinin siyah camları arkasına saklanmış gözleriyle, arada sırada küçümseyici tavırlarıyla bakan, kırılgan ve önemsiz görüntüsüne karşın, içtenlik ve cazibeyle dolu bu adam bizim için yalnızca bir örnek değil, asıl olmak istediğimiz kişiliğin ta kendisiydi.

O gece eski mitleri düşündüm, bana hâlâ tüm o düşten bir şeyler kalmış gibi geliyordu. Hayatın büyük sorularına verilen yanıtlar hâlâ havadaydılar. Bir köşeye atılmış, uzun zamandır sessizlik içindeki plaklarımın arasında eski mitlerin plaklarını aradım. Her zaman gözüme gizemli görünen, sayısız ve incecik yivlere sahip müthiş siyah daireyi pikaba koydum. Pikabın kolunu harekete geçiren düğmeye bastım. Ses düğmesini en aza getirdim ve yavaş yavaş, şarkıcının boğuk ve bıkkın sesi, öbür şarkıcıların ve grupların ya itaatkâr ya çeşitlemelerle dolu ya ümit verici ya da umutsuz ve tırmalayan sesleri loş

salonu işgal etmeye başladı. Kızları uyandırmak istemiyordum. Bu şarkıları her zaman en yüksek seste dinlerdim. Yalnızca dinlemekle kalmaz, kendimi onlara teslim ederdim. Müziğin yayılarak bütün evi tamamen etkisi altına alması Claudia'yı dehşete düşürür, hiçbir şey söylemeden ve karşı gelmeden koşarak oturma odasına gider ve pikabın sesini kısardı. Onu görmezdim ama öyle yaptığını çok iyi tahmin ediyordum.

Az sonra, artık tamamıyla bana kalan yatağıma, geçmişte çok sevdiğim bu müzikle dolu kafamla girerken kendi kendime, 'Ya Claudia?' diye sordum. Kendime her şeyin yolunda olduğunu söyledim, hatta bu akşam önceki akşama göre daha iyiydi. Başka çare kalmayınca başvurduğum alkolün ve uyku ilaçlarının da etkisiyle sızmak üzereyken, kendi kendime son olarak bir kez daha her şeyin yolunda olduğunu yineledim.

Aşağı yukarı bir ay içerisinde Claudia'nın avukatından karşılıklı anlaşma sağlanmış bir boşanma için işlemleri başlatmayı teklif eden bir mektup aldım. İlk tepkim teklife karşı gelmek oldu. "Karşılıklı anlaşma mı?" Claudia'nın beni terk etmesine itiraz etmek bir kenara, onunla en azından konuşup tartışacak kadar fırsatım bile olmamıştı. Fakat ilk birkaç saatin inatçılığı geçtikten sonra, bunu kabul etmem gerekti. Karşılıklı anlaşmak en iyi, en basit yoldu. Artık hiçbir şey düzeltilemez, geriye dönülemezdi. Kendime avukat bulmalıydım. Tüm işlerle ilgilendiği gibi bunu da Eduardo üstlendi ve ben de her şeyi ona bıraktım.

Onun ailesi ile olan ilişkim ve bizi temsilen işleri yürütecek avukatlarımız, şu andan itibaren Claudia ile benim aramdaki tek bağ olacaklardı. İşte bu sırada ortaya Veronica çıktı. Claudia'nın ondan söz

ettiğini hiç duymadığım için, kişiliğini görüntüsünden çıkartmam gerekti. Varlığından bile haberdar değildim. Veronica, Claudia hakkında, özellikle de son durumu dahil her şeyi biliyor gibiydi ve bana Claudia'nın en iyi arkadaşı olarak tanıştırılmıştı.

Her şeyden öte bir gece işten eve döndüğümde onunla kendi evimde karşılaştım. Ben eve gelirken çıkmak üzere olan Jacinta, ona kapıyı açmış, eve gelmek üzere olduğumu ve beni oturma odasında bekleyebileceğini söylemişti. Belli ki Veronica, Claudia tarafından gönderilmiş bir arkadaş gibi kendini tanıtmış ve Jacinta da içgüdüsel olarak gündelik işlerine devam etmişti.

Pahalı görüntülü, siyah giyimli, oldukça kısa etekli, bacak bacak üstüne atmış, bacaklarından ve tüm bedeninden oldukça memnun görünen bu tanımadık kadın sanki koltuk, mobilyalar ve tüm ev onun mülküymüş gibi koltuğa rahatça kurulmuştu. Sol tarafında bulunan masanın üzerinde yarılanmış bir buzlu viski bardağı duruyordu. Daha sonra oturma odasını sahiplenir sahiplenmez içkiyi Jacinta'dan istediğini öğrendim. Parmakları arasında ince uzun, sanırım hanım sigarası diye adlandırılan sigaralardan tutuyordu.

Evin sahibi edalarıyla elini uzattı, hatta bana oturmam için belli belirsiz bir hareket yapmış gibi bile geldi. Beni hızlı ama tam anlamıyla gizli saklı bir incelemeden geçirdikten sonra, dudaklarında imalı bir gülümsemeyle,

"İlk olarak Claudia iyi, sana ve kızlara selam söyledi," dedi.

Kendime bir viski alırken, sanırım, "Çok nazik," diye yanıt verdim.

Ardından, "Bu ani çıkıp gelişim için özür dilerim. Seni önceden aramam gerekirdi ama bazen

bazı şeyleri şahsen ve doğrudan yapmak daha etkili olur diye düşünüyorum," dedi.

Oturdum ve tıpkı onun beni incelediği gibi onu inceledim. Güzel değildi ama aynı Claudia'nın çevresine yaydığı kendine güvene sahipti. Gerçekten de ikisi arasında akrabalık var gibiydi. Çenelerinin ucunu aynı şekilde kaldırıyorlar, hızlı ama doğal olmayan, sanki üstünde çalışılmış, benzer el hareketleri yapıyorlardı. Bu hareketler kim olduklarını, güçlü kişilikleri, açık fikirleri olduğunu göstermek için öğrenilmiş hareketlere benziyordu. Ve her şeyin ötesinde Veronica'yı Claudia'ya benzer kılan en baskın özellik ses tonlarının benzerliğiydi. Kişilerin üzerinde egemen olmaya çalışan bu biraz sert, aceleci ses tonu, aslında sahibinin onu dinleyenlerle hiç ilgilenmediğini ortaya çıkarıyordu. Başkalarının ses tonu, yanıtları ve sesleriyle aktarmak istedikleri, onların dikkatini çekmiyordu.

Durum bu haldeyken, Veronica'nın evimi işgal etmesi, hatta sahiplenmesi konusunda beklemekten başka bir seçeneğim kalmamıştı. Söylemesi gerekeni hemen söyleyecekti. Ona baktım ve bekledim.

"Bildiğin gibi Claudia'nın buradan çok hızlı bir şekilde ayrılması gerekti ve yanında da yalnızca alması zorunlu olan şeyleri götürdü. Onun için bu eve yeniden dönmek oldukça yıpratıcı olacaktır. Bunu anlayışla karşılarsın," dedi tek bir kerede nefesini vererek. "Açıkçası ben şahsen bu durumu anlamıyorum, onunla aynı görüşü paylaşmıyorum ama ona yardım etmek istiyorum. Sana da söylediğim gibi iyi durumda ama fazlasıyla sinirli diye düşünüyorum. Kişiliği, yapısı böyle, buna engel olamıyor."

Konuşmaya devam edebilmesi için dinlenmesi gereken biri gibi bir an sustu. Sözlü olarak oradaki

varlığımı pekiştirmek için, lafın dönüp durup geldiği bu sessizlikten faydalandım.

"Kendi istediği için bu kadar alelacele gitti," dedim.

"Tabii ki, tabii ki," diyerek ağzımdan sözcükleri kaparcasına beni yanıtlamak için telaşlandı. Havaya doğru elini sallayarak, "Bu tartışılmaz, bu yüzde yüz onunla ilgili bir şey. Durum şu, giysilerini götürmemi istiyor, tahmin ettiğin gibi hava soğuk ve..."

"Mantosu yok," dedim.

"Aslında durum böyle değil, kendine tabii ki bir manto alabilir, hatta daha fazlasını da alabilir. İçtenlikle söylemem gerekirse, konu bu değil. Bir kadının kendi giysilerine karşı bağlılığı vardır," dedi hiç gülümsemeden.

Yeniden nefes alır gibi duraksamasından, araya girmek için yararlandım.

"Bana adının Veronica olduğunu söylemiştin değil mi?" diyerek saniyenin onda bir kadar onaylamasını bekledim ve hemen devam ettim: "Bak Veronica, ben senin hakkında hiçbir şey bilmiyorum, seni hiç tanımıyorum. Belki de sen Claudia'nın mantolarını ve giysilerini, çantalarını, ayakkabılarını, kısaca her şeyini götürmek isteyen bir dolandırıcısın. Bu yüzden elindeki viskiyi bir an önce masanın üzerine bırakıp, sigaranı söndürüp buradan gitmeni istiyorum. Sana söylediklerimi hemen şu anda yaparsan, sana kapıya kadar eşlik etmeye ve kibarca veda etmeye hazırım," dedim.

Bana sanki hayatında benim gibi birini hiç görmemiş gibi derin bir şaşkınlıkla baktı.

"Söylediklerim yeterince açık mı, yoksa tekrar mı etmeliyim?" diyerek ayağa kalktım.

Veronica beni yanıtlamadı ama bardağını masanın üzerine koydu, sigarasını söndürdü ve ayağa

kalktı. Kapıyı gösterdim ve ona doğru yürüdük. Kapıyı açtım ve ona hoşçakal dedim.

Büyük bir ciddiyet ve hayranlık uyandıracak bir ağırbaşlılıkla, benden daha kısa boylu olmasına karşın, yüksekten bakmayı başararak, "Buna Claudia bu kadar uzun bir süre nasıl dayandı bilmiyorum," dedi.

İlk başta onu kabul etmekle yaptığım hatayı anlayıp, yerime geri dönerken, sonradan kendi kendime, Claudia'nın aynısı, dedim. Veronica'nın son sözlerini içimden geçirdim: "Buna Claudia bu kadar uzun bir süre nasıl dayandı bilmiyorum." Bana insan yakıştırması bile yapmamış, beni 'buna' diye değerlendirmişti.

Kendime ne kadar süredir arkadaş olduklarını, nerede ve nasıl tanıştıklarını sordum. Öylesine birbirlerine benziyorlardı ki, arkadaşlıkları eskiye, çocukluklarına uzanıyor olmalıydı. El hareketleri, vücudunun ya da başının hafif hareketi, bir ayağını havada dengede tutuşu, ani kararlarını iletirken ve vurgularken kullandığı tonlamalar ve nüanslar gibi Claudia'da görülen belirgin özellikler, Veronica'da daha da kişiselleşiyordu. Bu hareketler yalın ve öz haliyle Veronica'nın ta kendisiydi. Veronica bu hareketlerin, az bulunur bir orijinal modeliydi. Biraz düşünürsem, son bir yıldır Claudia'nın evrim geçirdiğini bile net olarak söyleyebilirdim. O yıl Claudia, giderek Veronica'ya benzemişti demek ki. Hatta Claudia ile karşılaştırırsak, Veronica bir parça kabaydı, çünkü sonuçta ne kadar ona benzerse benzesin Claudia, Veronica değildi. Claudia, kendi kişiliğinin en yorucu ve en rahatsız edici yanını doğrulamak için Veronica'nın özünde bir destek bulmuştu. Bu son derece açıktı. Başkalarına ya da hatta, daha iyi bir deyişle, aralarında benim kuşkusuz birinci sırada ol-

duğum rakiplerine karşı, bu yanını gösteriyordu. Bu yan ona, düşünceleri ve belli amaçları olan, hiçbir şekilde bileği bükülemez ve kendi izlediği ya da gösterdiği yol dışındaki yolların varlığına inanmayan bir insan görüntüsü veriyordu. İşte tam bu noktada Claudia, Veronica'da desteğin özünü, kendisinin de oldukça iyi olduğu bir sanatın üstadını bulmuş, Veronica'nın Claudia'ya gösterdiği arkadaşlık onu en zirveye taşımıştı.

Veronica'nın evi, aylar sonra ben evde yokken ikinci bir kez daha işgal etmesinden önce oldukça zaman geçti. Bu süre boyunca, hayatı hakkında Claudia'dan ne ben ne de kızları doğrudan bir haber alabildik.

Claudia arada sırada ailesini arıyordu. Onlar da bana hemen haber veriyorlardı. Claudia onlardan istediği için değil, kızlarından az da olsa aldıkları haberleri bana iletmeye kendilerini zorunlu gördükleri için bunu yapıyorlardı. Bu haberlerin en çok beni ilgilendirdiğine ve bilmeyi en çok benim hak ettiğime kendilerini inandırmışlardı.

"İyi olduğunu ve seni arayacağını çünkü kızları görmek istediğini söylüyor," diyordu Claudia'nın annesi. "Size selamları var."

Bunları neşeli bir tonla söylemeye çabalıyordu ve ben de sözlerine tamamen inanıyormuş gibi yanıt veriyordum, ama tüm bunlar boşu boşuna yinelenen sözler gibiydi. Claudia'nın annesi artık kızının bu davranışlarından ötürü üzüntü duymuyordu. Her şey geride kalmış ve oldukça yıpranmıştı. Kendi rollerimize inanmayan aktörler gibiydik. Ama ortada kızlar vardı ve onlar hem kendileri hem de Claudia için torunlarını kaybetmeyi istemiyorlardı. Büyük olasılıkla Claudia'nın her an dönebileceğine inanıyorlar ya da inanmak için kendilerini zorluyorlardı

çünkü anneler çocuklarını terk etmezlerdi. Niçin annelik duygusu olmayan bir annenin ailesi olmak onlara denk gelsin ki? Ayrıca Claudia'nın annesinin sık sık kızlarıma annelerinin onları çok sevdiğini, onları bırakmanın ona çok acı verdiğini, ama çok önemli bir sorunu olduğunu ve bunu çözümlendirince en kısa sürede döneceğini, onları sürekli olarak düşündüğünü ve bundan kuşku duymamaları gerektiğini söylediğini biliyordum. Claudia'nın annesi kızlarıma bunları anlattığını söylemişti. Hatta kızların anneannelerinin evinden anneleriyle telefonda konuşmuş olabileceklerini bile düşündüm. Bu olduysa bile kızların hiçbiri bana söylememişti.

Avukatım sayesinde de Claudia'dan haberler alıyordum. Boşanma işlemleri bitmek üzereydi ve avukatlarımız birbirleriyle iyi anlaşıyora benziyorlardı. Claudia neredeyse hiçbir şey istemiyordu. Kızlara ait şeylerde en azıyla mutlu oluyordu. Benimle yaşayacaklardı ve yalnızca, bana çok temel istekler gözüken, kızlarını görmeyi ve yanında olmalarını bir kurala bağlamayı istiyordu. Kendime bunların belki de bizzat avukat tarafından kararlaştırılmış noktalar olduğunu söyledim. Durum, Claudia'nın aklındaki tek şeyin bir an önce boşanmak olduğunu, paranın onu kesinlikle ilgilendirmediğini ve kızların da benim gördüğüm kadarıyla onu çok kaygılandırmadığını gösteriyordu.

Claudia'yı çok düşünmemeyi tercih ediyordum. Elimden geldiği kadar kızlarımla ilgilenmeye çabalıyor, ofisime gidip kendimi işe vermeye çalışıyordum. Ardından sosyal yaşam sorunu çıktı. Eduardo ve Beatriz –sanırım fikir Beatriz'den çıkmış ve Eduardo da buna karşı gelmemişti–, beni bir an önce biriyle tanıştırmayı teklif etmişlerdi. Hafta sonları, özellikle de cumartesi akşamları beni evlerine ye-

meğe davet ediyorlardı. Bu eve Claudia benimle yaşarken birlikte ya da ayrı oldukça az gelmiştik. Bu yemek davetleri bahanesiyle beni, değişik yaşlardan ve mesleklerden, benimle benzer ailevi durumları yaşayan, yalnız kadınlarla tanıştırıyorlardı. Hepsi hoş ve kendilerine göre çekicilikleri olan kadınlardı. Beatriz'in benim hoşlanabileceğim türde kadın arayışına kafa yorduğu belliydi. Bunu Eduardo'nun yaptığını düşünemezdim bile. Doğruyu söylemek gerekirse, hepsinden ya da hemen hemen hepsinden az da olsa hoşlanmıştım. Bu tip çok kızla çıkmıştım. Anımsadığım kadarıyla pek de verimli olmayan bir sürü randevuyla dolu o dönem bana çok sıkıcı gözüküyordu. Ayrıca bir-iki ciddi hayal kırıklığı da yaşamıştım. Sıra dışı bir yerlere ulaşan bir randevu da vardı. Başkahramanı Judy adında Kuzey Amerikalı, aslen Yahudi, güzel, zeki ve yaşam dolu bir genç kızdı. Judy ile olan ilişkim aylar sürmüştü ve Judy, Amerika Birleşik Devletleri'ne geri dönmeye karar vermemiş olsaydı daha da uzun sürebilirdi. Ohio'dan ona reddedemeyeceği bir iş teklif etmişlerdi. Durumu anlamıştım ama biraz da –aslında birazdan daha fazlaca– üzülmüştüm. Gitme kararını almakta önce çok zorlanmasına, hatta acıdan çok öfkeden dolayı ağlamasına karşın, aşk ya da iş gibi iki gerçek arasında seçim yapmak zorunda kalmıştı. Seçiminin aramızda geleceğe yönelik tüm olasılıkları yok ettiğini de biliyordum. Bana birçok mektup yazdı. Günlük hayatını, çalıştığı laboratuvardaki uzun saatleri ve yerleşebileceği ideal bir yer arayışı içinde sürekli olarak ev değiştirmesini bütün ayrıntıları ve rahatlığıyla anlatıyordu. Bu şekilde onun becerikli ve dâhi anlatıcı niteliği de ortaya çıkmış oldu. Neredeyse hiç değişmeyen bir son cümlesinde bana benim yüzümden kalbinin paramparça oldu-

ğunu söylerdi. Bazı mektuplarını yanıtlamıştım. Fakat sonunda oyundan çıkmaya karar verdim. Ohio'da güzel, zeki, çalışkan ve kalbi paramparça bir kıza sahip olmak neye yarardı ki?

Belki de ta Judy gittiğinden beri, azar azar sosyal hayattan çekilmeye başlamıştım. İş ve kızlar hayatımı dolduruyordu. Yalnız yaşamaya başlayalı beri en büyük keşfim, evin gereksinimlerinden doğan sürekli zorunluluklardan çok, kızların şans eseri ufak tefek hastalıklarının bana verdiği yük, uyandırdığı kaygıydı. Yoksa Jacinta evle ilgili her şeyi etkin şekilde çözümlüyordu. Ansızın kendimi Natalia ya da Monica'nın hastalandığı kaygısıyla doktora telefon ederken buluyordum. Aynı kaygıyı, doktorun sekreterine ya da hemşireye ya da doktorun kendisine durumun aciliyetini nasıl anlatacağımı bilemediğim için yaşıyordum. Onlarla görüşmeye alışkın biri değildim. Kendimi net bir şekilde ifade edemiyordum. Sesimin çok fazla düzgün çıktığını, ısrar edebilen biri olmadığımı, acil randevular alamadığımı ve bu yüzden beni yeterince dikkate almadıklarını düşünüyordum.

Her durumda kızları birçok kez doktora götürdüm. Muayenehanenin bekleme salonunda, öbür hastaların ve hasta ailelerinin arasında, sonsuz bekleyiş duygusunu tattım. Bunların birinde ansızın kendi çocukluğumda annemin sokakta elimden tuttuğu bir dönemde, doktor muayenehanesinin önündeki bekleyişimiz aklıma geldi. Caddeyi birlikte geçtiğimiz o ânı anımsadım. Elim annemin elinin içinde, tramvay ya da otobüsten ya da çok nadir de olsa taksiden yeni inmişken, doktorun katında, bekleme odasında aramızda mutlak bir kopma oluyordu. Bekleme odasında annem, annem olmaktan çıkıyordu. Salonun ortasındaki sehpanın üzerinde du-

ran, bin kişinin elinden geçmekten eskimiş sürüyle dergilerden birini karıştırmaktan başka hiçbir şeyle ilgilenmeyen bir hanım haline dönüşüyordu. Dalgın şekilde, benim için kaygılanmayı tamamıyla bırakmış, tanımadık insanların fotoğraflarında kaybolup gidiyordu. Hatta hemşire adımı söyleyip doktorun odasına gitmek üzere ikimiz ayağa kalktığımız sırada bile dalgınlık hali devam ediyordu. Doktorun odasında, onun önünde hâlâ aynı durumunu koruyordu. Sanki o âna kadar elinden geleni yapmış ve zorunluluğunu yerine getirmiş gibi, beni anlamazdan geliyordu. Beni doktorun ellerine bırakıyor, terk ediyordu. Her şeyin ötesinde ben onun, o an için ilgi alanını oluşturmuyordum. Annemin doktora hoş ve iyi görünmek için gösterdiği çaba benim için elle tutulur bir durumdu. Bu işe kendini kaptırır ve doktorun gözlemlerini onaylardı. Ve doktorun herhangi bir sorusuna anneme pek uygun gelmeyen bir şekilde yanıt verirsem, söylediklerimin tersini söylerdi. Doktorun inceleyici bakışlarının arkasından annemin gözlerini görürdüm. Gözleri, gözlemleyici, panik içinde ve kötü bir hastalığın teşhisinden korkmaktan çok, benim yapacağım tuhaf bir sahtekârlıktan ya da saçmalıktan korkardı. Korkusu iyice belirginleştiği anda, annemin beni tamamen yalnız bıraktığını anlardım. Çünkü korkusu, yalnızca ona ait daha geniş ve şiddetli bir korkudan kaynaklanırdı. Benim hastalığımın olası ciddiyetinden çok daha öteye giden, onu benden uzak durmaya zorlayan bir korkuydu bu. Bunu şimdi anlıyordum.

Şimdi ben küçük kızlarını doktor muayenesine götüren bir babaydım ve bir ölçüde kendimde annemin davranışlarının oluştuğunu görüyordum. Natalia ya da Monica ya da her ikisi yanımda, ne zaman bekleme salonundaki koltuk ya da sandalyelere

otursam ben de tuhaflaşıyordum. Bekleme süresini geçirebilmek için yanımda özellikle getirdiğim kitabı açıyor ve sayfaları arasında kendimi kaybediyordum. Dikkatimi o sayfalara toplamaya zorluyordum. Tıpkı annemin, bekleme salonunun ortasında duran sehpaları dolduran eskimiş moda ya da dedikodu dergilerinin sayfalarında dalıp gittiği gibi ben de şimdi dalıp gidiyordum.

Natalia ve Monica da, annem beni doktora götürdüğünde düşündüklerimin aynısını düşünüyorlardı belki de. Annem için beni doktora götürmenin ne kadar çaba gerektirdiğini anlamıştım. Fakat bunu yapmanın başka bir çaresi olmadığı için, kendini bana ve korkuya karşı savunuyor, bizden uzaklaşıyordu. Çocukların hastalıkları, özellikle de çocuklar küçükken ve tamamen size bağımlıyken, aileler için bir tür kendilerini suçlama oluşturur. İşte bu yüzden, annem doktordan çekiniyor, bana karşı gösterdiği ilginin ya da özenin hesabını soracakmış gibi korku duyuyordu. Çocuklukta bir hastalık biterken hemen öteki başladığı için annem beni birçok kez doktora götürmek zorunda kalmış, bundan dolayı da bana karşı bir çeşit düşmanlık geliştirmişti. Sonuçta bu uzaklaşmayı kesin olarak biliyor, hastalıklarımın onda yarattığı sürekli isyanı sezinliyordum.

Buna karşılık Teresa annemin başına bu durumu hiç açmamıştı. Annemin kız kardeşimin sağlığı ile ilgili bir akrabamıza, bir komşumuza ya da caddede karşılaştığı bir tanıdığa yaptığı yorumları anımsıyordum.

Tatminkârlık ve gururla dolu bir şekilde, "Ne kadar da sağlıklı! Bana en ufak bir sorun çıkarmıyor. Halbuki oğlum..." diyordu.

Gerçekten de Teresa'nın hiç hasta olduğunu anımsamıyordum. Teresa ile ilgili anımsadıklarım

arasında onun hiç hasta, yalnız, yatakta ve odasına tıkılmış hali yoktu. Hastalıklar bana ait şeylerdi. Bununla birlikte, Teresa'yı odamın eşiğinde bana bakarken anımsıyorum. İçeri girmesi hastalığımın bulaşıcı olma olasılığı yüzünden yasaklanmıştı. Teresa'nın kara gözlerini ışıldatan kıskançlık pırıltısını da anımsıyorum. Benim durumumda kıskanılacak hiçbir yan olmadığını ona söylemem gerekirdi ama bunu kendime bile söylemiyordum. Bunlar boş, güçlü ama tarifsiz duygulardı. Hasta olduğum zaman annem hemşireme dönüşüyordu. Odama gülümseyerek ve neşeyle giriyor, ilaçlarımı veriyor, beni yemek yemeye zorluyor ve ondan istediğim kitapları ve macera romanlarını getiriyordu. Fakat derinlerde bütün bunların ona abartı ve benim tarafımdan suistimal gibi göründüğünü hissetmekten kendimi alıkoyamıyordum.

Uzun zaman sonra artık bir yetişkin olarak hastaneye bir arkadaşımı, hatta bir kereden fazla hastanede yatmak zorunda kalan annemi ziyarete gittiğimde annemin, çocukluğumda geçirdiğim hastalıklar sırasında bana bakarkenki büyüsünü bazı hemşirelerin davranışlarında da hissetmiştim. Annem onlar kadar başarılı değildi gerçi, hepsi, gözle görülür bir uğraş, suni bir ses tonu, gülümsemeler ve tüm hastalara söylenen türden neşeli sözlerle işte oradaydılar. Fakat özel bir bakıma gereksinim duymayan Teresa, kendi bakış açısından, annemin bana karşı mesafeli yaklaşımını görmüyordu. Teresa için ben ayrıcalıklı, numaracı biriydim ve onun iyi davranışlarından ve tüm derslerinde gösterdiği başarılarından dolayı aldığı ödülleri kutlamak yerine, annem sürekli benimle ilgilenmek durumundaydı. Bu onun gözlerinde haksızlık olarak okunuyordu ama annemin gözlerinde de bunun bir haksız-

lık olarak göründüğünü fark edemiyordu. Annem benim tarafımda değil, onun tarafındaydı. Bu da yalnızca benim algılayabileceğim türden bir şeydi. Hastalığının bir rahatsızlık ve yük getirdiğini bilen, suçluluk duygusuyla dolu bir hasta ne kadar uğraş gerektirse de en kısa sürede sağlığına kavuşmaya çabalar.

Fakat Teresa'nın, arada sırada fiziksel olarak da hissettiğim, bana ve anneme karşı olan düşmanca tavırları, eşikten bana kıskançlıkla bakarken ortaya çıkmış olmalıydılar. Herhalde odam onun için, onun dışında herkesin girebildiği bir çeşit cennet konumundaydı. Benim dünyamdan uzaklaştırılmış biri olarak o cennetten sonsuza dek kovulmuştu.

İşte orada, doktorların bekleme odalarından birindeydim. Kızlarımdan biri ya da her ikisi de yanımda mıydı bilmiyorum. Bekleme süreci dayanılmaz olmasın diye, yanında getirdiğim kitabı okumak için kendimi dikkatimi toplamaya zorluyordum. Çocukluk hastalıklarımı ve aile yaşantımın düzeninde bunun getirdiği yükü gözümde yeniden canlandırınca, Claudia evden çekip gittiğinden beri Teresa'nın kızlara yönelik, özellikle de hastalıklarla ilgili, bana hiç yardım teklifinde bulunmamasına şaşırmamam gerektiğini ansızın anladım. Gerçeği söylemek gerekirse, Claudia'nın beni terk etmesinden bu yana, Teresa benden biraz daha uzaklaşmış görünüyordu. Bunu doktorun bekleme odasında fark ettim ve benden uzaklaşmasının içgüdüsel olduğunu, arada sırada kendisinin de tam olarak bilincinde olmadığı bir çeşit ters algılamadan kaynaklandığını düşündüm. Ama içimden bir ses Teresa'ya, benim bir sürü şeyi zorla onun elinden aldığımı, bu yüzden birçok haksızlığa göğüs germek zorunda kaldığını ve şimdi acı çekme ve büyük olası-

lıkla hak ettiğim güçlükleri göğüsleme sırasının bana geldiğini söylüyordu. Özellikle bunları planlayıp, kendine, 'Erkek kardeşime yardım etmeyeceğim,' dediğini sanmıyorum. Yalnızca bana yardım etmek, bana karşı beslediği duygular nedeniyle hiç aklına gelmeyecek bir şeydi.

Annemse, kızları doktora götürmemde bana eşlik etmeyi teklif etmiş ama ben, ona bunun gerekli olmadığını söylemiştim. Çünkü gerçekten de annem yardımcı olabilecek durumda değildi. Gün geçtikçe güçsüzleşiyor, şu anda pek önemsemese de kendi kendine yetmekte ve yürümekte zorlanıyordu.

İşte bu aynı bekleme odasında, Claudia'nın hakkını yememeliydim çünkü bu işlere hep o koşturmuştu. Yalnızca kızları doktora götürmekle kalmadığı gibi, aynı zamanda benim doktor randevularımı ayarlama görevini de üstlenmişti. Aslında arada sırada şikâyet etmiyor da değildi. "Ne gündü ama, iki saat bekledim, trafik cehennem gibi, doktor bizi hiç dikkate almadı, dinlemedi bile, ne sevimsiz, herhalde doktoru değiştirmemiz gerekecek," derdi. Ama bunları söylerken, hiçbir zaman benim yardımımı istemedi. Benim doktor randevularımı ayarlarken, beni işten arar ve verdikleri randevu saatinin uygun olup olmadığını sorardı. Uygun değilse, doktoru bir daha arayıp randevuyu değiştirirdi. Tüm bunları mutlak bir doğallık içerisinde yapar ve bu ayarlamalar onun göreviymiş gibi hiç sorun etmezdi.

Belki de bütün bunlardan bunaldığı sonucunu çıkardım. Belki de bu yüzden tüm ev ve ailevi sorumluluklarından kaçarak çekip gitmişti. Bu kadar ani ve dahası aşağılayıcı şekilde gitmesini asla onaylayamasam da, bir açıdan onu anlıyordum.

Yaşamı benimkinden oldukça uzaklaşmış olan kız kardeşim Teresa'nın haberlerini de ilginçtir ki dişçinin, yani bir doktorun bekleme odasında aldım. Bu kez odanın ortasındaki sehpanın üzerinde duran dergilerle kendimi oyalayarak sıramı bekliyordum. Yalnız gittiğim için önlem olarak yanımda kitabımı götürmemiştim. Kendimi böyle daha özgür ve kızlarla gittiğimden daha az oyalanma gereksinimi içinde hissediyordum. Bekleme odasında başka insanlar da vardı ama hiçbirine bakmadım. Dergilerin bulunduğu sehpaya yöneldim, birini seçtim ve koltuğun bir ucuna ya sabır diyerek oturdum. Dergi eskiydi ama bunun pek de önemi yoktu çünkü bu dergilerde çıkan sayısız insan, düğünler, partiler, ünlü kişilerin evlerinde yapılmış röportajlar hepsi birbirine benziyordu. Monaco'dan Prenses Caroline, Thyssen Baronesi her zamankinden daha göz kamaştırıcı ve güler yüzlü, duygusuz Karina, ailelerinden daha da ünlü olan ünlü erkek ve kadınların oğulları ya da kızları hiçbir şey yapmadan bu sayfalardaydılar. Yalnızca evlenip boşanmış ve sonra yeniden evlenmişlerdi. Söylediğim ya da söylemediğim kişilerin hepsi aynı hareketler ve tarzla, yeni saç şekilleriyle hep aynı vitrindeler, dedim kendi kendime. Bir sürü elde ve bakışta son bulan, yeniden şekillendirilmiş, çoğaltılmış fotoğraflarında kendilerini görünce ne hissediyorlardı acaba? Herkesten daha fazla hayatın kısalığını ve hayattan kaçışı hissetmiyorlar mıydı? Onları inceleyenlerin, hayranlarının, onlar hakkında yalnızca yüzeysel ve göz kamaştırıcı yanları gördüklerini, sonuçta gerçeklerin sürekli gizli ve saklı kaldığını bilmek acaba onları rahatsız etmiyor muydu? Evet, belki de kendilerine bu soruları soruyorlardı ya da belki de sormuyorlardı. Bazıları için bu görüntü gerçekten ge-

rekli olmalıydı.

Bazıları artık tanıdık her zamanki kişiler, bazıları tamamen tanımadık yeni şahsiyetlerden oluşan tüm bu insanları seyretmeye dalmışken, çevremde başka koltuklarda oturan ve sırasının gelmesini bekleyen insanlara dikkat etmemiştim. Tam o sırada beni inceleyen birini hissettim. Ünlü kişilerin fotoğraflarına ve özel hayatları hakkındaki boş sorulara dalmış giderken, birisi bir süredir gözlerini ayırmadan bana bakmaktaydı. Bir anda bunu hissederek gözlerimi kaldırdım. Bana bakan otuzlu yaşlarında bir kadındı, gülümsediği halde onu tanıyamadım. Güzel biri değildi. Çekici bir yanı da yoktu. Punk tarzındaki bazı belirgin aksesuarlarla fazlasıyla genç kız gibi giyinmişti. Siyah, gümüş renkli tokalı botları, deriden iri çivilerle süslenmiş bilekliği, çengelli iğne tarzında küpeleri ve parmağında plastikten yapıldığı çok belli, kocaman, sarı top şeklinde yüzüğü vardı. Yine de yüzü bana tanıdık geliyordu. Benim duraksamamı anlayınca, gülümsemesini belirginleştirdi.

"Gördüğüm kadarıyla beni tanımadın," dedi. "Ben kız kardeşin Teresa'nın arkadaşı Delia'yım. Senin, yani ailenin evine," diye düzelterek, "yüzlerce kez geldim. Tabii çok zaman geçti..."

"Tabii ya Delia," dedim beceriksizce. "Bilirsin ben çok dalgınımdır. Seni gördüğüme çok sevindim."

"Hayatın tesadüfleri işte," diyerek gülümsedi. Sonra bir an gülümsemeyi bırakarak, "Dişçimiz aynı. Bekleme odalarında tanıdık biriyle karşılaşmam ilk kez değil. Aslında çok da normal burası bir buluşma yeri zaten. Ne dersin?" dedi.

Konuşurken fısıltılı ve sarıcı ses tonu, iniş çıkışları, kıvraklığı ve dolambaçlarıyla yıllar önceki De-

lia'yı gözümün önüne getirdi. O zamanlar ailemin evinde epeyce öğleden sonrasını geçirmişti. Teresa'nın en yakın arkadaşıydı. Ona hiç dikkatle bakmamıştım ve hep kendime, kız kardeşimin, Delia kadar çirkin bir kızla nasıl arkadaşlık ettiğini sormuştum. Teresa az çok güzel bir kız sayılırdı. Lise yıllarında harika bir şey olmasa da, sonradan iyileşmiş, üniversite yıllarında ise belirgin bir güzelliğe ulaşmıştı. Delia tam olarak çok çirkin değildi ama yüzünde ona doğrudan bakmamı engelleyen bir şey vardı sanki. Bir nedenden dolayı suratı, hareketleri, sesi ve dudaklarındaki sürekli gülümsemesi beni rahatsız ediyordu. Tüm bunların daha da vurgulu şekilde devam ettiği açıktı. Sesi daha da fısıldar gibiydi, kuşkusuz sigara içtiği için boğuklaşmıştı. Dudaklarından gülümsemesi hiç eksik olmuyor, yalnızca dudaklarında kalmayıp, tüm yüzüne yayılıyordu. Artık gülümseme olmaktan çıkmış, yüzünün özü, doğasından gelen bir parça olmuştu. Ünlü kişilerin parıltılı görüntülerine bakarken kendimi tutamayarak sorduğum boş sorulardan bazılarını da sessizce Delia için soruyordum. Bu gülümseme bir çeşit mutluluk ifadesi miydi? Kendi kendime, 'Bunu zorla yapıyor ve aslında ne sevinç ne de mutluluk ifade ediyor,' diyordum. Bu üzüntüsünü ve hüznünü saklayan bir tür maske miydi? Bunları yanıtlayacak kişi ben olsaydım, sonuncuyu, yani üzüntü, hüzün ve hayal kırıklığını seçerdim.

Çok fazla üzerinde durup incelemeyi istemesem de, geçmişe dönerek, Delia'nın dudaklarındaki sürekli gülümsemenin bana köleliğe yatkınlık ifadesi hissettirdiğini, kız kardeşimi, ailemi, hatta yapabilirse beni hoş tutmaya yönelik, engellenemez bir arzusu olduğunu hatırlattı. Buna karşı olduğumdan hiç kuşku duymamış olmalıydı. Ondan kendimi

sakınıyordum ama herkesin gözünde ben kaçma eğilimi olan biriydim zaten. O dönemler boş olan her ânımı Berglerin evinde geçiriyordum. Delia'dan, Teresa'dan, ailemden kaçıyordum ve onların arasında olmak zorunda olduğum öğlen ve akşam yemekleri boyunca çok fazla konuştuğumu da sanmıyorum. Düşüncelerim uzaklardaydı ya da iki kat aşağıda, yani çok uzakta değildiler. Aslında orada bile sayılmazlardı çünkü hayallerim aşağı daireyle sınırlanmıyordu. Kuşkusuz oradan ilham alıyorlardı ama sonra başka hayallerle karışıp, uçuyorlardı. Hayallerimin uçması hoşuma gidiyor, onları uçarken görmek aklımı başımdan alıyordu. Yalnızca Senyora Berg'i düşünmüyordum. Bildiğim tek şey, dikkatimi tamamıyla küçük ailemde toplayamadığım, oradan kaçmak için elimden geleni yaptığımdı.

Çok sonraları Teresa ve ben üniversite hayatına kapılmış gidiyorduk. Teresa hiç durmadan ders çalışıyor, bense toplantılara ve gösterilere katılıyor, bir yandan da beni bireyselleştirecek, beni başkalarından farklı kılacak bir anlayış geliştirmeye çabalıyordum. Delia da kız kardeşimin izlerini takip ediyordu. Teresa'nın odasında ders çalışıyorlar, ya kütüphaneye ya da fakülteye gitmek üzere eve girip çıkıyorlardı. O dönemde ailemden iyice kopmuştum. Benim faaliyetlerimi biliyorlar ama korku içinde susuyorlardı. Bağımsızlık saatimi kabul ettirmeye başlamıştım. Artık onlarla yemek saatlerinde bir arada olmuyordum; bu durumu kötü bir ufaklığa katlanmak zorundalarmış gibi kabul etmişlerdi. Fakat doğal olarak ben sağır değildim. Teresa lise notlarının devamı gibi üniversitede de mükemmel notlar alırken, Delia, ya geçer notlar alabiliyor ya da dersten kalarak aynı dersi, belki de tüm yılı tekrar ediyordu. Hiçbirinin ne bir toplantıya ne de bir

gösteriye katıldığını sanıyorum. Öte yandan Teresa'nın görüşlerime katılmadığına değgin bir belirti de yoktu. Evde politikadan söz edildiği ve benim de uygunsuz biçimde tartışmaya katıldığım nadir zamanlarda, Teresa beni onadığını gösteren sakin hareketler yapıyor ve hatta susmam gerektiği konusunda koridorda önerilerini fısıldayarak aktarıyordu. Belki de benim fikirlerimi paylaşıyordu. Ama amacı, okulunu üstün bir başarıyla bitirmekti ve bu her şeyden önce geliyordu.

Aynı zamanda ailemin de Delia'ya karşı belirgin bir sempati duyduğunu anımsadım. Bizim sessizliğimize alışmış ailem için, onun gülümsemesi minnettarlık duyulacak bir şeydi. Üstelik Delia onlara öylesine, geçerken gülümsemiyor, onlarla konuşmak için geliyor, hatta arada sırada armağan bile getiriyordu. Anneme isim gününde çiçekler ya da bir kutu şeker, Noel armağanı olarak bir kül tablası ya da süslü bir ilaç kutusu gibi küçük ayrıntılar.

Acaba o zamanlar gözümden kaçan, Delia'nın derin hislerini yargılamayı iş edinmemdeki bu haşinlik neden?

"Karşılaştığımıza çok sevindim," dedi Delia. "Sana yakın yaşamaya devam ediyorum. Teresa'yı, başkalarının sorunlarını nasıl kendi sorunları gibi yaşadığını bilirsin. Aslında yalnızca başkaları için yaşıyor. Kendisine ait bunca sorunu varken bu takdir edilecek bir şey. Hiçbir zaman yardım istemiyor. Onu tanırsın ve sen erkek kardeşi olduğun için sana söyleyebilirim. Neyse ki tümörden kurtuldu ama çok zorlandı. Ona eşlik etmek için ısrar etmem gerekti ve sonunda izin verdi. Kendi başına gidip tüm tahlilleri yaptırmaya hazırdı. Sonradan bunun zor olacağını kendisi de kabul etti ve bana çok teşekkür etti. Yalnızca benden ona eşlik etmemi istemeyi akıl

edemediğini, bunun da insanın kendi sorunlarını kendisinin halletmesi gerektiğine inandığından ileri geldiğini söyledi. Bunu bana söyledi! Bana bin kere doktora giderken eşlik eden, yalnızca bana değil önüne gelen bir sürü arkadaşa yardım eden, hatta hastanede, Rodolfo'nun ameliyatı, Cristina'nın geçirdiği kaza sonrasında, sandalyenin üzerinde uyuklayan Teresa! Ama o böyledir işte, bilirsin."

Hayır, bilmiyordum. Şu anda haberim oluyordu. Ben haberdar olurken, diş doktorunda kucaklarında bulunan dergilerden kısa süreli başlarını kaldıran ve bize az çok gizli gizli bakmakta olan tüm öbür hastalar da haberdar oluyorlardı. Yüzü sevimli, bej tonlarda giyinmiş bir genç kız, yaşı ve kıyafetleri kendi gibi belirsiz bir adam, sarıya boyalı saçları ve iri, kareli, canlı renklerde döpiyes giymiş ve beraber gelmiş iki hanım da olanlardan benimle birlikte haberdar oluyorlardı. Bu da kız kardeşimin bir azize olduğunu gösteriyordu. Hepsi bana bakıyor ve büyük olasılıkla şaşkınlığımı sezinliyorlar ve benim de bu azizliğin sınırında olduğumu anlıyorlardı. Azizelerin erkek kardeşlerinin hiçbir şeyden haberdar olmadıkları bilinen bir durummuş gibi gözlerinin derinliklerinde açık bir suçlama görülüyordu. Erkek kardeşler yakın çevrelerinde gelişen erdemleri görmekte ve onlara değer vermekte yeteneksizdirler. Azizelerin erkek kardeşleri genelde bir felaket, bir bencillik örneğidirler. Ve bu bir rastlantı değildir. Azizeler, anlayışsızlığın egemen olduğu düşmanca ortamlarda ortaya çıkarlar.

İşte kendini adamış Delia tüm inandırıcı, fısıltılı ve sarmalayıcı dünya ile iletişim kuran sesiyle aramızdaydı. Kız kardeşimin vericiliği ve bulunmaz cömertliği, diş hekimi muayenehanesinde bekleyen hastaların küçük dünyası için bütün insanlığın sim-

gesi gibiydi.

Başka ne yapabilirdim ki? Tümör konusu hakkında hiçbir şey bilmediğim gibi kız kardeşimin yaşadığı korkular ve tehlikeler hakkında da bir şey bilmiyordum. Ailemin de durumu bilmediği belliydi, bilselerdi bana söylerlerdi. Onlar ne de olsa aziz değil normal insanlardı ve her seferinde daha da sıklıkla, şiddetle şikâyette bulunuyorlar ve yardım istiyorlardı.

Hemşire göründü ve adımı öyle haykırdı ki ayağa kalktım ve Delia'ya veda etmek üzere ona doğru yöneldim.

"Senin sıranın benden önce olduğunu düşünmüştüm," dedim. "Geldiğimde sen burada beklemiyor muydun?"

Kucaklamayla karışık beni iki yanağımdan öpmek için ayağa kalkarken, "Hayır," dedi. "Ben senden sonra geldim. Oturduktan sonra senin farkına vardım."

Bana 'iyi şanslar' diledi. Arkamdan, "Her şeyde," diye ekledi.

Ona doğru dönmeden kısık sesle teşekkür ettim ve doktorun odasına girdim. Birçok insan gibi, hastanın uzanması gereken koltuğun çevresinde asılı duran korkunç aletlerin karşısında kendimi rahat hissetmiyorsam da, o durumda Delia'nın varlığından kurtulabilmiş olmaktan dolayı açık bir rahatlama duydum.

Teresa arkadaşlarına karşı bu kadar cömertse, hastanede yatanlar için gecelerini feda ediyor, doktora giderken onlara eşlik ediyorsa, bana neden asla yardım teklif etmemişti? Claudia'nın gidişinden bu yana bir baba olarak zorunluluklarım gözle görülür şekilde artmıştı. Teresa'nın ailem aracılığıyla, özellikle de Teresa'ya benden, bana da Teresa'dan söz et-

meye bayılan annem aracılığıyla bunu bilmesi, bundan haberdar olması gerekirdi. Annem özde bize, birbirimizin değerini göstermeye ya da sık sık yineleyerek kafamıza bu düşünceyi sokmaya çabalıyordu. Ancak bu uğraşın etkisi kendi kendini yenilgiye uğratmasına neden oldu, çünkü annemin başardığı tek şey, kendi önemimiz hakkında her ikimize de hissettirdiği büyük bir güvensizlik duygusu olmaktan öteye gitmedi. Üstelik daha çok düşünmemiz için, bizi sürekli karşılaştırma yapmaya ve rekabete zorlayarak birbirimize düşman etmişti. Annemin böyle biri olduğu düşünüldüğünde, Teresa'nın olası hastalığından aileme hiç söz etmemesi ve yalnızca en sadık arkadaşının yardımını kabul etmesi tuhaf algılanamazdı.

Bütün bunları doktor uygun aletleriyle donanmış şekilde dişlerimi titizlikle incelerken düşünüyordum. Uzun ve ince metalik saplı, küçük yuvarlak aynasını ağzıma sokuyor ve kancasıyla diş ve dişetlerimin aralarını kurcalıyordu. Tüm sivri nesnelere karşı bir ciddi bir korku duyduğum ve korkutucu matkabını düşünmek hiç işime gelmediği için Teresa'yı düşünmeye kendimi zorladım. Tümör yokmuş. Her şeyin iyi olduğunu söyledim kendime. Teresa için, sürekli kendi hastalıklarından bıkmış ailem için ve ailemin küçük dünyasındaki sessizlik için sevindim.

Aynı zamanda Teresa kendi sorunlarına ilişkin sessizliğini bilinçli olarak korumuş olmalıydı, diye düşündüm. Bu sessizlik onun ailemizin evinde hiç gelişememiş yaşamının tamamını kuşatıyordu. Geçmişte değilse de şu andaki sessizliği doğaldı ama bu kuşkusuz uzun bir kavganın, korkunç bir gerilimin ürünüydü. Şu andaki sessizliği hepimize, özellikle de art arda gelen hastalıklarım yüzünden annemin

bütün dikkatini tekelime aldığım için bana karşı derin bir kırgınlık içeriyordu. Bu sessizlik, dondurulmuş bir nefretten kopan bir buz kütlesi gibi, arada sırada neredeyse görünür bir hal alıyordu. Tecrit edildiğim yatak odamın eşiğinde durup beni inceleyen Teresa'nın bakışını alevlendiren kıskançlık ışıltısı, içinde sakladığı gizli sırrından kaynaklanıyordu. Kazandığı ödülleri ve okuldaki başarısını, en azından onun beklediği ya da hak ettiğine inandığı şekilde evde kutlamadıkları için ailemi asla affetmemişti. Ben narin ve hastalıklı büyük kardeş olarak hep Teresa ile ailemin arasına giriyordum. Bunu anlamak ve dahası kabul etmek çok zordu. Kim o sonsuz çocukluk yıllarında en sevilen, tüm dikkatleri üzerinde toplayan çocuk olmayı istemez? İşte Teresa kırgın, kinle dolu, görünürde kaderin oyunuyla ikinciliğe itilmiş bir halde, onun ödüllerini kutlayan, başarılarını tanıyan ve ona karşı gerçek bir hayranlık besleyen herkesin kanatları altına sığınmıştı. Lisede, üniversitede hep en başı çekmiş ve sürekli çevresinde birçok kız arkadaşı olmuştu. Lisede kız arkadaşları vardı. Fakültedeyse erkek arkadaşları da olmuştu. Fakat Delia hepsinin temsilcisiydi. Teresa'nın arkadaşlarının birçok ortak yönü vardı, aynı yerden geliyor ve aynı psikolojiyi paylaşıyor gibi görünüyorlardı. Hepsi Teresa'ya asla ulaşamayacakları bir örnek gibi bakıyorlardı. Kısaca Teresa'nın erdemleri ve nitelikleri karşısında boyun eğiyorlardı. Bu arkadaşları ortadan kaybolmuştu ama yine de Teresa'nın evine telefon ettiğim ya da arkadaşlarından biri telefona yanıt verdiği zaman hâlâ onları dinliyor ve seslerini tanıyordum. Hepsi kısık sesle konuşuyor ve hepsi Delia gibi kendilerini Teresa'ya adamış gözüküyorlardı. Teresa'nın erkek ve kız tüm arkadaşları Delialaın fotokopisi, tekrarı, Delia'nın

silsilesi gibiydi.

Diş hekimi dehşet salan matkabıyla eskrim yapıp, bana dünyanın tüm acılarını yaşatmaya hazırlanmış şekilde açık ağzımı inceleyip bakarken, ansızın Teresa'nın bana hayatı boyunca tek bir sır verdiğini anımsadım. Lisedeki son yılıydı ve ben de hayatta son yaptığım şey ders çalışmak olmasına karşın, mimarlık ikinci sınıf öğrencisiydim. O zamanlar benim ilgi alanlarım Teresa'nın içinde yaşadığı, temelde dine dayalı dünyadan oldukça uzaktı. Ben tüm bunlardan apayrı bir yerdeydim, yalnızca devrim kavramı ilgimi çekiyordu. Böyle bir zamanda Teresa bana gelip bir şekilde Tanrı tarafından dini bir çağrı almanın etkisi altında olduğunu söyledi. Kendi yetenekleri ve kişiliği değerlendirildiğinde ne tip bir kuruma girmesinin uygun düşeceği konusunda duraksıyordu. Eğitim gördüğü ve şimdi bitirmek üzere olduğu dini okul onun için iyi bir amaç olabilirdi. Öğrenimi seviyordu, bilgilerin ve değerlerin iletilmesi fikrinden hoşnuttu ama öte yandan mutlak bir düşünüş, dünyadan elini ayağını çekme, bağnaz bir inziva da onu cezbediyordu.

Bana asla hiçbir sırrını açmamış olan Teresa'nın o dönem benimle ne nedenle planlarını ve kuşkularını paylaşmayı istediğini bilemiyorum. Odama girmiş ve sandalyeye oturmuştu. Yatağın üzerine uzanmış, müzik dinliyordum ve elimde ya Apollinaire ya da Lautréamont'un, hangisinin olduğunu hatırlamadığım açık bir kitabı vardı. Akşam olmuştu ve evden çıkmak üzereydi. Sanırım kıştı, çünkü pencerenin dışındaki soğuk ve karanlık hissedilebiliyordu.

Teresa'nın sözleri beni şaşırtmıştı. Dünya işlerinden çekilmek mi? Kendini tecrit etmek mi? Bunun benim için ne anlamı olabilirdi? Ben bütün

bunların tam tersinin, yeni yollar açmanın, kimsenin bulamadıklarını aramanın peşindeydim.

"Ailemiz nasıl karşılar?" diye sormuştu Teresa. Sanki ivedilikle bir tür insan teması hissetmeye gereksinimi varmış ve bundan başka şansı yokmuşçasına ellerini birbirine geçirmiş, ovuşturuyor ve sıkıyordu.

Sanırım Teresa'ya, "Sen tam anlamıyla kararını verene kadar ben onlara hiçbir şey söylemeyeceğim. Belki de kendine bir şans tanımalı ve böyle bir karara varmadan önce okulunun dışında bir yıl geçirmelisin," dedim.

Doğal olarak tam anlamıyla kullandığım sözcükler bunlar mıydı bilmiyorum, ama kendine bir şans tanımasını önerdiğimi hatırlıyorum. Bu, tüm şaşkınlığımın içinde aklıma gelen tek öneriydi.

"Bu çok derin bir konu," dedi Teresa. "Anlayabileceğini sanmıyorum. Bir tür çağrı. Böyle bir durum olduğunda kendine şans tanıyamazsın, düşüneceğin bir şey yoktur. Çağrı, her şey yerli yerindeyken gelir."

"Evet ama sen kendin bile bu çağrının nereden geldiğini bilmiyorsun," diyerek itiraz ettim. "Ayrıca hangi kuruma ya da kiliseye gireceğini de bilmiyorsun ve bu bana önemli bir ayrıntı gibi görünüyor. Öğrenime dayalı bir dini tarikatla, inzivaya çekilinecek bir manastır birbirinden çok farklı kavramlar."

"Asıl temel olana karar verildi bile," diyerek fısıldadı Teresa.

Diş hekiminin matkabı dişlerimden birini delerken, Teresa'nın fısıltısının, Delia'nın, hatta tüm Delialaların fısıltısının çıkış noktası olduğunu fark ettim.

Fısıldamaya devam ederek, "Her durumda ailemize hiçbir şey söylemeyeceğim, yalnızca senin bil-

meni istedim. Böyle bir sırla evde yaşamak ne kadar güç. Eninde sonunda sen benim kardeşimsin ve bilmen gerektiğini düşündüm," dedi.

Ardından, benden hiçbir yanıt ya da yorum beklemeden, bana hafifçe gülümsedi, odadan çıktı. Kendi kendime hekimin koltuğunda, 'Delia'nın dudaklarındaki daimi gülümseme, işte sırların gülümseyişi,' dedim.

Bu havadan sudan kısa konuşmanın, Teresa ile benim, hayatımız boyunca yaptığımız öbür ikili konuşmalarımızla hiçbir ilgisi olmadı. Teresa okulunu bırakıp, İktisadi İlimler Fakültesi'ne yazıldı. Bir kış öğleden sonra Teresa'nın odamda bana anlattığı planlarından sanırım ailemin hiç haberi olmadı. Planlarının değiştiği oldukça açıktı, fakat bunu bana söylemeyi artık gerekli bulmamıştı. Kendi kendime birkaç kez, özellikle de diş hekiminin koltuğunda 'Teresa'nın bu sırrını bana açmasına ne neden oldu?' diye sormuştum. O kış öğleden sonrasında, Teresa bana sırrını itiraf edip, odamdan çıktıktan sonra ne hissettiğimi hatırlamaya uğraştım. Sanırım bunu bana açıklamasının nedeni kendini tuhaf, anlamsız ama merkezi bir konuma oturtmak istemesiydi. Merkeziden ziyade yüksek bir konum. Her durumda bunlar hemen çözülen ve unutulan, boş ve sığ duygulardı. Beni endişelendirmiyor, ilgilendirmiyor ve o zamanlarda ait olduğum karmaşık dünyama sığmıyorlardı. Teresa'nın planları ve kuşkularından çok daha uzakta kalan dünyam, ufka doğru genişliyordu.

Diş hekiminin bekleme odasında, Delia ile alışılmadık karşılaşmamızdan sonra, Teresa'nın zor ve kaygılı, belki de gerçekten korkulu günler yaşadığını biliyordum. Hiç kimse kötü huylu bir tümörü olması olasılığında yaşayacağı panik ataktan kendi-

ni kurtaramazdı. Anımsadığım kadarıyla, bir daha hiçbir konuşmamızda yer almayacak bu lüzumsuz konudan yola çıkarak, yeniden, Teresa'nın hayatı boyunca bana açıkladığı tek sırrının nedenini düşünmeye başladım. Elime sırrını bırakıp, mutlu bir şekilde çekip gitmişti. Bu sırrın onu benim gözümde önemli bir insan yaptığını, bunu bana itiraf etmesinin bir çeşit armağan olduğunu ve bana karşı eli açık biri olduğunu söylemesinin bir yoluydu. Bana, "Sen benim kardeşimsin ve bilmeni istedim," dediğinden emindim. Bu bir ayrıcalıktı. Kendini benim önüme geçirme yoluydu. Bunu bana o zamanlar söylediğinde sezinlemiştim, oysa şimdi diş hekiminin koltuğunda bunu açıkça görüyordum. Teresa bana dini çağrısını anlatmak istediyse, bunu önemliden de öte yüce bir olay olarak düşündüğü içindi. Tartışılmayacak kadar cesaret isteyen kararından öylesine emindi ki, bunu bana göstermek istemişti. Olasılıkla sırrının beni şaşırtmayacağından kuşkulanıyordu. O dönemde benim ilgi alanlarımı ve mitlerimi bilmek yeterince kolaydı. Ama, evet, beni şaşırtacağını biliyordu. Bu da onun için yeterliydi.

Kuşkusuz Teresa hayatının bir döneminde beni altüst edip şaşkınlığa uğratmak istemişti. Şaşkınlığım küçük çapta olmuş ve kısa sürmüştü ama olmuştu işte. Aramızda geriye dönülemez bir uzaklaşma olduğuna göre bunların artık ne önemi vardı? Delia'nın sesinde dinlemekte olduğum fısıltıları, insanı kuşatan ses tonunu reddediyordum. Bu reddin ardında kız kardeşimin hayatı ve kişiliği duruyordu. Bunu yaparak onu en sert, en köklü biçimde reddediyordum. Öte yandan Senyora Berg'in zamanlarında, ikimiz de henüz ailemizin evinde yaşarken, bazen Teresa'yı arar biçimde kendimde hissetmiş olduğum belirgin özlemi anımsamak, bende şaşkınlık

yaratıyordu. Arada sırada geçmişin, yüzyıllar öncesinin yankısı gibi aynı türden bir kaybolmuşluk duygusu beni kuşatıyordu. Hangi dakika ya da hangi zaman diliminden sonra bu kaybolmuşluk duygusunun belirgin bir şekilde bir başka anıya bağlanacağı biliniyor ve bekleniyordu. Bu, Teresa ve benim Novelda'da yaşayan teyzelerimizin porselen kutusunun içindekileri halıya saçmış, büyülenmiş bir halde seyrederkenki anısıydı.

Doktor işini nerdeyse bitirmişti ve yüzümün bir bölümü tamamıyla hissiz ve hareketsiz durumdaydı. Diş hekiminin kayıtsız bakışı ve bana ardı ardına su dolu plastik bardağı uzatan hemşirenin nazik gözetimi altında uyuşuk halde ağzımı çalkalıyor ve yavaşça tükürüyordum. Anestezi etkisinde bu tedavileri olurken oldukça zorlandığım halde, Teresa'nın arkadaşlarında bulduklarını anlayabilmiştim. Onunla birlikte yaşayan ya da onu sıklıkla ziyaret eden, karşılarındaki kişinin onları anlamaması için her zaman kısık sesle konuşup, sürekli takip edildiklerine inanan bu gizemli kişiler sonuçta onun arkadaşlarıydı. Halının üzerinde, porselen kutuyu açıp, çekmecelerini çıkarıp içindeki sedef taşları, dalgın, her şeyi unutmuş halde dağıtırken ve oyunun kurallarını koymayı isterken, aradığı şeyi bulmuştu.

Tanrı'dan koridorda Delia ile karşılaşmamayı diledim. Şanslıymışım. Doktorun bulunduğu katı onunla yeniden karşılaşıp, uygun veda sözcükleri bulmama gerek kalmadan terk ettim. Zira bu sözcükler düzgün olmanın yanı sıra fısıltılı olacaklardı.

Nasıl olursa olsun Delia ile karşılaşmam, Teresa'nın özündeki sessizliği, kendi ailesine karşı sır vermeme eğilimini irdelememe neden olmuştu. Claudia'nın gidişinden bu yana kız kardeşimin kızlarım konusunda bana en ufacık bir yardım talebinde

bile bulunmamasını şu âna kadar sakin bir şekilde, kendi kendime derinlemesine değerlendirmemiştim. Doktorla görüşmelerinde arkadaşlarına eşlik ediyor ve gerekliyse hastanelerde gecelerini uykusuz geçiriyordu. Ama sanırım kızlarım ona benim bir çeşit uzantım gibi gözüküyorlar, bu yüzden de ya onun görüşünün dışında kalıyorlar ya da onun reddettiği, yıllar içinde taşlaşmış, donmuş bir düşmanlıkla benden gitgide koptuğu bir alana dahil oluyorlardı.

Delia ile karşılaşmış olmamın bende oluşturduğu duygu karmaşası, bana bir süre daha eşlik etti, sonra yavaş yavaş kaybolup, Teresa'ya ait ne varsa onunla birleşti, caddeye, kışın soğuğuna çıkınca, Teresa'yı düşünmeyi bıraktım.

Claudia'nın beni terk etmesinin üzerinden az çok bir yıl geçmişti. Ondan aldığım haberlerin ya avukatım ya da kızlarımı düzenli olarak gören ailesi tarafından gelmesine alışmıştım ve artık ayrılığımız pek yakındı. Bir cumartesi sabahı telefonun öbür ucundan Claudia'nın sesi duyuldu.

"Benim, Claudia," dedi ansızın ve ânında sesini tanıdım. "Madrid'deyim. Kızları görmeyi istiyorum."

Sanırım daha fazla bir şey söylememişti. Ama onun sesini tanıdığım kadarıyla, hiç de sert değildi, son zamanlarda giderek bizden biraz daha uzaklaşan, az sözcükle çok şey anlatan ve kestirip atan Claudia'nın sesi değildi. Ses tonunda bir yorgunluk ya da hatta sanki bir noktada yenilmiş Claudia'nın yeni, tatlı bir çeşitlemesi vardı. Artık yıkılmaz bir kaleden gelen bir sesten çok, yıkımlar ve sarsılmaları akla getiren bir sesti bu.

Ona her şeyin nasıl gittiğini sordum. 'Çok iyi' demedi, yalnızca, "İyi," dedi. Kızları görmek istedi-

ğini yineledi. Ona çocukları bir yere getirmemi mi, yoksa eve gelip onları görmeyi mi tercih edeceğini sordum.

"Arabayla onları alırım," dedi. "Öğleden sonra iki gibi. Kızlara sokak kapısına çıkmalarını söyle."

Sanırım 'lütfen' demedi, zaten gerekli de değildi. Claudia'nın yeni ses tonunda belirgin bir alçakgönüllülük hâkimdi. En azından artık emir vermiyordu. Her zamanki gibi cümleler kuruyor ama ses tonu bu cümleleri farklı kılıyordu.

Kızlara annelerinin onları almaya geleceğini söylediğim zaman, şaşkınlıktan kalakaldılar. Her zamankinden de sessiz bir şekilde giyindiler ve onları sokak kapısına kadar indirmemi istediler. Neden olduğunu bilmiyorum ama telefonu kapatır kapatmaz gözümde, el ele tutuşmuş, merdivenlerden inen Natalia ve Monica'nın görüntüsü belirmişti. Ansızın kendimi sessiz kızlarımın arasında asansörde, inerken buldum. Sokak kapısına vardık, her ikisi de elimi tutuyordu.

"Gitme," dedi Natalia.

"Gitmeyi düşünmüyordum. Anneniz gelene kadar bekleyeceğim," dedim.

Ellerimde kızlarımın ellerinin baskısını hissediyordum. Kızlarımın bana ilettiği korku ve sabırsızlık boğazıma bir kaygı iğnesi gibi öylesine batıyordu ki, Claudia'yı kendimin de göreceği fikrini unutmuştum. Bir yıl sonra, benim bulunmadığım bir zamanda annelerinin onlara yaptığı varsayılan ani gidişi ile ilgili açıklamanın ardından kızlarım onu ilk kez göreceklerdi. Belki de onunla anneannelerinin evinden daha önce telefonla konuşmuşlardı ama onu hiç görmedikleri kesindi. Onlara bu karşılaşmayı ben haber vermiştim ve hazırlanmakta, saçlarını taramakta ve uygun bir elbise bulmakta acele etmiş-

lerdi. Ya içten hissettikleri? İçlerini bu duruma hazırlayabilmişler miydi? Kızlara ve elimi tuttukları güce bağımlı bir şekilde Claudia'yı düşünemiyordum bile. Bir an önce gelmesini ve hızlı şekilde işlerin yürümesini diliyordum. Ağır çekimli film gibi zamanın dakika dakika ilerleme işkencesine katlanmak istemiyordum.

Bununla birlikte upuzun, bitmek bilmeyen on dakika geçti. Bana üçümüz de sessizce bekleşiyoruz gibi göründü. Onları oyalayabilecek gerekli donanımım yoktu. Yüreklendirmek istercesine bir gülümsemeyle onlara bakıyor, bu onlarda acıyarak davranıyormuşum etkisi yaratıyordu; kızlarımı sıkıca yakınımda tutuyordum. Sonunda büyük, koyu renkli bir araba kapının önüne yanaştı, direksiyonda Claudia vardı. Biz ona doğru yaklaşırken arabanın kapısını açtı. İlk gördüğümüz Claudia'nin uzun ve mükemmel bacakları oldu. Kendi kendime, 'Claudia'nın bacakları,' dedim ve devamını getirmeyi, anımsamayı ya da bir şeyleri canlandırmayı istemeden öylece durdum. Kızlarla birlikte birbirimize yapışık halde oluşturduğumuz grubun önünde durdu. Kızlarımın hareketsizliğini, mutlak kaygılarını, izlemeleri gereken kuralları umursamayışlarını şimdi hissedebiliyordum. Claudia'ya onun kim olduğunu bilmiyorlarmış ve sanki, daha çok hayali bir görüntüyü izlermiş gibi bakıyorlardı. Gerçekte de Claudia oldukça değişmişti. Çok zayıftı ve bu narinliğin altında neredeyse seçilemeyen bir makyaj vardı. Makyaj konusunda Claudia gerçek bir uzmandı. Makyaj yapması tam bir saatini alırdı ve tuvalet masasının mermerinin üzeri bir sürü cam kavanozcuk, toz ve sıkıştırılmış halde rengârenk pudralar, fırçalar, göz ve dudak kalemleri, farklı boylarda makyaj fırçaları, küçük yuvarlak saç fırçaları ile dolardı. Sonunda

aynı kendisi gibi ama hatları çok daha güzelleşmiş şekilde banyodan çıkardı. Görüntüsünde ciddi bir hastalık atlatmış, hâlâ iyileşme süresi devam eden ve kendine dikkat etmesi gereken, yüzüne vurmuş bir solgunluk algıladım. Çok hoş giyinmişti. Sanki sinema yıldızı gibi bir havası vardı. Kendime bunun hep var olup olmadığını sordum ve ilk kez onu böyle görüyordum. Belki de bu görüntüyü yeni elde etmişti.

Sonunda kızlara doğru eğilerek onları kucakladı ve bana da elini uzattı. Elini uzatmasındaki hareketi soğuk değildi ama yine de saldırgancaydı. Claudia'nın tüm hareketlerine sinmiş bir bitkinlik yeni görüntüsü ile uyum sağlıyordu sanki. Konuştuk mu bilmiyorum. Sanırım karşılıklı sert cümleler kullandık. Ardından iki kızım arka koltukta emniyet kemerleri bağlanmış şekilde gittiler. Bu ayrıntıyı gözümden kaçırmadım. Caddenin sonunda arabanın gözden kayboluşunu, kızlarımın başının bir kısmını, düz ve yeni taranmış esmer saçlı başlarını gördüm.

Evime girer girmez Claudia'nın yeni görüntüsü aklıma saplandı. Artık benimle hiçbir ilgisi kalmamıştı. Bir heyecan yaşamış ve bir başka insan olmuştu. Onu tanıdığımdan bu yana bir şekilde daha da ilahi birine dönüşen bu yeni Claudia, bende korku yaratmaya devam etse de, daha çok ilgimi çekmişti. Telefondaki sesinden algıladığım tipe tıpatıp uyuyordu. Belirsiz bir şey onu içten kemirmekteydi. Yalnızca kendi bildiği bir şeye karşı içinden bir direniş göstermiş, bu şeyi kendi kendine yenmişti. Bu yeni Claudia'nın eskisinin bir süzmesi, yıkıntı sürecinin sonucu olduğunu içimden geçirdim.

Ânında bütün hikâye ortaya çıktı. Geçen zaman benim aklımı karıştırıyor, resmi boşanmamızdan

önce ya da sonra mı olduğunu anımsayamasam da, her şeyin bir anda olduğunu ve herkesin her şeyi aynı zamanda öğrendiğini biliyorum. Ansızın ortadan kayboluşuna ait sır çözülmüştü. Claudia, evimizi, yıllardır ya da en azından on yıldır tanıdığı ortak bir geçmişi olan bir adamla birlikte yaşamak için terk etmişti. Kısık sesle, sanki ben duyamazmışım gibi, bunun bir tutku hikâyesi olduğunu söylüyorlardı. Çok zengin bir adam olmasının yanı sıra kullanmadığı soylu bir sıfatı da olduğunu anlatıyorlardı. Claudia, henüz yirmi yaşında bile değilken, adamın onunla sözlenmeye yanaşmamasından ötürü umutsuzluğa kapılmıştı. Herkes adamın müzmin bekâr ve yaşamın tadını çıkarmaktan hoşlanan biri olduğunu söylüyordu, üstelik o da kendini bu şekilde tanımlıyordu. Bu koşullar altında bile ya da belki bu koşullardan dolayı bir tutku hikâyesi ortaya çıkmıştı. İşte Claudia'nın açmazı buradaydı, gizli tutmak istediği bu geçmiş yaşamdan kalesi ve mesafeli tutumu doğmuş; yavaş yavaş aramızdaki sessizlik oluşmuş ve bu sessizlik bizi sonunda ayırmıştı. Çektiği acının ne kadar korkunç olduğunu gözümde canlandırdım. Reddedilmekten dolayı kendine gelememiş, bunu atlatmayı denemiş ve tüm gücüyle o adamı unutmaya çabalamış olsa da –ki bundan emindim– bunu asla başaramamıştı. Yıllar sonra, Claudia'nın hayatı bir düzen içindeyken ve yolundayken yeniden karşılaşmışlardı. Tanımadığım bu adamın yaşamın tadını çıkartan biri olma kaygıları belli ki değişmişti. Kendi kendime, 'Sonu önceden belli bir hikâye,' dedim. Bir genç kıza, ulaşılamaz görünüp hayatını felç eden ve onu neredeyse perişanlığa sürükleyen bir olay, hayatın ona umduklarını veremeyeceğini keşfetmiş bir kadın için, başa çıkamayacağı bir sorun değildir. Claudia zaten her

şeyini riske edebilecek bir konumda bulunmaktaydı. Onun geçmiş hikâyesini yeniden canlandırabilmek ve mutlu, hayallerini süsleyen bir sona ulaşabilmek için uğraşmasını mükemmel şekilde hayal edebiliyordum. Tabii ki her şeyin bedeli oldukça yüksek olmuştu. Kuşkusuz Claudia tüm bu olaylar sırasında güçsüzleşmiş, çocukların ve benim gözlerimin önünde bu hayali ve emekli sinema oyuncusu havasına bürünmüştü. Ve sonunda mayıs ayının bir pazar sabahı, sanırım mayıs olmalıydı, sokak kapımızın önünde koyu renkli bir arabadan inivermişti.

Claudia böylelikle hayatımıza geri döndü. Kızlar yavaş yavaş onu kabullenmeye başlamışlardı. Onların da bilmesi gereken en önemli şey, Claudia'nın hâlâ anneleri olmasına karşın, artık kızlarla yaşadığı dönemdeki aynı insan olmadığıydı. Kızlar kendilerini merak içinde ve bir dereceye kadar da büyülenmiş hissediyorlardı. Claudia artık hiç olmadığı kadar güzeldi ve ilk gün dikkatimi çeken solgunluğu geçmiş gibiydi. Sürekli başkalarına ilettiği dayanıklılık hissi yerini, gözlerinin derinliğinde gizli tuhaf bir ifadeye bırakmıştı. İlk gün yaptığı gibi arada sırada kızları almaya kapıya kadar geliyordu. Kızlarım aşağıya yalnız iniyorlardı, bir daha benden onlara eşlik etmemi ve Claudia gelene dek yanlarında kalmamı istememişlerdi. Bazen kızlarımı, Claudia'nın büyük olasılıkla da o adamla birlikte kaldığı otele götürüyordum. Kızlar bazen onlarla birlikte yolculuklara çıkıyor ve elleri kolları armağanlarla dolu olarak geri dönüyorlardı. Kızlarım da Claudia'nın hayatının çevresinde gelişen lüks çemberi tarafından kuşatılmışlardı.

Hiçbir tören yapılmadan evlendiler. "Annem evlendi, bize evlendiğini söyledi," demişti kızlarım bana.

Claudia'yı kızları almaya geldiği bir cumartesi ya da pazar sabahı kapının önünde yeniden gördüğümde, kızlarla birlikte aşağıya inmek istedim. Direksiyonda oturan Claudia'ya doğru eğildim ve onu kutladım.

"Mutlu musun?" diye sordum.

Bunu istemeden sormuştum, planlanmış bir şey değildi.

"Evet, çok mutluyum," dedi.

Bana bakmadı. Yalnızca bir saniyenin onda biri kadar bir süre bakıp sonra hemen gözlerini benden kaçırdı. Bakışını belki de mutluluğu bulduğu o yere, uzağa odakladı. Benim göremediğim, bana ait olmayan, tümüyle dışlandığım bir yerdi.

Artık bu hareketleri beni yaralayamıyor, bana zarar veremiyorlardı. Claudia da beni yaralamak istemiyordu. Benden ayrılmıştı. Yanlışlıkla, tuhaf bir rastlantı sonucu sıkışıp kaldığı hatalı yerden uzaklaşan biri gibi, bana yalnızca bir veda etmişti. Benim yanımda olduğu sıralarda bazı durumlarda onun hıncını hissetmiştim. Bu hınç belki de hata yaptığı kuşkusunu kabulleniş şekliydi. Fakat şimdi hayatı her zaman peşinde koştuğu o en yüksek noktaya erişmişti ve bunun sonucunda hıncı da kaybolmuştu.

Claudia ile olan hikâyem sona ermişti. Bunların benim için kötü bir şans olduğunu hissediyordum, ama bende geriye tuhaf bir ruh hali ve nitelendirilemez bir suskunluk bırakmıştı. Kısa karşılaşmalarımızda her ikimiz de gözlerimize bakmaktan sakınıyorduk. Birbirimiz için, silinmesi gereken geçmişin anılarına dönüşmüştük. Telefonda kızlarla ilgili bir konuda anlaşmaya varırken, ses tonlarımız doğal bir hal alıyordu. Kendi sorunlarını değil de, müşterilerinin sorunlarını sakin, soğukkanlılıkla ve mesafeli

şekilde tartışan iki avukat gibiydik. Her şeyin ötesinde ben, Claudia için hayatının bir geçiş dönemini, bir ayrıntısını paylaştığım düşüncesine engel olamıyordum. Onu çevreleyen kalenin hiçbir giriş kapısı yoktu. Ama yaşadığı içsel çöküşün izleri bana çok belirgin görünen yeni Claudia, o ulaştığı daha da ilahi yerde, süzülmüş güzelliği ve narinliği ile beni ürpertiyordu. Bakışında donmuş bir şey vardı ve bu da açık bir dehşet yaratıyordu. Dikkafalılık, en yükseğe varma ve boşluktu bu fetih duygusunun nedeni. Kızların da bu donuk derinliği, karanlık ve kurşuni bölgeyi algıladığı açıktı çünkü annelerinin onlara teklif ettiği hiçbir plana karşı gelmedikleri gibi, bunun üzerine tartışmıyorlardı bile. Yine de her şeyi de ilgiyle karşıladıkları söylenemezdi. Bazen, anneleri ile buluşma saatleri yaklaşırken birini ya da her ikisini başları eğik, asık suratlı görüyordum. Öte yandan nadiren yaptıkları şeyleri, nerede ve ne yediklerini bana anlatıyorlardı. Bana ne kaldıkları otellerden ne yolculuklarından ne de gittikleri kentlerden söz ediyorlardı. Adları sanki daha fazla bir şey söylemek, telaffuz etmek istemiyorlarmış gibi söylüyorlar, istemeden ağızlarından kaçırıyorlardı.

Gizlilik dönemi sona ermişti. Kızlar Claudia'nın dünyasından söz etmiyorlarsa, bunun nedeni eve geldiklerinde onu geride bırakmış olmalarıydı. Evde Claudia'dan herhangi bir iz taşımayan her zamanki kendi dünyalarına geri dönüyorlardı. İki dünyayı birbirine karıştırmıyorlar, karıştırmaya gerek duymuyorlardı. Kendi içlerinde zaten öylesine farklı dünyalardı ki, ayrı tutmak için bir uğraşıya gerek yoktu.

Evimizde Claudia'nın son izlerini silen eylem, dolaplardan giysileri gittikten sonra, dolap içlerinde

yaptığımız yeni düzenleme oldu. Claudia'nın ilk aramasından sonra gerçekleşen bu düzenleme, komik ve acıklı arası bir duyguyla sonuçlanmış olmalıydı. Bu, gerçekleşir, gözler ya da tasarlarken, bir yandan da göz ardı etmenin insana iyi geldiği türden bir eylemdi. Claudia bana bir sabah telefonla giysilerini ve ona ait eşyalarını almaya geleceğini haber vermişti. Yanlış hatırlamıyorsam perşembe sabahı idi. Kızların evde olmadığı bir zamanı tercih ediyordu ve bunu anlayabiliyordum. Ona söylememekle birlikte, ben de evde olmayacaktım. Jacinta'ya haber vermemi söylemişti.

Öğle yemeğine eve gitmemiştim, saat sekize doğru döndüğümde, Jacinta beni kıpkırmızı bir suratla karşıladı. Kızlar televizyonun ekranı karşısında dalıp gitmişlerdi. Jacinta'nın bana anlattığına göre beklenildiği üzere, Claudia, bütün sabahı evde geçirmişti. Aylar önce evimize gelen aynı hanımla, yani Veronica ile birlikte gelmişti. İkisi bir arada gardırobu, komodini ve hâlâ Claudia'nın giysilerinin bulunduğu etajeri boşaltmışlardı. Jacinta'nın dediğine bakılırsa, Claudia bu giysilerini istememiş ve bunların bir bölümünü öbür hanım, yani Veronica almıştı. Bu sonucu Jacinta onların aralarında konuştuklarından çıkartmıştı. Üstelik Jacinta da Claudia'nın giysilerinin bir bölümünü almıştı. Heyecanlı bir şekilde elbiseleri sayıyor ve hanımına, Claudia'ya, ne kadar minnettar kaldığını söylüyordu. Jacinta bana Claudia'nın ona karşı ne kadar nazik, hatta şefkatli olduğunu anlatmaya çalışıyor gibiydi. Onu çok değişmiş, çok güzel ve çok şık ama aynı zamanda oldukça zayıflamış bulmuştu. Fark ettiğim kadarıyla, bu Jacinta'da biraz acıma uyandırmıştı. Hatta bu kadar çok ve hoş armağanlar aldıktan sonra biraz şaşkın ve azıcık da suçluluk duyuyor gibi

görünüyordu. Bana ona bir şey söylememi ister gibi bakıyordu. Ona, Claudia'nın sonunda eşyalarını götürmesine çok sevindiğimi, böylece gardıroplarda daha çok yerimiz olduğunu ve şimdi Jacinta'yı dolapları yeniden düzenleme görevinin beklediğini ve Claudia'nın ona giysilerinden vermesine memnun olduğumu söyledim.

Ağzına kadar giysiyle dolu kocaman torbalar elinde, yüzünde hafiften bir suçluluk gülümsemesiyle gitti. Bu olayda sanki onun suç ortağıymışım gibi ona gülümsemekten başka çarem yoktu. Odama üzerimi değişmeye gittim ve artık tamamıyla bomboş olan Claudia'nın dolabını açma isteğime engel olamadım. Sonradan benden çok aslında ona ait olan bir kutu, çocukların fotoğraflarının bulunduğu bazı çerçeveler gibi ufak tefek eşyaları da götürdüğünü fark ettim. Doğruyu söylemem gerekirse, gerçekte çok daha fazla şeyi, mobilyaların ve ev eşyalarının yarısını götürebilirdi. Ama kendi kendime, şimdi Claudia'nın çok zengin olduğunu ve ikimize ait olan şeyleri bölüşüp, kendi payına düşenleri götürmesine gerek olmadığını söyledim.

Claudia'nın evlenmiş olması, benim, kızların ve Claudia'nın ailesinin sürekli gidiş gelişlere, telefon aramalarına ve bizimle bağlantılı her türlü rutine daha kolay alışmamıza yardımcı oldu. Hepimiz için olaylar daha netleşmiş oldu. Sanırım kızlar da, görünmez gölgesini benim fark edebildiğim, kafalarında büyüttükleri gereksiz suçluluk duygusundan kurtulmuş oldular. Onlar anneleriyle azar azar aralarını düzeltirken, ben tam tersine gittikçe ondan uzaklaşıyordum ve birlikte paylaşmış olduğumuz geçmiş bana giderek daha da tuhaf görünüyordu. Ondan öylesine kendimi uzaklaştırmıştım ki, bir seferinde çalan telefonu yanıtlamak için ahizeyi ku-

lağıma götürünce sesini tanımadım. Ona kim olduğunu sormak zorunda kaldım. Üstelik, "Benim Claudia," dediği zaman onu halen tanımadığım için tuhaflık hissettim. Aklımdan öylesine bir fırtına gibi, başka birisiyle, sahte bir Claudia ile konuştuğuma ilişkin acayip bir fikir geçti.

Hep birlikte sürüklenip gittiğimiz bir rutine girmiştik. Kızların işleri ve gidiş gelişleri normal bir şekle girmeye başlamıştı.

Kendime şu anda çok uzakta olan Claudia'yı hiç sevip sevmediğimi sormaktan vazgeçtim. Nasıl bu kadar kesin olabilirdi ki? Artık uzaklarda kalan yaşananların ve geçmişimizin büyük bir aşk olduğu nasıl bilinebilirdi? Büyük aşk nedir ki? Belki yaşanır, belki de asla yaşanmaz. Eduardo ve Beatriz beni evlerine yemek yemeye davet etmeyi ve genelde birçok özelliği olan kadınlarla tanıştırmayı sürdürseler de, uzak, engin ve bilinmedik Ohio'da ortadan kaybolan Judy dışında, o yemeklerde ayarladığım tüm randevular gelip geçici ve tekdüze bir macera yığınından başka bir şey değildi. Judy, beni yolunu beklemekle, aşk özlemi çekmek karışımına benzer, büyük bir boşlukta bırakmıştı. Biri ötekinden daha keyifli olmayan bu maceraların, hiçbiri anımsanmaya değer nitelikte olmadığı gibi, karanlık anlarımda, beni neşelendirmeye de yaramıyorlardı. Tam tersine, belleğim anımsamama yardımcı olursa, maceralarımın ilginçlikten uzak, hatta sanki benden bir şeyler götürüyorlarmış gibi acıklı olduğunu düşünüyordum. Belki de aşkın, her şeyin çözümü olduğu konusunda yanılgılar başlıyordu. Yıllar boyunca aşkı, kadınları fethetmenin yollarını kovalamıştım. Bunu Claudia'dan önce de, sonra da, hatta onunla birlikte yaşarken daha da fazla yapmıştım çünkü bir eve ve dürüst kişiliğe ait bağlılıklardan kaçıyordum.

Çevreme bakıyor, aranıyordum ya da başka kadınlara âşık oluyor, saplanıyordum. Hepsi ayrı, hepsi farklı aşk maceralarıyla kuşatılmış olarak çok zaman geçirmiştim. Bıkkınlık artık beni ele geçirmişti. Arayış ya da kaçışsa boşuna ve yanlıştı. Aşk konusunda kendimi kuşkucu birine dönüşmüş buldum. Başka birini gerçekten ve tutkulu bir şekilde sevme yeteneğimi kaybettiğime inandım. Bununla birlikte güzel ve akıllı kadınlar vardı, ama onlarla tanışmak ilgimi çekmiyordu. Artık onları dinleyemeyeceğimi ve sevemeyeceğimi biliyordum.

Öbür olasılık, yani onların beni sevme olasılığı çok değişik olmasına karşın, yine de bende hiçbir heyecan yaratmıyordu. Verebilecekleri bu kadar az olan, yeni olanakları ve duygusal yolları değerlendirebilmekte bu kadar kapalı olan benim gibi birine bir kadının âşık olabileceği fikrini aklım almıyordu. Yoksa kadınlara güvenmeyen, onlara karşı derin bir hınç duyan kadın düşmanına mı dönüşüyordum? İşi kendime bunları sormaya kadar vardırdım ve sonuçta alaycı olmaktan kendimi alıkoyamadığıma karar verdim. Ben bakmakla yükümlü olduğu iki kızı olan tuhaf bir kadın düşmanıydım. İki kızı olan bir kadın düşmanı. Ne zıtlık ama!

Bu dönem, çölden hiç çıkamama umutsuzluğu içinde bir tür çölü geçme çabasıydı ve uzun sürmüştü. Hayatta kalmaya uğraşıyordum, bunu başarmalıydım. Yalnızca hayatta kalmalıydım. Nedenler, tahrikler olmadan ve her ne olursa olsun kendime destek vererek yalnızca hayatta kalmaktan söz ediyordum.

Sanırım hayatı tanımlamak için en çok kullanılan öğe değişik yolları izleyen nehirdir. Bense, nehir toprağa gömülmüş ve ışığı hiç görmeden içinden akıp gidiyor gibi hissediyordum. Ben de ışığı

görmüyordum. Hâlâ beni neşelendirmeye uğraşan, beni kollayan Eduardo'nun bana arada sırada söyledikleri bile işe yaramıyordu.

Fakat akarsuyun itişini ve eninde sonunda yeraltından çıkacağını önceki deneyimlerimden biliyordum. Eski hayaletlerle dolu kâbuslardan, çocukluk korkuları ve yetişkin kaygılarından çıkacak, daha sakin ve güzel manzaralı yerlerden geçecek, en sonunda da bir durgunluğa, bir kıvrıma ulaşacaktı. Bunu bazı geceler, ışığı söndürmeden önce bir uyku arayışı içinde birkaç saniye düşünürdüm. İşte o boş beklentiler içindeki saniyeler benim azimle direnmeme destek olurdu.

Sürüp giden ruh halim işte böyleydi. Devam etmek, dayanmak, zamana, her şeyin kişisel olmayanına ve en gerçeğine inanmak. İşime gidiyor, çalışıyor ve aşağı yukarı dengeli bir insan gibi davranıyordum. Evde kızlarımla konuşuyor, onların dersleriyle, arkadaşlarıyla ilgilenmeye çabalıyor, boşanmış ama kızlarını boşlamamış bir baba gibi davranmaya uğraşıyordum. Hiç değilse kızlarını boşlamış bir baba olmamak için kendimi zorluyordum. Kızlarım memnun görünüyorlardı. Hayatları, Claudia'nın gidişi ve ardından evlenmesinden sonra yeni oluşan normal şekliyle sürüyordu.

Gerçekte kızlarım, hayatımın en önemli, en karmaşık ve en zorluklarla dolu boyutunda yer alıyorlardı. Bütün aşamaları yavaş yavaş gelişen bu durumun ansızın farkına varmak beni şaşırtmıştı. Kızlarımın varlığının birden farkına varmıştım. Çünkü önceleri, Claudia hâlâ bizimle yaşarken, kızlarımın her şeyini görmüyordum. Kızlar sürekli çevremizdeydi ve çıkardıkları sorunları Claudia bana anlatıyordu. Bana sarılıyor, öpüyorlardı. Ben de onlara sarılıp, öpüyor ama onları düşünmüyordum. Şimdiyse

düşüncelerimin içine yerleşmişlerdi. Bu değişim ağır ağır ve fark etmeden olmuştu. Sanırım kızlarımın, kendileri de farkında olmadan içime işlemeye başladıkları ilk adımlardan biri doktor ziyaretleri olmuş, bu ilk adımın arkası gelmişti. Bu şekilde kızlarımla yakınlaşmıştım ya da kızlarımı görmeye başlamıştım. Benim için durağan ya da sıradan görüntülerinden çıkmış oldular. Her zaman benzer değillerdi. Şimdiyse onları ilk kez görüyor gibiydim ve kendime nasıl olduklarını, nelerinin farklı olduğunu soruyordum. Görüntüleri hareket kazanmıştı. Kızlarımı bu âna dek nasıl olup da fark etmemiştim? Bu kadar mı Claudia'ya bağlıydılar? Claudia onlarla bu kadar ilgilenmiş miydi? Ardından annemin ve kız kardeşimin Claudia'nın becerikliliği konusundaki yorumlarını anımsadım. Birçok kez bana ne kadar şanslı olduğumu söylemişler ve Claudia'nın bir anne, bir ev hanımı olarak yaptıklarından övgüyle söz etmişlerdi. Claudia'nın karakterini tanıdığım için, sanki evle ilgili tüm işleri ve hatta hayatımı böylesine kolaylaştıran bir kadınla birlikte olmaktan gurur duymuyormuşum gibi davranıyor, bana şaşkınlık ve hayretle bakan annem ve kız kardeşimin hayranlıkla ettikleri sözlere belki de sırf bu yüzden çok değer vermiyordum. Ama artık sırası gelmişti ve ben Claudia'nın ne kadar becerikli olduğunu sonunda anlamıştım. Kızlarımın ancak şimdi benim kızlarım olmaya başladıklarını kavramıştım.

Şaşırmama karşın, olanlar bundan ibaretti ve kızlarım düşüncelerimi ele geçirmişlerdi. Bazen onları yakalıyor ve bilinçli bir şekilde inceliyordum, bazense bu konulardan sıyrılmış, kendimi onlara anlatırken buluyor, şaşırıyordum. Arada sırada benimkiler de dahil olmak üzere, ailelere çocuklarının birbirinden ne kadar farklı oldukları söylenir. Bu tip

gözlemler bana hep sıkıcı ve hafif aptalca gelmiştir. Neden kardeşler birbirine benzemelidirler? Olası fiziksel benzerlikler ve psikolojik benzerlikler arasında neden bir ilişki olduğu varsayılır? Ne kadar dar bir bakış açısı! Herkesin iç dünyası kendine göre oluşur ve bu, bir ötekine aktarılabilir bir şey değildir. Teresa ve benim durumumda, yalnızca iç dünyamız değil, karakter ve kişiliğimizin her açısından da aramızda kilometrelerce mesafe olduğu gibi, fiziksel olarak da ortak bir noktamız olduğu söylenemezdi. Yetişkinliğim süresince beni en rahatsız eden şey, birinin kardeşler olarak benzediğimizi belirtmesiydi. Bunu bir parça utançla söylüyorum çünkü ben kendimi fiziksel anlamda Teresa'dan oldukça üstün buluyordum. Teresa bir kız çocuğu olarak sıradan özellikler taşıyıp zaman içinde güzelleşmiş olsa da, her durumda, benimle özdeşleştirilmesi, bana yapılmış bir hakaret gibi geliyordu. Bunları söylemenin tam da zamanı gelmişken söylemeliyim, çünkü Teresa sonradan iyice çirkinleşti. Her ne kadar iyimserliğini ve mükemmel yönetici enerjisini korusa da ya yıllar ya kilolar ya da nedeni her neyse ve üzerinde ne etkili olduysa, Teresa ansızın yaşlandı. Sesinin tonu bile değişti, Delia kadar olmasa da, daha alçak ve ağır şekilde konuşmaya başladı. Sesi kız kardeşimin evinden telefona yanıt veren tanınmadık arkadaşlarının sesleri gibi kuşatıcı ve imalı olmuştu. Bunlar mutlu ve dingin görünmekte direnen, acılı ve sürekli sızlanan seslerdi.

Kız kardeşimle en az seviyede bile asla gurur duymadım. Bir şekilde onu kendimden bile gizliyor, reddediyordum. Onun kendine özgü bir kişilik olduğunu keşfedene kadar, bende belirgin bir suçluluk duygusu uyandırıyordu. Hatta bazen bana karşı duyduğu hıncı sezinler gibi olmama karşın, hayat-

larımız son derece farklı olduğu için, bu hıncın artık işe yaramaz ve kısır olduğu ve başka amaçlara doğru yöneldiği sonucuna varmıştım.

Şimdi kızlarımın birbirinden böylesine farklı olması ben şaşırtsa da, geçmişte kendimin kız kardeşimden ne kadar farklı olduğumu görüyordum.

Kızlarımı gözlemlemek, beni yalnızca kız kardeşimle olan uzak ve basit ilişkimi sorgulamaya yöneltmekle kalmadı, Berg ailesini düşünmeme de neden oldu. Marta Berg'in bana başından sonuna tüm karşılaşmalarımızda oğulları ile ilgili duyduğu kaygıları iletmesini anımsadım. Ben kendi kaygılarıma gömülüp, bunalıp, onları aşmaya çalışırken, Marta Berg hayatımdan buharlaşıp gitmişti. O dönemlerde ailemi pek sık ziyaret etmiyordum çünkü daha çok onlar gelip çocukları sinemaya götürüyorlardı. Bu o dönemde çıkmış, bana da seçeneksizlikten oluşmuş görünen bir plandı çünkü bizimkiler sinemaya gitmekten hoşlanmazlardı. Gerçekten yalnızca ailemi ziyaret ederken onu düşünüyordum. Onun fiziksel yakınlığını hissediyor, kaybolmuş bir şeyin özlem dolu akışını duyuyordum. Ama melankoli boşluklarına düşmeme izin veremezdim ve zaten evime döndüğümde Marta Berg siliniyordu.

Yeni düzenimiz oluşmaya başlayıp dikkatim, buna şaşırmama karşın, kızlarımda yoğunlaşınca onu düşünür oldum ve geçmişe ait sırlarını anımsadım. O da oğullarını gözlemler ve incelerdi. Sanki çok korkunç ve dramatiklermiş gibi bana kaygılarını anlatırdı. Ses tonunu, ütüye ya da diktiği giysilere çakılı, sonra da gözlerime doğru yükselttiği sorgulayıcı bakışını anımsıyordum. Ben, oğullarından biriyle aynı yaşta olduğumdan ve belki de onun göz ardı ettiği bir şeyi bilirim umuduyla olanaksız bir yanıt ya da ipucu beklentisindeydi. Ona baktığım

zaman aslında tek düşündüğüm şeyin ondan ne kadar hoşlandığım olduğundan tabii ki kuşkulanmıyordu. Bu yüzden kalakalıyor, beni bıktıran, oğullarına ilişkin konular bile olsa, konuşmalarına razı gelerek için için benimle konuşmaya devam etmesini arzuluyordum. Bazen onu dinlemiyordum ama oğullarının sorunlarını tekrar tekrar o kadar çok anlatıyordu ki, artık anlattıkları tanıdık geliyordu. Bir kısmını hâlâ anımsayabiliyorum. Oysa o zaman, benimle kaygılarını paylaşırken, bunlara çok fazla önem vermiyordum. Aynı dönemde benim de sorunlarım vardı ve kimsenin benim için aynı şekilde kaygılandığını sanmıyordum. Senyora Berg'in kaygıları, ne kadar uğraşsa da hiçbir şeyin temize çıkamayacağına, bir anne ile oğulları arasında aşılamaz bir uzaklaşma olduğuna ilişkin yabancılaşma ve zihin karışıklığı üzerine kurulu farklı bir tarzdaydı.

Şimdi ben de gerçek bir baba gibi davrandığım için, derin bir güçsüzlük duygusuna dayanan bu duraksamaları anlıyordum. Marta Berg ile aramızda onların evinde geçen yarı kaçamak konuşmalardan yıllar sonra, bir sanat galerisinde karşılaşmıştık. Salonu dolduran insanlar tarafından neredeyse dışarı itilmiş şekilde birlikte sokağa çıkmış ve karşıdaki bara sığınmıştık. Barın önündeki taburelere otururak konuşurken Marta Berg, evindeki geçmiş konuşmalarımız üzerine benim yaptığım yorumları duyunca şaşkınlığını gizleyememişti. Oğullarından bana bu kadar çok söz etmiş olduğunu anımsamıyordu. Bana inanamadığını gösteren bakışlarla bakarken, ben işi, "Benimle konuştuğun tek şey buydu," demeye kadar vardırmıştım. Belki de bellek böyle çalışıyordu ve yıllar geçtikçe kızlarımın bende yarattığı kaygılar da böyle silinip gidecekti. Kendilerine güvensizlikleri bana acı veriyordu. Nata-

lia'nın bana duyduğu büyük güven beni korkutuyordu. Monica'nın bakışında sezinlediğim gelip geçici güvensizlik beni incitiyordu. Bunları kime anlatacaktım? Bir an için kendimi geçen yılların yükü omuzlarımda Senyora Berg'le karşılıklı ütü odasında çocuklarımızdan konuşurken hayal ettim. Sorunlarımızı karşılaştırıyor, birbirimize önerilerde bulunuyor, destek olup avutuyor, zihin karışıklığımızı, güçsüzlüğümüzü paylaşıyorduk.

Her nasıl olduysa, kızlarımı fazlaca düşüne düşüne, kendimi yeniden Bergleri, Marta Berg'i düşünürken buldum. O da belki benim kadar yalnızdı. Konuşmalarımızdan anımsadığım kadarıyla bana hep yalnız olduğunu söylemişti. Hatta yapması gereken onca şey varken, hayatı yalnızca ailesine karşı yükümlü olduğu sürekli zorunluluklarla değil, aynı zamanda bana adını açıklamak istemediği, sonradan çok ünlü olan yazarla yaşadığı uzun ilişkiyle de doluyken, yalnız biriydi. Sanırım ilişkisi dört ya da beş yıl sürmüş olmalıydı, ya anımsamıyordum ya da bana hiç söylememişti. Ama uzun sürdüğü görüşündeydim.

Marta Berg'i belirgin bir özlem ve yeniden bir araya gelmemizi sağlama isteğiyle düşünüyordum. Çünkü öyle bir an geliyordu ki telefon konuşmaları hiç işe yaramıyordu. Bir anda telefonla aramaman gereken insanlar olduğunu ve kadınların seni asla telefonla aramayacaklarını öğreniyorsun. Sana yalnızca beklenmedik karşılaşmalar sayesinde yanaşacak insanların olduğunu biliyorsun. Kader işe karışıyor, zamana müdahale ediyor ve senin de hiçbir karşı harekette bulunmaman bekleniyor. Bu, arada sırada olan bir durum, bir sezinlemeden daha da güçlü, hatta net bir durum. Onu düşünüp, kafamda hayali oluşurken onunla en son nerede karşılaştığı-

mı kendime sordum. Yeşilimsi pırıltıları olan, soluk mavi renkli, bir çeşit ipekten yapılma Çin işi pijaması ile Marta Berg'i anımsadım; bu, konuşmak ve birbirimizi tanımak için son olanağımızdı. Belki de bu sezinleme beni etkisi altına alan kötümserliğin bir parçasıydı. Sanırım o dönemde her şey elimden kayıp gidiyordu. Vedaların hiçbirinde ne bir davranış ne de bir açıklama vardı. Buna karşın tıpkı bir motorun nereden geldiği bilinmeyen sağır gürültüsü gibi kaybolmuşluk duygusu sürekliydi. Keskin bir ses değildi, aksine şiddetlenebiliyor ve bodruma kapatılmış gibi uzaktan geliyordu.

Marta Berg'i yeniden görebilme umuduyla onu düşünüyordum. O sırada kocası redaktör, karısıysa fotoğrafçı olan gazeteci bir çift stüdyo-dairelerinde Eduardo ile yaptığımız çalışmadan çok memnun kalmışlardı. İşlerimiz bitmek üzereyken, ısrarcı şekilde yaptığımız işi ve duydukları mutluluğu kutlamak için bir akşam yemeği düzenlemekten söz ediyorlardı. Gazeteci oldukları için tahmin edileceği üzere sevimli ve dışadönük insanlardı. Onlara bir bahane uydurup, tüm bu minnettarlık ve neşeli kutlamanın ağırlığının Eduardo ve Beatriz'e kalmasını istiyordum çünkü benim için aşırı neşeliydiler. Gitmek istememem, yaptığımız işin kabul edilebilir bir seviyeye ulaşmaması değildi ama açıkça bu kadar heyecana da anlam veremiyordum. Sonradan anladım ki, bu çift yaptıkları her şeyi seviyor ve her başarılarını kutlamak istiyorlardı. Hayatları başarılar ve kutlamalarla dolu olmalıydı.

Sonunda Beatriz'in aramasının ardından beni ikna etmelerine izin verdim. Ayrıca o akşam yapacağım başka bir iş yoktu. Öte yandan Beatriz'in sonuçsuz kalan bana birini ayarlama çabalarına karşın, ona karşı belirgin bir sempati duymaya başlamış-

tım. Akşam yemeklerini tüm iyi niyetiyle ayarladığını ve beni, ilgi çekme seviyeleri oldukça yüksek kadınlarla tanıştırdığını kabul etmeliyim. Beatriz o akşam ısrar edince, ben de gazetecilerin stüdyo-dairesine gittim. Gecenin getirdiği bütün sürprizleri Beatriz'e borçluyum.

Sürprizlerin ilki ve hatta en anlamlısı stüdyo-daireyi güçlükle tanımamdı. Sanki evi biz projelendirmemişiz gibi hiçbir şey bana tanıdık gelmemişti. Evdeki her türden eşyanın örtüsü altında kalan yaptığımız işler, yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. Mutlu ve heyecanlı gazeteci çiftimiz, özellikle de işin sonuna doğru, günbegün övüp bitiremedikleri onlar için oluşturduğumuz tasarımları izlemek yerine, öylesine ters ve zıt bir dekorasyon anlayışı benimsemişlerdi ki, yaptıklarımız anlamını yitirmişti. Dahası eserimiz içinde yaşandıkça, kullanıldıkça amacıyla zıt düşmeye başlamıştı. Onların gerçekte hissettiklerine uymuyordu. Evin her köşesinden o köşeyi eski haline döndürmek, kullanımını ve rahatlığını değiştirmek için cesurca uğraş verilmiş olduğu algılanabiliyordu.

Fakat evin sahipleri bu kökten değişimin farkında değillerdi. Hâlâ eserimizi övmeye devam ederek, şu duvara neden o tabloyu astıkları, neden sonunda o lambaları aldıkları ya da niye o perdeleri kullandıkları üzerine bazı açıklamalar getiriyorlardı. Eduardo gülümseyerek, neredeyse tatminkâr şekilde söylenenleri onaylıyordu. Bana baktı. Bakışlarından, biz dekoratör değiliz ki, demek istiyordu.

Ardından öbür sürprizler geldi.

"Biz Julian Orozco'yu da davet ettik," dedi bize kadehlerimizi verdikten sonra fotoğrafçı Alicia. "Çok yakın arkadaşımızdır. Ona bayılacaksınız. Sekreteriyle birlikte gelecek."

"Julian Orozco mu?" diye sordu Beatriz. Yakından tanıdığım şaşkınlık dolu bir ifadeyle Alicia'ya baktı. Ona karşı hissettiğim sempatiye karşılık yine de beni bir parça sinirlendiriyordu. Gözleri çakılıp kalmış, daha da şaşırmış şekilde, "Yazar olan mı?" diye ısrarla sordu.

"Ta kendisi," dedi Alicia coşkuyla. "Fede onunla bir sürü görüşme yaptı. Böylece arkadaş oldular. Harika, inanılmaz kültürlü bir adamdır. Onun yalnızca bir romanını okuduğumu itiraf etmeliyim ama ben zaten berbat bir okuyucuyumdur. Bilirsiniz, romanları çok uzundur. Tabii ki Fede ona bayılıyor."

"Ben bir tanesine başlamıştım," dedi Beatriz, "doğruyu söylemek gerekirse hiçbir şey anlamadım ve okumayı bıraktım. Sana bundan söz ettiğimi anımsıyor musun Eduardo?" Ortağıma bir onay görme umuduyla baktım. Beatriz'in bu ve buna benzer öbür hareketleri de beni bir parça rahatsız ediyordu. "Fakat çok ilginç ve çok çekici bir adam."

"Kadınlar onun için deli oluyor," diye tatminkâr şekilde onayladı Alicia. "Şaşırmıyorum doğrusu. O çok hoş ve zeki biri. Birlikteyken sıkılmanın olanaksız olacağı türden bir adam."

Öte yandan Fede mutfaktan gelerek o dakikada yanımıza katılmıştı ve onun idolünden söz ettiğimizi görünce övgüleri kesmedi. Görüntüye bakılırsa, ünlü yazarı bize bir armağan, hem de verebileceklerinin en iyisi gibi sunuyorlardı. Belki kendi kendime, belki de kafamın içinde o sözcüklerle, 'ünlü yazar' diyerek telaffuz etmiş olabilirdim ama Julian Orozco gelip aramıza katılmadan önce içime bir şey doğmuştu. Sanırım bu düşünceler kafamda o anda, toplu halde, onu tanımadan oluşmuştu. Tam olarak emin değilim. İçime doğanların Julian Orozco içeri girip sazı eline aldıktan sonra mı gerçekleştiğiniyse

bilmiyorum. Yeniden bir değişiklik oldu. Alicia ile Fede'nin bizim fikirlerimize karşı başarıyla yürüttüğü çekişme ve dekorasyon, gerçekleştirmiş olduğumuz eserimiz, her şey varlığını yitirdi. Julian Orozco, elinde bir kadehle koltuğa oturunca o âna kadar anlık gerçekleşen olaylar farklı bir görüntü kazandı ve her şey yazarın etrafında dönmeye başladı. Hemen konuşmaya başlayıp başlamadığını bile anımsamıyorum. Fakat yalnızca varlığı bile ortamda öylesine güçlü bir etki bıraktı ki, hepimizin üzerine bir çeşit yok olma korkusu çöktü. Eserimiz kaybolmuştu. Alicia ve Fede'nin dekorasyonu kaybolmuştu. Bizler de kaybolacak mıydık?

Girişi öylesine güçlü olmuştu ki, dikkatimin bir kısmını yanında gelen kişide toplamakta bir süre zorlandım. Sonunda gecenin benim için en önemli, gerçek sürprizi ortaya çıkmıştı. Kuşkusuz gece toplantısının başkahramanı Julian Orozco olmuştu. Bir anda hepimizi kuşatan teslim olma havasını algıladım. Ev sahiplerimiz sanki onun kendi çatılarının altında olduğuna inanamazmış gibi şaşkındılar. Oysa yeni tasarımdan önce –hangi yeni tasarım? Kendisini gizleyen, yadsıyan, binlerce nesne, mobilya, metrelerce perdenin altına gizlenmiş, görünmüyordu– pek çok kez ziyaretlerine geldiğini söylemişlerdi. Yazarımız alçakgönüllülükle aramızdaydı ve bize onunla eşitmişiz gibi davranıyordu. Gerçekten de aramızda olduğunun farkında mıydı bilemiyorum. Bunun tersi söylenemezdi ama bize pek eşit de davranmıyordu. Hiç kimseyi dinlemiyor ve kimseye bir şey sormuyordu. Ayaküstü ona anlatılacak bir fıkra ya da tartışılacak kişisel, sivri ve tahrik edici bir görüş yokmuş gibiydi. Zaten kimse aklından böyle bir şeyi geçirmiyordu. Evrensel gerçeklik o andaydı sanki.

Beatriz'in kendini koyvermesi neredeyse ev sahiplerinin durumunu aşıyordu. Eduardo ise benim iyi tanıdığım, tipik sessiz bir adam görüntüsü çiziyordu. Daha önce tanık olduğumuz buna benzer durumlarda, bakışı uzaklaşır, hafif, ince alaycı ve ona çok iyi giden karmaşık ve gizemli bir havaya bürünürdü.

Benim için kendi davranışımı incelemek oldukça zordu. Öncelikle onunla hiç konuşmamış olsam da, bu Julian Orozco'yu ilk görüşüm değildi. Görünüşü ve ünüyle sivrilen onu halk gösterilerinden birinde uzaktan görmüş ve incelemiştim. Altmışlı yaşlarında bir adamdı fakat her hareketinde göze çarpan gençlik kalıntıları bulunmaktaydı. Yalnızca kadınlar tarafından değil, aynı zamanda onu örnek alan erkekler tarafından da beğenilen bir erkekti. Uzun boylu, tam anlamıyla yakışıklı olmasa da çekici, iyi hatip, eleştirmenler tarafından yüceltilen, çok bilgili ve baştan çıkarıcı biriydi. Gerçekten de altmış yaşındaysa, dolu dolu yaşamış görünüyordu. Kitaplarına şöyle bir göz atmıştım ama derinliğine inmemiştim. Benim göz gezdirdiğim yapıtında antik bir kişilikten söz ediliyordu. Belki de tüm yapıtları buna benziyordu, bilemiyorum. Tarihten çıkıp gelmiş bu kişilik, hiç mizah katmadan, hayatı sanki nesnel ve uzak bir şeymiş gibi alarak kendini ciddi şekilde düşünmeye adamıştı. Belirtilen şahsın bizim zamanımızda, çağdaşımız gibi yaşadığı sonucuna varılıyordu. Anımsadığım kadarıyla göz attığım romanların birinde başkahramanın, öbüründeyse anlatıcının üslubu fazlasıyla ağırbaşlı ve mağrur, kahramanca idi. Edebiyat eleştirmenlerince birçok övgüye layık görülen bu üslubu bir ekol yaratmıştı. Öyle ki Julian Orozco'nun önemli konulardan konuşmak üzere, geniş ve derin bir bilgi dağarcığı olan mürit-

leri ve hayranları vardı. Müritleri ve hayranları sürekli çevresindeydiler.

Şimdi onu bu kadar yakınımda yakalamışken, inceliyordum. Bunu tek yapan da ben değildim. Bir toplantıda tüm dikkatin merkezinde olmaya meyilli tipte bir insan, benim kayıtsız şartsız sempatimi uyandıramıyordu. Hatta grupta oluşmuş hayranlık havasına dahil olmamak için var gücümle direnerek, ona belirli bir uzaklıktan bakıyordum.

Ev sahiplerimizin Beatriz tarafından hevesle hazırlanan masaları andıran, büyük bir özenle hazırladıkları masaya, Beatriz tarafından oturtulmamızın hemen ardından, ne ilginçtir ki Julian Orozco beni sohbet arkadaşı olarak seçti. Masanın öbür tarafında oturmaktaydı. Tam karşımda, Alicia'nın oturduğu yerde değil de, Alicia'nın sağında kalan yerde oturuyordu. Bu yüzden, bana doğru kafasını çevirmesi gerektiği için, yaptığı seçim çok belirgindi. Bütün akşam yemeği boyunca bunu sürdürdü. En göze batan şey yalnızca bana yönelmesi değil, gözlerinde ve davranışlarında bir şey olmasıydı. Hatta cümlelerini havada bırakarak benimle bir çeşit suç ortaklığını paylaşmak ister gibiydi. Sanki o ve ben eskiden beri tanışıyor ve her konuda anlaşıyorduk. Ya da bana böyle geldi ve birden Julian Orozco ile ben her konuda anlaşmaya başladık. Herkes dışarıda kalmıştı. İltifatlarının ardı arkası kesilmiyordu. Sanırım çok konuştum. Nüktedanlığım ve zekâma ben bile şaştım.

Julian Orozco'nun, Marta Berg'in gizli sevgilisi olma olasılığı içimden geçiyordu. Onu denemek istiyordum. Ne tür kadınlardan hoşlandığını, kız arkadaşlarına ya da karılarına sürüyle armağanlar almaktan hoşlanan erkeklerden mi olduğunu ya da Madrid'in mahallelerinden sorular sorarak, benim

mahallem olan Chamberi'de ya da Marta Berg'in mahallesinde hiç yaşayıp yaşamadığını öğrenmek istiyordum. Fakat şarkıcı gibi sesi olduğu için, kendi yönettiği konudan ayırarak, ona soru sorabilmek çok zordu. Ayrıca sohbet sırasında tek düşündüğüm Marta Berg değildi.

Koltukların olduğu yerde yemek üstüne yeniden gelişen konuşmalar sırasında dikkatim, Julian Orozco'nun bize sekreteri olarak tanıttığı Coral'e yönelmişti. Bu açıklama oldukça kısa kalmıştı. 'yardımcı' sözcüğünün belirsiz tanımında, bu sınıflandırma bence Coral'in görevlerine en uygun olanıydı. Daha ileride Coral'in Julian Orozco için önemini anlama olanağım olmuştu. Coral yazışmalardan sorumluydu, yani tüm mektuplarını danışmaksızın o yazıyor ve yanıtlıyordu; bunu özellikle Orozco istemişti. Ölüm kalım meselesi olmadıkça bana danışma, demişti ve yazışmalar da ölüm kalım meselesi değildiler. En azından şu âna dek böyle bir durum olmamıştı. Ayrıca telefona da bakıyor, randevularını, konferanslarını düzenliyor, iptal ediyor, Julian Orozco'nun her çeşit genel araştırmasını yapıyordu. Maddi konuları hallediyor, ona istediği zaman eğlencelerde, gezilerde, özel ve arkadaş yemeklerinde eşlik ediyordu. Orozco'nun halkla ilişkiler işlerini de düzenliyordu. Kısaca adamın Coral'e güveni tamdı.

Bütün bunları ayrıntılı olarak, Coral'in kendi ağzından daha sonra öğrendim. O akşam, yemeğimizin noktalandığı masadaki sandalyelerimizden kalkmadan önce, sıra tatlıdayken, sürekli bana yönelerek konuşan Julian Orozco, üzerine bastırarak şöyle dedi:

"Coral'in yardımı olmadan yaşayamazdım. Hatta yazamazdım."

Sanırım çok şanslı olduğunu ekledikten sonra, benim solumda oturan Coral'e baktı ve utançtan yüzünün kızardığını gördüm. Julian Orozco'nun ona verdiği tüm bu yetkiye karşı Coral'de tüm bu erdemlerin altında gizlenen tanımlayamadığım bir şey olduğunu hissettim. Bu şey bende onu tanıma arzusu uyandırıyordu. Sanki üstün mesleki yeteneklerinin altına gizlediği bu şeyi yalnızca ben keşfedebilirim gibi hissediyordum. O dakikadan sonra Coral yüzüme daha fazla bakmaya başladı, bakışlarının yoğun ve tahrik edici olduğunu itiraf etmeliyim. Görünürde gece benim gecemdi. Ev sahiplerimizin bize kahve ve başka içkiler içip içmeyeceğimizi sorduğu oturma odasına doğru yöneldiğimizde, Coral ve ben aynı anda koltuklara doğru ilerlemiş ve bir çift gibi aynı kanepeye oturmuştuk. Coral yine benim, yemek masasında da olduğu gibi, sol tarafımdaydı. Kendimi kanepenin bir ucunda bulmuş ve kanepenin deriden yapılma geniş koluna doğru abanmıştım. Bir parça Coral'e doğru dönmüştüm ve işte o şekilde aramızda özel bir konuşma başlamış oldu. Sanki ikimiz de bunu yapmaya anlaşmışız gibi kısık sesle konuşuyorduk.

Tabii ki tüm bunlar Julian Orozco'nun toplantının odağı olmasının ya da beni ortağı yaparak, bana yönelik konuşmasının bittiğini göstermiyordu. Ancak her şey böyle devam ederken bile, Coral ve ben birbirimiz için boşluklar ayarlayabilmiştik. Salonun öbür ucunda tüm dikkatini bana vermiş Julian Orozco, Fede tarafından eserleri ve faaliyetleri hakkında incelikli bir soru yağmuruna tutulunca, üstümdeki yoğunluğunu biraz olsun azaltmıştı. Sorulara hafifçe suratını buruşturup, küçümseyen bir tavırla yanıt vermişti. Kendisinin en çok değer verdiği şeylerden konuşması için sonsuz isteksizliği ve

utanma duygusunu yenmesi gerekliymiş de, bu durumda, boş gösterişlerin yeri yokmuş gibi davranıyordu. Bununla birlikte bütün soruları yanıtlamıştı. Ses tonu gittikçe alaycı bir hale dönüşüyordu çünkü kendisiyle bir parça alay etmeye başlamıştı. Bu sırada benim Coral'le sürdürdüğüm konuşma gittikçe daha güvenli ve özel hale dönüşüyordu. Orozco'nun eserleri bende hiç ilgi uyandırmadığı gibi, tam tersi bir etki yaratmıştı. Edebiyat eleştirmenleri tarafından övülen şaşaalı üslubu, bir sürü müridi ve taklitçisi, çevresi hayranlarıyla kuşatılmış olarak onu uzaktan görüp, bende hiç sempati uyandırmamasına karşın, onun üstün bir konuşmacı olduğunu kabul etmekten başka çarem yoktu. Eserlerine hızla bir göz attığımda, son derece nüktedan ve zeki bir adam olduğunu, tanıyınca da hoş bir kişiliği olduğunu anlamıştım. İlgi odağı olmaya devam ediyordu, aslında başka birinin ilgiyi çekmesindense onun olması daha iyiydi. Ayrıca ilk dakikadan itibaren Tanrı neden beni onun ortağı yaptığını tartışmasız biliyordu.

Hiç kimsenin gitmek için acelesi yoktu ve yemek sonrası birliktelik sabahın ilk ışıklarına kadar uzadı. Sonunda hepimiz Alicia ve Fede'ye davetlerinden ötürü teşekkür ederek veda ettik ve grup halinde oradan ayrıldık. İçimizden biri asansörü çağırdığı sırada Coral fısıldayarak:

"Yürüyerek inelim mi? Hepimiz sığmayız," dedi.

Kaçarcasına ikimiz de kendimizi merdivenlere attık. Dış kapıya vardığımızda, Julian, Beatriz ve Eduardo bize bir an baktılar ve ardından gözlerini kaçırarak, bizim planlarımıza karışmış olmamak için, biraz önce konuştukları konuya döndüler. Ansızın Julian Orozco, Coral'e, onu evine bırakmasını is-

teyip istemediğini sordu. Ses tonu ceza verir nitelikte değil, tersine bir kuşku ifadesi taşıyan, gerçek bir soruydu. Şans eseri, gerekli araca sahip olduğum için Coral'i eve bırakmayı ben teklif ettim.

"Teşekkür ederim Julian," dedi Coral. "Ben Mario ile gideceğim."

Bunu müthiş bir yalınlık ve aynı zamanda oldukça net bir şekilde söylemişti.

Herkes birbiriyle vedalaştı ve ben kendimi arabama doğru bu olağandışı kadınla birlikte yürürken buldum.

"Julian Orozco ile aranda büyük bir güven var gibi görünüyor," dedim.

"Evet," diyerek onayladı. "Onunla çalışmaktan çok hoşnutum. Çok karmaşık ve çok düzensiz bir adamdır. İlk başlarda benden ne istediğini anlamakta oldukça zorlandım ama sonunda her şeyi istediği sonucuna vardım. Hayatını düzenlememi, her şeyi kendime göre toparlamamı istiyordu. Her şey derken, iş hayatına ait tabii ki. Bu sonuca sonradan vardım aslında, ilk başlarda bir tür kâhya istediğini düşünmüştüm. Neyse ki evine istediği havayı getiren bir kadını var," dedi gülerek. "Fakat Julian göründüğünün tam aksine kaprisli biri değildir. Evinde bir düzen hüküm sürer, iyi yemekler yenir, her şey öyle ya da böyle temizdir. Ve Manuela'nın en büyük avantajı Julian'ın işinin kutsal olduğuna inanmasıdır. Bu açıdan bakıldığında ona karşı sınırsız, taparcasına bir saygısı vardır. Julian bir dâhidir ve genelde söylenir durur, ama zaten dâhilerin çok iş verdiği bilinir... İşte böyle. Manuela mantıklı biridir. Sanırım ona hiçbir zaman talimat vermemiştir, aynı şekilde bana da hiç vermedi. Alışmam oldukça zor oldu ama şimdi kendimi çok iyi hissediyorum. Belki aşırı sorumluluğum varmış gibi görünüyor

ama hiç olmazsa, herhangi bir şeyi yanlış yaparsam, sorun çıkmıyor. Birkaç kez her şeyi berbat ettim," diye yeniden gülmeye başladı Coral.

"Korkmuştum ve Julian'a olanları söylemeye cesaret edemiyordum. Sonunda bir şekilde olanları anlattığımda beni omuzlarımdan tutup belki de her şeyin böyle daha iyi olacağını söyledi. Hata gibi görünen bazı yanlışların, zaman içerisinde, doğrulara dönüştüğünü anlattı. Beni avutmaya çalıştığını düşünmüştüm, çünkü kendimi çok kötü hissediyordum ama onu tanıdıkça yaşam görüşünün bu olduğuna inandım. Bu yüzden de evine ya da mesleki hayatına ilişkin hiçbir şeyle uğraşmak istemiyordu. Ayrıca bu bir açıdan rahattı, Julian büyük bir çocuk gibidir."

Artık arabadaydık ve Coral'in evine doğru gidiyorduk. Sessizce kendime bu gecenin kapının önünde mi biteceğini sormaktaydım. Kendimi sakinleştirmek için Coral'in dizginleri elinde tutmaya alışık bir kadın olduğuna ve en iyisinin her şeyi onun ellerine bırakmak olduğuna karar verdim.

"Ona karşı bazı önyargılarım olduğunu itiraf etmeliyim," dedim. "Eserleri hiçbir zaman ilgimi çekmedi. Ve genel kişilik olarak da bana sevimsiz gelmiştir. Bana klasik bir benmerkezci gibi, ilgi odağı olmadan duramayacağı hissini vermişti."

Alaycı bir şekilde bana, "Peki fikrini değiştirdin mi?" diye sordu.

"Tam olarak değil," dedim. "Kuşkusuz benmerkezci biri ve birazcık düşünürsek, kimseyi konuşturmadı. Onun dışında kimse konuşabildi mi? Ancak nedenini tam olarak açıklayamam ama adamdan hoşlandım da."

"Olabilir," dedi Coral gülerek. "Seni fazlasıyla önemsedi. Sanırım yalnızca seninle konuştuğunu

fark etmişsindir. Bu her tür dayanıklılığı yıkar."

"Evet, bu bana silahları bıraktırdı," dedim.

"Birisine karşı sevimli olmak isterse bunu sonuna kadar yapar," dedi Coral. "Baştan çıkarıcıdır. Bunu önleyemez. Bir nedenden ötürü seni seçti ve sende odaklandı."

"Ya biz?" diye sordum, çünkü kapısının önüne gelmiştik. "Ben de seni baştan çıkarmak istiyorum."

"Aslında bir şekilde bunu yaptın," dedi. Bana kanepede otururken baktığı gibi uzun ve derinden bakarak: "Oyunu başlatan ben olmama karşın, sanırım bunu burada bırakmalıyız. Acelemiz yok," dedi.

Arabadan indik ve kapısını açarken vedalaştık. Beni hızla dudaklarımdan öpüp kayboldu.

Bir süre kendimi hayal kırıklığına uğramış ve şaşkın hissettim. Fakat sonradan evime doğru giderken, önemli bir hikâyenin başlangıcında olduğuma ilişkin tatlı bir hisse kapıldım. Coral bana telefon numarasını vermişti. Nerede oturduğumu ve ne iş yaptığımı biliyordu. Bilmesi gereken tüm bilgiye sahipti ve son sözleri kafama iyice kazınmıştı. Oyunu başlattığını kabul ediyordu, üstelik bir parça baştan çıkarıcı olduğunu da kabul ediyordu.

Marta Berg kaybolmuş, yerini Coral kaplamıştı. O gece iyi uyuyamadım. İçimde düşünceler dolaşıyor, oradan oraya atlıyorlardı. Coral'i elde etmek için doğru strateji ne olmalıydı? Aceleyi sevmiyordu, bu kabul edilebilirdi ama anıların arasının soğumasına da izin verilmemeliydi. Ona bir buket çiçek yollamalı mıydım? Beatriz'e göre bunlar bütün kadınların sevdiği ayrıntılardı. Fakat çok klasik olmayacak mıydı? Sonuçta bu burnu büyüklük müydü? Ona başka ne gönderebilirdim? Ya da belki hiçbir şey göndermemeli, yalnızca telefon etmeliydim... Julian Orozco hakkında ne düşünmeliydim? Neden

beni konuşacağı kişi, ortağı gibi seçmişti? Aklıma yeniden Marta Berg'in görüntüsü geldi. Julian Orozco sevgilisi miydi? Yıllar önce caddede Marta Berg'le karşılaştığımızda, bana Hollywood'a gidip bir bira içmeyi teklif ettiğinde, acaba Julian Orozco'nun dairesinden mi çıkmıştı? Aslında Julian Orozco ya da başka bir yazar, bütün bunların ne önemi vardı ki? Basit bir meraktı, ama merak basit bir şey değildi.

Bu son sorular Coral ile olan ilişkimin ilk etabını ciddileştiriyor ve asla da kaybolmuyorlardı. Onu elde etmek için nasıl bir yol izleyeceğime ilişkin öbür sorular ise hemen sonuçlandı. Bana o gece acelemiz olmadığını söylemiş olmasına karşın, her şey çok acele oldu. Hiçbirimiz bir ötekini zorlamak istemiyorduk ve böyle de yapmadık. Bizi de zorlayan yoktu. Ben onu arıyordum ve hemen ardından o beni arıyordu. Bir süre sonra her gün görüşmeye başladık; bir gece Coral benimle kaldı ve sabah kızlarla tanıştı. İlk kez böyle bir şey oluyordu. Uzun süredir ilk kez demek daha doğru olurdu çünkü Judy de birkaç kez yatıya kalmıştı. Her şeyin bu kadar kolay sonuçlanması beni şaşırtmıştı. Tabii kızlarım da artık büyümüşlerdi. Natalia on dört yaşındaydı. Monica ise on iki. Ayrıca evde kendilerine karakter açısından benden daha yakın görünen bir kadınla birlikte olmaktan hoşnut görünüyorlardı. Coral benden birkaç yaş gençti ve bu fark onu kızlarıma şaşırtıcı biçimde yakınlaştırıyordu. Üçü bir arada benim zamanımdan farklı bir zamana ait gibi görünüyorlardı. Coral onlara sevdikleri şeyler ve hobileriyle ilgili sorular sormuştu, kızlarım da onunla sohbet etmekten ve sevdikleri konulardan söz etmekten son derece hoşnut gibi gözüküyorlardı. Açıkçası benim böyle davranmak hiç aklıma gelmemişti.

Sanırım o zaman, kızlarımın Coral ile konuşmalarına bakarken, Coral'in karakterinde bulunan gençliğin farkına vardım. Yalnızca başkalarına karşı değil, özellikle de bana karşı büyük bir eleştirme gücüne sahip bu kadının masumiyetini nasıl böylesine korumuş olduğunu bilmiyordum. Onda en çok neyi takdir ettiğimi de bilmiyordum. Ne kontrol edebileceğim ne de etmek isteyeceğim masumiyetini ve coşkusunu mu ya da zekâsını, sertliğini, becerikliliğini ve nasıl biri olduğunu saklamayışını mı? Galiba onda en çok dikkatimi çeken şey, korkusuz oluşuydu. Risklerini bilerek hayatla ilgileniyor ve aklına ya da içgüdülerine güveniyordu. Hayatın ona kötü oyunlar da oynayabileceğini düşünmüyordu. Hesapçı değildi.

Arada sırada bana Julian Orozco'dan söz ediyordu. Birçok açıdan onu beğeniyor, hatta seviyordu. Ama bu durum Orozco'nun karakterinde ya da yaşamının farklı aşamalarında hoşlanmadığı ya da reddettiği şeyler olduğunda onu eleştirmesine engel değildi. Üç yıldır onun için çalışıyordu. Her gün Julian Orozco'nun Aravaca'daki evine gidiyordu. Burası yirmili yıllardan kalma, eski ama sık yapraklı ağaçları olan, toprak bir bahçe ile çevrili ve içinde küçük bir havuz ya da daha doğrusu içine su akan bir kurna bulunan ahşap bir evdi. Manuela'nın bakımı altında Julian bu evde yaşıyordu. Hep orada mı yaşamıştı, diye sordum. Bunu sorarken, Fuencarral Caddesi'nin karşı tarafında bulunan, Marta Berg'in sevgilisinin yıllardır yerleşik olduğu daireyi düşünmüştüm. Uzun yıllar geçti. Görünüşe bakılırsa Julian hep orada yaşamıştı ya da en azından uzun yıllardır bu ahşap eve sahipti. Coral onunla çalışmaya başladığı ilk zamanlarda Julian'ın hep tek başına yaşadığını düşünmüş, fakat sonradan bunun böyle

olmadığını öğrenmişti. Coral özel hayatlara karşı belirgin bir merak taşımıyordu. Araştırmak için çaba göstermeden, yavaş yavaş Julian Orozco'nun geçmişine ait bilgileri öğrenmeye başlamış. Julian, eşinden dört çocuğu olduktan sonra ayrılmıştı. Eşi çocuklarla kalmıştı. Elimde olmaksızın kızları götürmeden evden gidiş skandalı yaratan Claudia'yı düşündüm. Julian, Manuela'dan önce, hiçbir zaman yalnız yaşamamıştı. Başka kadınlarla birlikte yaşadığı süreçler olmuştu. Çocukları bile, teker teker, ikili, üçlü ya da hep birlikte onunla bazı dönemler beraber yaşamışlardı. Hatta Madrid'in değişik semtlerindeki farklı evlerde, Aravaca'daki evi uzunca bir süre önce satın almış olmasına karşın, yaşamıştı. Ancak Coral onunla tanıştığından bu yana, Aravaca'da yalnızca ve yalnızca Manuela ile birlikte yaşıyordu.

"Hâlâ kadınlarla ilişkisi var," dedi Coral bana şaşkın görünen bir ifadeyle. "Kadınlar, her yaştan kadınlar ona âşık oluyor. Bir bakıma bunu anlıyorum, hâlâ çekici bir erkek ve üstelik çekici olmaktan da hoşlanıyor, bunu engelleyemiyor. Fakat artık keşif zamanının geçtiğini düşünüyorum. Onu yeni bir kadınla birlikte yaşamaya alışabilecek beceride görmüyorum, ayrıca herhangi bir kadının da onunla yaşayabileceğini sanmıyorum. Julian evin merkezidir ve başka tarzda yaşayamaz. Yalnız yaşamaya alışkın olmasının yanı sıra, birçok arkadaşı ve sosyal etkinlikleri de var. Bayıldığı seyahatleri saymazsak her akşam sekizde bu etkinliklere katılmak üzere evden çıkar. Doğrusu çok enerjisi var ve insanların yanında kendini iyi hissediyor. Konuşmaya bayılır, sen zaten buna geçen akşam tanık oldun. Kendini yalnız hissettiğini sanmıyorum. Bana öyle gelmiyor."

Evet, Julian Orozco, Marta Berg'in sevgilisi olabilirdi ama ne önemi vardı? Bu kuşkumu doğrulayabilirsem yaşamın kendi içinde birbirine uyumlu parçalardan oluştuğunu görecek ve tatmin olacaktım. Bu, rahatlamaya yakın bir tatmindi. Bunu düşünebilmek bile bana gereksiz bir rahatlama sağlıyordu.

Kendime sorduğum bir başka soru daha vardı ve bu soru bende rahatlamadan çok huzursuzluk yaratıyordu. Coral ve Julian arasında bir şey olmuş muydu? O anda aralarında iş ilişkisinden başka bir şey yoktu. Özel de olsa, her şey Julian'ın mesleki etkinliklerinde odaklanmıştı. Bundan en ufacık bir kuşkum bile yoktu ama başlangıçtaki durumlarından kuşkulanıyordum. Bununla birlikte Coral'e hiçbir şey sormamıştım. Çoğu gelip geçici de olsalar yıllar içerisinde epeyce kadın tanımıştım ve bazı şeylerin asla sorulmaması gerektiğini, bazı bilmecelerle birlikte yaşanması gerektiğini biliyordum.

Üstelik Julian Orozco ansızın hayatımızdan kaybolmuştu. Coral bize taşınarak, bizimle yaşamaya başladı, her gün Aravaca'ya gitmek ona artık zor geliyordu. Başka bir iş bulması uzun sürmedi. Bazen Coral, Julian'dan belirgin bir özlemle söz ediyordu. İlk başlarda sık sık telefonla görüşüyorlardı. Yarım kalan işler ya da Julian'ın yeni sekreterine ya da yardımcısına açıklaması gereken noktalar vardı. Yine de sonuçta üzerinden bir yük kalkmış gibi kendini daha özgür hissediyordu.

"Aşırı derecede alıngan," demişti bir gün telefonu kapatırken. "Ona katlanabilecek birini bulması kolay olmayacak."

Bildiğimiz kadarıyla da Coral'in yerine bakabilecek birini bulmak kolay olmadı. Sonuçta orta yaşlı ve sabırlı, ama eli yavaş bir kadında karar kıldı. Ju-

lian arada sırada kadını şikâyet etmek için Coral'i arıyordu. Bir süre sonra telefonlarının arkası kesildi.

Bu arada Coral hayatımıza mükemmel şekilde ayak uydurdu. Natalia ve Monica artık iki küçük kız çocuğu değillerdi, oldukça açık ve anlayışlı davranıyorlardı. Sanırım Natalia bir şekilde bana daha çok destek veriyordu. Bazen acı çekiyor, kıskanıyordu, ama yaşının getirdiği fırtına onun, evle ilgili konuları daha rahat ve tarafsız ele almasına neden oluyordu. Monica için Coral'in varlığının bir sorun yaratmadığı belliydi. Tıpkı Claudia'nın ortadan kaybolmasının ardından evde sürekli benim peşimde dolaştığı gibi, Coral'in de peşindeydi. Monica değişmemişti. Konuşuyor, konuşuyor ve onu dinleyip dinlemediğini kontrol etmek için bazen sorular soruyor ve sorularını yanıtlayamazsan çok sinirleniyor, ona en ufak bir ilgi göstermediğin için seni suçluyordu.

Coral'i bir gün ona, "Fakat benim de düşünmem gereken şeyler var," derken duydum.

"Tamam. Bana anlat o zaman," diye yanıtladı Monica.

Anlatıp anlatmadığını bilmiyorum ama tüm bunlar beni derin düşüncelere boğuyordu. Claudia evden gittikten sonra kendimi kızlarımı gözlemlerken bulmuştum. Kişiliklerini ve benimle ilişkilerini araştırıyordum. Coral bizimle yaşamaya başladığından beri, kızlarımı ve ayrıca Coral'i de yeniden gözlemlemeye başlamıştım. Hiçbir değişikliği ve bu değişikliklerin ufacık ayrıntılarını bile gözden kaçırmadan incelemeye çalışıyordum. Ne düşünüş ama! Gözlem yerimi terk edebilecek beceride olmak isterdim. Beni hiç kimse buraya yerleştirmemiş ve kalmam için zorlamamıştı ama burası gittikçe benim

yerime dönüşmeye başlamıştı.

Evet, ne zaman hayatı düşünsem bir nehir gelir gözümün önüne. Benim hayatım, kendimi seyrettiğim bir nehir gibiydi. Bu normal mi? Hayatlarının belirli bir noktasında herkes kendi içinde akmakta olan ama kendisinin dışarıdan seyrettiği bir nehir görür mü?

"Kısaca, sen biraz delisin," demişti Coral ona söz ettiğimde.

Bunu hiç kaygı duymadan söylemişti çünkü birçok deli tanımıştı. Ona göre herkes biraz deliydi ve deli olmadıklarını düşünenler daha da deliydi.

"Seninle karşılaşmam bir mucize," diyordum ona.

"Evet," diye yanıtlıyordu. "Ama bir sürü mucize olduğu için, sonuçta mucizeler mucize olmaktan çıkar."

Böyle inanıyor gibi görünüyordu. Bu onun masum tarafıydı. Eleştirel ve tarafsız yönüyle hep aynı sonuçlara varıyordu.

Coral benden bir ilan-ı aşk beklemiyordu.

"Bir delinin sana, seni sevdiğini söylemesi ne işe yarar? Ben senden daha ileriyi görebiliyorum," diyordu. "Şu anda gördüklerim ise çok iyi ve hoşuma gidiyor, dünyada en çok sevdiğim şey bu," diye açıklıyordu.

"Nasıl olur da sana iyi görünür anlamıyorum," diyordum.

"Anlaşılmayacak bir şey yok. Bunlar gizli güçler," diyordu.

Coral, çevremdeki birçok şeyin yıkıldığını da görüyordu. İşlerimiz durmuştu, bu da gelen paranın yalnızca temel gereksinimlerimizi karşılamaya yettiği anlamına geliyordu. Para biriktiremiyordum, bu durum beni kaygılandırmaya başlamıştı. Annemin

sağlığı kötüleşmişti. Eklem iltihabı onu canından bezdirmiş, kemikleri zayıflamıştı, artık güçlükle hareket edebiliyordu. Belleğinde geçmişe dönüşler yaptığı zamanlar da konuşmalarını izlemek çok zor oluyordu. Bana en zor zamanlarımda en ufacık bir destek bile vermeyen Teresa, ailemin hayatını düzenlemekle uğraşıyordu. Ancak anne ve babama her geçen gün daha ilgisiz ve anlayışsız davranıyormuş. Çok seyahat ediyordu. Terfi etmişti. Şimdi önemli bir yönetici olmuştu. Onunla tek karşılaşmam ailemin evinde gerçekleşmiş ve ona çok cazip, reddedemeyeceği bir teklifte bulunduklarını ve böyle çekici bir teklife hayır derse, iş dünyasından silineceğini bize açıklamıştı. İş dünyası işte böyleydi. Aşağa düşmeye başlar ve kendini sokakta bulurdun. Kimse güçsüzleri istemiyordu. Güçsüzlükleri bir kere anlaşılırsa, iş dünyasında yerleri olmazdı. Ailem Teresa'nın söylediklerini onaylıyordu. İş dünyası hakkında ne biliyorlardı ki?

Teklifin bazı sakıncaları vardı, elbette her şey avantajlı olamazdı. Daha fazla para kazanacak ve yardımcıları, kısacası astları olacaktı. Sekreterler ve kapıda bekleyen bir araba hayal ettim. Fakat seyahatler sürekliydi. Kuzey Amerika şirketiydi ve merkezi New York'taydı. Belirli aralıklarla New York'a gitmesi gerekecekti.

"O kadar uzağa mı?" diye fısıldadı annem.

"Şimdilerde her şey çok yakın," dedi Teresa. "New York'a gitmek Burgos'a gitmek gibi bir şey artık."

Babam onaylıyordu. Annemin bakışı gözlerinde çakılı kaldı. New York, Burgos değildi.

Eve dönünce, "Aileme benim mi bakmam gerekecek şimdi?" diye Coral'e sordum. "Şu andaki yardımcıları işlerine yaramazsa onlara yardımcı bul-

mam gerekecek. Kötüleşirlerse, ciddi bir durum olursa, onları hastaneye götürmem gerekecek. Geceyi bir sandalyenin tepesinde, annemin ya da babamın başucunda, devlet hastanesinin bir odasında, öbür hastaların horlamalarını, iç çekmelerini, zile basarak yardım istemelerini, hemşirelerin koridorda adımlarını ve fısıldaşmalarını dinleyerek geçirmem mi gerekecek?"

"Evet," dedi Coral. "Bunu yapmak zorundasın ama şimdiden bunları düşünmemelisin. Zamanı gelince yaparsın."

"Bıçak kemiğe dayandı," dedim. "Beni daha çok ailemden önce kızlarım kaygılandırıyor. Çok tehlikeli bir çağdalar. Natalia'nın arkadaşlarının makyajlarını gördün mü? Korkunç görünüyorlar. Onları kasten seçiyor gibi, ne kadar pis ve kötü giyimlilerse o kadar hoşuna gidiyor olmalılar. Lütfen bana sınıfındaki bütün çocukların böyle olduklarını söyleme, aralarında mutlaka normal olanlar da vardır. Ama kızım bu tipleri seviyor. Bu gerçek felaketlerden, hırpanilerden birine âşık olup gelirse görürsün. Ya Monica? Her geçen gün daha da sevimsiz oluyor, bana karşı sessiz ve içine kapanık, sanki benden, kız kardeşinden, hatta senden vazgeçme kararı almış gibi. Artık senin peşinde dolaşmıyor farkındaysan. Kendini odasına kapatıyor ve bizlerle olduğu zaman da sanki bizlerle olmaya katlanamıyormuş, ona eziyet ediyormuşuz gibi tavır takınıyor... Tüm bunları kaldırabileceğimi düşünüyor musun? Üstelik her şey son sınırında, işlerim kötü gidiyor, kapana kıstırılmış gibiyiz..."

"Haklısın, görünüş pek parlak değil ama umutsuzluğa kapılmak işimize yaramaz," dedi Coral iç çekerek, "daha bir şey olmadan umutsuzluğa kapılıyorsun."

"Neden hâlâ benimle birliktesin anlamıyorum," dedim.

"Gitmemi mi tercih ederdin?" diye sordu.

"Hayır," dedim.

"Bu yüzden burdayım belki," dedi. "Ya da belki de burada kalmayı canım istiyor, belki bu yalnızca varsayım ama seninle yaşıyorum çünkü gidecek daha iyi bir yerim yok. Seninle bu nedenlerden dolayı kaldığımı düşünüyorsan, düşünmeye devam et. Benim için fark etmez."

Coral, çözemeyeceği nedenlerden uzaklaşarak, olayları böyle değerlendiriyordu. Fakat ben umutsuzdum. Coral'in beni tanımladığı gibi daha kötü bir şey olmadan umutsuzluğa kapılıyordum, hep böyleydim. Kendimi bildim bileli umutsuzlukta boğulur, kâbusların en karanlık noktalarına tekrar tekrar düşerdim.

Natalia ve Monica Madrid'e gidiyorlardı. Kendi paraları vardı. Onları oraya götürüp getirmemi de istemiyorlardı. Claudia da onları doğrudan arıyordu. Uzun bir süredir Claudia'yı görmemiştim. Kızlarım ondan gittikçe daha doğal şekilde söz etseler de, hayali çok uzaklarda ve anısı çok silikti. İlk başlarda ondan hiç söz etmeyen Natalia, birden adını konuşmalara katar olmuştu. Claudia'dan daha sık söz eden Monica ise, annesinden pek çok armağan aldığını ve benimle paylaştığı günlük hayatın daha iyisini annesinin yanında yaşadığını göstermek ister gibiydi. Artık annesinin ya da annesinin kocasının aldığı armağanları, yolculuğa gittiklerinde kaldıkları lüks otelleri saklamıyordu. İmgesi benden uzaklaşıyor, anısı silikleşiyordu.

Beklenmedik şekilde bir pazar öğleden sonra Claudia beni aradı. Natalia ve Monica onun yanındaydılar. Hep birlikte seyahate gittikleri o hafta son-

larından biriydi. Claudia'nın sesi beni Paris Havalanı'ndan aramasına karşılık çok yakından geliyordu. Madrid uçuşunu bekliyorlardı ama bir an önce Roma'da olmaları gerekiyordu, işler karışmıştı. Doğal olarak Paris'ten Roma'ya uçmaları daha kolay olacaktı. Bu da Natalia ve Monica'nın Madrid'e yalnız geleceklerini gösteriyordu. Bir şey olmazdı çünkü artık büyümüşlerdi. Yalnızca benim onları havaalanından almam uygun olurdu. Tabii taksiye de binebilirlerdi çünkü anneleri onlara her zaman para veriyordu. Bu yersiz bir açıklamaydı elbette. Ama yine de Barajas'a giderek onları almayı düşündüm. Bana uçuş numarasını ve uçağın varış saatini bildirdi. Sonra hafif bir fısıltıyla teşekkür etti. Bu Claudia'nın dudaklarından çıkan en tuhaf sözdü, hatta bu şekilde kısık sesle söylendiğinde daha da tuhaf oluyordu. Benden çok kendisine teşekkür etmiş gibiydi.

Yalnızca 'teşekkür' sözcüğü tuhaf gelmemişti. Araması da kendi açısından tuhaftı. Natalia ve Monica tek başlarına uçak yolculuğu yapabilecek durumdaydılar ve bir taksi tutup eve gelmeyi becerebilirlerdi. Bu Claudia'yı kaygılandırabilecek bir sorun değildi. Barajas'a gitmeye karar verdim. Coral grip olmuştu. Ateşi yoktu, ama grip gripti işte. Halsiz bir şekilde bana eşlik etmeyi teklif ederken koltuğa uzandı. Ona Claudia'nın tuhaf aramasını anlattım. Coral'e de bir şeyler tuhaf geldi ve bana gidip kızları almamı söyledi ve kestirip attı. Çok fazla heyecana gerek yoktu.

Havaalanına oldukça erken geldiğim için kafeteryada oturup yavaş yavaş bir viski içtim. Bir entrika dönüyormuş gibi hissediyordum çünkü uzun zamandır Claudia'nın sesini duymamıştım. Son sözü ve söyleyiş biçimi aklımda kayıtlı kalmıştı. Sanki

sonsuz bir bitkinliğin etkisi altındaydı. Viskimi içerken Claudia'nın yolculuklarla dolu, koşuşturmalı yeni hayatı bir açıklama gibi önüme serildi. İçine kapanıklık ve bitkinlik belirten fısıltısı, yaşadığı hayata uygun düşmüyordu. Havaalanları, birinin kaybolduğu, işaretler aradığı ve her şeyin birbirine karıştığı düşlerdeki bazı sahneler gibi bende her zaman büyük bir kaygı hissi uyandırmıştır. Birbiri ardınca yeni yerlerin açıldığı böylesine büyük bir alanda kapana kısılmak ve asla dönüş yolunu bulamamak. Dönüş ama nereye? Geldiğin yere, senin kim olduğunu, hatta adını bildikleri yere dönüş. Viski, içimde hissettiğim derin kaybolmuşluk hissini yok etmeyi başaramadı.

Sonra Paris'ten gelen uçuşa ait, kızlarımın çıkması gereken kapıyı aradım. Kapının tam karşısına oturdum, şans eseri bekleyen çok fazla kişi yoktu. Oturduğum plastik koltuktan büyük cam kapıdan geçen herkesi son derece rahat görüyordum. Yalnızca el bagajları olan birkaç kişi çıkmaya başladı. Kızlarım yanlarında bavul götürmemişlerdi. Omuzlarında asılı sırt çantaları olduğu için, kromajlı çelik bariyerlerin önünde toplanmaya başlayan insanlar görüşümü engellemeden ayağa kalktım ve oraya doğru yaklaştım.

Büyük cam kapı açıldı ve sırtlarında çantalarıyla kızlarımı gördüm. Ellerini sallayarak ve gülümseyerek bana doğru geldiler. Ansızın kızlarımın biraz gerisinde Claudia'yı gördüm. Claudia başta bana bakmadı, çünkü hiç kimseye bakıyor gibi gözükmüyordu. Sanki kaygıyla bir şey bekliyordu. Hatta acı çektiğini düşünecek kadar bile ileri gidebilirdim. Birlikteliğimizin sürdüğü sekiz yıl boyunca onu ne kadar az tanımış olsam da, onun hakkında bir şeyler biliyor ya da sezinliyordum. Ardından yanında gi-

den adamı gördüm. Ondan biraz daha kısa boyluydu. Claudia uzun boylu bir kadındı ve üstelik sanki boyu yeterli değilmiş ve benzerleri arasında daha çok göze çarpmak istermiş gibi her zaman topuklu ayakkabılar giyerdi. Yanındaki adam zayıf, koyu tenli ya da güneşte bronzlaşmış, saçlarına aklar düşmüş, kırışıklıklarla dolu neredeyse yaşlanmış ve gözle görünür şekilde yıpranmış yüzlü biriydi. Bazı iyi giyimli, yaşlı adamların geçmişte taşıdığı utanmaz ifadenin yerini alan hayal kırıklığı ya da bezginlik ifadesi, artık onu daha az neşeli ve daha az canlı bir döneme sokmuş gibi görünüyordu. Kızlarımın arkasındaki adamı çok iyi gözlemleyemesem de, Claudia'yı görmüştüm. Birbirlerine bakmadan, konuşmadan yan yana yürüyorlardı. Claudia'yı doğal olarak tanımama karşın, yanındaki adamı daha önce hiç görmemiştim. Koyu renkli takım elbisesinin üzerine giydiği lacivert renkli paltosuyla kaşmirin parlaklığını yansıtan bu şık giyimli, donuk bakışlı ve yıpranmış suratlı adamın, Claudia'nın birlikte olmak için beni terk ettiği adam olduğunu anlamakta gecikmedim. Aynı anda içime hem bir rahatlama hem de bir sıkıntı yayıldı. Rahatlamıştım çünkü bu adamı rakibim olarak görmüyordum. Aramızda parasal ve sosyal sınıfa ait özellikler göz önüne alınmadan, tarafsız bir değerlendirme yapılacak olsa, kesinlikle galip geleceğimi hissediyordum. Öte yandan Claudia'ya sunduğu bu harcanmış, bezgin hayatın, hüzünlü ve üzgün yanlarını görmekten dolayı sıkıntı hissetmiştim.

Kızlarım çevremi sarmışlardı. Bir yandan bunları düşünüyor, öte yandan, kendime Claudia ve Cucho'nun Barajas Havaalanı'nda ne yaptıklarını soruyordum. Bu arada Claudia'nın yanındaki sessiz ve dalgın adamın adını da öğrenmiş oldum. Claudia

beni Paris Havaalanı'ndan özellikle arayarak, kızların Madrid'e yalnız geleceklerini söylemiş ve kendilerinin de en kısa sürede Roma'da olmaları gerektiğini belirtmişti.

Fakat şu anda hepsi önümde duruyorlardı. Claudia beni iki yanağımdan, hızlıca ve hafifçe, yüzüyle yüzümü okşar gibi öptü. Bana öylece tanıştırılmış Cucho ise, ne güçlü ne de zayıf bir şekilde, tam olması gerektiği gibi, elimi sıktı. Birinin elini elimin içinde gevşekçe tutması beni son derece rahatsız ederdi doğrusu. Ona teşekkür borçluydum. Karşındakinden hiçbir şey beklemediğin durumlarda bir el sıkmaya bile teşekkür edebilirsin.

Cucho'yu kenara itilmiş gibi bırakmamak için, önce Claudia'ya, sonra da Cucho'ya bakarak, "Paris'ten Roma uçağına binmeyecek miydiniz?" diye sordum.

"Uçağı kaçırdık," dedi Claudia kısa ve öz olarak.

Cucho hafif bir bezginlik hareketi yaptı. Nedenin kaçırılan uçak olmadığı izlenimine kapıldım.

"Bir saat içinde Roma'ya kalkan bir uçak var. Bavullarımızı Paris'ten gönderdik," dedi Claudia.

Bir süre birbirimize söylecek bir şey bulamadığımız için sessiz kaldık. Natalia ve Monica kontrolü ele alarak Claudia ve Cucho'ya veda ettiler. Uydurma öpücükleri ve özellikle de Cucho'nun daha da yalandan sarılmalarını bizzat görmüş oldum. Karşılaşmanın oldukça kısa olduğunu ve bunun önlenemeyeceğini, aslında bunun hepimizin isteği olduğunu düşünerek, onlara veda ettim. Birkaç dakika önce aynı Cucho'nun yaptığı gibi, elini bir kez daha sıkıp, aynı gücü vermeye uğraştım ve sanırım başardım da. Böylece tokalaşmamız iki taraftan da doğru şekilde yapılmış oldu. Yüzümü, kısa birkaç saniye Claudia'nın yumuşak tenini hissedebilmek

için yüzüne yaklaştırdım. Bir mesaj beklercesine, ne olduğunu bilmeden gözlerine baktım. Gözleri bana hiçbir şey söylemiyordu. Daha sonra kendime sordum: "Gözlerinde bir şey var mıydı? Boşluk? Hayal kırıklığı? Hatta bıkkınlık?" Her ne olursa olsun bunu bana belli etmek istememişti. Benimle ilgilenmiyordu. Ben arkadaşı ya da sekiz yıl beraber yaşadığı adam değildim. Ben kızlarını eve götürmekle yükümlü babalarıydım. Ayrıca 'baba' sözcüğü, ruhumda herhangi bir çağrışım yapmıyor, bir şey ifade etmiyordu.

Claudia beni hayatından silmişti. Ama Claudia'nın şu anki hayatında ne vardı? Yeni kocası, ona yeni, el değmemiş bir şey dışında istediği her şeyi verebilirdi. Kocasının üzerindeki giysiler yeni alınmış gibi gözükse de, o her şeyiyle yıpranmıştı. Cucho'nun belki de yeni olan tek şeyi, giysileriydi. Claudia'yı tanımlayan tek ayrıntı bu olmasa da, Claudia da yıpranmıştı. Aslında yaşlanmamış ve kötüleşmemişti. Fakat terk edip gitmesinin ardından, Natalia ve Monica ile olan ilişkisini yeniden toparlamaya karar verip kapımızın önüne geldiğinde, çok daha doğal ve gerçek bir Claudia görmüştüm. Mücadelesi ne için olursa olsun, onun için önemliydi, ona yakışıyor demiştim. Şimdi her köşeye aynı düşen, yansıma farkı ve gölgesi bile olmayan, havaalanının baskın ve içkarartıcı, dolaysız ve korkutucu ışığı altında Claudia'nın arınmış güzelliği işe yaramaz, amaçsız gözüküyordu. Amaçsızlıktan, içi boşalmış gibiydi. İçinde gelişen, bitmeyen gözlerine yansıyan soğuk inadı, yerini, boşluğa, bir tür huzursuzluğa, anlamsız ve kararsız bir vicdan yanılgısına bırakmıştı. Claudia'da, sona gelmişlik hissi hâkimdi.

Belki de benim çıkardığım tüm bu sonuçlar, Cucho'nun bende yarattığı izlenim yüzündendi. Cla-

udia'yı yalnız görseydim yine aynı sonuçlara varır mıydım bilemiyorum. Her durumda olaylar böyle gelişmişti. Claudia'nın Paris'ten arayışı, kızlarımı Barajas'a gidip almamı istemesi ya da önermesi, ardından beklenmedik şekilde ortaya çıkması, donuk ve boş bakışları, Cucho ile arasında hüküm süren sessizlik, Roma uçağını kaçırmaları... tüm bunlar tuhaf ve gizemli dalgalar yayıyordu.

Akşam olmuştu ve kızlarım çok yorgundular. Coral yatmıştı ve gözlerini açıp, bizi görüp, bir şeyler söylemesine karşın, yeniden derin uykusuna dalmıştı. Uyuduğu zaman iyi uyuyordu. Uyuyamadığı zamanlarda ise bir uyku hapı alıyor ve her durumda dinlenme gereksinimini karşılıyordu. Natalia ve Monica da yatmışlardı. Bir süre oturma odasında elimde bir kitap öylece kaldım. Düşüncelerim kitaptan çok uzaklardaydı. İlk kez aklıma Claudia'nın yaptıklarında yanıldığı sonucuna varmış olduğu geldi. Çünkü gördüğüm Cucho gençlik hayallerini süsleyecek bir Cucho değildi. Onun için hayatını altüst etmek oldukça düşüncesizce yapılmış bir hareket olurdu. Ona acı veren ve onun için önemli olan hayatını yıkmış olması olmayabilirdi. Sanırım bu onu daha çok kızdırır, rahatsız ederdi. Evet, öfke ve rahatsızlık tüm öbür hislerin ötesinde olmalıydı. Claudia'ya dayanılmaz görünen şey, ona bir çift laf etmeden, dünyanın her yerini gezdiren bu yaşlı ve yıpranmış adam için her şeyi yıkmış olmasıydı belki de. Artık eski ve vazgeçilemez şık giyinme eğilimini bir parça modernlikle süslemekten başka amacı kalmamış bu adam için her şeyin sonuna gelinmişti. Kravat mı? Fular mı? Ya gömlek rengi? Evet, giyim kuşamı onu çağdaş bir erkeğe, modayı yakından izleyen bir erkeğe yakın kılabilirdi belki.

Claudia ne zaman böyle bir sonuca varmıştı? Ne

zaman dikkafalılığı öfkenin kuşattığı bir boşluk duygusunun onu ele geçirmesine izin vermişti? Sonunda kendime, "Claudia'yı düşünmeyi bırak! Yeter artık," dedim. "Tüm bunların ne ilgisi var? Nasıl olması gerekiyorsa öyle oldu." Fakat uyumaya da gitsem de yine de o tuhaf histen kendimi kurtaramadım.

"Belki de tartışmışlardı ve birbirlerine kızgındılar," dedi Coral ertesi gün ona olanları anlattığımda.

Yüzü kötü görünüyordu ama kendini daha iyi hissediyordu. Ağır ağır, tadını çıkartarak sütlü ve epeyce şekerli büyükçe bir tas tahıl yiyordu.

"Bu Roma uçağını kaçırdıkları hikâyesine inanmıyorum," dedi ardından. "Uydurma gibi geliyor. Neden kızlarına sormuyorsun?" diye sordu tüm masumiyetiyle.

"Onlara Claudia ile ne yaptıklarını hiç sormadım. Bunun bir tabu olduğunu biliyorsun," diye yanıtladım.

Ağzına dolu bir kaşık tahıl götürürken omuzlarını silkti.

"Bu bir aptallık," dedi. "Olanları merak ediyorsan, bunu yutman anlamsız. Doğruyu söylememi istersen kızlarına karşı bu tutumunu anlayamıyorum. Küçüklerken, onların seni sevip sevmediklerini ya da travma geçirip geçirmediklerini görmek için durmadan onları gözetlemişsin. Bunlar hep bana anlattığın şeylerdi. Şimdi ise yalnızca onların başlarına gelebilecek kötü şeyleri bile düşünmek seni hasta ediyor. Sürekli olarak uyuşturucu kullanacaklarını ya da tecavüze uğrayacaklarını düşünüyorsun. Korkuyu onlara sen aşıladın. Hiç doğal davranmıyorsun. Tabular, sırlar ve aşırı önem... Seni anlamıyorum."

"Hoppala, şimdiye dek bana hiç böyle şeyler

söylememiştin," dedim. "Bir yıldır burada yaşıyorsun ve bunları şimdi söylüyorsun."

"Daha önce olanağım olmadı. Bu en uygun zaman," dedi.

"Belki de haklısın. Belki de kızlara sormalıyım," dedim.

"Onları ayrı ayrı sorgulama," dedi.

"Neden böyle söylüyorsun?" diye sordum. Ben de tam bunu, onlarla ayrı ayrı konuşmayı düşünmekteydim.

"Çünkü bu onları korkutabilir," dedi Coral. "Konunun nasıl gelişeceğini tahmin edebiliyorum, çok ciddi, sert, gerçek bir sorgulama olacaktır. Hiç olmazsa beraberken birbirlerini savunabilirler, hem böylece bu konuya daha az önem vereceklerdir. Gerçekten bunların ne önemi var? Claudia ve kocasının Paris'ten Roma'ya direkt uçamamaları seni neden ilgilendiriyor? Bu yalnızca merak, değil mi? Olayı dramatikleştirme. Yalnızca konuş ve neler olduğunu sor. Bu yeterli. Belki de hiçbir şey olmamıştır ve uçağı kaçırdıkları doğrudur. Unutursun gider. Ama bu şekilde bir ay dolaşamazsın. Sanki yapacak başka hiçbir şeyin yokmuş gibi hep aynı şeyi yapıyorsun. Her şeyi, en anlamsız, en küçük şeyleri bile kafanda evirip çeviriyorsun. Bırak gitsin. Gerçekten de kafanda bunca şey varken nasıl çalışabiliyorsun bilmiyorum."

"Kafa tamamen boş olmadıkça sürekli bir şeylerle doludur, bu da engellenemez," dedim.

"Dolu olması başka, bulanık olması başka," diye belirtti.

Sonradan stüdyoya giderken yolda haklı olduğunu düşündüm. Coral fazlasıyla mantıklı biriydi. Saf içgüdüymüş, dünyada içgüdüleri sayesinde yaşayabiliyormuş gibi görünse de, bu doğru değildi.

Basit, yalın, temel bir mantıkla değerlendirirdi her şeyi. Bu yüzden de ona yaptığı ya da yapmak istediği bir şeyin nedenini sorduğunuzda şaşırıyordu. Ona göre, olayların nedenleri o kadar açıktı ki, herkes onun gördüğü gibi görmeliydi her şeyi. Ama kesinlikle baskıcı, buyurgan değildi. Onunla aynı fikirde değilseniz, bu bir sorun değildi. İnsanlar oldukları gibidir. Onlara dayanabildiğiniz kadar ve istediğiniz kadar dayanırsınız. Fakat her şeyin bir sınırı vardır ve o sınır geçildiğinde, hoşçakal deriz. Sonra görüşürüz demek gerekirse, o zaman da 'sonra görüşürüz.'

Öyleyse belki de Coral'e Julian ile aralarında, en azından ilk başlarda, iş dışında bir ilişki yaşanıp yaşanmadığını sormak için tam zamanı dedim kendime.

Bunu hemen bu gece, soru sorma gecesinde sormalıydım.

Akşamın geç bir saati eve döndüğümde, Coral henüz gelmemişti. Bir iş toplantısına gitmişti. Evimize pek uzak olmayan, Psişik Engelliler Özel Eğitim Merkezi'nde idari görevde çalışıyordu. Sanırım merkeze kısaca PEÖEM deniyordu. Natalia'nın söylediğine göre, aramış ve bir süre daha gecikeceğini belirtmişti. Toplantının çok ilginç olduğunun ısrarla üzerinde durmuş ve bu yüzden katılmak istemişti. Coral, merkezdeki öğretmenlerle ve idari personelle yapılan toplantılardan nefret ederdi. Öğrencilerin velileriyle yapılan toplantılardan daha da fazla nefret ederdi. Fakat arada sırada katılması gerekiyordu. Tabii bazen çok ilginç konulardan da söz ediliyordu.

Natalia ve Monica oturma odasındaki koltukları işgal etmişler, yastıkların üzerine rahatça yayılmış, oturuyorlardı. Gözleri TV ekranındaydı. Ortadaki sehpanın üstü ise tabaklar, bardaklar, boş Coca-Cola

şişeleri, buruşturulmuş kâğıt peçeteler ve her yere saçılmış ekmek kırıntılarıyla darmadağınıktı.

Koltuklardan birine oturdum. Aslında yerim burası değildi. Kızlarım gözleri TV ekranında, başlarını bile çevirmezken onları süzdüm.

"N'aber?" dedi sonunda Natalia yan gözle bakarak.

"Özel bir şey yok," dedim. Gerçekten de böyle hissediyordum. Çok özel olan hepimizin orada olmasıydı, özel olmayansa bu sahnenin hayatımızın sıradan sahnelerinden biri olmasıydı.

"Paris'te iyi vakit geçirdiniz mi?" diye sordum.

"İyidir," dedi Monica.

"Yalnızca bu kadar mı?" diye ısrar ettim.

Natalia bana baktı.

"Kavga ettiler," dedi. "Bizim yüzümüzden kavga ettiler. Cucho'yu hiç böyle görmemiştim. Hiçbir şey söylemiyordu ama sanki bizi öldürmek istiyormuş gibi suratı feciydi."

"Bu yüzden mi Roma uçağını kaçırdılar?" diye sormaya devam ettim.

"Hiçbir uçuşu kaçırmadılar. Annem bizimle birlikte Madrid'e gelmekte ısrar etti," dedi Natalia.

"Evet," diye atıldı Monica. "Ayrıca annem Roma'da değil, Madrid'de kaldı. Cucho yalnız gitmek zorunda kaldı. Onun için kelek oldu."

"Kelek oldu," diye yineledi Natalia. Ve ikisi birden gülmeye başladılar.

Gülmeleri durunca, "Annem böyle söyledi de onun için gülüyoruz," diye açıkladı Natalia. "Böyle yapmaması gerektiğini, onun için kelek bir durum olduğunu söyledi."

Yeniden gülmeye başladılar, işin doğrusu neredeyse ben de gülmek üzereydim. Natalia ve Monica'nın da bildiği gibi ben de bu son cümleyi iyi tanı-

yordum. Claudia içimizden birine gerçekten kızdığı zaman bunu kullanırdı. Hepimiz cümleyi biliyor ve Claudia'nın arkasından bunu suç ortakları gibi konuşuyorduk. Hatta kızlarımı, kendi aralarında annelerini kızdıracak bir şey yaptıkları zamanlarda bu cümleyi kullanırken duymuştum. Demek ki 'kelek' sözcüğü Claudia'nın diline dolanıp kalmıştı ve şimdi de bunu Cucho'ya karşı kullanıyordu. İçimden gülüyor ama dışımdan gülümsüyordum.

Aniden Claudia'nın beni Paris'ten neden aradığına takıldım. Belki de Cucho'ya hâlâ kendi kaynakları ve emir verme yeteneği olduğunu gösteriyordu. Ben onun eski kocası olarak bir kaynaktım ve beni arayabilir, benden Barajas Havaalanı'na gidip kızları almamı isteyebilirdi, hem de iki kez üzerinde düşünmeden, üstelik, kızlar kendi başlarına takside gelebilecekken. Claudia'nın yapmak istediği, Cucho'ya iyi bir ders vermekti. Büyük olasılıkla Claudia da Madrid'de kalacağına karar verdikten sonra beni aramıştı. Cucho ise canı istemediği halde, Claudia'nın isteğine katlanarak, ona Madrid'e kadar eşlik etmek zorunda kalmış ve oradan da Roma'ya bir uçuş ayarlamıştı. Claudia'nın isteği olmuş, Cucho beni görmüştü. Amaç yalnızca Cucho'nun canını sıkmaktı.

Aniden bitkin bir halde Coral geldi. Sonuna doğru toplantının hiçbir ilginçliği kalmamıştı.

"Hep böyle küçük ve aptal şeyler üzerinde tartışarak bitiriyorlar," dedi. "Bu toplantılarda birilerinin bulunması gerekiyorsa, öğrenciler. Aman Tanrım! Onlara sanki gerzekmişler gibi davranıyorlar. Kendilerine göre sorunları ve sınırlamaları var ama aptal değiller. Hoş bazı öğretmenleri parmaklarında oynatıyorlar. Aileleri hakkında bir şey söylemiyorum ama bazıları gerçekten şaşırtıcı."

Coral'in o akşam takıldığı konu buydu. Özel Öğretim Merkezi'nde çalıştığından beri bu çok sık konuştuğu bir konu olmuştu. Bu onun karakteriydi, bir şeye sonuna kadar giriyordu. Üç yoğun yıl boyunca Julian Orozco onun hayatının merkezi olmuştu. Ve Coral, yazarlar, sanatçılar, diplomatlarla dolu bir çevrede sudaki bir balık kadar rahat etmişti. Artık Julian Orozco ve çevresindeki yarı entelektüel ve uçarı dünya buharlaşmıştı. Şimdiyse yalnızca sorunlar ve sınırlamalarla boğuşan bu insanlar vardı.

"Bu insanlar beni büyülüyor," diyordu sık sık. Ve bana ayrıntılarıyla, kendi görüşünce, onların zekâlarını ve kavrama güçlerini ortaya çıkaran olayları anlatıyordu.

Coral idarede çalışıyordu ama orada kapalı kalmıyordu. Sanki sürekli her yerde olması gerekliymiş gibi bir oraya bir buraya gidiyordu. Bence merkezde vazgeçilemeyen biri haline gelmişti. Birden Julian Orozco için çalışırken de vazgeçilemez biri olduğunu hatırladım. Ve sonunda yatak odamızda baş başayken ona sordum:

"İstemiyorsan yanıtlamak zorunda değilsin, ama hep kendime Julian ve senin aranda bir şey olup olmadığını sorup durdum."

Bana sanki bir Marslıymışım gibi baktı. Ben yatmıştım ve o da geceliği ile dolaşarak, krem kutusunu, kitabını, gözlüklerini... bir şeyler arıyordu. Durdu ve bana bakışıyla adeta ateş püskürdü.

"Hayır," dedi. "İstemiyorum. Bunun senin için bir önemi olmamalı, ben de bundan söz etmeye gerek duymuyorum. Bir gün bundan söz etmeye gerek görürsem sana söylerim."

"Belki o zaman bilmek istemem," dedim.

"Sana soracağıma söz veriyorum," diyerek hiçbir şey olmamış gibi yatağa girdi.

Hiçbir şey olmamış gibi merkezdeki toplantıdan ve ona göre yapılması gereken yeniliklerden konuşmayı sürdürdü.

Coral kinci biri değildi. Kine bir anlam vermezdi. Kafası, bir şeyi saklı tutup daha sonra bunu birine karşı kullanmayı almazdı. Kendi kendime böylesine bir netliğe nasıl ulaştığını sorardım. Onu tanımlamak için aklıma gelen sözcükler, açık ve duruydu.

Böylece soru sorma gecesi bitmiş oldu. Tüm bunlar kışa, karanlık, soğuk, can sıkıcı, kimi zaman güneşli ve neşeli, ama çoğu zaman fazlasıyla karanlık ve soğuk günlere aitti. Günler uzamaya başlayınca, ailemin durumu da ciddileşmeye başladı. Sanki kış onları terk etmek istemiyormuş gibiydi. Annem zayıf bacakları ve ağır adımları ile merdivenlerden inip sokağa çıkmasına iki mermer basamak kala düştü ve kalçasını kırdı. Babam, korkmuş, kontrolünü kaybetmiş bir halde bana telefon etti ve ambulans çağırır çağırmaz, yardımına koştum. Teresa New York'taydı.

Aileme bakmak bana, Coral'e ve kızlarıma düştü. Gecelerimiz hastanede sandalye tepesinde oturup sessizce uyuyan annemin başında nöbet tutarak ve yanımıza gelen babamı avutarak geçti. Ameliyatı, doktorların dediğine göre tehlike içermiyordu ya da çok azdı. İlerlemiş yaştaki hastalara yapılan ameliyatlarda alışılagelen risk ne kadarsa o da o kadardı. Babam Teresa'yı aramıştı ve o da gelebildiği kadar çabuk geleceğini söylemişti. Her şeyi, tüm yapması gerekenleri hızlandıracaktı. Sabah olur olmaz, babam hastaneye geldiğinde ilk iş Teresa ile olan konuşmalarını bana anlatıyordu. Her gece konuşuyorlardı. Babam bana konuşmalarını sanki çok önemliymiş ve hemen anlatması gerekliymiş

gibi anlatıyor, ben annemin iyi, kötü ya da normal uyuduğunu söyleyemeden konuşmaya başlıyordu.

İlk kez babam ve Teresa'nın ne kadar birbirlerine benzediklerini ve babam gibi mütevazı işçi sınıfından birinin, kızının en yüksek düzey yöneticilerden biri olmasıyla nasıl gururlandığını gördüm. Ameliyattan sonra bitkin ve ağrılar içindeki annem ile, çevreleri onlara gelmiş yakınları ile dolu öbür hastaların yattıkları hastanenin ortak odasında, babam Teresa'nın zaferlerine kendini iyice kaptırmıştı. Yalnızca annemin ağrısından değil, öbür hastaların da havaya yayılmış acılarından ve büyük hastanenin boğucu atmosferinden, adlar yerine hastalara verdikleri yatak uçlarındaki numaralardan kurtulabilmesi için babamın o anda Teresa'dan söz etmesi gerekiyordu.

Annemin durumu sıcakkanlı ve masumiyet nüansları içeren karakterini gözlerimin önüne sermişti. Marta Berg'in annem hakkında birçok kez yaptığı yorumları ve annemin, hâlâ kendi kendine yetebilirken kızlarıma karşı davranışlarını anımsadım. Annemin derin kişiliğini çözebilmem oldukça güç olmuştu. Bunun nedeni ailemin evinde yaşarken kendimi durmadan onlardan soyutlamaya uğraşmamdı. Kendimi ailemden koparmaya çabalıyordum. Annem sessizlik içinde yaşamıştı. Onunla konuşabilecek tek kişi bendim ama ben de kendimi soyutlamıştım. Böylece annemin de bir şekilde soyutlandığını fark etmemiştim. Hastane yatağına uzanmış annem, beni gülümsemesi ve ışıldayan gözleriyle karşılıyor ve bana doğru ellerini uzatıyordu.

Arada sırada Teresa'yı soruyordu. Değişmez, çürütülemez bir sav gibi, "Tabii ki New York'ta," diyordu. Ona, bazı öğleden sonraları onu ziyarete gelen Natalia ve Monica'dan söz ediyordum. Kızlarıma

önermeme gerek bile kalmadan, hazırlanıp annemi görmeye gelmişlerdi. Hastane onları dehşete düşürüyordu ama yine de annemi görmek ve onunla konuşmak istiyorlardı. Ziyaretlerinin onu neşelendirdiğini biliyorlardı. Hatta bir keresinde ona çiçek bile getirdiler. Onu bu kadar çok sevdiklerini ve özellikle de annemin onların hayatlarındaki önemini o âna dek bilmemek beni şaşırtmıştı. İşte o zaman, kızlarım henüz çok küçükken, annemin bazı pazarlar onları küçük armağanlarla karşıladığını ve öğleden sonralarını onun evinde geçirdiklerini anımsadım. Bu armağanlar, köşedeki büfeden ya da Fuencarral Caddesi'nin sokak satıcılarından alınma ıvır zıvırlar, küçük şeylerdi, ama kızlarım için gerçek birer hazineydiler. Sanki her keresinde daha farklı ve daha değerli bir şey bulacaklarmış gibi, bu küçük şeylerin sarılı olduğu zarfları ya da paketleri yırtıyorlardı. Onları ailemin evine götürürken arabada bu zarflardan konuşurlardı. Her zaman aynı şeyi ya da birbirine çok benzer şeyleri saklayan bu gizemli zarfları.

Ameliyattan sonra, hastanede kaldığı sürece annemin ağrıları yatışmaya başladı. Ancak bakışları gittikçe kendine dönüyor ve içine kapanıyordu. Beni gördüğü zaman her şeyden sıyrılıyor ya da tam anlamıyla sıyrılamıyor ama neşe belirtileri, hatta ben yanında yoksam beni bir daha göremeyeceğini düşünmüş gibi, beni görünce şaşkınlık belirtileri gösteriyordu. Onu eve nakledip arada bir koridora çıkıp dolandığını, kendi yatak odasında ve daha sonra oturma odasında televizyonun karşısında oturduğunu görünce, annemde bir şeyin derinden değiştiğini anladım. Bu kalçasındaki protez değil, daha çok soyut ve içine işlemiş bir ilahi durumdu. Bunu bakışlarındaki kaygıyla da aktarıyordu. Bizleri tanı-

yordu ama, ne iş yaptığımızı bilmiyor ya da onu kimin ziyaret ettiğini, kiminle telefonda konuştuğunu anımsamıyordu. Ölmüş olan insanları ya da yaşayan ama benim tanımadığım insanları soruyordu. "Ne zaman dönecekler?" diye soruyordu. Teresa New York'tan dönüşünde daha önce yardımcı bulduğu gibi, bu kez de hemşire bulma görevini üstlenmişti. Ailemi ziyarete gittiğimde artık neyle karşılaşacağımı biliyordum. Babamı, Teresa ile ilgili konulara, yolculuklarına, gidiş gelişlerine ve kızının önemine takılmış; annemi ise beni gördüğü anda yüzünde beliren ışıltıyla ve ardından gösterdiği tutarsızlıklarla, her şeyden kopmuş bir halde bulacaktım. Babam annemle çelişiyordu. Babam bir binanın çökeceğini gören ve kaderi lanetleyip üzülmekten başka bir şey yapamayan bir kişi gibi, yıkık ve rahatsızdı. Pek yakındaki mahvoluşuna, dehşet içinde, kalakalmış bakıyor ve meydana gelen felaket karşısında korkuyordu. Sanki kaderi yıkıntıların arasında gömülü kalmakmış gibi, olanları engellemek için ne hareket edebiliyor ne de bir şey yapabiliyordu.

Coral de iş çıkışları, bazen öğleden sonraları annemi görmeye gidiyordu. Ona nasıl davranması gerektiğini biliyordu. Annemin davranışları, Coral'in çalıştığı Özel Öğretim Merkezi'ndeki öğrencilerin davranışlarından pek farklı değildi. Coral, çalıştığı merkezdeki tüm o sınırlamalarla dolu ve kusurlu insanları anladığı gibi, annemi de çok iyi anlıyordu. Öğrencilerinin de annemin de zeki ve kendilerine özgü biçimde mantıklı olduklarını savunuyordu.

Ailemi ziyarete gittiğimiz bir gece evden çıkınca akşam yemeğini bir lokantada yemeye karar verdik. Orada Coral bana Julian Orozco ile ilişkisinden söz etti. Julian'dan konuşmaya ve onu tanıdığından beri ne kadar değiştiğini anlatmaya başladı.

"Yazarların çevresinde dolaşan bütün kişiler can sıkıcıdır," dedi. "Fakat yazara teslim olmamak da kolay değildir. O, otantik bir engel, herkesin yakalandığı bir ağ gibidir. Edebi bir ibnelik türüdür. İbnelik diyorum çünkü bu çok tanımlayıcı bir sözcük. Buna benzer durumlar dışında bu sözcüğü kullanmazdım. Takaslar, iyilikler, telefon aramaları, notlar, mektuplar, yemek davetleri... yazarların değiştiklerini, ne hal aldıklarını hayal bile edemezsin. Julian'ın böyle olmadığını, bu oyunlara girmeyeceğini düşünürdüm. Ama girdi ve ben onu aynı sesi kullanır ve aynı notları yorumlar bulunca şaşırdım. Neyin değiştiğini anlayamıyordum. Anlamam uzun sürdü ama sonunda tüm bu manevraların ve üçkâğıtların korkudan ve iç boşluklarından kaynaklandığının farkına vardım. Korkuyu örtbas etmek için kibir devreye girer. Ve türlü manevralar başlar. Önemli olan şeref payeleri ve ödüldür, tanınmışlık değil, tanınmışlığın ölçüsü yoktur. Bu yüzden de daha sağlam, öbür insanlara gösterebileceğin, elle tutulur denemelere yönelirsin.

"Julian boşluğu hissedince ağa o da kapıldı. Birden her şeyi mükemmel şekilde gördüm. Hiçbir şey yazmıyordu. Hiçbir şey aklına gelmediği gibi daha da kötüsü denemeyi de bırakmıştı. Peşinde olduğu şeyi izlemeyi bırakmıştı. Sanki tüm yolları silinmiş gibiydi. Sanırım tüm yazdıklarının silindiğinin kendisi de farkına varmıştı. Eleştirmenleri, gazete yöneticilerini, editörleri, hatta politikacıları aramaya başlamıştı. Sosyal hayata gömülmüştü. Eserlerinin ortadan kaybolmaması, silinmemesi için aklına gelen tek şey buydu. Ben bu dönemin tanığıydım. Çok zor bir zamandı," diye anlattı.

"Sosyal, iletişimci ve zeki olmak onun doğal nitelikleri," diye yorumumu söyledim. "Nereye gider-

se ilgi odağı oluyor. Bunu engelleyemez."

Coral başını sallayarak onaylamadığını gösterdi.

"Benim anlatmaya çalıştığım şey bu değil," dedi. "Başka bir şey. O her zaman ilgi odağı olmaktan hoşlanmıştır. Bu senin için iyi ya da kötü olabilir, benimse hiç hoşuma gitmez ama sonuçta zararsız bir durum. Bir anda sosyal bağlantılarını hareket edebilmek için kullanmaya başladı. Oyuna girmiş oldu, asıl konu değişimdi. Ama senin sorun bunlarla ilgili değildi. Bilmek istiyor musun, istemiyor musun?"

Bir an için ona şaşkınlıkla baktım, çünkü ne benim ona sorduğum soruyu o kavramıştı, ne de onun bana sorduğunu ben kavramıştım.

"Tabii bilmek isterim," der demez ne hakkında konuştuğumuzun farkına vardım.

"Tüm bu ilişkiler nasıl başlarsa öyle başladı işte," dedi. "Bir gece başladı ve birkaç hafta sürdü. Her şeyin hızla gelişeceğini bir anda anlamıştım demek istiyorum. Ne ben hayaller kurdum ne de Julian'ın kurmasını istedim. Biz ideal bir çift değildik. Julian'a göre ben oldukça analitik, fazlasıyla akılcı ve eliçabuk biriydim. Aslında beni neden beğendiğini de anlayabiliyorum. Ben onun gibi akıntıya kapılıp gitmiyordum. Duygusal açıdan bakıldığında Julian çocuk gibidir. Hükmeden, aynı zamanda onu mutlak ve şartsız beğenen kadınlara gereksinim duyar. İngiliz korku filmlerindeki kâhya kadınlar gibi, elbette genç ve güzel kadınlar olmaları şartıyla. Sen ise artık benim öyle biri olmadığımı biliyorsun."

"Sen özgür bir ruhsun," dedim.

Coral güldü.

"Julian gibi konuştun," dedi. "Onun için çalışmak istediğimi teklif ettiğim zaman, sanırım o da bunu söylemişti. Benim özgür yargıma ve karar verebilme yeteneğime güvendiğini belirtmişti. Bana

aşırı derecede uzun, erdemlerimi sıraladığı bir liste yapmıştı. Sonradan omzumu sıvazlayıp, maaşımı belirlememi ve bir an önce başlamamızı söylemişti. 'Hemen yarın!' demişti. Böylece onu gerçekten tanımaya ya da daha iyi tanımaya başladım. Aslında önceden de onu gerçekten tanımıştım, bunu inkâr edemezdim. Ancak bu ikinci etap bizim için daha önemli olmuş, arkadaş olmuştuk. Bu yüzden onun bu çöküşü bana hüzünlü gözükse de, ben yine de bunu çöküş olarak adlandırmak istemesem de, her şeye karşın ona sempati duyuyordum. Onu haklı çıkarmaya çalışmıyorum. Arkadaş ihaneti, insanları kullanma, herhangi birinden çok özellikle de kendi arkadaşlarını kullanma gibi bazı onarılamaz kişilik bozuklukları vardı elbet. Bana her zaman düşmanlarından çok kendi arkadaşlarına kötü davranmak kabul edilemez bir davranış gibi gözükmüştür. Bunu asla haklı çıkartamam. Arkadaşların rezil birileri çıkabilir, düşmanlarından da sana yardım eli uzatabilecek tek tük kişiler olabilir zaman içinde. Böyle durumlar da var. Neyse, sonunda Julian başardı, bunu görebiliyorsun. Ünlü bir yazar oldu ve şimdi her şeyi var. Hâlâ ortada, ilgi odağında durmaya devam ediyor ve hatta fazlasını bile istiyor. Ve bu noktadan sonra erişebileceklerini ise yalnız Tanrı bilebilir. Ama ne işe yarar ki. Artık bomboş, inançsız, yalnızca dehşetli bir korku hissediyor ve bu nedenle asla kendi içine bakamıyor. Yalnızca amaçları kovalayıp, yükselmeye devam ediyor..."

"Oldukça korkunç görünüyor," dedim.

"Bu onu ilgilendirir," dedi Coral. "Aslında o kadar da korkunç değil. Asıl korkunç olan istemediğin şeylerin başına gelmesi ve bunları önlemek için bir şey yapamaman. Julian'a olanlar ise yalnızca hüzünlü ve zor şeyler.

Sanırım bir daha Julian Orozco'dan söz etmedik. Yalnızca gazetelerde onun adını ya da fotoğrafını gördüğümüz zaman kısa yorumlar yapıyorduk. Mesleğinde gittikçe yükseliyordu. Coral ince bir alayla, "Ona Nobel ödülü verecekler mi?" diye soruyordu. "Belki de," diyerek kendi kendine ciddi ve ikna edici yanıtlar veriyordu.

Julian Orozco artık hayatımızdan öylesine uzaktı ki, onu tanıdığım ilk gece aklıma gelen Marta Berg'in uzatmalı sevgilisi olup olmadığı ile ilgili soruyu da unutmuştum.

Marta hâlâ ailemin oturduğu binada yaşamaya devam ediyordu. Annemin hastalığından ötürü gidiş gelişlerimin sıklaştığı o dönemde bazen onu düşünüyordum. Kaygılı ve telaş içinde olduğum ve bir an önce ailemin evine gelip annemi kaygılarından arındırmak istediğim için her zaman onu düşünemiyordum. Annem bana telefon açıp yanıtı olmayan, ölmüş insanlar, felaketler, çevresinde varlığını hissettiği aldatma ve yalanlar hakkında sorular soruyordu. Bu yüzden bir an önce annemi saran ve benim çözemediğim bu kaygıları unutmak ve bunların dışında olmak istiyordum. Öte yandan böylesine perişan bir hayatı yaşamak için annemin suçunun ne olduğu, aklını sürekli kurcalayan ve gözlerinde acı ve şaşkınlık izi bırakan bu bilmecelerin çıkış noktasının nerede olduğu hakkında durmadan kendi kendine sorduğum soruyu da unutmak istiyordum.

Ben de kaygılara ve sonuçsuz bilmecelere kapılıp gitmiştim. Sabahın ya da öğlenin ne başı ne ortası ne de sonu olup belirsiz bir zamana ait, herhangi bir durağan dakikada, göğsümü bir çivi gibi delip geçen hayatın çürümüşlüğünü, yaşlılığı hissediyordum. Artık bu çürümüşlük ya da annemin yaş-

lılığı değil, bana ait kavramlar canımı sıkıyordu. İçimde bir şeyin yaşlandığını, kırıldığını ya da yanlış, ta başından beri çürümüş olduğunu hissediyordum. Sanki asla çalışmayan ve gittikçe daha fazla zarar veren bir parçaya sahiptim. Ya da belki tüm bunların tam tersiydi. Kötü durumda bir parça değil de, eksik bir parça ve yokluğu sorun yaratıyordu. Bu da öbür parçaların yıpranmasına neden oluyordu. Sabahın, öğlenin, gecenin ve hatta şafağın sonsuz dakikalarında, göğsümdeki bu ağrı neredeyse fiziksel bir ağrıya dönüşüyordu. Elle tutulur, tanımlanabilir, iletilebilir ve çaresi olan bir şey olsaydı, tıpkı doktorunun sağlığına kavuşturacağına umut bağlamış bir hasta gibi, ağrıya minnettar kalırdım. Ansızın kayboluyor, batıyor, alçalıyor ve içimde kapkaranlık bir çukura açılan, görülmez bir noktaya ulaşıyordu.

Bazı günler bu dakikalar her şeyi kaplıyor ve kendimi onlardan kurtaramıyordum. Kendimi yıkık hissetmemek için, alışkanlıklarımı ve zorunluluklarımı, yerine getirmem gereken her şeyin sırasını izliyordum. Fakat umutsuzluğa karşı yapabileceğim hiçbir şey yoktu. İşle dopdoluymuşum gibi yapıyordum, belki de işe sımsıkı sarılmıştım. Bana yakın ve sevdiğim insanlara onları gerçekten seviyormuşum gibi davranıyordum, belki seviyordum da. Dünyayla olan bağlantımı tanımlamak olanaksız ve oldukça yararsız olsa da, artık hiç kimseyi sevmediğimi söylemek doğru olmazdı. Ayrıca içimde, tamamıyla bir soyutlama, şiddetli bir geri çekilme olduğundan da emin değildim.

Ailemin evinden çıkmış, caddede yavaş yavaş yürüyordum. Gece olmuş, hava soğumuştu. Annem ile konuşmalarımız önceden beklendiği gibi ve üzüntü vericiydi. Her şeyiyle o öğleden sonra anne-

min tek beklentisi bendim. Bu tersine durum yüzümü güldürmüş, o anda bende saklı derinlikleri görmemi sağlamıştı. Önümde durmuş bana bakan ve gülümseyen Marta Berg'i gördüm. Birbirimizin gözlerine bakıp, doğru görüp görmediğimizden iyice emin olup bir süre öylece kalakaldıktan sonra, Marta Berg koluma girdi. Onun tarafından kavranmış ve tutulmuş şekilde, daha önce gittiğim yolun ters yönünde yürümeye başladık. Ailemin ve onun, yani Berglerin oturduğu binadan uzaklaşarak bir yandan da konuştuğumuzu hayal meyal hatırlıyorum. Dar caddeleri, bulvarları geçtik. Daha sonra bir kafeteryaya girdik ve boş masalardan birine oturduk. Birer viski ısmarladık.

Ne kafeteryanın ne de caddenin adını anımsıyorum. Belki de bu ayrıntılara çok fazla önem vermediğim içindi, ama geniş bir mekân olduğunu ve masaların mermerden olduğunu anımsayabiliyorum. Marta Berg duvara sırtını vererek oturdu, bense onun tam karşısına oturdum. Ellerine baktım ve bana fazlasıyla çıplak göründüler. Bakışımın takıldığını fark ederek:

"Yüzüklerimi takmayı unuttum," dedi. "Çok tuhaf çünkü sokağa çıkarken onları hep takarım, hatta, evde bile takarak dolaşırım."

Mantosunu çıkardı. Dirseğini kıvırdığı yerde ceket kolunun yaptığı piliye baktım. Koyu ve parlak bir kumaştı.

"Giydiğin ceketi görmüş gibiyim," dedim.

Marta güldü.

"Olamaz," dedi. "Tüm takımı daha yeni aldım. Ama sanırım daha önce giydiğim takımıma benziyor, hâlâ da giyiyorum, tek sorun artık çok eskidi. O daha kaliteli bir takımdı, bu değil. Bunu ucuz giysi satan, genç mağazalarının birinden satın aldım," di-

yip gülerek devam etti.

Marta viskiden büyük bir yudum aldı. Oysa daha önceki karşılaşmalarımızda ne kadar yavaş içki içtiği dikkatimi çekmişti.

"Babanı sık sık görüyorum," dedi. "Zavallıcık sanki yolunu kaybetmiş gibi yürüyor. Bana sürekli sokaklarda bir oraya bir buraya gidiyormuş gibi görünüyor. Haline acıdım. Annenin durumunun kötü olduğunu biliyorum. Babana, anneni ziyaret etmemde bir sakınca olup olmadığını sordum. Ama bana bunun uygun olmadığını ve annenin ailesinden başka hiç kimseyle görüşmek istemediğini söyledi."

"Doğru," dedim. "Annem kimsenin onu bu durumda görmesini istemiyor. Bunun korkunç olduğunu düşünüyor."

Marta Berg fısıldadı ve çıplak ellerine baktı.

"Çöküş," dedi. "Sanırım bu, geçirmek zorunda olduğumuz bir dönem. Ama o bunu anlayamaz, üstelik böyle yaşamayı hak ediyor mu bilemiyorum."

"Sanırım hayır," dedim. "Bu bir çeşit içinde ölümle, daha da kötüsü kaygı ve kaosla birlikte yaşamak. Bu seyredilmesi güç bir gösteri, sanıyorum bu yüzden babam bütün gününü sokakta geçiriyor. Hiçbir özel zevki yok, evde ne yapacağını bilmiyor. Emekli olduğundan beri Madrid'de dolaşmaktan başka bir şey yapmıyor. Annem çapraz bulmacalara, sözcük oyunlarına ve harf bulmacaya bayılırdı ama artık gözleri iyi görmüyor. Bazen hemşirenin yardımıyla bir şeyler yapıyor, ama çoğunlukla canı hiçbir şey yapmak istemiyor. Annem bu oyunları ne kadar sevdiğini bile anımsamıyor. Hemşire yanına oturup gazeteyi açıyor ve ona teklif götürüp sorular sormaya başlıyor, sonunda annem de ona yanıt veriyor..."

Sessiz kalıp, bardaklarımıza baktık ve içtik.

"Baban senin hakkında bana bir şeyler anlattı," dedi Marta. "Aslında ben seni sormuştum. Eşinden ayrıldığını ve kızlarınla yaşadığını biliyorum. Kızların çok güzel, baban, 'Hoş, artık çocuk sayılmazlar, her gün daha da güzelleşiyorlar,' diyordu. Harika bir kızla birlikte yaşadığını söyledi ama adını anımsayamadım."

"Coral," dedim.

"Baban sevimli ve çok güzel bir kız olduğunu söyledi."

Bunu onayladım. Ellerine baktım.

"Bizi ayıran şey yaş değildi," dedi. Ve ben şaşkınlık içerisinde düşünekaldım. Bizden söz ediyordu. Kendinden ve benden. "Bizi ayıran hayattı." Ben ellerine bakmaya devam ederken düşünceli kalakaldı. "Sonuçta hayatı da yaşla değerlendirmek gerekli ya, yaşla görmek..."

"Ya sen?" diye sordum. "Kendinden söz etsene. Çok iyi gözüküyorsun, bunu zaten biliyorsun."

Kafasıyla bunu kabul etmeyen hareket yaptı.

"Bunu bildiğimi mi sanıyorsun? Sence iyi mi görünüyorum?" Bana baktı. Hâlâ uykulu gibi görünüyordu. "Neye inanacağımı bilmiyorum," dedi. Nerdeyse boş olan bardağına baktı. Dudaklarına götürdü ve bir dikişte bitirdi.

Bardağını göstererek, "Bir tane daha ister misin?" diye sordum.

Kabul etti, iki viski daha ısmarladım. Garson yenilerini getirmeden, kendiminkini de bitirdim.

"Bir türlü iyileşmeyen bir bunalımdayım, uzun süreden beri oradan oraya sürünüyorum," dedi Marta, garson içkileri bıraktıktan sonra. "Bunu doktorum söyledi. Bu o yazardan ayrıldıktan sonra olmuş."

Kendi kendime ona soru sormayacağımı ve yazarın Julian Orozco olduğunu bilmek istemediğimi söyledim.

"İlk başlarda bir süre sakinleşmiştim. Üzerimden bir yük kalkmış gibiydi. Sonra kendimi alışverişe verdim. Her zaman alışverişi sevmişimdir ama bu tüketici bir hal aldı. Korku verici bir gereksinim duymaya başlamıştım. Aciliyet içerisinde onu bunu almam gerekiyor gibiydi. Ayakkabıcıya giriyordum ve öylesine bir heyecana kapılıyordum ki, bir çift ayakkabı almakla rahat edemiyordum. En az iki çift alıyor, bazen aynı modelin iki değişik rengini alıyordum. Sanırım yazardan ayrılmayı başardığım için kimsenin beni ödüllendirmeyeceği bir türlü kafama dank etmiyordu. Son derece cesur, kahramanca bir iş yapmıştım ve bunu ondan başka kimse bilmiyordu. Ve doğal olarak da bunun için beni ödüllendirmeyecekti. Beni ödüllendirebilecek tek kişi yine bendim."

"Bu ayrılık ne zaman gerçekleşti," diye sorma merakıma engel olamadım.

"Zamanı hatırlamıyorum," dedi yarım ağız gülümseyerek. "Tarihler hiç önemli değil. Bu tür bilgileri belleğimden sildim. İnan bana bu bir keşif. Sanki zaman kavramı yokmuş ya da zaman başka şekilde varlığını sürdürüyormuş gibi, öyle bir an geliyor ki, zaman tüm önemini kaybediyor. Zamanı kendine ait kılıyorsun, ya onu kendine göre ayarlıyorsun ya da dağıtıyorsun. Her şeyi belleğinde kendi istediğin yere yerleştiriyorsun. Bütün bu şeyler ağaç dallarından sarkan elmalar gibi, eline en kolay geleni alıyorsun ve sonradan canın başkasını çekiyor, hatta belki de ona ulaşmak için ağaca tırmanıyorsun.

"Zamanın dizginsiz yapısından asla hoşlanmadım," diyerek sözlerine devam etti. "Bu yüzden

bir şekilde zamanı yendiğimi düşünüyorum çünkü ona karşı kendi oyunumu kurabildim. Kolay olmadı. Çok korkunç bir dönem geçirdim. Hâlâ alışveriş duygusunun ilgimi çektiği bir dönemde başıma çok tuhaf bir şey geldi. Evden çıkıp hemen geri geliyordum çünkü mağazalara girecek gücü kendimde bulamıyordum. Vitrinin camı sanki sağlam bir barikat gibiydi, demirden yapılma olamazdı çünkü şeffaftı, ama sağlam ve ağır bir malzemeden yapılmaydı. Mağazaya girmeye karar verirsem içeride tutuklu kalmaktan korkuyordum. Kapılar da gözüme aşılamaz gibi görünüyordu. Kapılar büyük kasaların kapılarına benziyordu, onları açmak için şifreyi bilmek gerekliydi. Eve dönüyordum ve bazen güçlü bir şekilde yazarı arama gereksinimi duyuyordum ama aslında görmek istemiyordum. En ideali onu o değilmiş gibi kabul ederek aramak olurdu. Böylece onu yeniden görür, değişik bir adamla birlikteymişim gibi farklı bir hikâye yaşayabilirdim. Ama bu olanaksızdı çünkü böyle düşününce onu arama hissim hemen yok oluyordu.

"O dönemlerde yaşıyor gibi yapıyor, kendimi kandırmaya çabalıyor ve ölmediğimi söyleyerek kendimi avutuyordum. Ama aslında ölüydüm. Yeniden mağazalara girebilmeye başlayınca iyileşmeye başladığımı da anladım. Şimdilerde pahalı mağazalar ilginçtir ki beni ürkütüyor. Şu sıralar başka tür mağazalara, sana söylediğim gibi ucuz ve genç işi giysiler satan yerlere gidiyorum. Orada, benim yaşlarımda, çok farklı sosyal sınıflardan her çeşit insan görürsün. Bu mağazalara bayılıyorum. Oraya yalnızca kendimi koruma ve savunma güdüsüyle, kendimi takdir edilen biri gibi hissederek giysi almaya değil, aynı zamanda halkın arasına karışmaya da gidiyorum. Tıpkı orada bulunan öbür savunmaya ve beğe-

nilmeye gereksinim duyan kadınlar gibi. Onların arasında onlardan biri gibi görünmek bende büyük bir rahatlama yaratıyor. Kabinlerin önünde, kasada sırada beklemek, öbür kadınların ne aldığına bakmak, onların senin ne aldığına bakması... Benim torbalarımın en büyüklerinden, hesabımın en yükseklerden biri olduğunu da itiraf etmeliyim... Ucuz giysiler beni daha çok almaya itiyor... Tabii ki bunlar beni yıkamaz, daha pahalı erdemler de var... Amalia'yı anımsıyor musun?"

Onayladım.

"Tabii ki sen öyle her şeyi unutan türden biri değilsin, biliyorum," dedi. "Amalia, masaj bağımlısı oldu. Sevgililerine ve eğlencelerine devam ediyor ama ne zaman yapabilirse, kendine bir masaj fırsatı yaratıp hafta sonlarını kaplıcalarda geçiriyor. Güzellik, kırışıklıklar, stres, her şeye karşı bakım yaptırıyor. Geçen yıl Barcelona yakınlarında bir kaplıcaya hafta sonunu geçirmek üzere beni de sürükledi. Amalia, Martina ve ben, üç arkadaş birlikte gittik. Martina bize göre çok daha genç biri, daha kırk yaşında bile değil. Evime yakın bir yerde giysi tamiri yapan bir dükkânı var. Bir gün üzerimde korkunç duran bir dolu giysi ile ona gittim. Bilirsin ya, aceleyle ya da indirimden sırf kendimi oyalamak için aldığım giysiler. Gittikçe Martina ile arkadaşlığımız ilerledi. İyi dikiş dikiyordu ve çok zevkli biriydi. Derken konuşmaya ve birbirimize hayatlarımızdan söz etmeye başladık. Arada sırada birlikte yemek yiyor, ya o beni görmeye evime geliyor ya da ben onun evine gidiyordum. Eşinden ayrılmış ve on yaşında bir oğlu var. Bir erkek arkadaşı var ama birlikte yaşamıyorlar. Şimdilik oğlu ile yalnız yaşamayı tercih ediyor. Amalia bana kaplıcalara gitmekten söz edince, Martina'ya da sormaya karar verdim. Fikir çok hoşuna

gitti. Oğlunu babasına bırakabilecekti. Bu tam da onun gereksinim duyduğu bir şeydi, her şeyden uzaklaşabilir ve kendiyle kalabilirdi. Böylece üçümüz birlikte gittik. Perşembe yola çıktık ve pazar günü döndük. Üç gece kaldık."

Bana baktı. Bense onun çıplak ellerine baktım.

"Her şey çok iyi, çok hoş gitti," dedi. "Samimi bir yerdi, bütün günümüzü üstümüzde bornozlar, çok sıcak termal suyla dolu havuzun kenarında sırtüstü yatarak geçirdik. Bizi masaja ve her türden bakıma, çamur banyolarına, duşla tedavilere çağırıyorlardı. Kendimi çok iyi ve oldukça sakinleşmiş hissediyor, Amalia ve Martina ile olmaktan mutluluk duyuyordum. İkisiyle bir arada olmanın çok iyi bir fikir olduğunu kendime söylüyordum. Her ikisi de çok ayrı kişilikler olduğu için hiçbiri üstünlük çabasında değildi, bu da üçümüzü mükemmelliğe taşıyordu.

"Ancak son gün, öğleden sonra masaj masasında yüzüstü yatarken çok tuhaf bir şey geldi başıma. Masaj masasında yüzüstü yatıp, yüzünü havluya dayar ya da yüzünü tutan oval bir boşluğa yaslanırsın ki bu da oldukça rahattır. Bize yeni masaj yataklarından söz ettiler, herkes bu yataklardan çok memnundu. İlk masajlarda doğrusu ben de kendimi çok iyi hissetmiştim. Yüzümü nereye yaslayacağımı bilmediğim için yüzüstü masaj beni hep çok rahatsız etmiştir. Ya burnumu ezmiş ya da başımı yana yaslayıp boynumu ağrıtmışımdır. Bu yüzden yataklardaki bu oval yüz boşluğu bana müthiş bir icat gibi gelmişti ve kuşkusuz öyle. Bunun başıma gelenlerle bir ilgisi yok tabii. Masaj harikaydı. Ben Amalia kadar masaj bağımlısı değilsem de, kaslarımın ovulmasından, gerginliğimin kaybolmasından hoşlanıyorum. Ansızın, başım oval boşlukta yerleşik ve göz-

lerim açık halde, (gözlerimi neden açtığımı bilmiyorum ama onları kapalı tutamadım!) masör sırtımdaki kasları milim milim, yumuşak bir şekilde ovup açarken ve aynı anda krem kullanıp derime güç uygularken, kendimi derin bir uçurumdan yeryüzüne çıkar gibi hissettim. İşe yaramazlık uçurumundan. Tüm bu üç günlük masajlar ve bakımlar neydi? Banyolar, duşlar ve üst üste kremlenen cildim ne içindi? Yoksa hayatın bir sürü aldatmacasından ya da sapmalarından birinden mi söz ediyorduk. Aslında zararsız, gereksiz ve öyle ya da böyle etkisi olan şeyler. Ansızın her şey bir aldatmacaya, yalana, tam bir sahtekârlığa dönüştü."

İç çekti. İçkisinden içti.

"Neden böyle hissettiğimi bilemiyorum," diye devam etti. "Aldatmacanın hiç bu kadar net bir şekilde ortaya çıkacağını sanmamıştım. Tabii bunu arkadaşlarıma söylemedim. Ne durumu kesinlikle anlamayacak olan Amalia'ya ne de büyük olasılıkla durumu anlayacak olan Martina'ya. Onların tadını kaçırmayı ya da üzmeyi istemiyordum. Bakım odalarından yüzlerine yansıyan bir mutlulukla, memnun çıkıyorlardı. Birdenbire hissettiğim şeyleri, tüm bu dinlenmenin sahte, aldatmaca olduğunu, hiçbir işe yaramadığı gibi bizi daha da yorduğunu onlara nasıl söyleyecektim? Belki de bunlar yalnızca benim başıma gelmişti, o duyguyu yalnızca ben hissetmiştim. Stres çekmiyor ya da Amalia gibi oramı buramı zayıflatmaya uğraşmıyor, kırışıklıklarımı umursamıyordum çünkü," diyerek gülümsedi. "Benim için önemli olmadıklarını söylemiyorum ama oradalar ve kaybolmayacaklar, onlar zamanın izleri ve bunu silmek olanaksız... Bu yüzden de sustum. Hiçbir şey söylemedim. Dışarıdan neşeli görünmeye çalıştım. Ama bir yandan da kendime neden başkalarının

karşısında üzüntümü, hayal kırıklığımı gösteremediğimi soruyordum. Neden kendimi zorlayarak, hiçbir şey olmamış gibi davranmalıydım?

"O akşam yemekten sonra odama geldiğimde, bitmiş bir halde kendimi yatağa attım," dedi bir an duraksamadan sonra. "Sanki ölmek üzere gibiydim. Ardından doktorun verdiği uyku haplarından bir kerede iki tane aldım. Normalde bunlardan birer tane alıyorum. Kendi kendime bir gece kaldığını ve ertesi günü eve döneceğimi söyleyerek uyuyakaldım. Öte yandan eve dönmekle her şeyin yoluna girmeyeceğini de biliyordum. Yine de bir an önce eve dönmeyi istiyordum."

Marta benimle konuşurken arada sırada yüzüme bakıyor, arada sırada da uzak bir noktaya dalıp gidiyordu. Sonra bir an gözlerini indirip sanki bir şey varmış gibi ellerini seyretti, yeniden bakışlarını kaldırdı. Ellerimi uzattım ve Marta'nın ellerini tuttum. O da ellerimi kendi ellerinin içinde tuttu, böylece ikimiz de birbirimizin ellerini tutmuştuk.

Şimdi daha içtenlikle ve daha güvenle ellerimiz birleşik, bana bakarak, "Fakat yılmadım," dedi yavaşça. "Kendimi yıldırmadan yıldım. Kısaca içimde bunu yaşamama karşın, kimseye söyleme gereksinimi duymadım. Saklamak gereği duyduğum için değil, kendim için yaptım, yenilmemek için. Kimse beni yendiğini bilmiyorsa, beni yenemedikleri içindir, çünkü bunu ilan etmedim ve etmeyeceğim. Bu kendimi zorlamama yol açıyor, tansiyonumu yükseltiyor."

Dinlenmesi ve biraz uzaklaşması için ellerimin arasındaki ellerini gevşettim.

"Fakat bu tansiyon beni ayakta tutuyor. Bu cümle, onun için başka anlamlar ve uygulamalar içerse de Amalia'nın cümlesidir. Kendini kısa ve öz konuş-

maya adamıştır. Her aşk macerasının ya da seksle ilgili ilişkisinin sonucunda, ölümü yokladığını söyler. Bunun doğru olduğuna inanıyorum ve bu ölüm hissinden de yaşama isteği doğuyor. Böylece biri ötekini izliyor. Bu onun işleyişi, yöntemi. Benimki ise daha soyut," diyerek gülümsedi.

"Ya Markus?" dedim. "Tüm bunların içinde onun rolü nedir?"

Marta yeniden gülümsedi ve ellerimi okşadı.

"O zaman ben de sana şu kız... Coral hakkında sorabilirim," dedi düşler kuran bakışıyla.

"Coral'i bana Tanrı gönderdi," dedim içgüdüsel bir yanıtla.

"Bu çok hoş," diye onayladı Marta. "Çok şanslısın. Aslında bir açıdan Markus da benim için Tanrı'nın bir armağanı gibi. Ama yine de bu çok abartılmış olacak. O kendi kendisi için de bir Tanrı armağanı. Böyle birisiyle yaşamak olumlu bir şey olmalı değil mi? Markus, hayata inanan, mükemmel bira içen biri. Bir Alman'ı anlatmak için de çok klişe sözler gibi duyulduğunu biliyorum ama Markus'u tanımlamak için çok uygun düşüyor. O kendini olumlu olmaya adamış, bunu doğduğundan beri yapan biri. Bu özelliğine, her ne kadar ters görünse de, aynı zamanda hem açıkelli hem de bencil olduğunu eklemeliyiz. Yaptığım kaprislere karşı hep çok yumuşak davranmıştır. Ona satın aldığım bir şeyi gösterip üstelik çok ucuza bulduğumu söyleyince gülüyordu. 'Yüz bin peseta mı ucuz?' diye gülerek yanıtlıyordu. Tabii bunlar çok önceleri, ben her şeyi pahalı mağazalardan satın alırken oluyordu. Bana karşı en ufak bir sitemi bile olmadı. Hiçbir şeye, temelde insanlara, gerçek bir ilgi göstermediği için her şeyi anlayışla karşılıyordu. Aslında sevgi doludur, bunu anımsayacaksın, herkesi kucaklar ama

kucaklamak, gülmek bunlar onun kendi davranışlarıdır. Sık sık 'Olayların üzerine gitme!' der. 'Olayların derinliği üzerinde durmaya değmez.' Biranın üstündeki köpük gibi, yaşam onun için net ve esastır."

Ellerini bir kez daha bana teslim ederken, düşünceli bir şekilde, "Ama bir kadının hep yalnız, gerçekten yalnız olduğunu düşünmeye başlıyorum," dedi. "Sanırım biz kadınlara hiç kimse gerçekten yardım edemez. Ya da belki de bize yardım etmek isteyenlere karşı derin güvensizlik taşıyoruz. Bilemiyorum. Bunun doğamızdan kaynaklanan bir şey mi olduğunu, geçmişten, eğitimimizden ya da nasıl adlandırmak istersen oradan mı kaynaklandığını bilmiyorum. Bazen bu yalnızlığın nedenini bilmek istiyorum."

"Kadınlar hakkında böyle genellemeler yapmak, geçmiş olayları ve tüm öbür şeyleri değerlendirmek bana pek tatmin edici gelmiyor," dedim. "Bütün bu tartışmalarda bir gerçek payı olmalı, ama bunun açıklamaya değer olduğunu düşünmüyor olsalar gerek. Sen biraz önce tanımladığına benzer, kendini tamamen yalnız hisseden erkekler de olduğunu düşünmüyor musun?"

"Elbette," dedi. "Yalnızca bunun teorik biçimde tartışılamayacağını düşünüyorum. Arada sırada teoriler denenebilir, üstelik avutucu bile sonuçlanabilirler..."

Sanırım konuşma bu noktaya vardığı andan itibaren, nedeni bilinmez, kafamda Julian Orozco'nun hayali belirdi. Belki de Marta ile Julian arasında böylesi bir gizli ilişki olması olasılığını hayal ettiğim içindi. Şu anda konuştuklarımızı onlar da konuşmuş olmalılardı. Fakat ansızın Julian Orozco'nun hayali kayboldu çünkü Marta ellerimi bırakarak ve

ses tonunu değiştirerek: "Ya ailen? Seni beklemiyorlar mıdır? Onlara telefon etmeliydin. Artık benim de gitmem gerekli..." dedi.

Marta'nın sözünü dinledim ve telefon etmeye gittim. Bir yandan da kendime bu telefon konuşmasının yıllar önce Berglerin evinden yaptığım telefon konuşmasıyla aynı olduğunu söylüyordum. O zaman Claudia'yı aramış ve gecikeceğimi söylemiştim. Marta Berg'le sanat galerisinde karşılaştığım, daha sonra Amalia ve José Luis ile akşam yemeğine gittiğimiz, Amalia'nın evine kadar devam eden ve orada loş oturma odasında sonuçlanan o uzun gece süresince yapamadığım aramaya benziyordu. Telefon, Marta Berg ile konuşurken ya da ellerini ve olası dokunuşlarını düşünürken, hep oradaydı. Ve sonunda, şu yaşadığım anda onun ellerini ellerimin içine almayı başarabilmiştim.

Anneme benim için geç olduğunu ve onu görmeye başka bir gün gideceğimi söyledim.

"Kaygılanma," dedi annem. "Evine git ve dinlen. Bu kadar çok çalışmamalısın."

Gittikçe daha da boğuklaşan, yıpranan ve duyulmaz olan sesi, daha net ve sakin duyuluyordu. Hüzünlüydü ama korkmuş değildi. Önceleri olduğu gibi benimle karmakarışık ve korku dolu konuşmuyordu.

Masamıza döndüğümde Marta'nın mantosunu giymiş olduğunu gördüm. Hesabı istemiş olmalıydı çünkü o anda garson hesap kâğıdını masaya bıraktı. Hesabı aldım ve cüzdanımı çıkardım.

"Çok mu acelen var?" diye Marta'ya sordum.

Beni yanıtladı mı, yoksa anlamadığım bir şey mi söyledi bilmiyorum ama önümden giderek kapıya doğru yol gösterdi. O zaman tüm lokalin, masaların dolu olduğunu gördüm ve kendime belki de Marta

Berg'in bu yüzden buradan ayrılmak istediğini, kalabalığın onu rahatsız ettiğini söyledim. Marta'nın yaşını düşündüm. Genç görüntüsünün altında yaşını bilmiyordum ve onu kapıya doğru izlerken benden kaçtığı kanaatine vardım.

Caddeye çıkınca Marta elini kaldırdı ve tam önümüzde bir taksi durdu. Henüz eldivenlerini giymemiş, çıplak olan elini tutarak öpmek için ancak zaman bulabildim.

Nereye gidiyor olabilirdi? Akşam yemeği için birisiyle mi sözleşmişti? Belki de bu kişi Markus'tu. Ya da belki caddelerde dolaşırken evinden iyice uzaklaştığımız için aceleyle evine geri dönüyordu.

Arabamı bıraktığım yeraltı parkına doğru yavaşça yürüdüm. Hâlâ üzerimde Marta Berg ile karşılaşmış olmanın verdiği gerçekdışı his vardı. Tüm karşılaşmalarımız bunun gibi gerçekdışı, sanki bir düşün içindeymişiz gibi olmuştu. Hangi güç gerçekdışılık ile boy ölçüşebilir? Marta Berg ile tüm karşılaşmalarımız her şeyi sonraya, başka bir âna, hiçbir zamana, düşlere bırakmakla sonuçlanmıştı. Hepsi yarım kalmıştı. Bu yüzden gerçekdışı görünüyorlardı çünkü iyi ya da kötü, haklı ya da haksız her gerçek tamdır, bir bütündür ve elle tutulur özelliktedir. Buna karşın düşler asla tamamına ermez. Kâbusunda ya da mutluluğunda, tam her şey sonuçlanacağı zaman uyanırsın. Kendime Marta Berg ile karşılaşmalarımızın bundan dolayı hep yarım kalıp kalmadığını sordum. Her şeyin ötesinde Marta ve ben tek tek, ayrı ayrı yarım kalmış canlılardık. Hep yarım olacaktık. Bununla birlikte, bu beni ayakta tutan, içimde tüm yarım kalmış şeyler için hayal kurmama olanak veren bir şeydi.

Ve bu yarım kalmışlık gerçekten de benimdi. Beni başkalarından farklı kılıyor, bireyselleştiriyor

ve bu dünyada benim bulunma biçimimi farklı kılıyordu. Belki de hepimiz tek ve değişik olmak isteriz. Ellerimde Marta Berg'in parfüm kokusuyla, dünyanın sınırındaki yerimi gördüm. Bu yeri, her şey tam olsa bana teklif etmezlerdi ve bu da önemli değildi. Kuşkusuz dünyanın sınırında var olmuş ve var olan başka insanlar da vardı. Belki de boş biçimde bu yerden sanat dediğimiz şey çıkmıştı ve çıkmaya devam ediyordu. Etten ve kemikten, tüm bunları açıklamak zorunda olmadığım tek bir kişiyi tanıdım, dedim kendi kendime. Bedenimde viskinin verdiği sıcaklıkla, "Yalnızca sen, Marta Berg, yalnızca sen," diye fısıldadım. Park yerinin rampasından sanki bir şarkının nakaratı gibi kafamda bu sözlerle indim. Kendimi heyecanlı ve mutlu hissediyordum. Ayrıca arabamı bulmak için girdiğim, bir sürü arabayla dolu binanın, karanlık orta yeri, bana kucaklayıcı ve neredeyse sanatsal görünüyordu. Binanın orta yeri ürkütücüydü. İçinde yaşadığımız korkunç dünyanın çarpıcı örneklerinden biri yeraltı park yerleriydi. Ben bunların ortasında varlığımı sürdürüyordum. Hiç kimse beni buradan atamamıştı. Sürekli benden kaçsa da Marta Berg de yaşıyordu. Birçok insanı, ellerimden birçok şeyi kaçırmış olsam da, ben de varlığımı sürdürmekteydim. Bu beni şaşırtıyordu. Bu şaşkınlık, başka birçok kereler gibi olumsuz bir renk bırakmak yerine şimdilerde hüzün ve neşe arasında gidip geliyordu. Hatta kendimi melankolik ve kaybolmuş hissediyor, beğenilmek şimdilerde bana gurur verici görünüyordu. Müziğe ve notalara karşı yetenekli olmadığım için, içimde uygun şekilde oluşturduğum şeyler dudaklarımdan bozulmuş ve karışmış halde çıkıyordu. Şarkı söylemedim ama en sevdiğim eski şarkılardan birini mırıldandım.

Ailemin evinden çıkmıştım, kendimde yeraltı park yerine arabamı almaya gidecek gücü bulamıyordum ve Marta Berg'i yeniden düşünmeye başladığımdan beri, neşeyi de düşünüyordum. Ailemi ziyarete geldiğim zamanlar arabamı hep bıraktığım bu yere giderken caddeyi geçip, Madrid'in en kötü barının taburelerinden birine oturdum. Bar floresan ışıklarla korkunç, kör edici şekilde aydınlatılmıştı ve bu saatlerde iyice pislenmişti. Barın yerleri buruşturulup atılmış pis peçeteler, sigara izmaritleri ve külleri, yemek artıklarıyla doluydu. Duvarlara kızarmış kalamar ve pazar günlerinin piliç çevirme kokusu sinmişti. Evimizin karşısındaki bu bara, Pedro Berg ve ben mahalle barlarında gezinirken asla yolumuzu düşürmemiş ve mümkün oldukça buradan uzak kalmaya çalışmıştık. Buna karşın bugün buraya girmiş ve arada sırada ailemin ve Berglerin ev kapısına bakarak burada kalmıştım. Arabayı ne zaman almaya gideceğimi bilmiyordum. Hatta gidebilmek konusunda güvence de veremiyordum. Aşırı içtiğim için belki de Coral'i ya da Eduardo'yu beni almaya gelmeleri için aramalıydım. Sanırım bira ile başlamış, viski ile devam etmiştim. Asıl durumsa bu korkunç bardan ne gidebiliyordum ne de gitmek istiyordum çünkü buradan ön kapıyı gözetleyebilir, Marta Berg'in çıktığını ya da girdiğini görebilirdim. Kendi hayatını bile kontrol edemeyen ben, hiç kimsenin hayatı için burada olmasam da, Marta'nın hayatının bu dakikasını buradan kontrol edebilirdim. Yalnızca dış kapının hareketini gözlemleyebilirdim, zaten bu da sürekli olmazdı çünkü sürekli kapıya bakamıyordum.

Daha o kapıdan yeni çıkmıştım. Kapıya merdivenleri kullanarak inen Marta Berg'le hiçbir zaman karşılaşmadığım asansörden yeni inmiştim. Ailem

ve Bergler dışında karşı binada, ayrı katlarda yaşayan kişileri hiç tanımıyordum. Hatta kendime ailem hakkında ne bildiğimi sordum. Biraz önce onlarla vakit geçirmiştim. Aslında bu süreyi yalnızca annemle geçirmiştim. Geçen yıllarla, tıpkı ailem gibi bana ansızın daha da küçük ve eğri büğrü gibi görünen ufak oturma odasına girdiğimde şu manzara ile karşılaşmıştım: Bir köşede babam, sanki bağlanmış ya da fişe takılmış gibi, bakışları sabit, televizyon seyrediyordu. Gözlerinin önünde duran alet yaşamsal bir şeymiş gibiydi, ayrıca sesi çok yüksekti ve ufak odanın tümünü kaplıyordu. Annem ise, tekerlekli yatağında, rengi solmuş, tüylü kumaştan örtüsüyle dizleri örtülü halde öbür köşedeydi. Havalara, içeriye ya da hiçbir şeye bakıyordu çünkü artık çok az görebiliyordu. Yanında ise, hemşire büyükçe bir kitapla desteklenmiş şekilde eteğinin üzerinde gazeteyi ve kalemi tutuyordu. Hemen bulmaca yaptıklarını anladım, annem kaybolmuş gözlerle televizyondan gelen onca gürültü arasında bulmacanın karelerinde gizlenen sözcüğü bulmaya çabalıyordu. Böylece hemşirenin az önce tanımını okuduğu gizli cümleyi ortaya çıkaracaklardı. Şaşkınlık içinde kaldım çünkü bunca zamandır annemi bir şeye karşı bu kadar ilgili görmemiştim.

İçeri girer girmez annem, babam ve hemşire gözlerini bana çevirdiler. Sanki onların bir yanlışını yakalamışım gibi, korkmuş halde bana baktılar. Ardından hemen toparlanarak, beni selamladılar ve yüzlerine gösterebilecekleri, sahip oldukları tüm neşe yansıdı. Annem neşe ile aydınlanmış gözlerini benden ayıramıyordu. Gerçekte biraz aşırı görünen bu neşe, yine de bana karşı gerçekçiydi. Hemşire bana gülümsemedi ama saygıyla selamladı. Ardından "Bulmacayı başka zamana bırakalım," dedi. Ve an-

nemin yanındaki yeri bana bırakmak için ayağa kalktı.

Gitmeden önce bana içmek için bir şey getirmelerini isteyip istemediğimi sordu.

"Önemli değil. Şu anda hiçbir şey istemiyorum," dedim.

İstediğim tek şey gitmesiydi, çünkü aralarında en iyisi ve en terbiyelisi de olsa, ne onu ne de öbür hemşireleri seviyordum. İlk önce annemi, sonra da babamı öptüm. Babam bütün dikkatini televizyon ekranına çevirmişti bile. Ardından televizyonun sesini biraz kıstım. Babam, "Giderek sağırlaşıyorum," dedi.

Beni affetmesini istercesine omzunu hafifçe sıvazladım çünkü televizyonun sesini açmayı düşünmüyordum. Annemin yanına oturdum. Zayıf ve titreyen, insanı tutmaya korkutacak kadar yumuşacık ellerinden birini tuttum.

"Seni gördüğüme öyle sevindim ki oğlum," dedi. "Bugün çok uzun ve hüzünlü bir gündü. Durmadan yağmur yağdı. İyice giyindin mi? Neyle geldin? Gabardin paltonla mı?

"Deri ceketimle," dedim, "deri ceketler bunun için. Islanmıyor. Damlalar ceketin üstünden kayıyorlar."

"Evet, senin şu deri ceketlerin," dedi, "deri ceketini aldığın zamanı çok iyi hatırlıyorum. Hayatım boyunca sana o deri ceketi aldığım günkü kadar mutlu olan hiç kimseyi görmedim."

Bunları anımsamıyordum. Anımsadığım yalnızca en sonunda çok istediğim bir şeye sahip olmaktan dolayı duyduğum boş mutluluktu ve bunun deri bir ceketle de ilgisi yoktu. Anneme bunu anımsadığımı söyledim. Sonuçta kendime kızmış, anılarımın üzerine düşmüş bu siliklikten dolayı hayal

kırıklığına uğramıştım. İlk deri ceketim benim için bu kadar önemli idiyse, nasıl olup da unutmuştum? Bu durumda belleğime güvenebilir miydim? Ne tip bir şey seçmiştim? Neden bu mutluluk anları, beklentilerimin nesnesel ve net başarısı silinmişti? Annem kafasının tüm karışıklığına karşın bunları anımsayabilmişti. Ayrıca bunların onun için, benim için olduğundan daha da önemli olduğunu söylemişti. Bense kendime karşı nankörlük etmiş, iyilikte cimri davranmış, şikâyetlere karşı acı çekme ve hep doğrusunu isteme ve kanıtlama gereksinimi duyarak her şeyi unutmuştum. Herkesten beni ayıracak nitelikte, olağanüstü bir şeye sahip olabilme gereksinimi içindeki açgözlü ve sonsuza dek mutsuz ruhum tarafından gömülmüş daha başka ne mutluluk anlarım olmuştu?

Birçok hazinenin saklı olduğu anneme baktım; bu durumu, Claudia ortadan kaybolduğundan beri, birçok kereler okula çocukları almaya bizzat kendisi giden annemde yavaş yavaş keşfettiğimi anladım. Özellikle de içerisinde sürpriz oyuncaklar bulunan kâğıt zarfları her zaman kızlara getirişini anımsadım. Köşedeki büfeden aldığı bu küçük zarflara annem hep 'paketçik' derdi. Bu sözcük onun çocukluğundan beri var olmuş, biz çocukken de kullanılmış ve şimdi de kızlarımın sözcük dağarcığına dahil olmuştu. O el kadar küçük zarflardan bir yemek odasının, bir dolabın, bir yatağın, bir konsolun parçaları çıkıyor ve bu kadar ucuz şeyler olmasına karşın, parçaların birbirine uyumu şaşırtıcı bir mükemmellik izliyordu. Parçalar sonuçta minicik ve narin, buna karşılık tam ve gerçekçi bir mobilyayı oluşturuyorlardı. O zarflar kızlarımı, özellikle de Natalia'yı büyülüyordu. Annem ona zarfı verir vermez Natalia'nın tek istediği, daha önceden

aramızda anlaştığımız gibi ailemin evine ya da bizim eve gidip paketi bir an önce açmak, ne çeşit bir mobilya olduğunu belirlemek ve hemen parçaları makasla ayırıp, birleştirme işine başlamaktı. Ailemin ve bizim evimizden ne küçük mobilyalar geldi geçti! Neden olduğu bilinmez mavi ya da yeşil, tek renkli bu küçük mobilyalar sonuçta evin her köşesinden parçalara ayrılmış, sökülmüş şekilde çıkıyorlardı. Kızlarımın amacı, kendi çizdikleri hayali evin odalarını bu mobilyalarla döşemekti. Bu hayali evi, kurşunkalemleri ve cetvelleri yardımıyla ailemin evinin oturma odasındaki rengi solmuş halının üzerinde ya da bizim evimizde kendi odalarında çiziyorlardı.

Artık yıllar önce annem stüdyomu arayarak bana kızları okuldan almaya gideceğini söylediği zaman bunun yalnızca bana iyilik yapmak için olmadığını biliyordum. Annem de sürpriz zarflardan almaya bayılıyor ve bunları çantasına koyarak sonradan okulun kapısında çantasından çıkarmak üzere saklıyordu. Bu zarfları kızlara sanki dünyanın en aç insanına yemek verir gibi sunuyordu. Ben farkına varmadan annem özenli ve gayretli bir babaanneye dönüşmüştü. Bununla birlikte benim çocukluğuma ait anılarımda annemle ilgili çok az görüntü vardı. Onu uzaktan görüyordum. Evin ya da yemek odasının öbür ucundaydı. O zamanlar Galileo Caddesi'nde, çok uzun, çok dar ve çok karanlık bir koridoru olan küçük bir dairede oturuyorduk. Teresa ile benim uyuduğumuz oda –o zamanlar hâlâ birlikte uyuyorduk– iç avluya bakıyordu. O avlu hakkında kayda değmeyen anılarım vardı. Avlu çok genişti ya da bana öyle görünüyordu ve değişik birçok binanın arka cephesi bir arada gözüküyordu. Yatak odamızın yalnızca bir sıra karo ile döşeli, küçük balko-

nundan sarkarak saatlerce burayı seyrederdim. Avluya bakan balkonların ve pencerelerin bağlı olduğu dairelerin içlerinin nasıl olduğunu hayal ederdim. Özellikle de bu dairelerin içlerinde yaşayanları, sakladıkları gizemli hayatlarını düşlerdim. Avlu bana büyük, hatta dünya kadar uçsuz bucaksız gözükse de, neden aynı zamanda loş, en ürkütücü ve korkunç olayların olabileceği bir yer şekline dönüşürdü? Bazıları tozla kaplı, yoğun tül ve perdelerle örtülü, bazen yarı açık olan bu pencerelere bakarken ürperirdim. Avlu hem ilgimi çekiyor, hem de beni ürkütüyordu. Öte yandan evin başka bir ucunda annemin hayatı akıp gidiyordu. Yemek odası dünyalarımız arasında bir dönüm noktasıydı. Pencereleri ve iki balkonu Galileo Caddesi'ne bakan annemin dünyası bana çok aydınlık görünüyordu ve bana ait değildi. Bu dünya caddeye, yani gerçek dünyaya açılıyordu. Benim dünyam ise gerçek değildi, yalnızca bana aitti ve bana ait olan her şey gerçekdışıydı.

Fakat annemin neredeyse hiç görünmediği bu anılar, çok uzaktılar ve Galileo Caddesi'ndeki karanlık daireye aittiler. Benim aklımda kalanların ise tamamı karanlıktaydı çünkü Teresa ile benim hayatım evin arka bölümünde geçerdi. Annemle babamın oturduğu, güneş gördüğünü ve dünyaya açık olduğunu düşündüğüm küçük salonla ilgili ise hiç anım yoktu çünkü orayı yeterince tanımıyordum. Galileo'daki daire benim anılarımda tarihöncesi döneme aitti. Yakınındaki cadde olan Vallehermosa'da modern, yeni ve pırıl pırıl bir daireye taşınana kadar da bu anılar belirgin bir uygunluk içerisinde gidiyordu. Bu daha önce oturulmamış bir daireydi ve içinde hâlâ alçı, vernik ve boya kokuları solunuyordu. Vallehermosa'da uzun yıllar kiracı olarak

oturduğumuz bu daire, daha sonra babamın mütevazı işçi maaşından yaptığı birikimler sayesinde alınmıştı. Hayal meyal bunu anımsıyordum. Sanırım Claudia ile düğünümüzün olduğu tarihlere denk geldiği ve ben kendi işlerimle uğraşmakta olduğum için, belleğimde pek kaydı kalmamıştı. Fakat bir daire sahibi olmanın, özellikle de annem için, ne kadar önemli olduğunu biliyordum. Bu alım işinin babam için de önemini biliyordum çünkü hâlâ bunun bir şans olduğundan ve geri kalan yaşamları boyunca burada rahat edeceklerinden söz ederdi.

Uzun zamandır engin bir boşlukta gezinen annemin gözleri, bu öğleden sonra büründüğü tatlılığa karşın, bana artık çok fazla zamanının kalmadığı izlenimini veriyordu. Bugün gözlerinde gizlenen yumuşaklık ve güzellik daha da belirginleşmişti. Sanki bir daha bunları açabilme ya da gösterme olanağı bulamayacağını biliyormuş gibiydi. Ansızın bakışı gömleğime takılı kaldı. Eklem iltihabı yüzünden ufalmış ve kıvrılmış parmağıyla gömleğimi göstererek, mutlu bir ifadeyle: "Ne kadar güzel bir gömleğin var," dedi.

Annem öylesine ilgilenmişti ki, gömleği ne zaman ve nereden aldığıma ait ayrıntılar vermem gerekti. Hatta aynı mağazadan kendime değişik renkte başka gömlekler ya da bir kazak, bir ceket belki de başka bir şey alıp almadığımı bilmek istedi. Anneme her çeşit açıklamayı yaparken, Marta Berg ve onun alışveriş sevgisini düşünmemek kaçınılmazdı. Annem tüm bu bilgileri benden isterken, bir yandan pek az dilediği gibi davranabildiği, kendi zevklerini ve hoşlandıklarını da bana gösteriyordu. Sorularında, benim yanıtlarımı dinleme tarzında, ışıltılı gözlerinde belirgin bir güzellik arzusu vardı. Gömleğime bakıyor ve benden nereden aldığımı tarif etme-

mi, mağazanın hangi caddede olduğunu ve o caddede başka hangi güzel mağazalar olduğunu anlatmamı istiyordu.

Kendisine dönük ve hayallerine dalmış bir şekilde, "Bu mağazalarda da ne güzel şeyler var!" diye haykırdı.

O zaman annemin hareketsiz haliyle, ona hep ulaşılmaz görünen bu mağazalara girdiğini anladım. Olasılıkla gömleği satın aldığım mağazanın nasıl bir yer olduğunu anlatırken, beni görmek yerine tüm o harika ve pahalı giysiler arasında kendisini görüyor ya da kendini benim yerime koyuyordu. Senyora Berg'in giysileri. Senyora Berg'in seçkin zevkleri ve aşırı harcamaları.

Anneme onu anlatmaya, Senyora Berg'e değinmeye gerek bile yoktu. Annemin gözlerinde birden yeniden o hayalperest bakış belirdi. Hayatının büyük bir bölümünde fazla aldırmamaya ve dışarıda bırakmaya zorladığı bir zevk ve güzellik akımı içine girmiş gibiydi. Marta Berg'den söz edebilirdik ama annemin bu konuyla ilgilenmediğini biliyordum. Annem kendi hayatından ya da benimkinden söz etmek istiyordu. Yakın olanı, yakınını, onu çevreleyen şeylerde kendinden yansımalar görmek istiyordu. Gözlerinde net bir sakinlik, ahret mutluluğu ifadesi vardı ama ben bu sessizliğin ansızın değişmesinden korkuyordum. Onun birden son dönemlerde kendini kaybettiği ve hiçbirimizin çıkarmayı başaramadığı karanlık labirentlere girmesinden çekiniyordum. Yalnızca ilaçlar gerekli etkiyi sağlıyordu. Bizden, örneğin evine dönmek istediği ama hangi ev olduğunu bilmediğimiz, o korkunç dakikalarda olanaksız şeyler istiyordu. Evin ne bu ne de Galileo'daki daire olduğundan söz edersek, bunlardan tüm ruhuyla nefret ettiğini ve ona korkutucu göründükle-

rini söylüyordu. Vallehermosa'daki dairenin ise içlerinde en kötüsü olduğunu, bakımsız, çürük ve her köşesinden terk edilmişliğin solunduğunu belirtiyordu. Çaresizlik içinde onun bu umutsuzluğunu, kızgınlığını seyrediyor ve onun suskunluğunu, itirazlarını, onu birden saran sonsuz bitkinliğini göğüslemek zorunda kalıyorduk. Ardından ne sözcükleri ne de cümleleri anlaşılan, hiç durmadan konuştuğu derin düşlere dalıyordu. Söylediklerinin anlamı anlaşılmıyor, birbiri ardına sanki sonu gelmeyen bir tek sözcük gibi, bazı tonlama farklarıyla sözcükleri sıralıyordu. Bu arada elleri havada, sözcüklerine eşlik edercesine karmaşık bir ritim izliyor ve söyledikleri neredeyse sonsuz bir cümleye dönüşüyordu.

Tüm bunlar gün içerisinde, ben oradayken olursa, annem konuşmasını sürdürüp, dediklerinden hiçbir şey anlaşılmadığında, ben ellerini tutuyor ve okşuyordum. İşte o zaman ellerimin ona dokunuşunun farkına vararak gülümsüyordu. Gözlerini bir an açıyor, beni tanıyor ve adımı belirgin bir netlikle telaffuz ediyordu. Fakat hemşirelerin bana anlattıklarına bakılırsa annem birçok gece bu durumdaydı ve ben hemşirelerin tam olarak nasıl davrandıklarını kestiremiyordum. Hemşireler acıyla baş etmekte yetenekli kadınlardı. Acının her çeşit insana ulaşan, nesnel ve kaçınılmaz bir şey olduğundan, acının acıya benzerliğinden ve soyut olduğu için hep aynı ses tonuyla ifade edildiğinden söz ediyorlardı. Hemşireler baş ağrısından ya da sırt ağrısından söz ederken ayrı tonlamaları kullanmıyorlardı. Acının nereden kaynaklandığının, kötü düşlere yol açıp açmamasının bir önemi yoktu. Hemşireler için ilaçlar, yemek, tuvalet, orada ya da burada hissedilen bir ağrı, fiziksel acı ya da zihinsel bir bozukluk aynı şeylerdi.

Onların rutinlerindeki tek değişiklik, yalnızca gece ve gündüz farkları idi. Gündüzü, evin içinde gidip gelen, sürekli dışarı çıkan ya da televizyonun karşısındaki köşesine saklanan babamla ve annemi ziyarete gelen biz yakınlarıyla paylaşıyorlardı. Ama gece tamamen onlara aitti ve bundan söz etmekten hoşlanmıyorlardı. Bazen şikâyet ediyorlardı. Gecenin kötü geçtiğini, hiç durmadıklarını, bir saniye bile uyuyamadıklarını tükenmiş bir suratla söylüyorlardı. Bu yorumları neredeyse bana bakmadan, her tür açıklamadan kaçınarak yapıyorlar ve bana bakarlarsa da, sitem ve sabır yüklü yorumlarda bulunuyorlardı. Tanrı aşkına, bu onların işiydi ve onları rahat bırakmak gerekliydi. Zaten işleri yeterince ağırdı.

Geceleri annemi düşünmekten kaçınıyordum. Onu yalnız görmeye gittiysem, evime döndüğümde Coral'in ve kızlarımın varlığı, gençliklerinin gücü, yaşam ve coşkuyla dolu farklı türden sorunları sayesinde annemin gözümün önündeki çöküşünün acı izlerini hızla silebiliyordum. Bunu birkaç kez yapmıştım, ama artık kontrolsüz dönemler iyice arttığından, bu izlerin yalnız başıma kaldığım ilk fırsatta ortaya çıktığını hissetmeye başladım. Coral'in ve kızlarımın odadan çıkması bile annemin acı dolu halinin gözümde canlanması için yeterliydi.

Bugün annem benden onu evine götürmemi istememişti ve ben de ona hangi evine diye sormak zorunda kalmamıştım. Bu sırada ellerini, ellerimin içinde tutmaya çalışıyor ama arada, kayıp giden elleriyle sımsıkı sardığı şalını kavrıyordu. Bu şalı, eskiden dışarıya sıkı giyinip çıkmak, onu evine ulaştıracak uzun yolculuğa giderken soğuk almamak için özellikle istiyordu. Ayrıca kılıfının içindeki gözlüklerini, zor görmesine ve işine yaramamalarına kar-

şın, yalnızca kendine ait oldukları için sürekli yanında istiyordu. Bütün bunların nedeni, öbür evde ya da bu evin dışında bir mucize olup, görme duyusunu yeniden kazanabileceğine inanmasıydı ve üstelik her zaman olduğu gibi elinde sımsıkı beyaz bir mendil tutuyordu. Mendili, zayıf, küçük ve şekilsizleşmiş, neredeyse dokunmaya korktuğum yumuşak elleriyle kavramıştı. Derisi, sanki benim aşınmış ellerimin en ufacık bir dokunuşunda sıyrılacakmış gibiydi. Mendilini ağzına, burnuna götürüyor ve bastırıyordu. Mendili, kazağının kol ağzına, kazağının içine ya da şalın herhangi bir katının arasına fark etmeden sıkıştırıyor, sonra da kaybediyordu. Ardından sessizce koltuğuna geri dönerek kayıp mendilini arıyor ve bulur bulmaz rahat bir soluk alıp, mendilini elinde hapsedip, sıkıştırıp, buruşturarak bir elinden ötekine geçiriyordu. Buruşuk beyaz bir mendil annemin dayanağıydı.

Bu dramatik durumlardan biri sırasında, annemin kendisine korku veren bu daireyi terk etme konusundaki ısrarcılığına karşı, hangi eve gitmek istediğini ortaya çıkarmak için çabaladım. "Beni ürkütüyor burası, görmeye bile dayanamıyorum, beni buradan çıkarmalısın," diyordu.

"Galileo'daki eve mi?" diye sordum.

"Hayır hayır, orası değil, asla," diyordu kızgın ve benim kalınkafalılığıma şaşırmış bir halde.

"Bana yardım etmelisin. Hangi eve gitmek istediğini bilemiyorum," diye yanıtlıyordum.

İnanamaz gibi bir hareket yaptı. Sanki onunla alay ettiğimi ya da onu kandırdığımı düşünüyor gibiydi. Bir an aklıma bir fikir geldi:

"Huesca'daki evine mi gitmek istiyorsun? Hani ailenin evine?"

Büyülü sözler söylemişim gibi bana bakakaldı.

Ama ansızın yüzüne kaygının karanlığı çöktü.

"Belki de. Bilmiyorum," dedi.

"Ben o evin nerede olduğunu bilmiyorum," dedim. "Evi hiç görmedim. Nasıl bulacağımı da bilemiyorum."

Gözlerini gözlerime dikmişti. Bu bakış, hem boş hem de düşünceli ve dikkafalı bir ifadeye sahipti.

"Oğlum, beni hangi eve götüreceğini bilmiyorsan, öyleyse kendi evine götür. Kızlarını rahatsız etmem. Claudia evde değil, haberi de olmaz," dedi.

Sözcüklerden çok annem yüzünden donakaldım. Ayağa kalktım ve buzdolabından bir bira almaya gittiğimi söyledim. Anneme de bir şey içip içmek istemediğini sordum. Başıyla reddetti.

"Şimdi geliyorum, bir yere ayrılma," dedim.

Bu tuhaf bir öneriydi. Yatak odasında tekerlekli iskemlesinde oturuyordu. Buraya onu konuşmak, yatağında yatmaya ikna etmek ve kendi odasını kabullenmesini sağlamak bahanesi ile ben getirmiştim. Döner dönmez ona şöyle dedim:

"Komodinine, sehpana, dolabına, komodinin üzerindeki Meryem Ana heykelciğine, vazoya, torunların, kızlarım Natalia ve Monica'nın, Teresa ve benim, yani evlatlarının fotoğraflarına bir bak. Tüm bunların senin olduğunu, kendi odanda olduğunu görmüyor musun?"

Bana mesafeli ve perişan bakıyordu. Annemi battaniyeye sarmalayıp, evime götürmek aklımdan geçti. Buna karşın sustum ve biramı içtim. O da sessizdi. Anneme: "Çok geç oldu ve hava soğuk. Dinlenmeli ve bir şey yemelisin," dedim.

Başıyla küçük gören bir tavırla reddetti.

"Ya sıcak bir bardak süte ne dersin?" diye önerdim.

Onayladı ve o zaman annemi yendiğimi anladım. Kanmıştı.

Hemşire sütü getirdi ama onu odaya sokmadım. Gece ilaçlarını anneme ben verdim. Yavaş bir işlem oldu çünkü güçlükle yutuyordu. Karşısına yeniden oturdum ve ellerimi dizlerine koydum. Elleri şalını sımsıkı, yarısı katların arkasında gizlenmiş şekilde sarmıştı. Başını yatağa doğru çevirdi.

"Yatmak ister misin?" diye sordum.

"Evet ama bunu senin ve kızların için yaptığımı bilmeni isterim. Kendi hayatınızı yaşamalısınız," dedi.

Hemşire annemi yatırdı ve ardından odaya ona veda etmek için yeniden ben girdim. Yılgın durumdaydı ama bana gülümsedi.

"Kişiliği çok gelişmiş birisin. Belli olmuyor gibi ama öyle. Küçüklüğünden beri bunu biliyordum. Aragonlulara benziyorsun," dedi.

Onu alnından öptüm ve yüzünü okşadım. Odadan çıktım ve oturma odasında sinirli şekilde dönüp dolaşan babama veda ettim.

"Ya yarın, yarın ne olacak?" diye sordu.

"Daha iyi olacak," dedim va ailemin evinden kaçarcasına çıktım.

Annemin daha fazla savaşmayacağını bilerek kaçtım. Bir çözüm olmadığını derin ve kesin bir şekilde biliyordu. Yatağına yatmak ve ölmek daha iyiydi. Onu yenmek zorunda olmanın ve terk etmenin acısıyla kaçtım. Aklımda 'Aragonlulara benziyorsun' cümlesiyle kaçtım. Bunu bir kez daha söylemişti ve bu cümlenin annem için bir terslemeden çok, acı alayla süslenmiş olsa da, bir iltifat içerdiğini biliyordum. Ne de olsa Aragonlu olmak, bıktırtan, dikkafalı bir karaktere sahip olmak anlamındaydı. Bunu bana her söylediğinde annemin içten içten ba-

na dokundurduğunu, gözlemlediğini ve görülmez bir gülümsemeyle, aralarında denge kurmaya uğraştığım inanç ve hırsımı karmaşık şekilde onayladığını hissettirirdi. Şimdiyse benim tarafımdan yenilmişlik içinde bana bu armağanı sunuyor ve olduğum gibi olmamın erdeminden söz ediyordu. Bu erdemden dayanak bulmalı ve onun için savaşmalıydım. Bana, beni anlayıp, desteklediğini söylemek için gülümsemişti. Hafif alaycı ve biraz suç ortaklığı içeren bir söyleyişti bu ve annem, kendisine bu konuda yorum yapma iznini veriyordu. Bunu yaparken sanki o da benim bu özelliğimden, erdem ve dikkafalılığımdan çıkar sağlamak ister gibiydi.

Daha sonraki birkaç gün boyunca gözlerini bile açamadı. Vücudunu ayakta tutamaz şekilde kendini sandalyesine bırakmış, konuşuyor, yanıt beklemeden konuşuyordu. Zaten kimse ona yanıt veremezdi çünkü konuşmalarından hiçbir şey anlaşılmıyordu.

O gün ailemin evinde hüküm süren barış rüzgârları beni öylesine şaşırtmıştı ki, sokağa çıkar çıkmaz, karşıdaki bara girip bir süre oturarak, bütün gördüklerimin gerçek olduğuna kendimi ikna etmeye gereksinim duymuştum. Karşımda ailemin dairesi duruyordu ve daireyi görebilmek için gözlerimi kaldırmam yeterliydi. Oraya yeniden gitmem içinse, yalnızca caddenin karşı tarafına geçmem, kapıdan girmem, asansörle çıkmam ve barış rüzgârlarının hüküm sürdüğünü kanıtlamam gerekliydi. Annemi böyle mutluluk ve kabullenme içerisinde görmeyeli uzun zaman olmuştu. Bu sahnenin hâlâ var olmamasından, uçup gitmesinden korkuyor, gitmemle birlikte bütünlüğün bozulmuş olmasından çekiniyordum. Bu yüzden de eve bir türlü çıkamıyordum. Annemin gömleğime bakarak gülümsediği ve harika elbiselerle dolu mağazalar

düşlediği sahnede kalabilmeyi istiyordum. Harika giysiler; güzel ve harika. Böylesine bir güzelliğin hayali görüntüsü karşısında parlayan gözleriyle bunları söylüyordu. Bu güzellik yalnızca mağazalardaki giysilerin güzelliğinin çok ötesindeydi. İnşallah bugünkü sakinliğini koruyabilir, evine dönme isteğini, sanki dönebilmesi kolaymış, evi ve çocukluğuna kavuşabilirmiş, her şey elinin altındaymış gibi sakince dizginleyebilirdi. Çünkü annem, çocukluğunu geçirdiği Huesca'daki yok olmuş, satılmış ve yıkık evi çocukluğunun en mutlu ve aydınlık dönemleri olarak nitelendiriyordu. Bu öğleden sonraki sakinliğin, yaklaşan sonun ön belirtileri olduğunu düşünüyordum. Bu önseziye sahip olduğum için de buradan bir yere kıpırdayamıyordum.

Sanırım annem bugün bana veda etmişti. Ölümünü önceden hissediyordum. Bu onun için bir rahatlama, benim içinse öksüz kalmak demekti. Bana vermek isteyip de veremediklerini, sessizliğini, boşluktaki ya da pırıldayan gözlerini düşünüyordum. Yüzündeki her çeşit ifadeyi, bu yüzün gösterdiği tepkileri ve özellikle de kendi içinde tuttuklarını ve sakladıklarını düşünüyordum. Ağlıyor muyum bilemiyorum.

Ailemin dairesinin altında, orayı gözetleyerek, annemin kendisinden ne kadar az söz ettiğini anımsıyorum. Huesca'da geçirdiği çocukluğuna ait boş, kaybolmuş, mutlu zamanlarına ilişkin cümleleri de. Bu cümlelerde bilge, modern, iyi birer konuşmacı ve fotoğraf âşığı ailesine iltifatlar ve minnettarlık vardı. Bu cümleler, edebiyat toplantılarından, tiyatro gösterilerinden, piyano resitallerinden, neredeyse Paris yaşantısından söz eden cümlelerdi. Hiç kimse bu cümleleri fazla sorgulamıyor, açıklama istemiyordu. Annem de bunu ister görünmüyordu.

Bunları damlalıkla veriyormuş gibi oldukça az anlattığı için, her şeyi kendisine saklıyor gibiydi. Üstelik çok uzaklarda kalmış, geri dönülemez bu hayatı, bizim en başından itibaren anlayamayacağımızı da biliyormuş gibiydi. 'Günlük yaşamak gerekli', annemin en sevdiği cümlelerden biriydi. Geçmişe özlemlere izin vermezdi.

Annem sessizliği ve içine kapanık haliyle, yaşamımın ilk yıllarında bana uzak ve ilgisiz bir görüntü yansıtmıştı ve bu nedenle Senyora Berg'in oğullarına davranışı fazlasıyla dikkatimi çekmişti. Senyora Berg'de algıladığım bu bağlılık, ilgimin onda yoğunlaşmasına ve ona âşık olmama neden olmuştu. Annemi, hiç kimseye, Teresa ve benden, bizim derslerimize ilişkin olası sorunlarımızdan ya da karakterimizden söz ederken hayal edemiyordum. O sessiz, geçiş vermeyen bir içine kapanıklık içinde birçok öğleden sonrasını, dizleri küçük masasının örtüsünün altında, şömine yanar halde koltuğunda oturarak geçirirdi. Kış öğleden sonraları, annemin bütün öğleden sonralarını özetler gibiydi. Vallehermosa'daki dairemizde Teresa ve ben, her birimizin artık bir odası olduğu için, okul dönüşlerimizde annemin yanında çok fazla kalmazdık. Hemen odalarımıza kapanırdık. Bunu benden fazla Teresa yapardı çünkü hep ders çalışırdı. Bense ya sokağa çıkar ya da Berglerin evine uğrayıp Pedro Berg ile mahallenin şu anda bulunduğum bar dışındaki barlarını dolaşırdım. O zamanlar bu bar bize bize korkunç ve kaba görünürdü.

Geç evlenmişti. Az kalsın ömür boyu bekâr kalacakken, yıllar önce Jaca'da tanıştığı babam yeniden ortaya çıkıp, onunla evlenmek istemişti. Bu kısa ve yalın hikâyeyi biliyorduk. Ne Teresa ne de ben bu hikâye ile ilgilenmiştik. Artık araştırmak

için de çok geçti. Huesca'daki evden geriye bir şey kalmamıştı. Vallehermosa'daki daireyi reddettiği varsayıldığında, annemin dönmek istediği ev orasıydı. Bu reddetme tüm hayatını kaplamış, çevresine gözlerinde gerçek bir korkuyla bakmasına neden olmuştu. Sanki o ev bir hapishane, dünyanın en kötü yeri idi. Huesca'daki ev onun amacı idiyse, buradan söz etmemek en iyisiydi. Böylece orayı içinde daha fazla gerçek kılması ve istemesi olası olmayacaktı. Hatta her ona yaklaştığında korkusunu iki katına çıkaracaktı.

Babamla da hiçbir şekilde anılardan söz edilemezdi. Her şeye kendini kapatmıştı. Hayatı mahallede dolaşmaktan ibaretti, hatta birkaç kez terlikleriyle, hayatında amacı olmayan, nereye gideceğini bilmez insanlar gibi dışarı çıkmıştı. Sanki var olmamanın dipsiz uçurumuna düşmek üzereydi. Evdeyken televizyon seyrediyor ve televizyonda her ne olursa olsun, onun için önem taşımıyordu. Yalnızca gözünün önünden geçen görüntüleri görmek istiyora benziyordu. Gözleri orada, evin bir köşesinde oturmak için bahanesi hazır, susar ve hayatın onsuz akmasına izin verirdi. Annemin bunalımları, ziyaretler, hemşire nöbetleri... hiçbiri onu köşesinden kıpırdatamazdı. Yalnızca Teresa geldiğinde paradan söz etmek için içine kapanıklığını bir kenara bırakırdı. Ona ekonomi, ikinci ve birinci sınıf uçak biletlerinin ne kadar olduğunu sorar ve biletlerin aralarındaki farkı hesaplardı. Konuşmalarını, "Ne felaket!" diye sonuçlandırırdı. Ayrıca otel fiyatlarını da sorardı. Çift kişilik bir oda ile tek kişilik bir oda arasındaki fiyat farkını, kahvaltının fiyata dahil olup olmadığını, varsa, tam ya da yarım pansiyonun kaça çıktığını merak ederdi. Her zaman hesap yapmayı sevmişti. Bakanlığın muhasebe bölümündeki işi,

toplama ve çıkarmanın en önemli iş olduğu konusunda onu ikna etmişti. Öbür tüm işlemler bu hesaplamalar üzerine kuruluydu. Gelir ve giderleri denkleştirmek gerekliydi ve bu iş, sosyal işlevlerin iyi çalışmasında tek gerçeği ve temeli oluşturmaktaydı. Ne türden olursa olsun herhangi bir karmaşa yaşandığında tekdüze ve inançlı bir sesle, "Hesapları iyi yapmamışlardır," derdi.

Bu her şeyi özetliyordu. Huesca'daki ev herhalde onun için uzak bir kalıntıdan oluşuyordu. İyi ya da kötü, artık onu hesaplamayı bırakmıştı.

Ürkütücü ve acıyla dolu olsa da kabullenmem gereken tek şey, annemin bana bugün veda etmesiydi. Anneme çok soru sormamış, hatta ona bir parça sırtımı dönerek yaşamıştım ve onun gözlerine bakmayı akıl ettiğimde artık çok geçti. Son yıllarda aramızda oluşan yakınlaşmanın bilincinde olduğum bir gerçekti. Bu yakınlaşma ben farkında olmasam da, her zaman aramızda var olan üstü kapalı bir suç ortaklığı hissini vurguluyordu. Şimdi farkına varıyorum ki, suç ortaklığını aramak için kendime hiç olanak tanımamış, hatta bunu hep evimin dışında aramıştım. Bütün kartlarım açık şekilde annemle konuşmak için hiç zamanım olmamıştı. Dünya kadar zamanım olmasına karşın, zamanım olmamıştı.

Bu öğleden sonra değil ama başka akşamüstlerinde kızlarımı sormuş ve Teresa'nın çocukları olmamasını garipsemişti.

"Ne kızı, ne oğlu var," demişti. "Hiç kimsesi yok, ne tuhaf bir durum. Bu yüzden mi New York'ta yaşıyor?"

Böylesine tuhaf bir mantık içeren soru karşısında, onaylamaktan başka çarem kalmamıştı.

"Evet, bu yüzden. Bilirsin Kuzey Amerikalı kadınlar özgürlüklerine çok düşkündür. New York'ta

birçok kadın yönetici var. Filmlerde seyretmedin mi?" demiştim.

"Sanırım haklısın, hem de çok güzeller," demişti annem.

İkna olmuş şekilde onaylıyor, ama aniden yeniden çocuklar konusuna geri dönüyordu.

"Kimin olduğunu bilmediğim bir oğlan çocuğu var," diyordu. "Sanırım ne senin ne de Teresa'nın. Adını anımsamıyorum... Annesi yok ve bu bana acı veriyor."

İşte o zaman acı başlayabiliyor ve ben de irkiliyordum. Annemi bu kadar kaygılandıran annesiz çocuğun ben olup olmadığımı kendime soruyordum. Acaba annem bu cümleyle bana adı konulamaz ve tuhaf bir şey mi anlatmaya çabalıyordu?

"Beni neden kandırdığınızı bilmiyorum," diyordu. "Özellikle de doktor ve baban. Fısıldayarak antrede konuşup beni kandırmak için anlaşıyorlar. Sonra gelip bana tuhaf şeyler söylüyorlar. Bana sanki hiçbir şeyden haberim olamazmış, küçük bir kız çocuğuymuşum gibi davranıyorlar. Bunu bir türlü anlayamıyorum. Bunu doktor yapabilir, sonuçta o bir yabancı ama ya baban! Beni kandırabileceğini nasıl düşünür? Doktorun bana bakarkenki yüzünü tahmin bile edemezsin, sanki bana benzer hiçbir şey görmemiş gibi. Bir doktor böyle şeylere alışkın olmalı, onlar her çeşit şeyi görüyorlar..."

Bir başka akşamüzeri odasına girerken benden bütün ışıkları yakmamı istedi. Bu bir süre önce, panik atakları başlamadan belki de bir yıl kadar önceydi. Babam dışarıda yine mahallede turlarken, annem aynı bu akşamüzeri gibi, odasında hemşirenin yardımıyla bulmaca çözme işiyle uğraşıyordu. Benden bütün ışıkları yakmamı istedi, böylece her şeyi daha iyi görecekti. Ardından gözleri, tüm bedeni

gerçek bir heyecan içinde, sanki koltuğundan kalkmak istiyormuş gibi sordu:

"Ne görüyorsun?"

Bütün gördüklerimi, lambalar, tablolar, mobilyalar, eşyalar, kitaplar... hepsini sıraladım.

"Evet, evet de başka ne?"

Sorunun kehanet gerektirdiğini fark ederek ortaya bir düşünce attım:

"Huesca'daki ev," dedim.

Annem rahatlamış bir şekilde onayladı.

"Doğru," dedi. "Tek tek tüm ayrıntılar doğru, hiç eksik yok. İnanılmaz değil mi? Mimar ya da dekoratör nasıl oldu da benim evimin aynısını yapabildi?"

Annemin sözleri beni şaşırtmış olsa da, çok mutlu, coşkulu göründüğü için çok fazla önemsemedim. O günden sonra kafasının karışık olduğu kaygı dolu günler başladı.

"Uyandığım zaman," diyordu bana birkaç gün önce, "hiçbir şey söylemeden sessiz bir şekilde bekliyorum. Bu sırada her şeyi büyük bir dikkatle inceliyorum. Duvarları, mobilyaları tanıyor muyum, nerede olduğumu biliyor muyum diye bakıyorum."

Böylece evine dönme saplantısı, çevresindeki her şeyi reddetmeye yönelik krizi başlamış oldu. Evden dışarıya bu korkuyu içimde taşıyarak çıkıyordum. Asansörde boğuluyor, kendimi sokağa, geniş bir dünyaya ve caddenin havasına atıyordum. Kendimi caddenin gürültülerine bırakıp, kimileri yavaş kimileri hızlı gidip gelen insanların karmaşasına karışıyordum. Bazıları yanındaki ile konuşuyor, yumuşakça ya da sertçe, köpeğinin tasmasını çekiyordu. Bu, sahiplerinin köpeklerini gezmeye çıkardıkları, günün son gezmesini yaptıkları saatti. Ailemin evinde olup biten dramın dışında kalarak buralar-

daydım. Dışındaydım fakat gözümün önünde yavaş yavaş bir insanın yok oluşunun yarattığı anlamsızlık hissiyle birlikte ölüm içimdeydi. Ve aslında her şey hızlıydı da. Tüm yerine konmaz yitişlerin anlamsızlığı. Annemin suskun geçen yıllarını geri kazanmanın ve ansızın, en uzaklara dalıp gittiği zamanlarda bile, yüzünü aydınlatan gülümsemesinin derinliklerine ulaşmanın olanaksızlığı vardı. Bu gülümseme, hayallerle, saf hayallerle doluydu. Bitmekte olan bu yaşam bende yeniden başlıyordu. Onun hayallerini öğrenemedim. Kendime konuşamadığımızı, birbirimizi tanıyamadığımızı söylüyordum. Zamanımız oldu ama belki de yerimiz olmadı. Burası yeri değildi. Belki çevremizi kuşatan insanlar ya da onların bizi yanlış yönlendirmesiydi. Evde yaşayan tüm insanlardan kaçmıştım, annemden de kaçmıştım ve şimdi acısı yüreğimi dağlıyordu. Acısından da çok gülümsemesi. Aydınlık düşlerden kurulu gülümsemesi gerçekte yüreğimi dağlıyordu. O ölüme kavuşurken bu gülümseme ardında bir şey bırakacak, bir şeyler havada kalacak, hepimizin mahkûm olduğu bu kökten son karşısında yitişinin acısı ve mutlak yerine konulmazlık beni kuşatarak çevremi saracaktı.

Evet, o gün annemin bana veda ettiğini biliyordum. Bir hafta önce, benden onu kendi evime götürmemi ve buradan çıkmak istediğini söylediği zaman yenilgisini kabul etmişti. Hiç olmazsa onu benimle birlikte götürseydim, ama yapmadım. Yapmadığım gibi, üstelik onu yatağına yatması ve orada kalması için ikna ettim. Hem de korkunç bulduğu ve hiç sevmediği o odada. Sonuçta orada kalınca, bana gülümsemeye karar vermişti. Yatarken, gözlerinde hafif bir pırıltıyla bana baktı. Bu pırıltı bana galip geldiğimi söylüyordu. Yaptığım şey için beni ba-

ğışlıyordu da çünkü ne onun ne de benim yapabileceğimiz başka bir şey vardı. Annem orada kalıp hayatının geri kalanını ona düşmanca, sıkıcı ve yabancı gelen bu evde geçirmek zorundaydı. Aslında annem de yıllar boyunca yaşadığı evin burası olduğunu biliyordu, hayalleriyle bizi kandırıp öyle gösterse de, artık zamanı geriye döndüremeyeceğine göre kendi de geri dönemezdi. Bugün annemin bana saklı güzelliğini ve aydınlık bakışını göstererek bir çeşit armağan vermek istediğinden kesinlikle eminim. Bugün fırtına sonrası sessizliği yaşadığımdan, çağlayanın kavuştuğu durgunluğa vardığımdan da eminim. Annem bana veda etti. Birkaç gün ya da çok kısa bir süre içinde hayata veda edeceğini biliyorum ve büyük olasılıkla da, o sırada yanında olmayacağım, çünkü aynı evde yaşamıyoruz ve benim başka bir evim ve ailem var. Benim, ondan ayrı, başka uğraşlarım ve hayatım var ve annem öldüğünde, biraz acı, biraz neşeyle her şey eskisi gibi devam edecek.

Fakat tüm bunlar bana şimdiden acı veriyor, özellikle de annemin şu andaki yalnızlığını düşünmek bana olağanüstü bir acı veriyor. Yaşam birinin ellerinden kaçıp onu terk ettiği zaman, ortada bir ölü daha vardır. Öbür ölülere benzeyen bir ölü daha. Tüm ölülere yaptıkları gibi, onu yatağından tanımadığı eller sedyede çıkartır, plastiğe sarar ve uzun fermuarlı bir torbaya yerleştirerek kapatır. Ölü kişi orada kapalı kalır. Saatler sonra tabuta yerleştirildiğinde ise artık başka bir insana benzemektedir. Yine de annem olarak kalacak. Ağlayıp ağlamayacağımı bilemiyorum. Acımı ne derecede gösterebileceğimi kestiremiyorum. Fakat şu anda beni parçalayan, keskin acıyı duyuyorum. Kaybedilenin ve belirsizliğin acısını ben önceden hissediyorum. Belki de an-

nem ben onun son bakışını yakalayamadan ölecek. Her şeyimle orada olabilmeyi ve onun son bakışını yakalayabilmeyi arzuluyorum. Yaşam onu bırakırken, herkes ona bir ölü gibi davranırken yanında olmayı istiyorum. Çünkü o yalnızca bir ölü değil daha. Orada, onu götürürlerken, yatak odasında olabilirsem, varlığım ona bir ölü gibi davranmalarını önleyecektir. Ona bakacağım ve annem olduğunu bileceğim, tıpkı onun da bir şekilde benim orada olduğumu bileceği gibi. İçimde bir iz, bir sessizlik bırakacak, ama bu sessizlik daha çok ikimizin paylaştığı bir suç ortaklığı olacak.

Kendimi bu acıdan kurtarmam gerektiğini biliyorum. Bir an önce buradan gitmeliyim ama gidemiyorum. Hâlâ evime gitmek ve ailemin evini ve evin giriş kapısını görebildiğim bu yerden uzaklaşmak istemiyorum. Üstelik Berglerin evini de görebiliyorum. Uzun zamandır Marta Berg'i düşünmüyordum.

Aynı caddenin, sağa doğru kıvrılan karşı kaldırımındaki son karşılaşmamızda, Marta Berg beni kolumdan yakalamıştı. Ve karşılaştığımız tam bu noktada evden uzaklaşarak birlikte yürümemiz için beni yolumdan çevirmişti. Sonra da adını hemen unuttuğum ya da hiç öğrenmediğim bir barın çıkışında benden uzaklaşmıştı. Acaba şimdi nerelerdeydi?

Hayat bir nehir gibidir demişti birçok kez. Bunu birçok kez ben de kendime söylemiştim. Şimdi de, ailemin ve Berglerin evinin karşısındaki barda yine söylüyorum. Bar, Madrid'in tüm barları gibi sirkeye yatırılmış balık ve kızartılmış kalamar kokuyordu. Pedro Berg ve ben bu korkunç bara içki turlarımızın hiçbirinde uğramazdık.

Karşı kapıya bakıyorum ve belki de Marta Berg'in sokağa çıkacağını, bir şeyin onu karşıdan karşıya geçmeye zorlayacağını ve bu bara gireceğini

kendime söylüyorum. Hayatın tuhaf iniş ve çıkışlarından, Marta'nın hafif felsefi sonlara karşı duyduğu ilgiyle, yeniden söz edebiliriz. Artık biliyorum ve bunu bildiğimi kanıtladım. Birçok sanatçının ilham perisi olması, adı bilinmeyen yazarla bilmem kaç zaman yaşadığı maceralar boşuna değildi. Her ne kadar artık bu az bir olasılık taşıyorsa da, o ünlü yazar belki de Julian Orozco idi. Bu olasılık umurumda bile değildi. İstediğim tek şey, Marta'yla yeniden konuşabilmekti. Ama hayatlarımızdan ve belli acı ya da tatlı dönemlerden değil de, daha çok genel şeylerden, ilkelerden, hırslardan, hayatımızı içine alan ve hayatın ötesine uzanan cümlelerle konuşmak istiyordum.

Durmadan, yağmurlu ve hüzünlü gecenin bu geç saatinde Marta Berg'in vakitsizce dışarı çıkıp çıkmadığını görmek için kapıya bakıyordum. Öyle bir durumdu ki, çıkarsa onu görmemem daha iyi olurdu, ayrıca onu görürsem belki de yalnız olmayacaktı. Şans eseri onunla hep yalnızken karşılaşmıştık. Bu beni ansızın şaşırtmış, bana bir lütuf, olağandışı bir sonuç gibi gözükmüştü. Pedro Berg ile buluşmaya gittiğim ve müzik dinleyip, şu anda anımsayamadığım konulardan söz ettiğimiz o belirsiz öğleden sonralarında, Marta'yı kendi evinde gördüğümü, çok sonraları ise onunla karşılaşmalarımda onu hep yalnız gördüğümü anımsıyorum. Yani yanında Berg ailesinden kimse yoktu. Bu da bana, çocuklarından söz etmeden onunla konuşmak için tuhaf ve derin bir cesaret vermişti. Bütün karşılaşmalarımızda Berglerin annesi olduğunu bilmeme karşın, bunu bir şekilde unutuyordum. Her şeyin ötesinde Marta Berg olgun ve çekici bir kadındı ve onunla rahatça konuşabiliyordum. İlişkimiz tanımlanması zor türden bir arkadaşlıktı çünkü geçmiş

zamanların önsezilerine ve benim tarafımdan neredeyse platonik bir aşka dayanıyordu. Ama sonra ilişkimiz tüm bunlar unutulmuş gibi ilerledi. Biz birbirini inanılmayacak derecede iyi anlayan iki insana dönüştük. Onu unuttuğum ve ondan uzaklaştığım asla doğru değil. Onu, taşıdığımı ve düşündüğümü bilmeden, hep içimde taşımıştım. Onu görmeden geçen uzun dönemler önemli değildi.

Bu korkunç barda, ne kadar içtiğimi durup düşünmeden, sanki çivilenmiş gibi rahatsız taburede oturmaya devam ediyorum. Coral'i arayıp beni almaya gelmesini isteyebilirim. Birini aramam gerekirse, Eduardo'yu değil, Tanrı'nın bana bir lütfu olan Coral'i arayacağımı kendime söylüyordum.

Kendime bu tabureye çivilenmiş şekilde ne beklediğimi soruyordum. Annemin gülümsemesini, durgunluğunu düşünüyor, yaklaşmakta olan belirgin fırtınayı önceden hissediyordum. Bugün beni buraya annemi görmeye getiren ve bu neredeyse kutsal sahneyi yaşamamı sağlayan kaderime de minnettardım. Konuşmamızın uçarılığına karşın yine de, iyi mağazalardan, yani sonuçta, yaşamın güzelliğinden ve neşesinden söz etmiştik.

Kendime, burada çakılı şekilde oturarak, bu güzelliğin ve neşenin yeniden onaylanmasını mı beklediğimi soruyorum. Arada sırada caddenin ve giriş kapısının hareketlerini gözlüyorum. Bazen de tezgâhın öbür tarafında, duvarı kaplayan aynada dikkatimi toplayarak, garsonların ve öbür müşterilerin davranışlarını gözlemliyorum. Barın kör eden aydınlatmasına karşın, ışık pırıltıları olduğunu keşfediyorum. Sanki hepimiz karanlığa gömülüyüz ve bu yansımalar bizi yönlendiriyor gibi. Ansızın bunun, gerçeğin tartışmasız gerçeği olduğunu hissediyorum. Hepimiz kapkaranlıkta yaşıyoruz, bu ya da

şu tarafa ilerlememizi ya da yalnızca hareket etmemizi sağlayan ışık pırıltıları var. Işık pırıltıları. Bunu, yani hayatımızda olan tek şeyi, ışık pırıltılarını garsona söyleyebilmeyi isterdim. Bar çiğ bir aydınlık da olsa, bir mağara kadar karanlık. Bunu garsona söylersem, bana öbür sarhoşlara baktığı gibi bakacaktır. Ters gitmemek için onaylayıp, ilgisiz ve bezgin şekilde davranacaktır çünkü sarhoş olan müşteriler gerçek birer işkencedirler.

Bense şu anda kendimi çok şanslı biri olarak görüyorum çünkü kör ışığın egemenliği altındaki bu korkunç lokalde, karanlığı görebilmeyi başardım. Ne kadar güçlü olursa olsun, sahte ışığın saklamayı başaramadığı gerçeği gördüm. Karanlığa dalabilmem için gözlerimi kapatmama gerek yok çünkü gerçeği gözlerim ardına kadar açıkken de görebiliyorum. Işık pırıltılarını da görebiliyorum. Kapkara ve korkutucu karanlığı örtmeye çabalayan sahte ışığın yoğunluğunun arttığını da görüyorum, ışık pırıltıları var ve yalnızca bu önemsiz ayrıntıyı fark ettiğim için kendimi şanslı bir adam sayıyorum, şans bana yardım ediyor. Üstelik bütün hayatım boyunca ışık pırıltıları olduğunu da biliyorum.

Bunları garsona anlatamayacağımı biliyorum ama yine de bir süre daha bu korkunç barda kalıp, bir içecek daha ısmarlıyorum. Hâlâ gözlerim giriş kapısına çakılmış şekilde bekliyorum. O kapıdan, yıllar önce ayaklarımı yerden kesecek bir şey yapmasını istediğimi itiraf ettiğim kadının çıkmasını bekliyorum. Şu anda keşfetmiş olduğum karanlığın içindeki ışık pırıltıları, hayatımla ve halen yapabileceklerimle çok ilintili. Bunu Marta Berg'e söyleyebilmeyi isterdim. Keşke ansızın kapıdan çıksa, karşıya geçse ve bardan içeri girse.

Giriş kapısına bakıyor, bakıyorum ve bazen de bakmaktan vazgeçiyorum. Barda olup bitenleri incelerken Marta Berg'i gözden kaçırabilirim. Duvardaki aynadan tezgâhın öbür tarafı yansıyor.

Yeniden kapıya baktığımda Marta Berg'i görüyorum. Bunun olacağını, onu göreceğimi biliyordum. Ceketinin altına giydiği ince giysisi seçiliyor. Gördüğüm Marta Berg ergenlik çağımın Senyora Berg'ine dönüşmeye başlıyor. Ceketinin altından gözüken ince kıyafet, onun giydiklerini incelediğim, neredeyse her giydiğini bildiğim, annemin onu uçarı olmakla eleştirdiği döneme ait. Üstelik ne ince takımı ne de ceketi ucuz mağazalardan alınmış mallar. Marta Berg, camdan giriş kapısını ittirdikten sonra, mermer merdivenlerden iki basamak inerek caddeye çıkıyor. Şemsiyesini açıyor. Bulunduğum yöne doğru bir an bakıyor ama caddeden karşıya geçmeyeceği çok belli. Onunla son karşılaşmamızda birlikte yürüdüğümüz gibi sağa doğru yürüyor. Ne pazara ne de parfümeriye gitme vakti. Mağazalar kapalı. Marta Berg köşeyi dönüp kayboluyor. Belki de hemen öbür köşedeki taksi durağına yönelmiştir ve belki Senyor Berg'le, eşi Markus Berg'le buluşacaktır.

Bir an için onu izlemeyi düşünüp, gerçekten taksiye binip binmeyeceğini merak ettim. Hatta beni ilgilendirmese de, bu yağmurlu ve soğuk kasım akşamında nereye doğru yürüyeceğini bilmek istedim. Dakikalar önce Marta Berg'in kapıda belireceğini bilmiştim. Şimdiyse onu izlemeyeceğimi biliyordum. Kafamın içinde, nefes kesen karanlıktaki ışık pırıltıları can sıkıcı şekilde dönüp dolaşıyor.

Marta Berg evine geri döndüğünde benim hâlâ bu barda olup onu dönüşünü bekleme, başka yönlere, bardağın dibine, garsonun bardakları dizdiği

tezgâhın öbür tarafına bakma olasılığım var. Nereden, ne zaman gelecekleri belirsiz, uçarı, göksel ışık pırıltıları bir görünüp bir kayboluyorlar.

Bu yüzden çok fazla caddeye bakmamaya çalışıyorum. Caddeyi gözlemeyi bıraktım. Cadde avuçlarımın içinde, tıpkı Senyora Berg'in gizli randevularından yavaşça evine döndüğü sırada zamanı kendi ellerinin arasında hissettiği gibi ben de, kendimi caddeyi ele geçirmiş gibi hissediyorum. Ellerimi oynattığımda, oluşan gölgelere, içlerinde sakladıklarına, tuttuklarına bakıyorum. Yere düşmemeli, dağıtmamalıyım, hesabı istedim. Ödüyorum, kalkıyorum ve garsona veda ediyorum. Şaşkınlık içerisinde devrilmeden yürüyebildiğimi görüyorum. Coral'i çağırmaya ve beni götürmesini istemeye gerek yok. Bardan çıkıyorum. Yağmur hızlanmış, Marta Berg'in eve dönüp dönmediğini bilmeden, koşmaya başlıyorum, ıslanıyorum. Onu yeniden unutarak ya da onu hep içimde taşıyarak koşuyorum çünkü şu anda beni endişelendiren tek şey, evime bir an önce varmak ve keşfimi güvenceye almak.

Soledad Puértolas

SENYORA BERG

Senyora Berg, çağdaş İspanyol Edebiyatının en önemli psikolojik romanları arasında kabul ediliyor. Yaşamda bir şey arayan, ama ne aradığını tam olarak bilemeyen bir erkeğin, *Mario*'nun öyküsünü anlatan roman, genç adamı ergenlik çağından ele alarak, gelişimini, ailesinden ve gençliğinden kopuşunu, giderek yaşama yabancılaşmasını işliyor. ***Senyora Berg***, yabancılaşma duygusunun, yabancılaşma olgusunun son derece başarıyla işlendiği bir roman. Annesiyle kurması gereken ilişkiyi ancak annesi ölüm döşeğindeyken kurabilen, evliliğini yürütemeyen *Mario*, yaşamının çeşitli evrelerinde, ergenlik çağındayken âşık olduğu bir kadınla, annesinin arkadaşı *Marta Berg*'le karşılaşır. Onunla yaptığı uzun sohbetler, *Mario*'nun yaşamının evrimini belirler, yaşamın sırlarını çözmeye yöneltir onu. Hepimizin düştüğü uçurumlara düşen, hepimiz gibi yaşamının bir noktasında aşka olan inancını yitiren, yine de keşfedecek bir şeyler olduğuna inanan *Mario*'nun öyküsü, büyük kentte, gündelik yaşam içinde insanların önce çevrelerine, sonra en yakınlarına ve sonunda kendilerine yabancılaşmalarının da öyküsü. ***Soledad Puértolas***'ın romanı, yaşamın ne toz pembe, ne de kapkara olduğunu, yalnızca yaşamaktan ibaret olduğunu keşfettiriyor.

ISBN 975-07-0206-9

9 789750 702068

http://www.canyayinlari.com

Kapaktaki resim: PETER SYLVADA

KDV İÇİNDEDİR